Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua New Guinea

Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.
For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-06-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files dated 19 Jun 2025
688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

FRT 1
Uludi 2
Madiu 8
Maga 73
Yone 111
Abosolo 158
Golosi 214
Age Desalonaiga 221
Agedu Desalonaiga 227
Filimono 231
Yamese 233
Age Yone 241
Agedu Yone 247
Osoda Yone 248
Yudi 249

[book name]

in the Edolo language of Hela Province,
Papua New Guinea
First Edition
Illustration on cover by ...
Illustrations on pages ... © 1996 David C Cook. Used with permission.
Illustration on page ... by Gordon Thompson © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.
Illustration on page ... by Graham Wade, © United Bible Societies, 1989.
Illustrations on pages ... by Horace Knowles, © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.
Illustrations on pages ... by Horace Knowles revised by Louise Bass, © The British & Foreign Bible Society, 1994.
Illustrations on pages ... by Louise Bass © The British & Foreign Bible Society, 1994.
Illustration on page ... by Birney Boyd. Used with permission.
© Wycliffe Bible Translators, 2025
120 (LUK) , 150 (REV)
Printed at ...
ISBN ...

Uludi
Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Beba gowegi sedalu dibe amoda dofä hedabifalï dialea. Uludi eda Moaba udia salea Isilale fii sosogo afädëma fii. E neala, ea segea Moaba ami salea egoa amo baagoi. Baagosebegi, ea egoame sali amo made dïgïla awäla sigi nebegi, Naëomi e hïle Yuda fii segea obëgëi. Obëgësebegi eege Naëomi bëgëla helegela asi. Uludi eada Isilaleïe Gode neebe amo hawala sulo. Hobeala e dolö elöma filahilä, gini Debidiïe Yaye sulo. Debidi eda Isilale ilile gini dafidilo hedabi afädë nelo.

Dia Uludia hamoi sedalu gowe nideseda, dofä hedabifalï nabulömelë. Dafidida, Uludi e asigi afädë negei made sulo. Gasoda, ea Isilaleïe Godemage ïe egoame sali amomage edefademalä boba hamoi sulo. Ea mala hamoloda, Godea Isilale ilima ado säla negei ï amo, ea dofä bëgëla hamolo sulo. Amase, diliage dilile iso asigia Gode dofä boba hamosa nea, dilile damelë nefolalebe amoli boba hamosa namialo. Beba gowea gomalä ulufala olei dialea. Udia dolö wagadi made nefolalebe amolia Godeïe galu neala gaulahilä, Godeïe udia dolö nefolalebe amolibalä maala baamalola ulufai. Dolö wagadi made nefolalebe amoli afädëa mala amo gadola hamoseda, Isilale fii ilia mala hamolo amo baagila moholöi bimolömelë.

Naëomia yöi melï

(Uludi 1)

Elimelegeïe udiala efegele äudä amolali Moaba asi

1 Isilale udia dolö beaha aligilo gini maadeia, gudi mogelo amoliamu beaha nebegi, Yuda segea ami sege eso edefademalä maala sïdë i edefade gelola misi. Amala hamosebegi dolö Yuda fii afädë Bedeleheme ami sulo amo gäheo i odoa sege näiadodi Moaba namolö bobala asi. Dolö asi amoïe udiala ïe dolö malö äudä amola ili biyidia asi.

2 Dolö amoïe ëida Elimelege, ïe udiada Naëomi, malö äudä amolele ëida Malonole Gilionole. Ili sosogoda Efalada, Yuda fiiïe gaamu edefade Bedeleheme dibea amilahilä Moaba namolö bobala asi.

3-5 Ili gäheo i nabülasi afädë gadoi ami nelo. Ami nea Elimelege baagoi. Baagosebegi Naëomila, ïe malö äudä amolali, hilido nelo. Hilido nea efegele äudä amolea Moaba udia amogi nii. Dolïsä äudä amolele ëida Obale Uludile. Ele neala ami salea Gilionole Malonole helegela ami baagoi. Egoage efegele äudä amolege baagoibua Naëomi hïdo ami sulo.

Naëomi e Bedeleheme obëgëse amo gadola Uludige bëgëi amo

6 Naëomi e ami salea nabelebe Dafidilo Geloia ïe udia dolö neala obeägïlasila dafidi esoi dilo amo fisila molö naha dialeala säi amo nabi. Amo nabalahilä efege idia didalo äudä amola ili Moaba dïgïla moholöla daiai.

7 Naëomila efege idia didalo äudä amolali segea ami sulo amo dïgïla, Yuda segea moholö afiai.

8 Afiai amo afiahalea gaso, idiafa amila Naëomia efege idia äudä amolema sähalea, Alida hali segea diemebalä samolö obëgëmalo. Alia nemage baagoi amolimage mala hedabi hamosa nelo amo gadola Dafidilo Geloiage alima hedabi hamomolömelë.

9-10 Dafidilo Geloia ali ugila negemäia. Dolö elöma fimolö mosalo. Amala hamoseda, Dafidilo Geloia ali hedabola ugila negemolömelëla säla ïahagola säla ï. Amala säla ïaha nelolahilä, Naëomia udia äudä amole helegela neala mimilahilä, ali hä samialola säla ï. Amala säi amole udia äudä amolea dïisa nea Naëomima gelolafalï sähalea, Alïda made obëgëmolö. Dïe sosogo neebea di awäsego gadola nihïlïgïla moholömelëla säi.

11 Amala säsebegi, Naëomia säla obëgësalea, Nïe nidiwi ali-e, alida wila dofä hali mosöa
obëgëmäiala helësësamelë. Nebaläda alida edo nea moholö. Ali nimäia na dolö malö elö
sogobamolöi gabule. Alida mosöa bahïla obëgëmalo.
12-13 Na walio gasigi dolö fila awäla malö äudä sogobalahilä amea ali nimäiale. Neda
sesalebe made gabule. Ali hali segea bahïla obëgëmalo. Malö äudä amea ali nimäialahilä
beaha samolöle. Elea ali nimäiala helësëla samolöle. Nïe nidiwi ali-e, Dafidilo Geloia
nema edefade baagi ï amo gadola alimage amai amogi bobasësamelëla säi.
14 Amala säi amo nabalahilä elea bu elö dïi. Dïisa nelolahilä Obaea egoame sali Naëomi
gaula mimilahilä, mosalo, hawiola sälahilä hï segea obëgëi. Uludia egoame sali gaula
nea, neda dofä obëgëmolö mademelëla säi.
15 Amala säsebegi, Naëomia ema säla obëgësalea, Dïe disama amoda hä hïle sosogo
neebeage hïle gode neebeage obëgëi amo gadola dige obëgëmalola säi.
16 Amala säsebegi, Uludia säla obëgësalea, Dia ne bahïla obëgëmalola sämabu. Di awäsego
gadola ne moholömelë. Di fisebea amige ne samolömelë. Di sosogo neebe amoge ne
sosogo namolömelë. Dïe Gode neebe amoge nïe Gode namolömelë.
17 Di baagosebea amige ne baagomolömelë. Baagosebea amida baumäiamelë. Baa-
goeamu alï neala hïdo hïdo hïdolasimäia. Na ado walio säi amo gadola made bëgëla
hamoseda, Dafidilo Geloi edefade neebe amea nema yöi ïmäiamelëla säla ï.
18 Amala säsebegi, Naëomia beahamelebe, Uludia ebalä moholöla gelosebegi, ea ado
säla made,
19 amilasilahilä udia äudä amole awäla Bedeleheme besela galai.

Naëomi eda edefademalä bobasëibalä maala, Bedeleheme gaamugi besela galai

Besela galasebegi, Bedeleheme udia dolö nefolalo amolia fudugilahilä udiafalï amolia
sähalea, E! Goda Naëomi gabule ma, nowëla säi.
20 Amala säsebegi, Naëomia säla obëgësalea, Nema Naëomila sämabu. Nema Malala sämo.
Gode Edefade Sulubadelaïe Geloi neebe amea nema gamogai yafie hamola, nihïnege
neala gamogalasimelë.*
21 Amo gala ne wila awähaleada, neda nelebo yafie nobai asi gaso, walio Dafidilo Geloia
sigi obëgësaleada, memalä ne badumu misimelë. Gode Dafidilo Sulubadelaïe Geloi neebe
amea yöi amo gadoi ï ameada edoïe nïe ëi Naëomila sämolö gabula säla ï.
22 Goweda Naëomi efege idia Uludile Moaba sege dïgïla obëgëla misi amoïe ado dialea.
Ele Bedeleheme ami besela galasolo amo gala eladi gadoi ëida bali dafidi sagai dilo amo
mi gäwila damusa nebegi besela galai.

Uludia Boasaea sagaia molö hogola asi

2

(Uludi 2)

Uludi e Boasaïe sagaia hamoi hamosa nelo

1 Dolö dafidilo ëi sälo afädë amoïe ëida Boasa. Eda Naëomiïe egoa Elimelege baagoi
amoïe sosogo fii afädëfalï nelo.
2 Segeyo afädëgi Uludia Naëomima nabahalea, Na eladi gadoi ëi bali sagaia damulo
neebe amolia damula hamoi hamosa neebea ami damui didigafui dibe amo misila
audulela nabi. Afädëa ïe baagido hobeala misila aligi misialola sämolöla helësësamelëla
säi. Amala säsebegi, Naëomia säla obëgësalea, Nïe nidiwi-e, dia amamalola säla ï.
3 Amo nabalahilä Uludi e awäla hamoi hamolo amoli baagido hobeala eladi gadoi
bali gägä neala gagaula awäha nelo. Eladi gadoi bali sagai dilo amoda Elimelege sosogo
Boasaïe sagai dilo.

---

* **1:20:** Naëomi nilïle ado sälada obeägïsa. Amase, Malada nilïle ado sälada, Gamogaila sämola säi.

4 Boasa hï e Bedeleheme nelolahilä maala besela galai. E besela galahalea ïe
hamoi hamosa nefolalo amolima sähalea, Dafidilo Geloi e dilibalä namiäiamelëla säi.
Amala säsebegi, ïe hamoi hamolo nefolalo amolia emage, dige Dafidilo Geloia ugila
negemäiamelëla säi.
5 Boasaea ïe hamoi sigi aligilo nelo amoma nabahalea, Udia dolïsä neebe gagoweda
nowëla nabi.
6 Amala nabasebegi, hamoi sigi aligilo amea säla obëgësalea, Udia dolïsä goda Moaba
segeala Naëomibalä wi misi amo gabio.
7 Ea nema nabahalea, Hamoi hamolo dolö nefolalebego baagido eladi gadoi bali gägä
didigafui difolalebe amo misila aligi hobeala mudulela nabasio. E yosefalï maala hamoi
hamosamu nelo gaso, holöfalï hele fila awälahilä bu hamosa neagomelëla säi.
8 Amala säsebegi, Boasaea ema sähalea, Udia dolïsä-o, sagai odoagi nofe dabiala auloeo.
Gui udia hamoi hamolo nefolalebe go ilibalä eladi gadoi bali gägä gomu misisa namialo.
9 Dolö hamoi hamose golia hamosego abidi hamosebelela fädäla bealahilä udiafalï
golibalä gedola hamoi hahamola awäha namialo. Na dolö wi nefolalebe golima, dima
nafade hamoloeola säimelë. Di ödä haläseda, ilia ödä iigi usi dië bimolömelë amogi
mualola säi.
10 Boasaea amala säsebegi, Uludia nagadaia gumusula dia idogolahilä ema sähalea, Dia
nema mala hedabi go hamosegoda mi edoïe amaha. Neda sege wagadi made fii udia
misi saleawela säi.
11 Amala säsebegi, Boasaea säla obëgësalea, Dïe digua baagolahilä salea mala hedabi,
diguamema hamoila säi amo nabimelë. Dia dïe dieme diadoge dïe segege dïgïla udia
dolö dia dawa made beahage melëlo madebalä namolö misila säi amo nabimelë.
12 Dia mala hedabi hamoi amoïe Godea dimage amo gadola hamomäia. Isilaleïe
Dafidilo Geloi Godea dige amo gadola sigi neëgi, ïe augia hawa musügä namolö misi
goïege bidi edefade nimäiamelëla säla ï.
13 Uludia säla obëgësalea, Dolö edefade-e, neda dïe hamoi hamolo udia sefolalebe
amolibalä afädëdi made sulo amo, dia oböla, ado hedabi nebalä säse goeada, ne neala
gelolasimelëla säla ï.
14 Molö molö fu besela galasebegi Boasaea Uludima bu sähalea, di guwi maala salea
beledi wahalo gadoi difolalebe gowegi gelebi ödägi gela molö misiëla säi. Amala säsebegi,
Uludi e hamoi hamolo amolibalä maala sebegi, Boasaea eladi gadoi bali gobei odoa
amogi Uludi muäia neala ï. Ï amo naala bolesalea odoa fea digai.
15 Uludi e molö naha maadelahilä awäla eladi gadoi bali amo bu misila aligi awäha
nelo. Uludi e awäse amo gaalu, Boasaea ïe hamoi hamolo dolö amolima sähalea, Uludia
eladi gadoi bali doboi dibeadi gogi nelea maaseda, ema nemomabio.
16 Doboi dibea ami eladi gadoi bali gogi damusaleada odoa e neala gaumäia damula
gui guila aligi mosalo. Amo neala gausegida dilia ema nimabula säloeola säi.

Nelebo besela galai amoïe Uludia Naëomima säla ï

17 Uludia eladi gadoi bali amo misisa nebegimu eso digala deadi. Ea misisa maade-
lahilä, e molöïe eladi gadoi bali amo dobila hedefala mogela negei. Amoïe yöida gilo
nabülasi gadoi.
18 Uludia eladi gadoi bali amo ägüla awäla mosöa egoamema olei. Esoa helesalea molö
nahalea fea digai ägüi amoge egoamegali muäia neala ï.
19 Amo gadola hamoi amo bealahilä, Naëomia Uludima nabahalea, Dia walio eladi
gadoi bali misila hamoi hahamola awäha nelogoda, dolö nowëa sagaia hamosa nelola
nabi. Dolö dima hedabi hamolo gomada, Godeïe obeägïlasiloea eege obeägïlasimäiamelëla
säi. Amala sälebe, Uludia säla obëgësalea, na eladi gadoi bali sagaia hamoi hamosa nelo
amoda, dolö afädë Boasaea sagaia hamosolomelëla säla ï.

20 Ea amala säla ïasebegi, Naëomia sähalea, Dafidilo Geloi neebe ameada baagoi
amolibaläge sebe welibaläge hamomolömelëla säla negei amoda asialo made neebe
ameada Boasa eege obeägïlasimäiala sähawela säi. Naëomia bu sähalea, Boasa goda dofä
nilï sosogofalï fii afädë neamelë. Alï fidila negemolöge beaha namolöge mala dibe amo
gadolada dolö goea hamomolömelëla säla ï.
21 Amala säsebegi, Uludia sähalea, Eage nema ado afädë gomalä säsio. Neda ïe hamoi
hamolo udia amolibalä hamoi hahamola awäha nea, eladi gadoi bali ilia hamola
wagasolo amo misila wagamalola säimelë.
22 Amala sälebe, Naëomia Uludima sähalea, Nidiwi-e, säi go gadola wäla Boasaïe hamoi
hamolo udia nefolalebegobalä gedola eladi gadoi bali, ïe sagaia guimu hamosa namialo.
Dolö elöïe eladi gadoi bali sagaido nofe dabiala awäseda, di neala nafadelasimolö dië
bimolömelëla säla ï.
23 Uludia Boasaïe hamoi hamolo nefolalo amolibalä eladi gadoi bali gägäge widi
gägäge modoala dobola nelelegela awäha nelo amolia hamola wagala afiase amo gadola
eage misila wagala asi. Uludi eda egoame sali amobalämu nelo.

Boasaea Uludima mala hedabi hamoi amo

3

(Uludi 3)

Naëomia Uludiïe dolö hogosamela säi

1 Segeyo afädëgi Naëomia Uludima sähalea, Naye, na dima ado afädë sähago. Dolöbalä
hedabola fodögïla filo amo gadola fimäia, na dïe dolö afädë hogosamelëla säla ï.
2 Dia helësësebele. Eladi gadoi bali sagaia ïe hamoi hamolo udiafalï golibalä dilia
hamoi hamolasisa nelo dolö amoda Boasamelë. Eda dofä nilï sosogofalï nea. E walio
gasigi awäla eladi gadoi bali gägä amo dobisa namolömelë.
3 Di nigime hëmalo. Amalahilä weli gafisigäi negelahilä fagulo hedabifalï salugamalo.
Amalahilä eladi gadoi bali gägä dobisa neebea ami awäla Boasaea di melëloea musügä
namialo. Ea hamoi hamosa maadela e molö ödäle muäia fu ïala namialo.
4 Naha maadelahilä e diasebe amo abododi diasebelela fädäla bealahilä, ïe fagulo figï
geleä gauia adala emo sëgëa ami midialo. Amala hamoseda gomalä hamomalola hï
fädäla säla ïmolömelëla säla ï.
5 Amala säsebegi, Uludia säla obëgësalea, Dia säsego gadola na hamomolömelëla säi.
6 Amala sälahilä, Uludia egoame salia hamomalola säi amo gadola hamosa maade-
lahilä, eladi gadoi bali gägä dobisa neebea ami asi.

Boasaea Uludi ugila negemolömelëla säi

7 Boasa e hamoi hamosa nelolahilä molö ödä mai. Naala asigi dusugala awäla salea
hä süwiasebegi, eladi gadoi bali hedefala dobi nelegela fedai dilo amo agesugi ami adi.
Amala adi dibegi, Uludi e geleä geleäla awäla Boasaïe fagulo figï dibe amo bidigi geleä
gauia adala ïe emo sëgëa ami adi.
8 Gasi mogogi Boasa e adi besusalea fudugila beahamelebe, udia afädë ïe emo sëgëa
ami maala adi dibe melï.
9 Bealahilä ea nabahalea, Di nowë! A, Neda Uludi, dïe hamoi hamolo udia amomelë.
Dïe fagulo bidia ne gesumäiamelëla säi. Amoïe mida, dida Elimelegeïe sosogofalï gabugi,
dia ne sigi aligila ugila negemäiamelëla sähalea säi.
10 Boasaea amo nabalahilä Uludima sähalea, Nidiwi, Dafidilo Geloia dima hedabi
hamomäia. Dia walio hamoi ameada dafidi hamosa nelo amo baagila awäla hedabi
hïdo elöi hamoimelë. Malïsä yafie nefolalea. Odoa nelegei yafie negelo, odoa busadäoi,
amoligi afädëa di nimäiala made helësëi gabu.
11 Nidiwi-e, asigi säosäomabu. Udia dolö wi nefolalebe sulubadelaeada, dida udia hed-
abifalï saleala säha. Dia nema hamomäiala säsebe amoda, na hamosa maademolömelë.

12 Dia säi amoda dofä. Neda digua baagoi amoïe sosogo. Na di beaha namolö gasoda, dolö di beaha namolöi afädë neamelë. Amomadale dafidi fädäla nabulö.
13 Walioda gui wäla midialo. Diala aiyo yosefalï ne awäla dolö amea abilia säsebelela fädäla nabulömelë. Ea di sigi namolöla säseda, amo dofea. Ea haboimelëla säseda, Dafidilo Geloïïe ëigi nea sähawe. Sosogoea beaha aligilo mala dibe amo gadola hamomolöda nïe dibe amo gadola hamomolömelë. Walioda sege yomäia beahalea gui midialola säla ï.
14 Uludi e Boasa dibea ami adi amo udia dolöea melëloeala helësëla Boasaea fodolofalï nowela yosefalï musügä mosalola säi amo gadola aabela nowei. Mida, e udia dolöea made bimäia.
15 Nowesebegi, Boasaea ema sähalea, Dia fagulo go idogoi fösimola säi. Amo gadola Uludia fösisebegi, Boasaea eladi gadoi bali gägä amogi adu äudä ï, amoïe yöida gilo nabülasi äudä gadoi amo ägümalai. Uludia bali gägä amo ägümäia Boasaea nigila ägüsi. Uludi e amo ägüla asi baagido Boasa e Bedeleheme gaamugi asi.
16 Obëgëla awäla egoame sali mosöa sebea ami besela galasebegi, egoame sali amea nabahalea, Nidiwi, gelola abilia hamoila nabi. Amala nabasebegi, Uludia Boasaea säi amoge hamoi amoge hulu sulubadela säla ïaha maadei.
17 Ea säla wagahalea sähalea, Boasaea di sebea obëgësalea memalä ne badumu obëgëmäiala made beasila, eladi gadoi bali gägä adu äudä ï ägüi amo gomelëla säi.
18 Amala säsebegi, Naëomia Uludima sähalea, Nafege udia, di holöfalï beaha samialo. Walio Boasaea hamosebego abilia hamola dafogäsebelela bimolömelë. Boasaea abilia hamogimolöi walebelela bimolöïe idi hogosamu nea. Beagolese amo gadolada e hele samolömelëla säi.

Dafidilo Geloia Naëomi ugila negei amo

4

(Uludi 4)

Boasaea Uludi nii

1 Boasa e awäla udia dolö gedolo segea nogila digalo idiafa ami sulo. E fii heleia made Elimelegeïe sosogo elö säi amo maaha neebe melï. Boasaea dolö amoma sähalea, Ae, nedoo, na dima ado holöfalï afädë sädeläla di gui samolö misië säi. Dolö amo maala sebegi
2 Boasaea segea ami dolö beaha aligilo nabülasi nefolalo amoli maala fifigimalola säi. Amala säsebegi, ili maala sefolalo.
3 Ea ïe sosogo amoma sähalea, Naëomi Moaba asi nelo amo bahïla misi saleamelë. Eada alïle sosogo Elimelegeïe sege nalä amo dolö afädëa nimäiala helësësaleamelë.
4 Amaimo, dia helësëmäia säla ïahago. Sege amo dia nimolö helësëseda, beaha aligilo nabülasi sefolalebe gowe ilile siigi sämo. Neda di baagia gabugi sege amo dia nimäia. Made nimolö galëda, haboila sämola säi. Amala säla ïasebegi, dolö amea säla obëgësalea, Sege amo na nimolömelëla säi.
5 Amalebe Boasaea ema sähalea, Dia Naëomiïe sege nimolö galëda, Moaba udia Malonoïe udia didalo Uludige digali nimalo. Amalahilä sege amoda baagoi amoïe sosogoïe ëigi diamiäiala säi.
6 Ea ado amala sälebe dolö amea sähalea, Dofä, sege amoda nïe. Gaso, na neaseda, sege amo nïe malöïe made diamolö gabugi, na made nimolö ne haboimelë. Dihï helësëse amo gadola hamomalola säi.
7 (Siiba Isilale ilile malada gowe gadola hamolo negei. Udia didaloïe ado sähaleage, amase, sege nalä nimolöïe ado sähaleage, amogi bidigi bu made sämolö wagahagola säla ulufahalea, emo usililo giila bidi nelo dolö amogali ïlo negei.)
8 Dolö amea Boasama, dia bidia nimalola säla, ïe emo usililo amo giila egali ï.
9 Amala ïasebegi, Boasaea beaha aligilo nabülasi sefolalo amolimage, udia dolö odoa maala sefolalo amolimage sähalea, Dili sulubadela sefolalebeweïe sidaia sähago.

Elimelegeïe segege nelegei dafidi dilo amoge, amase, malö äudä Malonole Gilionolele segege nelegei dilo amoge Naëomia beaha nelo nelebo amoda na neahawe.

10 Amase, Moaba udia Uludida Malono baagoi amoïe udia didalo sulo amoge na neahawe. Amala hamosebeweada baagosalea sege nalä dibe amoda Malono hïle ëigimu ïe sosogoïe diamiäia. Baagoi amoïe sosogo afädë sebe amoliada ïe ëi amo helësësa namiäiamelë. Na walio säi amoda diliage nabala siiage beala helësësamelëla säi.

11 Amala säsebegi, dolö nabülasi sefolalo amoliage, udia dolö bea misi sefolalo amoli sulubadelaea sähalea, Ä, nilï sulubadelaea beala helësësamelë. Udia go dïe mosöa awäseda, Dafidilo Geloia ugila negesegi nilïle Isilaleïe naye mäu Eleselole Eleale gadoi samiäiamelë. Elea malö malei sogobai amo gadola udia goeage malö malei sogob-amolömelë. Amase, dihïdida Efalada sosogo amoïe ëi sälo nea, Bedeleheme udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë.

12 Dafidilo Geloia dolïsä go alima aligila malö ägüsebe ameada Yuda Damalalea malö sogobai nilïle mäu Felese sosogo gadoi di sosogo namiäiamelëla säi.

13 Segeyo amo gala Uludi nealahilä Boasaïe udia salea. Dafidilo Geloia ele neala obeägïlasila Uludi e fagulo hagui sebe melï. Amalahilä ea dolö malö afädë neegela ägüi.

14 Udia sefolalo amolia Naëomima säla ïahalea, Dafidilo Geloiïe ëi gauia adadi. Ea di dihïdo samiäiala fisigisila made. Dïe diaye afädë di beaha namiäia ï gabumelë. Malö goeada Isilale udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë.

15 Diefege udiaea dima boba hamosebegoeada dia dolö malö gifalädalïa gadoi sogobai amai galebeda, amolima boba hamolabio amoda gidogolahilä, dïe diefege idiaea dima boba hamoi gabugo. Amaimo, ea malö walio ägüi goeada di gelolasila, sigi aligila beaha aliligi awäha nea, di udia sali hamomolömelëla säla ï.

Boasage ïe mäu nelo amoge

16 Naëomia malö dubo amo sogobala fufuia alogola nea obëbësa nelo. Amalahilä malö amoda Naëomia beaha nelo.

17 Udia ga made sefolalo amolia säla sogosalea, Naëomigali dolö malö afädë sogobala ï gabuwela säi. Amala sälahilä malö amoïe ëi Obedi negei.

Hobeala Obediïe malöda, Yesi, Yesiïe malöda Debidi.

18-22 Goweda Felese sosogo awäha nea Debidi besela galai amo dialea. Feleseïe malöda Hesolono. Hesolonoïe malöda Alama. Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe malöda Salomono. Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe malöda Obedi. Obediïe malöda Yesi. Yesiïe malöda Debidi. Amala fifi misi dialea. Hä amo.

Ado Mala Hedabi Madiuea Dëdëi Amo
Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Madiuïe bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelëlage, ïmolömelëlage säla negei amoda, Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuïe bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola melï amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege dïgïla nawesa namolö awäla Yalusaleme besela galai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada, Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeïe mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelola ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi afädë hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobea Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuïe bëgëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla ï dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla ïaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bëgëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

Yesu Gelesoïe yaua mäu aliligi misi amolile ëi
(Ulugu 3.23-28)

1 Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoïe yaua mäu aliligi misi amolile ëi dialea.
Yesu Gelesoïe yaua mäuda Abalahama Debidile nelo.
2 Abalahamaïe malöda Aisaga. Aisagaïe malöda Yeigaba. Yeigabaïe malöda Yuda, ïe
edoolali nefolalo amoli.*
3 Yudaïe malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseïe malöda
Hesolono. Hesolonoïe malöda Alama.
4 Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe malöda
Salomono. Amase,
5 Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe emeda Eleihaba. Boasaïe malöda Obedi. Obediïe
emeda Uludi. Obediïe malöda Yesi. Amase,
6 Yesiïe malöda beaha aligilo Gini Debidi.

---

* **1:2:** Yudala ïe edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amoïe yaua mäuda amoli.

Debidiïe malöda Solomono. Dafidi Solomonoïe emeda Uliaïe udia sulo.*
7 Solomonoïe malöda Elehoboama. Elehoboamaïe malöda Abia. Abiaïe malöda Asa.
8 Asaïe malöda Yehosafada. Yehosafadaïe malöda Yeholama. Yeholamaïe malöda Usia.
9 Usiaïe malöda Yodama. Yodamaïe malöda Ahasa. Ahasaïe malöda Hesegia.
10 Hesegiaïe malöda Manasa. Manasaïe malöda Amono. Amonoïe malöda Yosaea.
11 Yosaeaïe malöda Yehoiagini, ïe edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.

12 Ili Babilonomu gala digi nefolaloa amilada, Yehoiaginiïe malöda Sealadiele. Sealadieleïe malöda Selubabele.
13 Selubabeleïe malöda Abiuda. Abiudaïe malöda Eliagimi. Eliagimiïe malöda Asolo.
14 Asoloïe malöda Sadogo. Sadogoïe malöda Agima. Agimaïe malöda Eliudi.
15 Eliudiïe malöda Eleasala. Eleasalaïe malöda Madani. Madaniïe malöda Yeigaba.
16 Yeigabaïe malöda Yosebe. Yosebeda Meliïe egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.
17 Ëi amolida Abalahama neloa amila maala Debidi neloa amilada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Ulugu 2.1-7)

18 Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ïe eme Meli eda Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Eleloi Gesamia malö dubo ï amo, ili sefolalo amolia beagolei.
19 Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.
20 Amala helësëla, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla ïahalea, Debidiïe malö Yosebe-e, Meli dïe udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Eleloi Gesamia negesimelë.
21 Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ïe ëi Yesu negemalo. Mida, ea ïe udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla ï.*
22 Dafidi, Dafidilo Geloia ïe bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöïe, nelebo sulubadela amala hamoi.
23 Bea säla negei amoda gowe. Dolïsä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoïe ëi Emanuale negemolömelëla säla dëdëla negei dialea. Ëi amoïe mida gomalä, Gode nilïbalä nea. *Aisaea 7.14*
24 Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloiïe selesaia fiia ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii.
25 Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoïe ëi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

1 Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ëi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumilï melëlo mala dawadigi

* **1:6:** Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Eleihabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoïe eme Badasiba afädëfalï emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi. * **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilïle ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilïle ado sälada Godea damula aulo. * **2:1:** Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoïe Gini edefade ëi Sisala sälo amo hawa nelo.

nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai.
2 Besela galalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini namolöïe malö dubo
neegela ägüi amoda, abidi dialea. Ïe gasumilï eso maasido neebe amo bealahilä, nilïa ïe
ëi gauia adamolö mofiaimelëla säi.
3 Ado amala säi amo nabalahilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelo. Amase,
Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësësa nefolalo.
4 Säosäolahilä, Heledoea Yu udia dolöïe gobela ïlo busa nefolalo amolige, amase, mala
dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda
sege abidi neegela ägümolöla nabi.
5 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedelehe-
memelëla säi. Amala säsebe amoïe mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda
gowe.
6 Bedelehemee, Yuda sege dibe amogida, dida Yuda segeïe gaamu ilibia edefade difo-
lalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoïe mida, dima aligila beaha
aligilo afädë besela galamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nïe
Isilale udia dolö sigi namolömelëla
säla dëdëla negei dialeala säi. *Maiga 5.2*
7 Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola
mofiai amoli welahilä, ea ilima fädäla nabahalea, dilia gasumilï amoda abola melïla
nabi.
8 Nabala, ili Bedeleheme mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabo-
lafalï hogolahilä beagoleseda, nage ïe ëi gauia adamolö moholöïe nema säla ïïa wegi
obëgëmalola säla ï.
9 Gini amea amala säi amo nabala, ili afiaha dibegi, gasumilï dafidi eso maasido melï
amo dafidi awäla, malö dibea ami aumala aligisi.*
10 Ilia gasumilï amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägïmolö besela galai.
11 Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoïe mumusogi
nogila digai. Digalahilä, ilia malöge ïe eme Melige bealahilä, gumusula dia digala
sefolalea, malö amoïe ëi gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi
höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëïe heale sïgä gäha made misiäia
hëlo ëi muwege, galu amoli ägüi amo somodala Yesugali ï.*
12 Amo somodala ïalahilä, ili hili segea obëgësaleada, ili misi idigi made, idi elögi obëgëi.
Amoïe mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo neebeamadida
obëgëmabiola säi amo nabala.

Fisäla Isibi asi

13 Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïïe
selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla
Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla ïmolöïe ami beaha namialo. Mida,
Heledoea malö go nufudadigimolöïe hogomolömelëla säi.
14 Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, gasigi fisäla Isibi asi.
15 Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo
Geloia ïe bea säloma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöïe, amala hamoi. Bea
säla negei amoda gowe.
Nïe nafege Isibi segeala na weimelëla
säla dëdëla negei dialea. *Hosea 11.1*

Malësä malei nufudadidigisa maadei

---

* **2:9:** Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölasi gadoi, Dodomonala Aya gadola.
* **2:11:** Nelebo ohodoa ï amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

16 Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësëlahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, sulubadela ea nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumilï mi gäwila neia idogoimelëla säla ï amo helësëla, amala nufualai.
17 Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoïe säla negei dibe amoda gowe.
18 Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola dïisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ïe malölaligi dïisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala
säla dëdëla negei dialea. *Yelemaea 31.15*

Yosebelali Isibila obëgëi

19 Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä
20 ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi.
21 Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi.
22 Ili obëgësalea, Yosebea Agelausada ïe eedo bedefala Yudiaïe beaha aligilo gini neamelëla säi amo nabalahilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili awälahilä,
23 Nasalese gaamugi ami awäla sulo. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

Ödägi gelo Yonea ado mala säla ïaha nelo
(Maga 1.2-8; Ulugu 3.1-18; Yone 1.19-28)

1 Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami maala ulufalahilä, ado mala säla ïaha nelo.
2 Ea säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla ïaha nelo.*
3 Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneïe dafidi bea säla negesalea sähalea,
Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa uuala wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogilasimalo. Ïe idida mogola fodolasimalola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*
4 Yone eda sugua gamele hilïa fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.*
5 Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibea amilage, Yone neebea maahamu nelo.
6 Ilia nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.
7 Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaïe malö nebego, Godea së ïa idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla ïasio.
8 Dili dofä asigi besuimelëla dilile mala olela, gägä ulufala negemalo.

---

* **3:1:** Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaïe gäheo i nabülasi äudäïe odoai gödölasi gadoi nelo. * **3:2:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele gini namolöla säi. * **3:4:** Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo.

9 Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilïle mäu nelola sämolö dialeala
helësëmabio.* Na ado afädë säla ïahago. Nabuö! Godea igi difolalebe gowegi neala
gaulahilä, Abalahamaïe yaua mäu hamolasimolöi neamelë.
10 I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe
amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.
11 Nada dilia asigi besui amoïe ödäea ulufala gelasilomelë. Hobea ne baagia afädë
moholö amoda, ne holöfalïmelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na
ïe emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Eleloi Gesamiage, nulo söaeage dili
gelasimolömelë.
12 Eada eladi gadoi ëi widiïe gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia
adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo
mosöa ami negesilahilä, ïe widi dobilo sege amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli
nulo usilo made, wisamu neebea ami gobemolömelëla Yonea säi.

Yonea Godeïe malö Yesu ödägi gelasi
(Maga 1.9-11; Ulugu 3.21-22)

13 Segeyo amo gaalu, Yesu e Galililа ödä Yodona dibea ami maala, e Yonea ödägi
gelasimäia misi.
14 Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea
nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebea misilela
nabi.
15 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala
go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala
säsebegi, Yonea ema üi.
16 Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu doga
negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeïe Gesami digala edaia
fisebe amo melï.
17 Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba
hamosa neawe. Ema edefademalä obeägïsa neawela säi.

4

Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöïe misi
(Maga 1.12-13; Ulugu 4.1-13)

1 Amala hamosebegi, Godeïe Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami
sigi fedala ifosi. Ifosi nebegi mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola
bimolö misi.
2 Yesu e segeyo nabülasi biyidia, gasi nabülasi biyidia, molö made naala neamu, sïdëa
baagoi nelo.
3 E amala sïdëa baagoi nebegi, nafade hamomäia fedogola melëlo busa amo maalahilä
sähalea, Di dofä Godeïe malö nea galëda, igi difolalebe gowema beledi hamomalamola
säi.
4 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,
namolö ilo amoda molö nase amea udia dolögali namolö ïlo mademelë. Ado sulubadela
Godeïe nafiala maase ameamu namolö nelola säi dialeala säi. *Mala Bu Eegei 8.3*
5 Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea, Yesu sigi gaula Gode hïle nafolai gaamu
Yalusaleme ami awäla, Godeïe mosöa ilibiafalï gadogo ifosilahilä,
6 ema sähalea, Di dofä Godeïe malö nea galëda, dia hä, wila nila sadia idogomo. Amoïe
ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, igia dïe emo daualoea, Godea ïe selesaia

* **3:9:** Ilia Abalahamada nilïle mäu nelola ado amala sälo ameada, së molö dibea ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmabiola säi.

fii amolima dïe säsisegi, ilile naaboea di sogobala gauia adogomalamolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 91.11-12*

7 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö säi dibe ameada, gomalä säla dëdëla negei dialea. Dafidilo Geloi, dïe Gode neebe amo, fedogola bimabiola säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.16*

8 Amala säsebegi, mugabe busaea Yesu e segebi daia ga gadogo sigi fedalahilä, gädili dibe amo sulubadelage, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei.

9 Olesa maadelahilä, ea Yesuma sähalea, Dia ne mia gumusula dia digalahilä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, dia beaha namiäia ïmolömelëla säi.

10 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Saidani! Di moholöi mosö. Godeïe bebagi ado säi dibe amea sähaleada, Dafidilo Geloi, dïe Gode neebe amo, dia ïemu ëi gauia adogola ïemu hamoi hamomalola säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.13*

11 Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu dïgïla asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15; Ulugu 4.14-15)

12 Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahilä, Yesu e Galili segea obëgëi.

13 Obëgëla awälahilä, e Nasalese gaamugi ami made aligila, Gabaniama gaamugi namolö asi. Amoda, Galili oeabo edefade dibe amoïe agesua Gabaniama gaamugi ami namolö asi. Sege amoda Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.*

14 Amo hamoi amoïe Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

15 Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoa, idi oeabo edefade dibeamadi amogi aulo sege dibe amoge, ödä Yodona dëgëla alomodi sege dibe amoge, amase, Disiligi Galili ami udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, Sebulunilele Nafadalilele segemu.

16 Segea ami, udia dolö gasimi sagai edefadegi nefolalo amoliada, yo digalo edefade-malä melïmelë. Baagoloïe sege augi hawa nefolalo amolimada yo digala besela galaimelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*

Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20; Ulugu 5.1-11)

17 Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe ameada, dilia asigi besumalola säla ïaha nelo.

18 Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoïe agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äudä elowole ëole melï. Elöda Saimono, ïe ëi elöda Fida, ïe edoo Ädulule melï. Eleada oeabo edefade amogi seme digisa nelo.

19 Ele beala, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia, na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiëla säi.

20 Amala säsebegi, elea elele selëgë amoli dïgïla, fodolofalï e bëgëla asi.

21 Amila awähalea, ea edoole edoole elö neebe melï. Elöda Sebediïe malö Yamese, amase, elöda ïe edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä dudaia selëgë hamogisa neebe melï. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi,

22 elea ödä duge, eedoge dïgïla, fodolofalï Yesu bëgëla asi.

Yesuea ado mala säla olelela digi, oloi wahila didigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)

---

* **4:13:** Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili Bolobinisi amogi dilo.

23 Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea,
Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla olelela digi, udia dolö amoligi
olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei amoli sulubadela wahila
didigisa nelo.
24 Amala hamosa nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaea nabaha
maadei.* Nabalahilä, ilia udia dolö olo elö elöla oloi amolige, edefade sësa difolalo
amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulämei difolalo amolige, fii si sefolalo
amolige, sulubadela neala gaula e neebea maasebegi, ea amoli wahisa maadei.
25 Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudia-
madilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bëgëla afiai.

5

Obeägïsa neala säi
(Ulugu 6.20-23)

1 Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädëgi fedala,
segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ïe bëgëla aulo amoli e sebea ami mafusebegi,
2 ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*
3 Odoaea asigigi helësësalea, nïe iso asigi dofea made gabula helësësa nefolalebe amolida,
obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
4 Dïisa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla aealasimolömelë.
5 Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, sege dibe amo
sulubadela Godea iligali ïmolömelë.
6 Sïdëa baagosa neebe amolia molöle ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi
hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa
maademolömelë.
7 Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla
ugila negemolömelë.
8 Asigi gagadelai amolida, obeägïsa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.
9 Daluloïe hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, ilima Godeïe malö
neala sämolömelë.
10 Mala mogoi hamolo amoïe së naha nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni
Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
11 Dilia ne bëgëla mofiasebegoïe, dolö odoaea dili gagadesege, sëlasisege, ado nafade
elö elöla wäfalï säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägïsa
nea.
12 Dilia edefademalä obeägïsa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade
negei dialea. Dili maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha
nefolalomelëla säla ï.

Dilida ëbïle yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50; Ulugu 14.34-35)

---

* **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida holöbö bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada Bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:** Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2; 24.3; Ulugu 4.20 bimalo. * **5:2:** Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesa nelo. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilïa beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

13 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaïe ëbï gadoida, dili
nebegomelë. Ëbïïe hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Ëbï nafade
amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia dolöïe emoea daiasalomelë.
14 Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë.
Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea.
15 Amase, afädëa gamali yola sagasilahilä, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo
made, aulidaia negesegi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelo.
16 Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia
mala hedabi hamose amo beala, ilia, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe ëi gauia
adamäiala säla ï.

Mosese nebegi Ado säla negei amoïe Yesuea säla olelei

17 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge,
bea sälo nefolalo amolia mala olelesa nelo amoge, na haila digimolöïe misi gabula
helësëmabio. Na haila digimolöïe made misi. Ilia Ado säla negei amo gausiala digamolöïe
ne misi neawe.
18 Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado
säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helei. Ado
dëdëla negei dibe amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë.
19 Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfalï afädë memalä gabula, damula,
amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea
ami emada, dofä gidogofalï neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei
amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë.
20 Amai gabugi, na dilima ado afädë säla ïahago. Dilia mala mogoi hamomolö amoda,
mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo
gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea ami dofä made nogila digamolömelëla säla ï.

Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöïe ado säi
(Ulugu 12.57-59)

21 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo
dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda,
gudimolö dië bimolömelëla sälo.
22 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa ïe edoobalä mihaläseda, gudimolö dië
bimolömelë. Amase, afädëa ïe edooma dida dofea madela nolealeseda, Galïsolö dolö
neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ïe edooma dida nafadefalï asigi
maade nebegola säseda, heli segea nulo gobei dibea ami moholömelë.
23 Amaimo, dia nelebo ïmolöïe gobela ïlo aulidaia negemolö nea, dïe didooea dima
nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgëseda,
24 hä, nelebo ïmolö gaui amoda, gobela ïlo auli ga made ami negesia, dafidi dïe didoo
neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo ïmolö negei amo ïmalo.
25 Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöïe awähala säseda, aso, gudimolö segea ami made
besela galala, idiafa ebalädale fodolofalï hamogimalo. Gudimolöïe sigi awäseda, gudi
mogelo dolö neebe amoma di gaula ïalahilä, mogelo dolö ameada di dadi gaui amolima
ïalahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea.
26 Na dima dofä sähago. Amala hamoseda, dia nafade hamoi amoïe bidi nelo amo
gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla ï.

Yesuea udia fa neloïe säi

27 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö
fa nimabiola sälo.

28 Amai gaso, na dilima gomalä säla ïahago. Dolö afädëa udia siia beala gesami awäseda,
udia amo hä asigia fa niimelë.
29 Dïe si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Dïe domaloïe sosogo
gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei
neëgida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi.
30 Amase, dïe naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia
gamalo. Dïe domaloïe sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo
sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla ï.

Yesuea dolöea udia nii fisiloïe säi
(Madiu 19.9; Maga 10.11-12; Ulugu 16.18)

31 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ïe udia
fisiseda, ea beba dëdëla, ïe udiama ïmolö dialeala säi gabio.
32 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Dolö afädëïe udiaea dolö elöbalä mala nafade
hamoigi made, ïe udia amo fisiseda, ïe udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö
afädëa dolö elöïe udia memalä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla
ï.

Yesuea migalïa diigila säloïe säi

33 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalï udia dolö nefolalo amolima ado
sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalïa diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila,
Dafidilo Geloima migalïa diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo.
34 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Migalïa diigila ado gelola säla negemabio.
Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiada Godeïe beaha aligilo filo dialeamelë.
35 Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeïe emoea emesaia idala filo
dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo
Gini Edefade neebe amoïe gaamumelë.
36 Dihïle busa säla, migalïa diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hilï afädë
neala dihï falemolöige, yabumolöige ulïmelë.
37 Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalo. Ado odoage baala säseda, ado amo baala
sälo amolida, mugabe busa nafadefalïmadila maasebe amo sähamelëla säla ï.

Dilia hamola obëgëmabiola säi
(Ulugu 6.29-30)

38 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa
elöïe si besela digiseda, ïe siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöïe bese besela
digiseda, ïe besege besela digilomelëla sälo.
39 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu
dabemabio. Afädëa dïe ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemalo.
40 Afädëa dibalä gudimolöïe di sigi awähalea, dïe fagulo sedi ïmola säseda, dïe gögï fagulo
daia salugalo amo bu baala ïmalo.
41 Dolö afädëa dima gelola egedidigila ïe nelegei ägüla, di gilomida afädëgi mosalaseda,
diada, oböla, gilomida äudägi mosalo.*
42 Afädëa nelebo afädë ïmola säseda, hä egali ïmalo. Amase, afädëa hobea ïduläïe bidi
negesagola säseda, auaula baagi ïmabiola säla ï.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi
(Ulugu 6.27-28, 32-36)

43 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa
nefolalebe amolibalä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibalä habobala
namialola sälo.

---

* **5:41:** Gilomida afädëla säi amoda, holöbö Dodomonala Dauba gadolaïe säi.

44 Amai gaso, na dilima gomalä säla ïahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba
hamolahilä, dili neala sëlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo.
45 Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe malö neala olemolömelë. Mida,
eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ïe eso neëlasilo neada, mala mogoi
hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea.
46 Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia bidi edo nimolö. Dagisi muni nelo
nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele.
47 Dilia dilile didoo amolimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia
dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele.
48 Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa mogoi hedabi neebe amo gadola, dilige
mogoi hedabi namialola säla ï.

6

Yesuea odoa ugila negeloïe mala olelei

1 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dili hedabola. Gode helësëla mala hedabi
hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolile sidaia dili bimäiala, made hamomalo. Amala
hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi
made bimolömelë.
2 Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë ïaseda, odoa ilile sidaia gu-
gusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe amolia ili bimäialahilä,
gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima
dofä sähago. Amoïe bidida hä nii aguimelë.
3 Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë ïahaleada, naabo dafädia
hamosebe amo naabo fefeädia made bimäia,
4 musügä ïmalo. Amala ïaseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamose beaha
neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

Yesuea Godema adolo mala amo olelei
(Ulugu 11.2-4)

5 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia
dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola hamomabio. Ilile asigiada,
udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage,
nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä
nii aguimelë.
6 Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli
afädëgi nogila digala idi gala digilahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma
adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamose beaha neebe
amea, diligali bidi ïmolömelë.
7 Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode helësëlo made nefolalebe amolia
memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adose ameada, Godea
nabulöla helësëlo.
8 Dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida
dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.
9 Dilia Godema gomalä adomalo.

Nilïle Naado selesaia mosöa nebego, dïe ëi amo eleloi hïdo elöi namiäia hamesa.

10 Dïe Beaha Maadela Sigi Neebe amoge misiäia hamesa neawe. Dia hamese amo,
selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe nilïage
hamodelä hamesa neawe.

11 Segeyo walioïe molö molö amo, dia walio ïmalo.

12 Odoa ilia nilïma asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilïa nafade hamoi amoli
hëla fisimalo.

13 Nilï neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefalï neebe
amoda, dia neala yolasimalo.
14 Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo hëla fisiseda, dilile Diado selesaia
mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amoge hëla fisimolömelë.
15 Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made hëla fisiseda, dilile Diadoea
dilia asiala hamoi amoge made hëla fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöïe mala olelei

16 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada,
udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola
namiabio. Udia dolö amolia ili molö made naala aialo gabula helësëmäia, ilia ilile odagi
nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä nii aguimelë.
17 Amai gaso, dilia molö naala made aiala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli
negemalo.
18 Amala hamomolö amoïe mida, udia dolö odoa ilia, dili beala molö made naala aialo
gabula made helësëmäiaïe. Dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu aialo gabula
helësëmäia. Amala hamoseda, dilile Diadoea, dili hïdo hïdolaea musügä hamose beaha
neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloïe malala säi
(Ulugu 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

19 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Nagadaiawi gasiämoea nülo dibea wige, asömalö
gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebea wige, dilile nelegei
hedabi gafedela negesa namiabio.
20 Amala hamolo dibea wi made, selesaia mosöa gasiämoea made nülo dibea amige,
asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile
nelegei hedabi gafedela negesa namialo.
21 Mida, dïe nelegei hedabi negei sege dibea amida, dïe bobahëla helësëlo amoda segea
amimu diamolömelë.
22 Siida domaloïe yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo
sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë.
23 Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amo,
edela gasimi sagalomelë.
24 Afädëa dafidilo äudäïe galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulïmelë. Ea elö amoma
bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Elö amo hedabola ugila negesalea,
oböla, elö amo memalä gabula helësëmolömelë. Dilia Godeïege, muniïege, helegelaïe
galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulïmelëla säla ï.

Asigia säosäoloïe säi
(Ulugu 12.22-31)

25 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amoïeda na dilima säla ïahago. Molöle ödäle
edo molödula säla, dili namolö goïe asigia säosäola helësëmabio. Amase, fagulo edo
salugamolödulage , dilile namolö amoïege domaloïege asigia säosäola helësëmabio. Molö
aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia
galahilä, domaloda dafidilo madele.
26 Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made,
molö faige gegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda,
dilile Diado selesaia mosöa neebe amea hilima molö ïaha neamelë. Haea amoli holöbö
gidogola, udia dolö dili dafidilo nebego madele.
27 Dili neebe gogi afädëa hïle namolö amoïemu asigia säosäola helësëseda, säosäola
helësëse amea, ïe namolö amo fu holöfalï baala edadelasimolöledu. Amamolö ulïmelë.

28 Faguloïe asigia säosäola namolö amoda edoïe. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä
negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Ilia hamoige made hamolo, amase,
ëfëge made nolo neamelë.
29 Amai gaso, na dilima säla ïahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ïe fagulo
hedabifalï salugalo amoda, ilile momadoi hïdo elöi amo gadoi made nelo.
30 Giisige, mamage, memalä bäui walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula
nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfalï negei nefolalebela dilie, Godea giisi mama
nefolalebe amolida memalä momadolasilo. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili
nefolalebegoge fagulo gämäia ïmolö madele.
31 Amaimo, nilïa molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia
asigia säosäola namiabio.
32 Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu
aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea
nelebo amoli nimolöi dibe amoda dawadigi neamelë.
33 Amaimo, ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe
amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo su-
lubadela dilima baala ïmolömelë.
34 Amai galë, walio neada dilia aiyoïe asigia säosäola namiabio. Aiyoïeda, segeyo aiyo
hï asigia säosäosa namolö. Segeyo afädëïe yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla ï.

7

Odoaea hamose amo mogemabiola säi
(Ulugu 6.37-38, 41-42)

1 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea
hamosebe amo dilia made mogemalo.
2 Mida, dilia odoaea hamose amo beala memelelo amo gadola, Godeage dilia hamose
amo beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage
amo gadola wäla mogemolömelë.
3 Amaimo, dihïle sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëla made, dia oböla didooïe sihidoa
gëgelë holöbö diëgi beasegoda edoïe.
4 Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Dïe sihidoa
gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu.
5 Asigi fea negelo nefolalebela dilia, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadig-
ilahilä, hobeala dilile didooïe sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi
bimolömelë.
6 Nelebo Godema odala ïlo dibe amogi, dilia ügülogali ïmabio. Amase, bageïe isogi
momado hedabi helebe näia difolalebe amoli suguagali sadia gala ïmabio. Amala
hamoseda, ilia nelebo hedabi amo emoea daiasala nolealelahilä, dili mihimolömelëla
säla ï.

Ïmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge
(Ulugu 11.9-13; 6.31)

7 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Ïmola ëdëgësa namialo. Ïmola ëdëgëseda, diligali
ïmolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola
säha namialo. Idi gai dugimola säha aligiseda, dili digamäia idi gai dogasimolömelë.
8 Mida, udia dolö sulubadelaea ïmosa neebe amolia nimolömelë. Hogosa neebe
amea beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola säha neebe amoma idi gai doga
negesimolömelë.
9 Malö eedo nefolalebe dilile malöea, wahalo ïmola säseda, dili afädëa igi neala ïmolöle.
10 Amase, malöea seme ïmola säseda, dili afädëa waadima neala ïmolöle.

11 Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile malöma nelebo hedabi ïmolö asigilo.
Amo gadola made, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, ïmola säsebe amoma nelebo
hedabi dofä baagila awäla ïmolömelë.
12 Mala sulubadela odoaea dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage
odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi ado säla negei dibe
amoïege, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dibe amoïege, amoligi ado säi dibe amoïe
iso gäwida gomelëla säla ï.

Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi
(Ulugu 13.24)

13 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Idi doga negei dedelei holöfalïgi nogila digamalo.
Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai
dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea.
14 Amai gaso, namolöi namolö segea aulo idi doga negeida dedelei holöfalï dialea,
amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla ï.

Wäfalï bea sälo nefolalebe amolile säi
(Ulugu 6.43-44; 13.25-27)

15 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Wäfalï bea sälo nefolalebe amoli helësëla, idihë
namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha
maadelo ilua ügülo gadoi nea.
16 Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wäfalï bea sälo gabula helësëmolömelë.
Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ëi gelebi negesegi failole. Amase, buudi äyo
ëfë gadoi amomada äfäeo gägä negesegi failole.
17 I hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeada gägä hedabi negelo nea. Gaso, i nafade
nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea.
18 I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö ulï nea, amase, i nafade
nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö ulï nea.
19 I gägä hedabi negelo made nefolalebe amoli sulubadela sagai eedoea abalahilä,
nulogi sadia galo.
20 Amaimo, dilia ilile gägä negesebe amo bealahilä, golida wäfalï bea sälo gabula
helësëmalo.
21 Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela säha nefolalebe
amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made nogila digamolö. Nïe Naado
selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu nogila
digamolömelë.
22 Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloi-
e, Dafidilo Geloi-e, dïe ëigila nilïa ado mala säla ïmelë. Amase, nilïa dïe ëi säla mugabe
fedai nesila digisa aligilo. amase, geloi melëlo made gadoi yafiege dïe ëigila hamosa nelo
amodala sämolömelë.
23 Amala säseda, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili,
ne neebeawi made, bahïla afiamola sämolömelëla säla ï.

Dolö äudäea mosö uliïe säi
(Maga 1.22; Ulugu 6.47-49)

24 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsewe nabala
bëgëla hamose amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.*
25 Amala uli nebegi, sege edefade digala, ödä bëi nedala, fo guula maala, mosö amoma
gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igi boboga salala igau sagai nelo amea.

---

* **7:24:** Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Nilïada igaudaia mosö olelo amo gadola.

26 Amaimo, sulubadelaea na ado säsewe nabala, made bëgëla hamose amolida, dolö
asigi made gäwi afädëa ödä bosedaia mosö uli amo gadoi nefolalea.
27 Amala uli nebegi, sege edefade digala, ödä bëi nedala, fo guula maala, mosö amoma
gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeimelëla säla ï.
28 Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo
amolia ea olelei amo nabala, asigigi fudugisa sefolalo.
29 Mida, ado säla negei olelo nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi
gaulahilä, geloi hïdo elöi säla olelei amogi.

8

Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-44; Ulugu 5.12-14)

1 Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bëgëla asi.
2 Awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebea maala, emo gumu
sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne
wahilasimolöi nebegola säi.*
3 Amala säsebegi, ïe naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala
helësësa, wahimola säi. Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofalï wahisa
madei.*
4 Amalahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä elöma säloeo. Gobela ïlo dolö neebea ami di siia
bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöïe, Mosesea nelebo
odala ïmalola säla negei dibe amo gadola, nelebo afädë odala ïmalola säla ï.

Yesuea ami beaha aligilo afädëïe hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)

5 Yesu e amila awäla, Gabaniama gaamugi besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali
afädë beaha aligilo afädë Yesu neebea maalahilä, ema hähäfilïla sähalea,
6 Dafidilo-o, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. Ïe naabo emo baagola së
edefademalä sëlahilä, fologomolö ulï dialeamelëla säi.
7 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla säi.*
8 Amala säsebegi, ami beaha aligilo amea säla obëgësalea, Ai. Dafidilo-o, neda dofea
made ameada. Di ne gadoiïe mosöa nogila digamolö holöbö dofea made gabugi, dia
adoeamu säsimäia. Amaseda, nïe hamoi hamolasilo amo wahimolö.
9 Nage ne beaha aligilo ami geloi nefolalebe amoli hawala aligilomelë. Amase, ami
dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säseda, e
aulomelë. Elöma misiëla säseda, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma
gowe hamomola säse amo gadola hamolomelëla säi.
10 Amala säi amo nabala, Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha
difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë
egowe gadola negei neebe na made melïmelë.
11 Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie eso maasidolage, eso digasidolage maala, ilia
Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö
gegedola naha sefolamolömelë.

---

* **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeïe siigi nigime baaila sälo. Hä, hï helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseda, gobela ïlo neebe amo bea aulo. Ilia beahaleamelële, oloi wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeïe siigi hä hëimelëla sälo. Gobela Ïlo 13-14gi bimalo. * **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeïe siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuïe naaboea dolö amoma diigisebegi, hï eda nigime made baai. Eada dolö amoïe olo amomu wahilasila nigime hëi. * **8:7:** Yu ilida dolö fii odoaïe mosöada aulo made. Mida, Godeïe siigi ilima nigime baalola helësësalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi.

12 Amai gaso, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäia, Godea udia dolö dafidi
memelei nefolalebe amolida, Godea hailahilä, gasimi sagai dibea ami, sogobala sadia
idogomolömelë.* Amida, ili dïisalea, bese ali nalëgësa namolömelëla säi.
13 Amala sälahilä, Yesuea ami beaha aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë
negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säia gai amole, ami beaha aligilo
amoïe hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34; Ulugu 4.38-41)

14 Yesu e Fidaïe mosöa awälahilä, Fidaïe esöa udia hëgï olo oloi dibe melï.
15 Bealahilä, ea udia amoïe naabogi diigisebegi, dafidi olo hëgï dilo amo damulebe,
udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia daiai.
16 Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli
Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasebegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesila
didigila digi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo.
17 Ea amala hamoi amoda, Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo
gausiala digai.
Nilïle oloi amo hï neala gaui.
Olo elö elöla nilïma baai amoli ea neala gaula asila
säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.4*

Yesuea, e bëgëla moholö amoïe mala säi
(Ulugu 9.57-62)

18 Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade
dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi.
19 Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla
Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola säi.
20 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo sefolalebe amoli dilo mosöda,
naga hagali galea. Amase, haea sefolalebe amolile dilo mosö galea. Amai gaso. Dolöïe
Malö eda busa fugulo negela dilo mosö fu maademelëla säi.
21 Amala säsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nïe naado dafidi
baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi.
22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile
baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

Yesuea fole ödälema nemoi
(Maga 4.35-41; Ulugu 8.22-25)

23 Yesu e ödä duugi fila awäsebegi, ïe bëgëla aulo amolige ebalä asi.
24 Ili asi oeabo mogogi nebegi fo edefade gelola maase amea ödä aidagula du dabedelä
hamose melï. Amala hamosebegi gaso, Yesu eda adi elaboi dilo.
25 Adi elaboi dibegi, ïe bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-
e! Nilï hä ödäea nalä baagomolö gabu! Dia ugila negemolöïe di hä nowemo!
26 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfalï negei nefolalebela dili-e, edogi
bedäha dialeala säi. Amala sälahilä e nowelahilä, fole ödälema nemosebegi, fo bogelela
ödä hä, aumalasi.
27 Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ïe ado
nabelo gabula säi.

Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesila digi
(Maga 5.1-20; Ulugu 8.26-39)

---

* **8:12:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe malöla säi amolida Isilale udia dolöïe säi.

28 Yesu e Galili oeabo amo dëgëla näiadodi alomodi awäla,Gadala segea besela galai.
Besela galaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai
maaha nebegi, Yesuea ele gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala
ïalalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made.
29 Elea Yesu gausiala digalahilä, gelola üalala sähalea, Godeïe malö, dia alïma abilia
hamomolö misi. Së ïmolö segeyo fu aso, made besela galaia, alïdale dafidi së ïmolö
misilela säi.
30 Amo gaalu, holöbö ga madela amida, sugua yafie moosa nefolalo.
31 Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nilï nesila
digimolö galëda, nilï sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi.
32 Amala säsebegi, ea mugabe amolima dili mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia
dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli
sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafula, oeabogi nogisebegi, ödäea naha
maadei.
33 Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli fisäla baluluia afufulahilä, gaamugi
besela galala hamoi amo sulubadela säla ïalahilä, dolö äudä dafidi mugabe fedai nelo
amolege, säla ïaha maadei.
34 Säla ï amo nabala, udia dolö gaamugi ami nefolalo amoli sulubadela Yesu neebea
afialahilä, ilia e beala, ema sähalea, Dida nilïle segeawi namolö mademelë. Bahïla mosöla
säi.

9

Yesuea dolö fii si afädë wahi
(Maga 2.1-12; Ulugu 5.17-26)

1 Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hï aligisia ami
besela galai.*
2 Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi.
Maasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe
malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amolida na hësa maadeimelëla säi.
3 Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö
goweada Gode gagadesa neala helësësa nefolalo.
4 Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea ilima sähalea, Dilile iso asigigi
nafade helësësa dibegoda mi edoïe!
5 Aabei sämolöda abodo! Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolö amole, ma,
nowela nawesa namiëla sämolö amole.
6 Amai gaso, Dolöïe Malö Namolö Misi amea nagadaiawi nea, udia dolöea nafade
hamoi amo hëla digimolöïe geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi.
Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowela, dïe dafu neala gaula dihï mosöa
mosöla säi.
7 Amala säsebegi, e hä hï mosöa asi.
8 Amala hamose amo beala, udia dolö yafie nefolalo amoli bedäi. Bedälahilä ilia
sähalea, geloi hïdo elöi we gadoi dolöma ïlo gabula säla, Godeïe ëi gauia adogo.

Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17; Ulugu 5.27-32)

9 Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebe
melï. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e
nowela, Yesu bëgëla asi.

---

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo.

10 Yesu e wäla Madiuia mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie
mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ïe bëgëla aulo amolalibalä, molö naha
sefolalo.
11 Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ïe bëgëla aulo amolima
nabahalea, Dilile säla olelelo goea, dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golibalä
molö naha sebegoda edoïela nabi.*
12 Amala säi amo nabala Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida
alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebea aulomelë.
13 Dili afialahilä, Dafidilo Geloiïe bebagi ado dëdëi dibe gowe helësëmalo. Amoda
gomalä,
Na nelebo elö elöla nufudala ïmolö amo hamela made, bobasëla ugila negemolö amo
hamesala
säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*
Ne misiweda, udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia
dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

Yesuea molö made naha aligilo amoïe säi
(Maga 2.18-22; Ulugu 5.33-39)

14 Segeyo amo gaalu, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ema
nabahalea, Nilïage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilïa molö made nalä aligilo
amogi, dïe bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela
nabi.
15 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea,
dolö udia nelo amoïe damelë hï ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo
made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galaseda, segeyo
amogi ili molö made naala namolömelë.
16 Afädëa fagulo goofo nuligi fagulo gähea baala asogelo made. Amala baala asogeseda,
fagulo gähea goofogi baala asogei amo edela nulilo.
17 Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi
söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea
hamoi goofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi
i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda,
meme gafodoea hamoi i gähe amohï gadoigi söga salaseda, helegela hedabi dië melëlola
säi.*

Beaha aligilo afädëïe idiwige, udiaea Yesuïe fagulogi diigi amoge
(Maga 5.21-43; Ulugu 8.40-56)

18 Yesuea aso, Yoneïe bëgëla aulo amolibalä adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë
maalahilä, Yesuïe emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nïe nidiwi
hädamadefalï hame doala asi dialea. Di maala, dïe naaboea e diigiseda, e wahila
galamolöla säi.
19 Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäse amo gadola awäsebegi, ïe bëgëla aulo amolige
e awäse amo gadola asi.

---

* **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Ilia helësëaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeïe siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeïe siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësëaleamelebe, dolö odoa Olomoïe hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeïe siigi nigime baai neala helësëlo. Amoïe mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi. * **9:17:** Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hï nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo goofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

20 Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuïe
baagido awälahilä, ïe fagulo sedade gäi amoïe bidigifalï diigi.
21 Ea hïdo sähalea, Na ïe fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula säi.
22 Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nïe nidiwi-e, asigi
gelomalo. Dihï asigi afädë negei amea, di hä wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia
amo aabela wahi melï.
23 Amila awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä
beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaosalea goba
fedaha dibe amoge beala,
24 ea sähalea, Dili afiaha maademo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi
dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa dilo.
25 Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digilahilä, Yesu e ïe dilo hogoligi
ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoïe naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai.
26 Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudä, nafi dofogai afädëla wahilasi

27 Yesu e amila awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bëgëla maaha
nea, gelola uuala sähalea, Debidiïe malö-o, dia alï bobasëmola säi.*
28 Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea ami maasebegi,
Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë
negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Ä, Dafidilo-o. Alïa asigi afädë
negeimelëla säi.
29 Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohï
gadola hamomolöla säi.
30 Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafalï sähalea,
Go hamoi goda, dofä elöma säla ïmabiola säi.
31 Amala säla ï gaso, ele awähalea, Yesuea elema hamoi amo, sege amomadi nefolalo
amolia nabaha maademäia säla ïïa awäha nelo.
32 Dolö äudä amole doadigila awäse amo gaalu, udia dolö odoaea dolö afädëma mugabe
fedalahilä, ado adomolö ulï nelo amo, sigi misi.
33 Mugabe fedai amo nesila digisebegi, dolö adomolö ulï amea ado adoi. Amala
hamosebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale
segeawi dofä go gadola hamose afädë melëlo made nelo amo neawemelëla säi.
34 Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaïe
dafidiloea geloi ïasebegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli bobasëi

35 Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada. Ilile gedolo
mosöa ami säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi amo säla
olelela digi, olo elö elöla oloi difolalo amoli wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei
amoli sulubadela wahisa maadela aligi nawesa nelo.
36 Ea udia dolö yafie gegedoi nefolalebe amoli beala bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi
aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola nea, asigia säosäola, nalahoi nefolalebe amo
beala.
37 Amo bealahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, sagaia molö bëi yafie dialea gaso,
molö bëi amoïe hamoi hamola gegedolasimolö dolöda ede made gabumelë.
38 Amai gabugi, sagai eedo hï ïe sagaia hamoi hamomolö fisiga gamäia, dilia ema adosa
namialola säla ï.

---

* **9:27:** Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelei ïe udia dolö sigi obëgëmolöla säi amoda, Debidiïe sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolöea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiïe malö-ola säi. * **9:34:** Mugabe sulubadelaïe dafidiloda Saidani.

10

Bëgëla aulo giwilasi amolile ëi
(Maga 3.13-19; Ulugu 6.12-16)

1 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli wela misialolahilä, Mugabe fedai nefolalebe
amoli nesila digimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amoli wahimäiage, domalo
nalafadela nawei sefolalebe amolige, sulubadela wahisa maademäia, ea ilima geloi ï.
2 Abosolo giwilasi amolile ëida gowe ili.* Dafidida Saimono, ïe ëi elö Fidala sälo amoïe
edoo Äduluge, Sebediïe malö Yamesege, ïe edoo Yonege.
3 Filibige, Badolomiuge, amase, Domasage, dagisi muni nelo Madiuge, Alibiasaïe malö
Yamesege, Dadiusige.
4 Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amolali memelei.

Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi ï
(Maga 6.7-13; Ulugu 9.1-6)

5 Yesuea dolö giwilasi amoli hä, afiamalolahilä, ea ilima gomalä säla ï.* Dili awähalea,
udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige
digamabio.
6 Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebea
amimu mosalo.
7 Awälahilä, ado mala säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made
dialeamelëla säla ïmalo.
8 Amase, oloi difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli wahila
digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli
nesila digila digisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made,
memalä nii amo gadola, memalä ïmalo.
9 Dilia afiahalea, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula
mosalo.
10 Dili afiahalea aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula
mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö ïmolö dialea.
11 Dili afiala gaamu afädëgige, sege afädëgige besela galasegi, afädëa dili nihïlïgïla
diahala säsebelela bimolö mosalo. Besela galasegi, diahala säse dolö amobaläamu diaha
nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo dïgïla mosalo.
12 Dili mosö amogi nogila digahalea, udia dolö amolima, dalulo dilibalä diamiäiamelëla
säla ïmalo.
13 Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägïla dili gauia idaseda, dalulola säla ï amo
ilibalä diamialamalo. Ilia amala made hamoseda, dalulo säla ï amo dihilima obëgëmäia
nea nimalo.
14 Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö
mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo
fëfëla salalahilä, mosalo.*
15 Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala,
Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila
awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafalï memelela gudimolömelëla säi.

Neala sëlasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13; Ulugu 21.12-17)

---

* **10:2:** Nilïle ado adola abosoloda, säla ïmolö mosöla säsegi aulo. * **10:5:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ïe bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeïe ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla ï. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea. * **10:14:** Udia dolö amolia, nilïa asiala hamoi gabula helësëmäia, ïe bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11; Abosolo 13.51ge bimalo.

16 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Nabuö! Na dili Sugua sibifalï gadoi, ilua ügülo
nefolalebea ami mosalahagomelë. dilia hamosego hamosaleada, amo helësëla hedabola
hamomalo. Dilia sigo sigosa neada, asigige gagadelai namialo.
17 Dolö odoa nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ilia dili, ilile galïsolö dolö
amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige, ilia dili fëgämolömelë.
18 Dilia ne bëgëla mofiasebe goïe, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane beaha
aligilo nefolalebea amige, sigi awäseda. Dilia melï amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa
nefolalebe amolimage säla ïmalo.
19 Ilia dilibalä gudimolöïe sigi awäseda, nilïa ado abodo sämolödu, nilïa ado abeahäla
säla obëgëmolödula asigia säosäola helësëmabio. Segeyo sämolö fu amogida dilia sämäia
Godea olese amo sämolömelë.
20 Mida, dihili ado sämolö mademelë. Dilile Diadoïe Gesamia dihilima aligila
sälasimolömelë.
21 Dolöea ïe edoo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoeage hïle malö amo
gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ïe eedo emelebalä habobala nufudala
baagomäia gaula ïmolömelë.
22 Nïe ëi dilima dibego beala, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai
gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë.
23 Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä
sähago. Dilia Isilaleïe gaamu dibe sulubadelagi, hamoi hamomolö difolalebe amo, dofä
made hamosa maadeia, Dolöïe Malö amo moholömelë.
24 Bëgëla aulo neebe ameada, ïe olelelo neebe amo dabiala aulo made. Amase,
galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ïe dafidilo neebe amo dabiala aulo
mademelë.
25 Amaimo, bëgëla aulo neebe ameada, ïe olelelo neebe amo gadoi namolöda dofea.
Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameage, ïe dafidilo neebe amo gadoi
namolöda dofeamelë. Ilia mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula sälo nea galëda, ïe
malö nefolalebe amolimage, dilile ëi nafadefalï nafadela sämolö gabula säi.*

Godebalämu bedämolö dialea
(Ulugu 12.2-7)

26 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo su-
lubadela walio dabela negei difolalebe amolida, hobeala ulufadigisa maademolömelë.
Amase, nelebo sulubadela walio musügä negei difolalebe amolige, hobeala dawadigisa
maademolömelë.
27 Na walio gasimi sagaia nea ado säla ïase weda, dilia eso neë dibea ami nea, säsewe
gadola bu eegela säha namialo. Geleä sëdäwala säse nabasegoda, dilia mosö daiowa nea,
udia dolöma uuala säla ïaha namialo.
28 Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio.
Gasoda, domalo gesamile helegela heli segea nafademolö neebe Gode amobalämu
bedämalo.
29 Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi holöfalï muni giwi afädë gadoia nelo. Amai
gaso, dilile Diadoea haea holöfalï amoda hedabola sigi aligilo nea. Haea amoligi afädë
nagadaia baagoseda Godea asigisa nea.
30 Amase, dilile busagia busa hilï nebegoge, sulubadela nidesa maadei neamelë.
31 Amaimo, dilia bedämabio. Haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogo-
lahilä, dilida abulümi hamoi nebego madele.

Gelesoïe neawela sämolöge, Gelesoma baagi ïmolöge
(Ulugu 12.8-9)

* **10:25:** Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

32 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea,
neda Gelesoïe neawela säla ulufaseda, amase, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe
amoïe siigi, amo gadola wäla sämolömelë.
33 Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademelëla
säseda, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe sidaia, dolö amoge ne sosogo
mademelëla sämolömelëla säi.

Udia dolöea Yesu edefade boba hamomolö
(Ulugu 12.51-53; 14.26-27)

34 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo ïmolöïe
gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo ïmolöïe gaula misi made, nada nudulo helebe
gaula misimelë.
35 Na mogemolö misi amoda gomalä,
malöea ïe eedobaläge,
idiwia ïe emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.
36 Dolöïe ado niida, hïle mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*
37 Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ïe eedole emele boba edefade
hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo
holöbö gidogolahilä, ïe malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolö dofea
mademelë.
38 Amase, afädëa hïle i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda, amoge ne sosogo
namolöda dofea mademelë.*
39 Afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö amomu helësëseda, ïe namolö amo
hogosa helemolömelë. Gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ïe namolö
amo gaula namolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, ilia bidi nimolö
(Maga 9.41)

40 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Afädëa dilima, nihïlïgïla namolö mofiamola
säseda, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, halïgïla namolö
misiëla säseda, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë.
41 Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege,
bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa dolö goweda mala mogoi
hamolo neebela bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamolo amea,
bidi nease amo gadoimu nimolömelë.
42 Dolö afädëa nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nïe bëgëla aulo gabula helësëla,
amogali gögï ödä osala ïaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla
sähagola säi.

11

Ödägi gelo Yonea ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)

1 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amolima amala hamomolömelëla säla ïalahilä, e amila
awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla ïadigi,
säla olelela digisa namolö asi.

---

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohï, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bëgëla aulo neebe amoliada, baagomolömadi namolö gabula helësëmäia säi.

2 Ödägi gelo Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo
nabalahilä, Yonea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabulö mosalola
säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahilä,
3 ema nabahalea, Afädë moholömelëla säi amoda dile, ma, nilïa elö beaha namolöledula
nabi.
4 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia melï
amoge, Yonema säla ïmalo. Säla ïahaleada,
5 Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala
nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo
amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä,
udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla ïaha neebeola sämalo.*
6 Udia dolöea ne beala, ilile asigi afädë negei amo made digase amoliada, obeägïsa
neamelë säi.
7 Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo
amolima Yoneïe helësëla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami afiai
amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda, foea giisi sedade fologosebe amo bimolö
afiaile.
8 Amai made galëda, dilia edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalïmu salugai neebe
amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifalï amo gadoi salugalo neebe amolida beaha
aligilo ginia mosöa dilo neamelë.
9 Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä,
amomelë. Amai galëda, na hä dilima sähago. Bea sälo weada, bea sälo odoa baagila asi
neamelë.
10 Ïe helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.
Nabuö. Nïe ado säla ïlo eda, dïe dafidila mosalamolömelë. Dida e baagia emesala nawesa
namolöïe, ea dïe idi fodolasimolömelëla
säi dialea.
11 Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelada, ödägi gelo Yone neebe
amo gadoi maade, ilida holöbö gidogofalï. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea ami holöbö gidogofalï neebe ameada, Yone baagila asi neamelë.
12 Ödägi gelo Yonea, ado mala mi gäwila säla ïaha neloa amila maala, hä, walio wegida,
Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami neala sëlasila, dolö nafade nefolalebe amolile
geloia neala gaumolöïe nudusa nea.*
13 Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado säla negei
ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, giso Yone neebea ami besela galai.
14 Amaimo, dilia ilile ado nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla säla
dëdëla negei amoda, Yone emelë.
15 Afädë gëhe galea galëda, nabualo.
16 Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu. Ilida malësäea
magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea,
17 Nilïa dilile bäidama dülasilebeda, dilia amogi made gosasio.
Nilïa oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, dilia amogi bobasëla dïila made nelomelëla
sälo amo gadoida ili nea.
18 Amaimo, Yone e maala neada, molö made naala, wani ödäge made naala nebegi, ilia
eda mugabe fedai neala sälomelë.

---

* **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöïe nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeaea bea säla negei. Aisaea 35.1-7; 61.1-4 bimalo. * **11:12:** Damo gowegi dibe amoda, Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësëaleada, Yesuea säi amoda, sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hï idi hamogimolö gabula helësëi.

19 Amalahilä, Dolöïe Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molö badoia nalä, wani ödäge edefade nülo nea. Amase, ea dagisi muni nelobaläge, mala nafade hamolo amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeïe asigi falagasei ulufadigisebe ameada, dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla ï.

Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë made egei nelo
(Ulugu 10.13-15)

20 Gaamu odoagi, Yesuea melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nefolalo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea,
21 Golasini Gaamugi neebe udia dolö dili asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö neebe dilige, asigii gabu. Mida, dili neebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia asigi besula, nafade edefade hamoi amoïe ulufala, hewai fagulo salugalahilä, nisibu uula filabio.
22 Amaimo, na dilima säla ïahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dilibalä dofä baagila awäla, gelola gudimolömelë.
23 Amase, Gabaniama dilige, Godea dili gauia adogosegi selesaia mosöa fedamolö gabula helësësale. Ai, dilida heli segea gidogofalï digamolömelë. Geloi melëlo made gadoi dili neebea hamoi amo gadola, Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio.
24 Gaso, na dilima säla ïahago. Gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibalä gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelola gudimolömelëla säla ï.

Yesuea dili ne neebea hele fimolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)

25 Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaïege, nagadaiaïege Dafidilo Geloi di nebego. Naado-o, na dïe ëi gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia amolima musügä negelahilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala olei amogi.
26 Ae, Naado. Dihï amala hamomolö helësëi amo gadola, hamoi gabumelë.
27 Yesuea aso sähamu nea sähalea, Nïe Naadoea nelebo sulubadela nema gausisa maadeimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Afädëa Naado eda gowe neala dawadigi made neamelë. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ïe Eedo olemolö helësësebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.
28 Dili sulubadelaea nelebo yöi dibe amoli, baagi sëla gaula nefolalebela dili, ne neebea mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo ïmolömelë.
29 Nelebo gaula dusugamolöïe sugua gao daia i damui muugia begelo amo gadola, dilia nïe ado hawala nea, nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela aligiloge, nihï nagadaiala nea mala hamologe neawe. Ameada, dili hele fimolö beagolemolömelë.
30 Amala hamomolö amoïe mida, nïe i damui dilile mugia negemolö amoda häuai made, aabei gaumolömelë. Nelebo dihili gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla ï.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoïe Yesuea säi
(Maga 2.23-28; Ulugu 6.1-5)

1 Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi, Yesu e eladi gadoi ëi widi sagai
mogogi awäha nelo. Awäha nea, ïe bëgëla aulo amoli sïdëa baagosebegi, widi amoïe gägä
amo faila nana awäha nelo.*
2 Amala nasebe amo, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada
gafegi made hamomalai amoda, dïe bëgëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.*
3 Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Debidige, ïe dolö odoa amolige, sïdëa
baagosalea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made melï neale.
4 Debidi e Godeïe balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala ï dibe amo
nealahilä, hïge, ïe dolö odoa amoliage mai. Ado säla negei ameada, Beledi amoda odoaea
nülo made, gobela ïlo nefolalebe amoliamu nülo negei.
5 Ado säla negei dibe amogi dëdëla negei dibe amo dilia made melïle. Gobela ïlo
nefolalo amolia Segeyo Sabadagi Godeïe mosöa ami nea, Sabada segeyo damusa aligilo.
Gaso, iliada asiala made hamoi.
6 Na dilima säla ïahago. Neebe egoweada, Godeïe mosö baagi neamelë.
7 Bebagi dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.
Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala
säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*
Amaimo, ado amoïe mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made
hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla sälo made aligilabiomelë.
8 Amoïeda Dolöïe Malö amo hï eda segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neala säla ï.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëïe naabo nafadei wahilasi (Maga 3.1-6; Ulugu 6.6-11)

9 Yesu e amila awäla, ilile gedolo mosö afädë neebea ami nogila digai.
10 Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia
Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi
wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi.
11 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili neebe gogi afädëïe sugua sibi afädë
Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga
adamolöle.
12 Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beahale. Amai
ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolö amoda dofeala säi.
13 Amala sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigimola säi. Dolö amea ïe
naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi
wäla hedaboi melï.
14 Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nufulö abilia
hamomolödula säla didiäha dilo.*

Yesu eda dofä Godeïe hamoi hamolasilo nea

15 Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo dïgïla asi. Dïgïla
awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasebegi, ea udia
dolö oloi amoli sulubadela wahisa maadela aligi awäha nea,
16 ea ilima sähalea, Eda gowe gabiola odoama säla ïmabiola säla ï.

---

* **12:1:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hï e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo nilïada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöïe Ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuïe bëgëla aulo amolia damui.
* **12:14:** Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nufulöïe idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo.

17 Ea amala hamoi amoda, bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digai. Ea bea
säla negei amoda gowe.
18 Nïe hamoi hamolasilo na memelei amoda neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä,
obeägïsa neawe. Na nïe Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memele-
molö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli
sulubadelama säla ïaha namolömelë.
19 Eada gëgësadialage, uualage made sämolö. Amase, idiafage ea ado säse made nab-
ulömelë.
20 Eada fise dagabomolöïe wäbëala digase amoge, ea made dagabomolömelë. Eada gele
wai uliligi neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi mogola hamomolö amo
baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.
21 Udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia ïe ëi helësëla, sisiläfüla beaha nefolamolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 42.1-4*

Ilia Yesu eda, Belesabulubalä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30; Ulugu 11.14-23; 12.10)

22 Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö
ulï nelo amo, Yesu neebea ami sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasilahilä,
ado maade amea ado adola, siia fädäla melï.
23 Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae!
Egoweda Debidiïe malöledula säi.*
24 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe
fedai nesila digisebegoda, mugabeïe dafidilo neada, Belesabuluea geloi ï amo gaula nea,
nesisa nemelëla säi.
25 Amala helësëla säha dibe amo Yesuea helësëlahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu
moge mogela nuduseda, amo nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö
afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amolege geloi made namolömelë.
26 Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hï ebalä moge mogela aligilabio.
Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu.
27 Na Belesabuluïe geloigi nea mugabe fedai nesila digilo amo dofä galëda, dilibalä
aligilo amolia, mugabe fedai nesila digisa nelo amoda nowëa ugila negesa nelo. Dilibalä
aligilo amolia, dilia asiala helësëi amo ulufala olelo nea.
28 Amaimo, na Godeïe Gesamia geloi ïase amea mugabe fedai nesila digisa nea
galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea hä besela galai dialea gabula
helësëmalo.
29 Amase elöda, afädëa dolö geloi neebe amoïe nelegei fa nimolö helësëseda, dolö geloi
neebe amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoïe mosöa digala, ïe nelegei
dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi e nafodola negesilahilä, hobeala ïe mosöa
nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.
30 Afädë e nebalä made nea galëda, hï nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made
gedolasiseda, ea dusula afiaha maademäia nesila digisamelë.
31 Amaimo, na dilima säla ïahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge,
sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made
hëla fisimolömelë.
32 Afädëa Dolöïe Malö e gagadela ado nafadela säseda, amo hëla fisimolömelë. Gasoda,
afädëa Eleloi Gesami e gagadela säseda, amo walioge, hobealage made hëla fisi-
molömelëla säi.

Iia gägä negelo
(Ulugu 6.43-45)

---

* **12:23:** Madiu 9.27 bimalo.

33 Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu nea sähalea, Dilia i afädë hedabi
neebela helësëseda, ïe gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela
helësëseda, ïe gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe
gadoi neebela helësëlomelë.
34 Dilida baagolo nubaïe malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia
sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo.
35 Afädë hedabi neebe ameada hïle iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea.
Amase, afädë nafade neebe ameage hïle iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo
nea.
36 Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea
ado galone made memalä säi amoda, mi edoïe säila säla obëgëmolömelë.
37 Mida, dihï ado säi ameamu, dihïdi mogoi neala sämolömelë. Amase, dihï ado säi
ameamu, dihï asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-12; Ulugu 11.29-32)

38 Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo
amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilïa
melëdelä hamomola säi.
39 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu
hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi
made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea
sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë.
40 Yona e seme edefade afädëïe isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola,
amase, Dolöïe Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.*
41 Gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö
nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë.
Mida, ilia Yonaea Godeïe ado mala säla ï amo nabalahilä, asigi besusa maadei amea.
Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë.
42 Gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aligilo gini udia amea nowela
aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia
amea Solomono asigi falagasei neebe amoïe ado nabulöïe, wagadi made hïle segeala
naba misimelë. Nabuö. Afädë walio gui nebego eda, Solomono nelo amo gadoi made,
baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obëgëi
(Ulugu 11.24-26)

43 Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäseda,
mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöïe sege hogosa nea, afädë made
beagolelomelë.
44 Made beagolesegi, hïdomu sähalea, Mosö dïgïla misia ami obëgëmolöla sälomelë.
Awäla mosöa besela galala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela
hedabola negesi diëgi beagolelomelë.
45 Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hï eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalïa
nafadefalï nafade nefolalo amoli ea sigi obëgëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö
amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobeala nafadeifalï
nafade aligilomelë.
Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamo-
molömelëla säi.

Yesuïe eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35; Ulugu 8.19-21)

---

* **12:40:** Yona 1.17 bimalo.

46 Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ïe eme edoolali ebalä
ado adomolöïe segea maala nefolalo.
47 Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibalä ado adomolöïe
segea godogoi misi nefolalebela säi.*
48 Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nïe nemeda abodo, nïe ne-
doolalida nowë gabula säi.
49 Amala sälahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme
nedoolalida nefolalebe gowe ilimelë.
50 Mida, udia dolöea nïe Naado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola
hamosa nefolalebe amolida nïe nedooge, nïe nalifige, nïe nemege, amoli nefo-
laleamelëla säi.

13

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9; Ulugu 8.4-8)

1 Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade
dibe amoïe agesua ami sulo.
2 Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla
amalesebegi eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo
agesua ami nefolalo.
3 Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla ïahalea, Dolö afädëa gägä sagaido
fëfëla aliligi asimelë.*
4 Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala
naha maadei.
5 Gägä odoa igi naga abelëidaia daala negelahilä, fodolofalï duulu fedala bäui
6 gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulïsalea, bausosa maadei.
7 Amase, gägä odoa ëfë äyo gägäi neebea ami daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo
bäulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo.
8 Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei amo bäulahilä gägä negeimelë. Odoaea
hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa
negeimelë.
9 Afädë gëhe galea galëda, hä nabualola säi.

Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12; Ulugu 8.9-10)

10 Amala säsebegi, Yesuïe bëgëla aulo amolia e sebea ami maalahilä nabahalea, Dia
udia dolöma ado besulamu säla ïaha nebegoda, edoïe amahala nabi.
11 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe
amoïe helësëmolöda, dafidi odoa ulufadigi made, musügä negei dilo amo, odoa ilima
made ï. Dilima ïmelë.
12 Amoïeda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala ïasegi, yafie gaula
namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula holöfalïmelë gaula neebe amoda
haila nimolömelë.
13 Na odoa ilima ado besula säla ïlo amoïe mida, ilia beaha gaso, made bease amoïege,
nabaha gaso, made nabala helësëse amoïege amala sälomelë.
14 Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

---

* **12:47:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaïe dëdëila helësëi. * **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë.
15 Amoïe mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*
16 Amai gaso, dilia obeägïsa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë.
17 Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made melï nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabulö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

Ado besula säi amoïe mi fädäla säi
(Maga 4.13-20; Ulugu 8.11-15)

18 Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoïe ado besula säi amo nabuö.
19 Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ado mala afädëa nabala fädäla made helësëseda, mugabe busa nafadefalï maalahilä, ado mala ïe asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea.
20 Molö gägä igi naga abelëi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägïla neala gaulomelë.
21 Amalahilä gaso, e difi moholö ulïla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gaui amoïe yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofalï dïgïla aulo nea.
22 Molö gägä äyo gägäi ëfë neebea daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea.
23 Molö gägä naga hedabi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlo amole. Ea gägä hedabola negelo amoleda, hädali afädëge, nabülasi gafeiage, nabülasi ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëïe säi

24 Yesuea ado besula udia dolöma aso, elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hïle sagaia eladi gadoi ëi widiïe gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi.
25 Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ïe ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibea ami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesia moholöi asi.
26 Widi bäula, gägä negese amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe melï.
27 Sagai eedoïe hamoi hamolasilo amolia e neebea awälahilä, ema säla ïahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadula säi.
28 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabugola säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilïa awälahilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi.
29 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisegi, widi hï ela beselaloea.
30 Faimolö fu besela galamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöïe dobosa maadelahilä, hobeala widi hï e damula gegedola negelahilä, nïe molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelëla säila säi.

Ado besula masada gägäïege, beledi edelo yidïïege säi
(Maga 4.30-32; Ulugu 13.18-21)

31 Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälahilä, hï sagaia sagai.
32 Gägä amoda holöfalïfalïmelë. Bäuseda, hawa hëhela odoa dägöala sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.
33 Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ëi yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

Ado besulamu säla ï
(Maga 4.33-34)

34 Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made säla, ado besulamu säla ï.
35 Ea amala hamoi amoda, dafidi bea sälo afädëa bea säla negei amo gausiala digai.
Na nafi dagala ado besula säla ïmolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla ïmolömelëla säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 78.2*

Ado besula Giisi nafade säi amoïe mi fädäla säi

36 Yesuea ado mala säla ïala, udia dolö gegedoi amoli amilahilä, e mosöa awäla sebegi, ïe bëgëla aulo amoli maalahilä ema sähalea, ado besula sagaia giisi nafade bäui säi amoïe mi fädäla säla ïmola säi.
37 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöïe Malö amo neamelë.
38 Sagai amoda, naga föi dibe wemelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefalïïe udia dolö nefolalebe amomelë.
39 Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faimolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë. Molö amo faila negemolöïe hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë.
40 Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë.
41 Amala hamomolö amoda, Dolöïe Malö amea, Beaha Maadela Sigi neebea ami nelebo digalasilo sulubadelaea, udia dolö asigi afädë negei amolia nafade hamomäia digalasilo amolige, nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage, haila fisimäia, ïe selesaia fii amoli fisiga gamolömelë.
42 Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogoseda, Ami ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelë.
43 Amala hamosegi, Udia dolö asigi mogoi amolida, Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso neë yo gadoi nefolamolömelë.
Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö galeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeïïe säi

44 Yesuea aso sähamu nea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hïdo elöla obeägïla, nelebo hï gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoïïe säi

45 Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi
nelo dolö afädëa bageïe isogi momado hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöïe
hogosamu aligilomelë.
46 Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hïdo elöi aye negei amo
beagolelahilä, ea nelebo hï gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe
näia amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëïe ado säi

47 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeabo dibea ami digisebegi, seme
yafie elö elöla digai.
48 Selëgë digi amogi nobasebegi, selëgë digilo dolö amolia agesua deala gaula fedala
negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë.
49 Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii
nefolalebe amoli maala, Asigi mogoi udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo
amoli neala nafolala gegedolasimolömelë.
50 Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami
sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.
51 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Na ado säi amoli sulubadela dilia helësëi
nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säi.
52 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela
Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö
eedoea hï nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile
helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6; Ulugu 4.16-30)

53 Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila dïgïla awäla
54 hï e ëdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima
mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ilia sähalea, Dolö gowea dawa weda,
abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu.
55 Eda mosö olelo amoïe malö madele. Emeïe ëida Meli, amase, ïe edooda Yamese,
Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele.
56 Amase, ïe elefila ili sulubadelada, nilïbalä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo
amolida gelola abidi dibegi niidula säi.
57 Ilia amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso,
Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hïle segeafalïge, hïle sosogofalïgige, ëi maade
neala säi.
58 Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi
yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29; Ulugu 3.19-20; 9.7-9)

1 Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala
säi amo nabi.*
2 Nabalahilä, ea ïe hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone
gabugo. E bauia amila nowela galai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöïe
geloi gaula nebegola säi.

---

* **14:1:** Heledoïe ëi elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoïe malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo.

3-4 Dafidi Heledoea edoo Filibiïe udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooïe udia asiala fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei.
5 Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone nufulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësëlo amogi.
6 Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaïe idiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägïlahilä,
7 udia malö amoma migalïa diigila ado gelola sähalea, Dia ïmola säse amo gadoida ïmolömelëla säla ï.
8 Amala sälebe, ïe eme amea gomalä sämalola säsebegi, idiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneïe busa damula falodaia negela ïmola säla ï.
9 Amala säla ïasebegi, gini e asigia yöia idogolahilä gaso, ea migalïa diigila ado gelola säla ï amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomalai.
10 Amala hamomalalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ilia Yoneïe muugi damui.
11 Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hïma ïasebegi, ea emema ïmolö gaula asi.*
12 Amala hamosebegi, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ïe domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

Dolö dausini biaea molö mai
(Maga 6.30-44; Ulugu 9.10-17; Yone 6.1-13)

13 Ilia Yone nufimelëla säi amo Yesuea nabalahilä, sege e neloa amo dïgïla, e hïdo dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahilä, ilile gaamu amoli dïgïla, Yesu asi amo bëbëgëla nagadabodo afiai.
14 Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo beala, ili bobasëlahilä, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.
15 Segeyo amo gala deadisebegi, ïe bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Hä deadifalï gabu. Nilïda sege molö maadeia neebe amo, udia dolö nefolalebe gowe ili dusula awälahilä, molö bidia nimolöïe sege holöfalï ga made dibea ami hogola aliligi afiamalamola säi.
16 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ai. Ilida moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili ïmalola säi.
17 Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Nilïada beledi bia, seme äudä amomu wi galeala säi.*
18 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiëla säi.
19 Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia fifigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, ïe bëgëla aulo amolima ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi.
20 Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadela naala bolesalea, odoa fea digai amo ïe bëgëla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobala negei.
21 Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52; Yone 6.16-21)

---

* **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoïe mida, Helodiasaea helësësaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöïe amala säi. * **14:17:** Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

22 Amalahilä, fodolofalï Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola
sämolölahilä, ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi
afiamalola säi.
23 Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöïe
hïdo segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofalï nelo.
24 Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, du awäse amoïe
busamadila fo gelola guula maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui.
25 Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ïe bëgëla aulo awäha dibea ami
ödädabodo misi.
26 Ilia e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi.
Ilia fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi.
27 Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofalï ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo.
Weda nemelëla säi.
28 Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidilo-o, di galëda, di neebea gui ne ödädabodo
misiëla sämola säi.
29 Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu
neebea ami moholö asi.
30 Amala asi gaso, fo gelola guula maase amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela
digala usabodelä hamosebegi, Fida hï uuahalea, Dafidilo Geloi-e, ne nabelela nimola
säi.
31 Amala säsebegi, Yesuea fodolofalï naabo mogodigia gala gaula nea sähalea, Asigi
afädë holöfalï negei-e, abilideläïe asigi äudä negeila nabi.
32 Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei.
33 Amasebegi, ïe bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuïe ëi gauia adalahilä sähalea,
Dida dofä Godeïe malö nebegola säi.

Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo amo wahi
(Maga 6.53-56)

34 Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amo dëgëla agesua amila awäla, sege ëi
Genesaledi ami besela galai.
35 Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia e beala Yesu gabula helësëlahilä,
ilia sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli
sulubadela Yesu neebea ami sigi maaha maadei.
36 Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowe ilia dïe fagulo bidigimu
diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuïe fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa
maadei.

15

Godeïe Ado säla negei dibe amea mäu ilia aialo mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)

1 Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo
amolige, Yalusalemela Yesu neebea ami maala, ilia ema nabahalea,
2 Dïe bëgëla aulo amoliada nilïle mäu ilia siiba aialo mala negei amo damula, naabo
nigime hëla made molö nülo amoda mi edoïela nabi.*
3 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile aialo mala siiba negei
gomu helësëlahilä, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoïe.

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeïe siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeïe siigi nigime baaloeala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aialo mala säla negei amo gadola, Godeïe siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülo.

4 Godea sähalea, Dïe diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalola säi
dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla
negei dialea.
5 Amai gaso, Afädëa hïle nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea, dilia gomalä
sälo, Nelebo goweda Godegali odala ï dialeala säseda,
6 ea eedo helësëla hedabola ugila negemolöïe, made sälo. Dilia mala amala hamolo
goeada, dilile siiba aialo mala negei amo hamosalea, Godeïe mala säla negei amo
neadigila fisilo gabu.
7 Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea,
8 Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nïe ëi gauia adalo
nea.
9 Ilia olelesaleada, dolöfäea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nïe ëi
memalä gauia adalo nebegola
bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla ï. *Aisaea 29.13*

Udia dolö Godeïe siigi nigime baaloïe säi
(Maga 7.14-23)

10 Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola
helësëmalo.
11 Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo made. Nelebo
isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime
baalomelëla säi.
12 Hobeala ïe bëgëla aulo amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, Dia ado säi amo
nabala, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësebe amoda dihï melïlela säi.
13 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo sulubadela nïe Naado selesaia mosöa
neebe amea, made sagai amoda, soomo aala digisa maademolömelë.
14 Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli
naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö naabogi gaula sigi awäha neëgi,
helegela balagula dögöigi digalomelëla säi.
15 Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoïe, mi, dia nilïma awala
säla ïmola säi.
16 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla
neale.
17 Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa
made neale.
18 Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe
amea, udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelë.
19 Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia
nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge,
wäfalï sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge.
20 Mala nafade amolia udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo
nigime hëla made, molö nülo ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo mademelëla
säi.

Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)

21 Sege amo dïgïla, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi.
22 Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebea maalahilä,
ema uuala sähalea, Debidiïe malö-o, ne bobasëla ugila negemo. Nïe nidiwima mugabe
fedalahilä, e neala nafadesaleamelëla säi.
23 Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obëgëla nebegi, ïe bëgëla aulo
amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Udia gowea nilï baagia aligila uuala aligi
maasebego mosalamola säi.

24 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi
nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi.
25 Amala säsebegi, udia amea Yesu neebea maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea,
ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola säi.
26 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Malö ilile molö negeiwegida ügülogali sadia
gala ïmolöda dofea madela säi.*
27 Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügüloïe eedoea molö
nahalea dusula digase amoda, ügüloea nülola säi.
28 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia-o, dia asigi afädë negei goda
edefade. Dihï hamesebego gadola hamomolömelëla säi. Yesuea ado säia gai fu amogi
wäla udia amoïe idiwi amo hä wahi.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahi

29 Yesu e sege amo dïgïla, Galili oeabo dibe amoïe agesuadi awäha nelolahilä, gau
fedala deadigia adogola e ami sulo.
30 Ami sebegi, udia dolö yafie e neebea ami gegedolahilä, ilia emo nafadeige, si golaige,
domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ïe emo mia
gaula mafula negesebegi, ea ili wahisa maadei.
31 Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, nafi dofogai odoa
amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo nafadei amoli nawela digi,
si golai nefolalo amolia beasebe amo bealahilä, ili fudugilahilä, ilia Isilaleïe Gode neebe
amoïe ëi gauia adaha nefolalo.

Dolö dausini biyidiaea molö mai
(Maga 8.1-10)

32 Yesuea ïe bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe
gowe ili asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade
gabu. Sïdëa baagoi amola wäla mosöla sämolöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela
digaloeala säi.
33 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, sege nafade udia dolö aligisia
made wi, udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli, molö molö amo abidi nimolödula nabi.
34 Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala
nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Beledi gifalädalïa, seme nelësa naabo safo gabula säi.
35 Amala gabula säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai.
36 Amala sälahilä, ea beledi gifalädalïa amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei.
Nesegelahilä, dagabodasila ïe bëgëla aulo amolima ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo
amoligali sogoi.
37 Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo
adu gifalädalïagi salala nobala negei.
38 Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.
39 Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi
fila sege ëi Magadani asi.

16

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-13; Ulugu 12.54-56)

* **15:26:** Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülola säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoïe asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

1 Felesi dolö nefolalo amolige, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea ami
maalahilä, ilia Yesu e fedogola ema sähalea, Nilïa di Godeïe hamoi hamolo gabula
melëdelä, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia nilïma olela
hamomola säi.
2 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obëgëseda, dilia
hä, esomolö gabula sälo.
3 Amase elöda, sege yose gaalu, gelë muugi baala bëla gasimi sagaseda, diliada walio
hä fo maala, sege digamolö gabula sälomelë. Amaimo, dilia mu giwigi bealahilä,
amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo beala, mi goweïe
hamosebela dilia dawa made nefolalebegola säi.]*
4 Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa neebe ameada, udiaea dolö
fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo neebe amoliada, dolöea hamomolöi made gadoi
afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi
amomu ilima olemolömelëla säi. Amala sälahilä, ili dïgïla e bahïla moholöi asi.

Felesi dolöle Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi (Maga 8.14-21)

5 Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi besela gala-
hamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi melï.
6 Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo
helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola säi.
7 Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilïa beledi made ägüi amoïe säsebela didiäha
dilo.
8 Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigi nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfalï
negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoïe.
9 Dilia dawadigi made nelo amo, Aso, amo wälasimu nelo amo neagole. Beledi bia
amea dausini biaea nalahilä, fea digai amo dilia adu aboläiagi salala nobala negei.
Amoda dilia elaboi neale.
10 Amase elöda, beledi gifalädalïa amea dausini biyidiaea nalahilä, fea digai amoda
dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge dila elaboi neale.
11 Na dilima belediïe säi made amo, dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesi
Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoïe hedabola idihë namialola säla ï.
12 Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi
neala edelo yidiïe made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoïe
säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi (Maga 8.27-30; Ulugu 9.18-21)

13 Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima
nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöïe Malö amoda nowë neala säha difolale-
bela nabi.
14 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säla digi,
odoaeada Elaia neala säla digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala
säla digisa difolaleamelëla säi.
15 Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla neala säha
dialeala nabi.
16 Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Afädë Memelei amoda dimelë.
Dida Gode namolöi neebe amoïe malö nebegola säi.

---

* **16:3:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

17 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Yonaïe malö Saimono-o, dida obeägïsa nea.*
Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nïe Naado selesaia mosöa
neebe amea oleimelë.
18 Amaimo, na dima sähago. Dïe ëida Fida. Igi amodaia nïe udia dolö Godea wela ifosisi
nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoïe geloi ameada made nufuda
salala salolemolömelë.*
19 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe idi gai dogelo gii amo na dima ïmolömelë.
Dia naga föidaia wi hamomolö madela säla negese amoda, Hebenige made hamomolömu
dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamo-
molömu dialeala säi.
20 Amala sälahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei mo-
holömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla ïmabiola säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla säi
(Maga 8.31-9.1; Ulugu 9.22-27)

21 Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafalï, ïe bëgëla aulo amolima fädäla säla ïahalea,
Ne Yalusaleme moholö neamelë. Ami awäseda, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe
amoliage, gobela ïlo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amo-
liage, ne edefademalä sëlasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi,
segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi.
22 Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e,
amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi.
23 Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi
namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola
made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebela säi.
24 Amala sälahilä, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola
moholö helësëseda, hï hamea hamela helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bëgëla
moholö dialea.
25 Mida, afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëseda, ïe namolö amo
hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ïe
namolö amo hï gaula namolömelë.
26 Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gaula nea hï e baagoseda, nagadaia
nelegei amea e abeahäla ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo ïalahilä, hïle namolö
amo hï bu nea obëgëmolödu.
27 Amala säsebe amoïe mida, Dolöïe Malö amea ïe Eedoïe yo digalo hïdo elöi amo
salugalahilä, ïe selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadela gali hili
hamoi amo gadola bidi ïmolömelë.
28 Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made,
aso, neëgi wäla Dolöïe Malö amo, ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo
bimolömelëla säi.

17

Yesuïe domalo bedefala elöi neebe melï
(Maga 9.2-13; Ulugu 9.28-36)

1 Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yamesege, Yameseïe edoo Yonege, ili sigi
awäla segebi edefadedaia gadogofalï fedala hilidofalï nefolalo.
2 Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuïe domalo bedefala hïdo elöi neebe
melï. Ïe odagi eso si gadoi neëla, ïe fagulo gäi amoge falela yo digai hïdo elöi neebe melï.

---

* **16:17:** Giligi adoda Yonaïe malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneïe malö Saimonola säla dëdëla negei. * **16:18:** Giligi adoea Fidaïe ëida igi ëibalä ga madefalï dialea.

3 Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe melï.
4 Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nilï wi neebewe hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda dïe, elöda Moseseïe, elöda Elaiaïela nabi.
5 Ea ado amo, aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifalï hïdo elöia ili neebeadi maala dabelahilä, gelë amoïe isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägïsamelë. Dilia ïe ado nabualola säi.
6 Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, nagadaia gumusula dia didigafui.
7 Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi.
8 Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu e hïdomu neebe melï.
9 Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöïe Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia melï amo odoama säla ïmabiola säi.
10 Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amolia Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi.
11 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë.
12 Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabula helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöïe Malö eege neala sëlasimolömelëla säi.
13 Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneïe säsebela helësëi.

Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesila digi (Maga 9.14-29; Ulugu 9.37-43)

14 Ili afiala, udia dolö gegedoi dibea ami besela galasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea
15 sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe malö bobasëmo. E amulämelahilä, së yafie nülomelë. E amulämesalea nulo gobeiage, ödägige digalasisamu aligilo.
16 Amaimo, dïe bëgëla aulo amoli nefolalebea e sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola säi.
17 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiëla säi.
18 Sigi maasebegi, Yesuea mugabe amoma nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalïbu amo hä fodolofalï wahi.
19 Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilïa mugabe nesila digilibe ïliawai amoda edoeadula nabi.
20-21 Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfalï negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfalï dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säseda, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai ïliawaida maade bimolömelëla säi.*

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi (Maga 9.30-32; Ulugu 9.43-45)

---

* **17:20-21:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo 21da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaïe dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöi dialeamelëla säi.]

22 Yesula ïe bëgëla aulolali Galili ami gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, ilia Dolöïe
Malö e dolögali gaula ïmolö segeyo hä besela galasebewe.
23 Gaula ïaseda, ilia e nufudala baagomolö, gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e
nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ili asigia yöia idodogoi.

Yesuea gobela ïlo mosö amoïe dagisi muni negei

24 Yesula, ïe bëgëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi besela galala, ili ami
nebegi, gobela ïlo mosö amoïe dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebea maalahilä
ema nabahalea, Dïe säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi.
25 Amala nabasebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ä, negelomelëla säi.
Amala sälahilä, Fida e mosö amoïe mumusogi nogila digala adola made nebegi, Yesu
eadale Fidama nabahalea, Saimono, dia abilia helësësebe. nagadaiaïe gini nefolalebe
amolia, dagisi muni neasebe amo nowëa nea negelo. Ilile malöealedu, ma, odoaealedula
nabi.
26 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea
ema sähalea, Amai galëda, hilile malöeada dagisi muni made ïmolömelë.
27 Amai gaso, alïa ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibea ami seme däamolö mosalo.
Amaimo, seme dafidi dease amoïe nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada
gobela ïlo mosö amoïe dagisi muni dïege nïege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala
gaulahilä, alïle dagisi muni ilima ïa mosalola säi.

18

Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37; Ulugu 9.46-48)

1 Segeyo amo gala, bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Hebeni
Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila awäla neebe amo nowëdula nabi.
2 Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä
3 sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gowe gadoi made
aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made nogila digamolömelë.
4 Hï e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi
Neebea ami baagila asi nea.
5 Amase elöda, afädëa nïe ëigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, halïgïla namolö
misiëla säseda, nemage halïgïla namolö misiëla sähagomelë.
6 Afädëa malö holöbö nema asigi afädë negei goweligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi
edefademalägi begela, bidi näiadoea ïe muugia begelalahilä, ödäea muäia duhulugi hadia
idogoseda, ïe hedabida amomelëla säi.

Mala nafadea asigi afädë negei nafadelo amoïe säi
(Maga 9.42-48; Ulugu 17.1-2)

7 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, odoaea asiala hamomäia, nagadaia dolö nefo-
lalebe amolia digalasilo amoïe, ili asigii gabu. Digalasilo amolida dofä moholöi galea
gaso, nelebo amoli hamomäia, doga negelo dolö amo asigii gabu.
8 Dïe naaboea galëge, emoea galëge, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo.
Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibea ami
nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudä galëge, emo äudä galëge, nulo usilo made
dibea sadia idogomolö amo nafade gabugi.
9 Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfalï galëda,
namolöi namolö dibea ami nogila digamolö amoda, dofea galea. Si helegela galëda, heli
segea nulo gobei dibea ami sadia idogomolö amo nafade gabugila säi.

* **18:3:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ïe bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)

10-11 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dilia malësä goweligi afädë memalä gadoi gabula helësëmabio. * Na dilima sähago. Malësä go ilile selesaia fii nefolalebe amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe odagia amimu aligilo nea.*

12 Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo amea, nabülasi sëgëlasiïe odoai sëgëlasi amoli, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele.

13 Na dilima dofä sähago. Hogola asi amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägï amo gidogolahilä, sugua sibi afädë beagolei amogi, edefademalä obeägïlo.

14 Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä goweligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

Dima didoo afädëa asiala hamosegi hamomolö
(Ulugu 17.3-4)

15 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Dïe didooea dima nafade afädë hamoseda, hïdo neebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë.

16 Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoïe mida,
äudäea galë, ohodoaea galë ea asiala gowe hamoila sämäia ado säi dibe amo gadola mogomalo. *Mala Bu Eegei 19.15*

17 Amala hamosegi, dolö amea ilia säse amo made nabala auauseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auauseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

18 Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia nagadaia nea hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia nagadaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea.

19 Amaimo, na dilima ado elöge sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adoseda. Nïe Naado selesaia mosöa neebe amea, hamomalola säse amo gadola hamomolömelë.

20 Amaimo, äudäea galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömelëla säi.

Ado besula e damelëa asiala hamosegi made hëlo nelola säi

21 Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nedoo afädëa nema nafade hamoseda, na aboläiagi hëmolödu. Ma, Gifalädalïalaledula nabi.

22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nada gifalädalïamula made säha. Nada nabülasi gifalädalïaïe odoai gifalädalïamelëla sähago.

23 Amoïe mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ïe hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë.

24 Ea mogodelä hamosebegi, ïe hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negelo amo, e neebea sigi misimelë.

---

* **18:10-11:** Giligi adoeada malësä gowe ilila säi (damo goïege, damo 6ïege, amase, damo 14ïege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäïemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö. * **18:10-11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöïe Malö ameada udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

25 Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made ameada, ïe dafidiloea
dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöïe, hï eege, ïe udiage, ïe malöge,
amase, ïe nelegei dibe amo sulubadelage, muni neaha maademalola säi.
26 Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea,
fudugila sähalea, Made habobala, aso, beaha namialo. Na dihïma sulubadela beselala
ïaha maademolömelëla säi.
27 Amala säla obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoïe dafidilo amea bobasësalea, e
mosalolahilä, bidi negei amo hëi.
28 Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi
gaalu hamolasilo amo gausiala digai. Dolö amea ebalä ïe bidi holöfalï negei dilo. Ea dolö
amoïe muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nïe muni bidi negei amo hä beselala ïmola säi.
29 Amala säsebegi, ebalä bidi negelo amea, gumusula dialea fudugila sähalea, Made
habobala, beaha namialo. Na dïe go beselala ïmolömelëla säi.
30 Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea
bidi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi.
31 Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo beala,
ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebea awäla, nelebo sulubadela
hamoi amo ema awala säla ïaha maadei.
32 Dafidilo amea ïe hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamo-
lasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, dïe bidi negei amo na hësa maadeimelë.
33 Na di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amoge bobasëmolöi
galea madelela säi.
34 Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ïe bidi negei amo hulu beselala
ïaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.
35 Dili hïdo hïdolaea didooea asiala hamoi amoli iso asigigila made hëseda, nïe Naado
selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamo-
molömelëla säla ï.

19

Dolöea udia nii fisiloïe säi
(Maga 10.1-12; Ulugu 16.18)

1 Yesuea ado amo säha maadelahilä, Galili sege dïgïla ödä Yodona dëgëla alömodi Yudia
segeamadi asi.
2 Udia dolö yafiege e awäse amo gadola bëgëla afiai. Maasebegi, ea oloi amoli
wahilasisa nelo.
3 Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ilia e fedogola beala sähalea,
Galonegige, galone madegige, nilïle ado säla negei dibe ameada, dolö afädëa ïe udia
fisimolö dialeala säi dialeale, ma, madelela nabi.
4 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Godea
udiale dolöle äudä hamoila säla dëdëla negei dibe amo dilia made melï neale.
5 Ea aso, elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ïe eedole emele dïgïla, ïe udiabalä
gedola nea, ele domalo afädëfalï namolö madele.
6 Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, ele afädëfalï aligilomelë. Amoïe mida, Godea
gedolasila ele afädëfalï namiäia dilasi amo, dolöea hïdo hïdolasimabiola säi.
7 Amala säsebegi, Felesi ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea ado säi dibe amea
sähalea, Dolö afädëa udia nii amo fisisaleada, beba dëdëla ïalahilä, fisimolö dialeala säi
amoda, abilia säidula nabi.
8 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoïe, Mosesea
udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida amo gadola hamolo
negei made.

9 Amoïe mida na dilima sähago. Dolö afädëa ïe udia amea dolö elöbalä mala nafade
hamosegi made, memalä fisila, udia elö neaseda, ea udia elö amo fa nimolömelëla säi.
10 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama amo gadola
hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi.
11 Yesuea ilima säla obëgësalea, Ado walio säseweda, sulubadelaea neala gaumolöi
made dialea. Ado nimäia Godea geloi ï amoliamu nelo.
12 Nabuö. Dolö udia made nimolö mi elö elöi salea. Odoada, emea neegela ägüsolo
amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi nea. Amase,
odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala
aligilo. Säla olelesewe nabala, neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16; Ulugu 18.15-17)

13 Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuïe naaboea diigila, Godema adomäia
e neebea sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ilima halala nemola dofogai.
14 Amala nemosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebea misiäia
beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami, malësä gowe ili gadoi neebe
amolile dialeamelë.
15 Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo dïgïla asi.

Malïsä nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Maga 10.17-31; Ulugu 18.18-30)

16 Segeyo afädëgi, dolö afädë Yesu neebea maalahilä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne
namolöi namolö neala gaumolöïe, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula
nabi.
17 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Mala hedabi amoïe dia nema edoïe
nabaha. Afädë emu hedabi nea. Di namolöi namolö dibea ami nogila digamolöila
helësëseda, nilïa hamomalai amoli hamosa namialola säi.
18 Amala säsebegi, dolö amea naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala
nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei
fa nimabio, wäfalï sämabio,
19 amase, dïe diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihïdi
boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi.
20 Amala säsebegi, malïsä amea säla obëgësalea, Amolida na sulubadela hamosa
maadei. Gaso, Nema maadeda edodula nabi.
21 Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalï namolöila helësëseda,
dïe nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni
amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali ïmalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi
nimolömelë. Amalahilä, ne bëgëla misialola säi.
22 Ado säi amo nabalahilä, malïsä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ïe nelegei
yafie dilo amogi.
23 Amo beala Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei
yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami
nogila digamolöda, häuai galeamelë.
24 Na dilima bu elö sähago. Sugua gamele nusi galabagi nogila digamolö häuai amo
gadoi made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha
Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, häuai baagila asi dialeamelëla säi.
25 Amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugilahilä sähalea,
Amai damula aulo nowëa neala gaula namolödula säi.
26 Yesuea ilima siila neamu sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda. Godea
sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

27 Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, nilïada, nilïle nelegei sulubadela
fisisa maadelahilä, di bëgëla misi amo, nilïa edo nimolödula nabi.
28 Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala,
Dolöïe Malö amo ïe beaha aligilo filo hedabi hïdo elöidaia fiseda, ne bëgëla mulo dilige
sigi aligilo filo giwilasidaia ami salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimolömelë.
29 Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege,
malöge, segege, fisila. Dïgïla misi amoliada, dïgïla misi amo gadola hädali afädë nealahilä,
namolöi namolöge nimolömelëla säi.
30 Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida
neala dafidimolömelëla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibea hamoi hamoi amoïe ado besula säi

1 Yesuea ado aso, sähamu nea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe
gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefalï sagai eedo afädëa, dolö odoaea gägä negelo gelebi
sagaia ami ïe hamoi hamolasimäia ea bidi ïmolöïe hogola asi.
2 Ea dolö odoa beagolelahilä, ili ado afädë negela sähalea, Segeyo walioïe bidi muni
giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sälahilä, ïe gelebi sagaia ami afiamaloi.*
3 Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö
odoa memalä nefolalebe melï.
4 Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola ïdulä, dilige gelebi sagaia ami
afiamaloi.
5 Amo nabala ilige hamoi hamomolö afiai.
Amase, eso mogogige, odoa nebegi ea amo gadola sälahilä, eso bëgise gaaluge, ea bu
elö amo gadola wäla hamoi.
6 Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe melï.
Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeasei goda mi
edoïela nabi.
7 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Afädëa nilïma hamoi hamomolö made säsebegi
nefolaleawela säi. Amala säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami
afiamalola säi.
8 Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ïe hamoi sigi aligilo amoma sähalea,
Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi ïïa
nedala, yose maala hamoi amoli ïala wagamalola säi.
9 Dolö odoa deadifalï misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii.
10 Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amoli maala ilia helësëaleada, muni baagila
awäla nimolö gabula helësëi. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii.
11 Muni amo neala gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala
12 sähalea, Dolö hobeafalï deadi misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia
nilïbalä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Nilïada yosefalï awäla hamosa
nea, eso neëa hëgïsebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo.
13 Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala
made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöïe nebalä ado afädë negei madele.
14 Di hä, ïgo gaula mosalo. Dolö gowe hobeafalï misi amoma, digali ï amo gadola ïmolö
hamesamelë.
15 Nihïle munia nihï hamese amo gadola hamomolö dialea madele. na mala hedabi
hamosa neebe wegi, Oböla, dia mudiahalela säi.
16 Amala sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala
dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla ï.

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusa*la sälo.

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34; Ulugu 18.31-34)

17 Yesu e Yalusaleme moholöïe afiahalea, ea ïe bëgëla aulo giwilasi amolima hilidomu
aliga gala nea sähalea,
18 Nabahale. Nilï Yalusaleme afiahamelë. Ami neëgi, Dolöïe Malö amo gobela ïlo busa
nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula ïmolömelë. Amala
gaula ïasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelë.
19 Amalahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi
baala negemäiaïe, ilia iligali gaula ïmolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä,
osodagi e nowemolömelëla säi.

Dafidilo namolöïe nabi
(Maga 10.35-45)

20 Hobea Sebediïe udia amola ïe efegele äudä amolali Yesu neebea maalahilä, udia
amea emo gumu sasagala fia idogola salea, e ema afädë ëdëgëi.
21 Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea,
Dïe Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nïe malö äudä, elöda dïe naabo dafädimadi, elöda
dïe naabo fefeädimadila samiäiala sämola säi.
22 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda, dawa made nea, fuduia nabasebe.
Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea
ema säla obëgësalea, Alïada molöi neawela säi.
23 Molöi neawela säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä
molöi nea. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala
sämolöda, nïe made. Naadoea gowe samiäiala daiai amea sämolömelëla säi.
24 Amola säi amo nabala ïe bëgëla aulo nabülasi amolia elema habobai.
25 Amasebegi, Yesuea ili sulubadela mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo
neebe amoliada, ïe udia dolö beaha aligilo neada, gelola beaha aligilo nea. amase, ilile
ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, ilile ado bëgëmäia gelola sigi aligilo
amoda dilia dawa.
26 Ilia hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo
namolöila helësëseda, ea dilile hamoi memalä ugila negela hamolasilo namolömelë.
27 Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëseda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi
hamolasilo namolömelë.
28 Amo gadola, udia dolöea Dolöïe Malö amoïe hamoi hamolasimäia misi made . Ea
ilile hamoi hamolasila ïe namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolö
misimelëla säi.

Yesuea dolö si golai äudä wahilasi
(Maga 10.46-52; Ulugu 18.35-43)

29 Yesula ïe bëgëla aulolali Yaligola afiasebegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai.
30 Afiahalea dialea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe melï. Elea
Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahilä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiïe malö-o, alï
bobasëmola säla uuaha sulo.
31 Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu.
Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiïe malö-
o, alï bobasëmola uuaha sulo.
32 Amala uuasebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahilä sähalea, Na alima edo
hamomäia helësësebela nabi.
33 Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alïle si fisigälasimäiamelëla säi.
34 Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofalï si
fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11; Ulugu 19.28-40; Yone 12.12-19)

1 Ili Yalusaleme besela galamolö ga madela, Olibebi neebea ami sege Bedefagi besela galamolöïe yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äudä dafidi mosalolahilä
2 elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi aseme, ïe malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigälahilä ne neebeawi sigi misialo.
3 Afädëa alima ado afädë säseda, gomalä sämalo. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sämalo. Amala säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämolömelëla säi.
4 Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.
5 Saionoïe idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo gini amoda di neebea maasebe. Hï e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaia fila maasebe. Sugua dögi üdïlidaia fila maasebegola sämalola
säla dëdëla negei dialea.
6 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi.
7 Elea sugua dögi aseme üdïlile sigi maalahilä, amoledaia elele fagulo daia salugalo amo giila fösisebegi, Yesu e amoledaia fila fedai.
8 Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föla digi, odoaea fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föla digisa nelo.
9 Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea,
Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi.
Debidiïe malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloiïe ëigila maahago Godea e neala obeägïlasimäia.
Hosana. E ilibia neebe amoïe ëi gauia adadila
säsäla afiai. *Gë Udälo 118.25, 26*
10 Yesu e Yalusaleme awäla besela galasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea fudugila bedälahilä sähalea, Dolö goweda nowëdula säha dilo.
11 Amala säha dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeïe gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea Godeïe mosöa awäla hamoi
(Maga 11.15-19; Ulugu 19.45-48; Yone 2.13-22)

12 Yesu e awäla Godeïe mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöïe negela digisa dibe amoli sulubadela nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amolige, neala besula besigadasi.*
13 Ea ilima sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Nïe mosö amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömelëla säla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.
14 Ea amala sälahilä Godeïe mosöa ami nebegi, si golaige emo nafadeige mofiasebegi, ea ili wahisa nelo.
15 Gobela ïlo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabi hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia Godeïe mosöamadila dägö

* **21:5:** Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi. * **21:12:** Dolö odoaea Godeïe mosöïe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeïe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ïlo.

digala sähalea, Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi. Debidiïe malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai.
16 Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Ilia säsego dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ä. Ado afädë säla dëdëla negei dibe amoda gomalä.
Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige, ilile nafiala dia dïe ëi gauia adamäia hedabolafalï oleleimelëla
säla dëdëla negei dialea. Dilia ado amala säla negei dibe amo made melï nealela nabi.
17 Amala nabalahilä, Yesuea ili dïgïla gaamugi amila doadigila awäla Bedani midilö asi.

Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi (Maga 11.12-14, 20-24)

18 Diala yosefalï nowela, gaamugi obëgësalea e sïdëa baagoi.
19 Awähalea beahaleamelebe, idi agesua ami äfäeo afädë neebe beala, ea i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe melï. Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiamelëla säi. Amala säi amole, fodolofalï bausoi.
20 Bausosebegi, ïe bëgëla aulo amolia beala fudugilahilä nabahalea, Äfäeo amo fodolofalï bausoi amoda abeahäladula nabi.
21 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädë amomu made, dilia segebi neebe amoma dihï dagabola awäla, ödä duhulu daia digamola säseda, dilia säse amo gadola hamomolömelë.
22 Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë ïmola ëdëgëseda, dilia ëdëgëse amo gadoi wäla nimolömelëla säi.

Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi (Maga 11.27-33; Ulugu 20.1-8)

23 Yesu e Godeïe mosöa nogila digalahilä, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ïlo busa nefolalo amoliage, udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilïa nabedelä, dia säla ïmo. Go hamomäia, geloi go nowëa ïasiola nabi.
24 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabahago. Dilia säla obëgëseda, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neamelëla sämolömelë.
25 Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilïa selesaia mosöalala säseda, ea nilïma nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoïela nabulö gabu.
26 Amase, nilïa dolömadilala sämolö gaso, nilï udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yone eda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi.
27 Amala didiälahilä, ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilïa dawa mademelëla säla obëgëi. Dawa mademelëla säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nage nelebo na hamosebewe gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla ïmolömelëla säi.

Ado besula eedo afädëïe malö äudäea hamoi säi

28 Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoïe malö äudä sulo. Dolö amea ïe malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säi.
29 Amala säsebegi, malö amea ïe eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala asigia degela oböla hamola asi.
30 Amasebegi, dolö amea ïe malö elö neebea ami awälahilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obëgësalea, Naado, hamola awähadiola sälahilä gaso, made awäla fisi.

31 Amai, eedo amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi.
Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Abulümiala säi. Amala säla obëgësebegi, Yesuea
ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi
nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida dïgïla, ilidale dafidila Godea
Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi.
32 Amoïe mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogoifalï amo olesebegi gaso,
dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela
susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahilä, ea säse amo dofä
gabula helësëimelë. Ilia amala helësësebe amo, dilia bealahilä gaso, dilia asigi besula,
dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 12.1-12; Ulugu 20.9-19)

33 Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewe nabualo. Dolö sege eedo afädëa sagai sagala,
yalala amalelahilä yala amo dimelë. Yala isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöïe
naga dögöi. Dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola
fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha
namialola säsilahilä, hï e sege wagadi made asimelë.
34 Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo
amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ïe gägä odoa faila ïmola sämolö
mosaloi.
35 Amala sämolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli
gaulahilä, elö amo nufudala ïalalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi.
36 Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai
amoli gadoi made, hobeala yafie fisiga gasebegi afiai. Gaso, sagai oodola beaha aligilo
amolia, dafidi hamoi amo gadola wäla hamoi.
37 Hobeafalï, sagai eedo amea hïle malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea,
Iliada nïe malö we hawala nea, mogola hamomolöla helësësala säi.
38 Hïle malöfalï maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido
didiähalea, Goda sagai eedo amoïe malöfalï gabugo. Eedoïe nalä negei nilïa nimolöïe, e
nufidedila säla didiäi.
39 Amala sälahilä, ilia e gaula sagai amoïe yala baagido sadia gala nufudala
baagoimelë.
40 Amoda amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo
amolima, edo hamomolö gabula nabi.
41 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela
nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä faimolö fu besela galasolo amo gala, faila mogelo
dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelëla säi.
42 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei dibe amoda made
melï neale.
Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memelela fisi amoda, galone
geloi dafidilo gelola besela galai neamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilïa siia
bealahilä fudugisa neala
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 118.22-23*
43 Amoïe na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila
neala gaula awälahilä, amoïe gägä negelo udia dolö amolima ïmolömelë.

---

* **21:33:** Godea ïe Isilale udia dolöma hamosebe amoïe, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla ï. Ado besui amoïe mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hï emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

44 Igi amodaia afädë digase digase amoda, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase,
igi gowea, udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelëla säi.*
45 Amala säsebegi, gobela ïlo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea
ado besula säsebe amo nabalahilä, amoda ilile säsebela helësëi.
46 Ilia Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala
säha dibe amogi bedäi.

22

Ado besula udia neahalea molö giala daiala negeila säi
(Ulugu 14.15-24)

1 Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea,
2 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini
afädëa ïe malö udia neasebegi, molö giala daiala negei.
3 Daiala negesa maadelahilä, ea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi
säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi.
4 Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima
gomalä sämalo. Molö molö daiala negei dialea. Nïe sugua gao gawalige, üdïli säfei
odoa hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia
neaseweïe molö molö misiäia säla ïmolö mosalola säi.
5 Säla ïmolö awäsebegi, giwi säi amolia nabalahilä gaso, auaula afiai. Dolö afädëda, hïle
sagaia asi. Amase, elöda hïle sidua mosöa asi.
6 Odoa made asi amoliada, ïe hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadela nufudala
baagoi.
7 Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahilä, ïe ami dolö amoli mosalo-
lahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudaha maadelahilä, ilile mosö gobesa maadei.
8 Amalahilä, ea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negei dialea
gaso, na molö na misialola giwi säi amoli moholö amo dofea made gabu.
9 Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweïe molö
molö misiäiala sämolö mosalola säi.
10 Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai
amoli sulubadela neala gegedoi. udia dolö nafadege hedabige molö molö maala, mosö
amo nobai.
11 Udia dolö amoli maala sebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli
bimolöïe digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi
misi sebe melï.
12 Amo bealahilä ea ema nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi
goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obëgëla made sulo.
13 Ado made säla obëgësebegi, beaha aligilo gini amea ïe hamoi hamolasilo amolima
sähalea, Ïe naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibea ami sadia idogomo.
Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.
14 Nabuö! Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei amomu nogila digai gabiola säi.

Dagisi muni ïmolö gabule, ma, made ïmolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17; Ulugu 20.20-26)

15 Felesi dolö nefolalo amoli afialahilä ado afädë negemolöïe didiähalea, Yesuea ado
säse amohï e gaumolöïe ado abilia säla oodomolödula didiäha dilo.
16 Amala didiälahilä, ilia ilile bëgëla aulo nefolalo amolige, Heledoïe sosogo nefolalo
amolige, Yesu neebea mosaloi. Ili awäla ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilïada dia ado

* **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hï made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësëi. Ulugu 20.18 bimalo.

dofämu sälola helësësamelë. Amase, dia Godeïe mala säla olelese goge, mogolafalï säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameada, dia mogolamu olelelola helësësamelë.
17 Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilïma säla ïmäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni ïmolö dialeale ma maadelela nabi.
18 Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade dibe amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoïe ne fedogola beaha.
19 Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säi. Amala säsebegi, ilia muni giwi afädë gaula maala ema ï.
20 Ïasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe gowege, nowëïe gabula nabi.
21 Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma ïmalo. Godeïeda Gode hïma ïmalola säi.
22 Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e dïgïla bahïla afiai.

Sadiusi dolö amolia baagoi nowelo amoïe Yesuma nabi (Maga 12.18-27; Ulugu 20.27-40)

23 Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöïe e neebea ami misi. Sadiusi iliada udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo.
24 Ilia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoïe edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoïe malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea.
25 Amaimo, nilïgi edoolali gifalädalïa nefolalo amoligi, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, oböla ëoea amea udia amo nii.
26 Neala nea, amo gadola wäla hamosebegi, edoo agedu amoge, osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalïa amoli sulubadela baagola mimisa maadei.
27 Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalï baagola wagai.
28 Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala salea baagosa maadei. Amai, hobea baagoi nowela galasolo amo gala, udia amoda, dolö gifalädalïa amoligi afädë abodoweïe udia samolödula nabi.
29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeïe geloi dibe amoge, made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebego.
30 Amoïeda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udiage made neala, dolöge made fila, Selesaia mosöa selesaia fii nefolalebe amoli gadoi namolömelë.
31 Amaimo, baagoi amoli nowemolö amoïe, Godea dilima ado säi dëdëi dibe amoda, aso, nidela made neale.
32 Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säi amo dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda made baagoi nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.
33 Udia dolö ami gegedoi nefolalo amolia ea ado säi amo nabala, asigigi fudugisa nefolalo.

Nilïa hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi (Maga 12.28-34; Ulugu 10.25-28)

34 Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obëgëla made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä,
35 ili sosogo amogi dolö afädë mala säla negei amo olelelo amea, Yesuea ado asiala säsebelela bimolöïe, ea ado afädë fedogola nabi.
36 Ea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado säla negei dibe amogi, nilïa hamomalai edefade dibe amoda abododula nabi.
37 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi dïe Gode neebe amo dïe bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo.
38 Nilïa hamomalai dibe amoligi, edefade dafidilo gelolada amomelë.

39 Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä
nefolalebe amolige boba hamomalo.
40 Mosesea ado säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe
amoge, amoli sulubadela ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

Yesuea Felesi ilima, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoïe nabi
(Maga 12.35-37; Ulugu 20.41-44)

41 Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea,
42 Afädë Memelei amoïeda, dilia abilia helësësa. Eda nowëïe malö neala nabi. Amala
nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Debidiïe malöla säi.
43 Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeïe Gesamia Debidima
helësëlasisebegi, Debidia oböla e Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidiada gomalä
säi.
44 Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii nefolalebe amoli di hawala
namiäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola
säi.
45 Debidia hï ema e Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidiïe malöda abeahäladula nabi.
46 Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obëgëmolöi made melï. Amasebegi, segeyo
amila nofela, ili bedähalea, ema ado afädë nabala made nelo.

23

Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39; Ulugu 11.43, 46; 20.45-46)

1 Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ïe bëgëla aulo amolimage
2 sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseïe filodaia
saleamelë.*
3 Amaimo, ilia dilima ado säse amo sulubadela, dilia nabala bëgëla hamomolöi
galea. Gaso, ilia mala hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, hili made
hamosalea, adoeamu sälo gabugi.
4 Iliada nelebo yöi gaumolöi made amo neegilahilä, häuala gaulo amo, dolöïe gïdädaia
negesilo amogida, hilile naaboea didigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë.
5 Ilia nelebo sulubadela hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo
amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagia baala, naabogige gälo. Ilia salelo sugua
gafodo amoda bobogalamu gälo nefolalo. Ilia fagulo sedade gäi amoïe bidigi ëfë gadoi
begedidigilo amoda, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.*
6 Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibea amimu fimolö
hamelo.
7 Iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola
sämäiage hamelo.
8 Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi mademelë. Mida, afädë emu dilile
säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë.
9 Amase, nagadaiawi neada, dolö afädëma dilile diadola sämabio. Mida, afädë emu
dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë.

---

* **23:2:** Moseseïe filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoïe säi. * **23:5:** Ilia sisigila sähalea gälo amoda, Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo. Amo dëdëla sali amoda, ilile naabo fefeädimadige gäla, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16; Mala Bu Eegei 6.8; 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibe amo bëgëla, ëfë hilile fagulo gäi amoïe bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge, Felesi dolöge, sisigila sämolöïe nelebo gälo amoda, edefade bobogamu gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida, hä, dofä Godeïe Ado säla negei amo bëgëlo gabula sämäia amalola säi.

10 Odoaea dilima dafidilo busala sämolöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei neebe amo amomelë. (Guwi wagai)
11 Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë.
12 Afädëa hï e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hï e nagadaialo amoda, ilibialasimolömelëla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoïe säi (Maga 12.40; Ulugu 11.39-52; 20.47)

13-14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea,
Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöïe odagia gala didigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*
15 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bëgëla aulo namiäiaïe, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bëgëla aulo aligiseda, e heli segeïe malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ïe mala nafadea dili baagila aulomelë.
16 Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ïlo mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ïlo mosöa golola säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo.
17 Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ïlo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ïlo mosöa dibe amoïe, Godeïe nafolala hamolo.
18 Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ïlo aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala ï amola säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo.
19 Dilida si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda abodo. Nelebo gobela ïlo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ïlo amo aulidaia dibe amoïe, Godeïe nafolala hamolo.
20 Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo.
21 Amase, afädëa gobela ïlo mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo.
22 Afädëa selesaia mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeïe beaha aligilo filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo.
23 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülasi mogelahilä, nabü afädë neala Godegali ïlo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ïlo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebeda, dofealabio.

---

* **23:13-14:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoïe, dili së edefade muäia baala ïmolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

24 Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgïlomelë.
25 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë.
26 Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalo. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.
27 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia amoda hedabifalï beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea.
28 Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.
29 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio.
30 Dilia sähaleada, Nilï nilïle mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilïa ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo.
31 Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelomelë.
32 Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.
33 Dilida baagolo nubage, nubaïe malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu.
34 Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälahilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë.
35 Amoïe mida, dolö mogoi nagadaiawi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaïe heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeaïe malö Segelaeage, dolö dilia gobela ïlo mosöle gobela ïlo aulile adeba ami nufi amoïe heale digaia ami, ili sulubadelaïe heale digai amoda dilimamu diamolömelë.
36 Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoïe bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35; 19.41-44)

37 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälo nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ïe malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na dïe malö goli neala gegedolasideläi gaso, dihili habosio.
38 Nabuö. Godea dilile mosö dïgïla awäla, mosö amo memalä diamolömelë.
39 Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloiïe ëigila maahago, Godea e neala obeägïlasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelëla Yesuea säla ï.

24

Godeïe mosö nafademolömelëla säi
(Maga 13.1-2; Ulugu 21.5-6)

1 Yesu e Godeïe mosöamadila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli e neebea maalahilä,
ilia ema, Godeïe mosö amoli bimola säi.
2 Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi
elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13; Ulugu 21.7-19)

3 Yesu e Olibebidaia sebegi, ïe bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia
nilïma säla ïmo. Dia säi amo abola besela galamolödu. Dafidi nelebo edodale besela
galasegi, nilïa amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga
made gabula helësëmolöla nabi.
4 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë
namialo.
5 Mida, dolö yafie maalahilä nïe ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela
sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë.
6 Amase, sege ga madefalï nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made
nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo.
Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë.
7 Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sïdë
iige, fogolige sege odoagi moholömelë.
8 Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila
sëlo amo gadoi bimolömelë.
9 Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nïe ëigi nefolalebego
bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë.
10 Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo dïgïla awälahilä, ilia hilimu
bimolö habobala, odoama gaula ïmolömelë.
11 Amase, wäfalï bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë.
12 Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögïla badilimolömelë.
13 Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula
moholömelë.
14 Fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi
Neebe amoïe Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säla daidosa maademolömelë.
Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömelëla säi.

Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoïe säi
(Maga 13.14-23; Ulugu 21.20-24)

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea sälo Danialoea
nelebo yöi ayägöloi amoïe säla negei amo Godeïe mosöa dië beaseda, (ado egowe nidese
ameada hedabola helësëmalo)
16 Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo.
17 Amo gala, afädë mosö fïgïdaia sebe amea digalahilä, mumusogi ïe nelegei nea
digamabio.
18 Amase, afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo negei amo mosöa nea
obëgëmabio.
19 Segeyo amo gala, udia fagulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo ïaha
sefolalebe amolige, asigii gabu.
20 Fisäla moholö amoda i bäu giisalea gögï mulo amo gala galëge, amase, hele filo
segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa namialo.

---

* **24:2:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëla negei dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoïe säha nelo. Ado amoda 24.2–25.46 amogi dialea.

21 Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made melï. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë.
22 Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hï memelei amoli helësëlahilä, obobagilasimolömelë.
23 Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei amo misi neala säsege, gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula helësëmabio.
24 Amoïe mida, wäfalï Afädë Memelei gadoi odoage, wäfalï bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolöïe, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamosa namolömelë.
25 Nabuö. Amo made hamola neebe amo gaalu, na dilima säla ïahagomelë.
26 Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibea ami neala säseda, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säseda, dofä gabula helësëmabio.
27 Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöïe Malö amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë.
28 Baagoi domalo dibea ami haea säsalï gadoi gegedomolömelëla säi.

Hobeala Dolöïe Malö ulufadigimolö
(Maga 13.24-27; Ulugu 21.25-28)

29 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumilï mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hïdo elöi amoge neala fogolasimolömelë.
30 Amala hamosegi, Dolöïe Malö amoïe nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelë. Ilia beahalea, Dolöïe Malö amo geloi amole, yo digalo hïdo elöifalï amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë.
31 Amase, fuuloea gelola fuuse amo gaalu, ea ïe selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hï memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sämolömelëla säi.

Yesuea äfäeoïe ado säi
(Maga 13.28-31; Ulugu 21.29-33)

32 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfäeoïe mala amogi helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë.
33 Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägïsa gabula helësëmalo.
34 Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë.
35 Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofä made hogosa helemolömelëla säi.

Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi
(Maga 13.32-37; Ulugu 17.26-30, 34-36)

36 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi neamelë.
37 Dolöïe Malö ulufadigisolo amo gala, Noaïe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë.
38 Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa ödä sibigi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë.

39 Ilia dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadela mai. Dolöïe Malö ulu-
fadigisolo amo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë.
40 Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgïla mo-
holömelë.
41 Udia äudä wahalo däilaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo dïgïla moholömelë.
42 Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made
ameada, dili idihë namialo.
43 Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi
galebeda, ea idihë neëgi, ïe mosö dagabola fa nea digamäia fu made ïalabiomelë.
44 Amai amea, Dolöïe Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi
made neëgi, e moholö ameada, diliage daiaha namolö dialeala säi.

Ado besula hamoi hamolasilo hedabïïege nafadeïege
(Ulugu 12.41-48)

45 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige,
nulügäige neebe amea, ïe dafidiloea hïle mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile
molö segeyo hï daiala negeifalïgi mogela ïlo amoda abodowedu.
46 Ïe dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola
wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägïsa namolömelë.
47 Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ïe nelegei su-
lubadela sigi namialamolömelë.
48 Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nïe dafidilo aso, deegela,
fodolo made moholöledula helësëlahilä,
49 ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nülo dolöbalä
molö ödäle naha aligilomelë.
50 Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi
made neëgi, ïe dafidilo amo moholömelë.
51 Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea
negelobalä namialamolömelë. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasïïe säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabülasia ilile elamu amoli
neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöïe afiai.
2 Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi.
3 Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amobalä weli osala nafolala,
gaula made afiai.
4 Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile ela-
mubalä gaula afiai.
5 Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi
difolalo.
6 Gasi mogogifalï, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E
gausiamolöïe afiamalola uuai.
7 Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli
hahamogilahilä gaui.
8 Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nilï
gögödëla ïmo. Nilïle elamu usidelä hamosebela säi.
9 Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nilïlada dofea
made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi.

10 Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo besela galai.
Amasebegi, daiai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami
digala, idi gai.
11 Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nilï idi gai
dogasimola säi.
12 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.
13 Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola
Yesuea säi.

Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaïe säi (Ulugu 19.11-27)

14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida,
gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ïe hamoi
hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ïe nelegei sigi namiäiaïe, ilile naabogi gausisi.
15 Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia ï. Elömada muni giwi dausini äudä ï, amase,
elömada dausini afädëfalï ï. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola
gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi.
16 Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameada, fodolofalï awäla bisinesi hamosa neada,
dausini bia elö neala baai.
17 Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö
neala baai.
18 Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameada awäla, ïe dafidiloïe muni giwi dausini
amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.
19 Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea
muni ï amoïe, ilibalä ado fädäla sämolöïe misi.
20 Dolö muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala
nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia ï. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo
gowemelë.
21 Amala sälebegi, ïe dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi
hedabolafalï hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalï go hedabola madëlela
sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaïe ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa
namolöïe misiëla säi.
22 Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia
negali dausini äudä ï. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë.
23 Amala sälebegi, ïe dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi
hedabolafalï hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfalï go hedabola madëlela
sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaïe ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa
namolöïe misiëla säi.
24 Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea,
Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö
nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo.
25 Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, dïe muni giwi amo na naga dögöla negei.
Dïe muni amoda gowemelë.
26 Amala säsebegi, ïe dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida
habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö
gägä made fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësëile.
27 Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nïe muni negesi galebeda, ne obëgëla maala,
baai muni amola nealabio.
28 Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi
galebe amogali ïmalo.

29 Amoïeda, sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi,
yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada,
holöfalïmelë gaula neebe amoda haila nimolömelë.
30 Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibea ami sogobala sadia
idogomalo. Amida, ili dïisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöïe Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

31 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöïe Malö amo, ïe yo digalo hïdo elöi
salugalahilä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ïe beaha aligilo filo hedabi
hïdo elöidaia samolömelë.
32 Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ïe odagia maala gegedolasisegi, sigi aligilo ilia
sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela,
33 sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.
34 Amo gala, beaha aligilo Ginia ïe dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nïe Naadoea
neala obeägïlasi dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo.
Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daiai dilo.
35 Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö ï. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä ï.
Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi.
36 Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo ï. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo.
Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë.
37 Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e,
di sïdëa baagoi nebegi, nilïa abola beala, di molö ïasio. Di ödä haläi nebegi, nilïa abola di
ödä ïasio.
38 Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilïa abola di mosöa sigi awäsio. Di fagulo maade
nebegi, nilïa abola digali fagulo ïasio.
39 Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilïa di abola bea awäsiola
nabulömelë.
40 Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo
sulubadela nïe nedoolaligi afädë holöbö gidogofalï neebe amoma hamoi amoda, dilia
nema hamoila sämolömelë.
41 Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili,
dilida ne neebeawi made, bahïla afiala, nulo usilo made dibea ami moholö mosö. Nulo
amoda mugabe busa amoïege, ïe hamoi hamolasilo amolilege daiai.
42 Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö made ï. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä
made ï.
43 Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade
nebegi, dilia ne fagulo made ï. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia
ne made bea misila sämolömelë.
44 Amala säsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Geloi, di sïdëa baagoi nebegige, di ödä
haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige,
amase, di galabaia nebegige, nilïa amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nab-
ulömelë.
45 Amala nabasegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo
sulubadela afädë holöbö gidogofalï neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made
hamoila sämolömelë.
46 Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo
amolida namolöi namolö dibea ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo
(Maga 14.1-2; Ulugu 22.1-2; Yone 11.45-53)

1 Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ïe bëgëla aulo amolima sähalea,

2 Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo besela galamolö amoda dilia
dawa.* Hä, Dolöïe Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoaïe naabogi gausimolömelëla
säi.
3 Segeyo amo gala, gobela ïlo busa nefolalo amola, udia dolöïe asigi gäwi dafidilo
nefolalo amolali, gobela ïlo Busa Edefade, amoïe ëida Gaiafasa, amoïe mosöa gegedoi.
4 Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumolödula geleä didiäha
difolalo.
5 Ilia sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola
üala dodogöla säloeala säi.

Udia afädëa Yesuïe busagia weli söga negei
(Maga 14.3-9; Yone 12.1-8)

6 Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi,
7 udia afädëa weli hedabi gafisigäi hïdo elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea
ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei
dilo amo, ïe busagia söga negei.
8 Amala hamoi amo, ïe bëgëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagase-
begoda edoïedu.
9 Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali ïalabiola säi.
10 Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoïe yölasisa.
Eada nema mala hedabi hamosebemelë.
11 Busadäoida dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö
mademelë.
12 Udia amea nïe domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoïe daiai.
13 Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olele-
saleada, e helësëlahilä, ea hamoi amoge säla ïmolömelëla säi.

Yudasaea Yesu hololömolöïe ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11; Ulugu 22.3-6)

14 Giwilasi amoligi afädë, ïe ëida Yudasa Isagaliada, e gobela ïlo busa neebea ami
awälahilä,
15 ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläïe, diliada negali edo ïmolö gabula nabi.
Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa nidelahilä, egali ï.*
16 Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöïe fu hogosa nelo.

Yesu e ïe bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo
(Maga 14.12-21; Ulugu 22.7-14, 21-23; Yone 13.21-30)

17 Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïe segeyo bu agesolo
amo gala, bëgëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö
molö amoïe, nilïa abidi daiamäia hamesebela nabi.
18 Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomalä sämalo.
Säla Oleleloea sähalea, Nïe fuda hä, ga made gabugi, nïe bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo
amoïe molö molö amo na dibalä nudulälа säila sämalola säi.
19 Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi
Segeyo amoïe molö molöïe daiai.
20 Deadifalï, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo.
21 Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne
hololöla odoaïe naabogi gausimolömelëla säi.

---

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleïe malö made nufudala, baagila awäla, Isibiïe dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoïe helësëla obëgëlo segeyola säi. * **26:15:** Muni giwi siliba nabülasi ohodoa go, walioda aboläiadu nilïa dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

22 Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hïdo hïdolaea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela säla didigai.
23 Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameada, ne hololöla odoaïe naabogi gausimolömelë.
24 Ïe säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöïe Malöda baagomolö. Gaso, Dolöïe Malö e hololöla odoaïe naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi.
25 Yudasa, e hololöla odoaïe naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihï säse gomelëla säi.

Yesuea beledile wani ödäle ïe bëgëla aulo amoligali ï
(Maga 14.22-26; Ulugu 22.15-20; Age Golïdi 11.23-25)

26 Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali ïahalea, Goda nïe domalomelëla säi.
27 Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, iligali ïahalea, Dili sulubadelaea go hä, gobe dadagabola mualo.
28 Goda nïe healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöïe healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawe.
29 Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.
30 Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi
(Maga 14.27-31; Ulugu 22.31-34; Yone 13.36-38)

31 Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaea, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,
Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea.
32 Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi.
33 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaïe asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi.
34 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi.
35 Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ïe bëgëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi
(Maga 14.32-42; Ulugu 22.39-46)

36 Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani besela galalahilä, ea bëgëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi.
37 Amala sälahilä, Fidage, Sebediïe malö äudä amolege, ea ili sigi awälahilä nea, ïe iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo.
38 Amala nea, ea ilima sähalea, Nïe iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihïlïgïla idihë namolölamelëla säi.
39 Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nïe Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi.
40 Amala sälahilä, ea ïe bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulïsebele.

41 Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada
hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi.
42 Amala sälahilä, e bu agedu obëgëla, Godema adosalea, Nïe Naado, go made asiala,
muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi.
43 Amala sälahilä, e bu obëgëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe melï. Mida,
ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai.
44 Ili ami bu elö dïgïla awälahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi.
45 Amala sälahilä, ïe bëgëla aulo amoli sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili
süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöïe Malö amoda, nafade
hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë.
46 Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaïe naabogi gausimolö amo
hä, ga made misi neebemelëla säi.

Yesu odoaïe naabogi gausi
(Maga 14.43-50; Ulugu 22.47-53; Yone 18.3-12)

47 Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia
nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ïlo busa amoliage, udia dolöïe
asigi gäwi dafidilo amoliage, dolö amoli misialai.
48 E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla ïahalea, Na dolö gaula
mimise amoda emelë. E gaumalola säla ï.
49 Ili maalahilä, e hä, Yesu neebea fodolofalï maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola
sälahilä, e gaula mimi.
50 Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola
säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi.
51 Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ïe helebe besela neawelahilä, gobela ïlo
Busa Edefade amoïe hamoi hamolasilo amo nufudala, ïe gëhe dagala sali.
52 Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihï negeia ami negela
obëgëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöïe gauseda, helebea ili nufudala
baagosa maademolö gabu.
53 Na nïe Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo
baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabulö ulïla helësësebele.
54 Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala
hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.
55 Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöïe mulo amo gadola,
nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada
Godeïe mosöa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gaui amoda.
56 Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöïe,
nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubade-
laea e dïgïla fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi
(Maga 14.53-65; Ulugu 22.54-55, 63-71; Yone 18.13-14, 19-24)

57 Yesu gaui amolia gobela ïlo Busa Edefade Gaiafasa neebea ami, e sigi asi. Mala
dawadigi dolöge, asigi gäwi dafidilo dolöge, ili ami gegedoi nefolalo.
58 Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ïlo Busa Edefadeïe mosö yala
isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöïe, hamoi hamolasilo amolibalä beaha sulo.
59 Gobela ïlo busa amoliage, Galïsolö dolö amoli sulubadelaeage, e baagomäia nufulöïe,
dolö odoaea wäfalï, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi.
60 Hogosebegi, yafiea wäfalï, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöïe mi
made melï. Made beasebegi, giso hobealafalï, dolö äudä maalahilä

61 sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeïe mosö go haila digilahilä, segeyo ohodoagi bu
ulimolöimelëla säimelëla säi.
62 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia
ado afädë made säla obëgësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi.
63 Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ïlo Busa Edefade
amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoïe ëigi, dia nilïma fädäla sämola säha. Afädë
Memelei amoda, dile. Dida Godeïe malölela nabi.
64 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dihï säse gomelë. Gaso, na dilima
sähago. Hobealada, Dolöïe Malö Geloi Edefade amoïe naabo dafädimadi filahilä, e mu
baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi.
65 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea, hïle fagulo gadelaha nea sähalea, Ea
Gode gagadela säsebego. Odoama ea hamoi amoïe nalï made nabedelämelë. Hädamade
ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë.
66 Dilia abilia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda hä,
nufudala baagomolö dialeala säi.
67 Amala sälahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala ïalalei. Odoaeada e
naabo gafea nufudalahilä
68 sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihï bea säla sämola
säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi
(Maga 14.66-72; Ulugu 22.56-62; Yone 18.15-18, 25-27)

69 Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolïsä
afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi.
70 Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaïe sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado
dia säse goda, na dawa mademelëla säi.
71 Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo
dolïsä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö
Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi.
72 Amala säsebegi, Fidaea migalïa diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö
amoda na dawa mademelëla säi.
73 Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä
amoligi gabu. Dia adosebegoea dihïdi ulufadigisebegomelëla säi.
74 Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalï säseda, dofä ne Godea së ïmäiala sälahilä, migalïa
diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo
gawalia gäi.
75 Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made
gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala
helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güsäla dïisa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebea sigi asi
(Maga 15.1; Ulugu 23.1-2; Yone 18.28-32)

1 Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ïlo busa nefolalo amoli sulubadelaeage, udia
dolöïe asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë
negei.
2 Ilia Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadiïe naabogi gausi.*

* **27:2:** Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö ulï gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebea Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

Yudasa e baagoi
(Abosolo 1.18-19)

3 Ilia e nufulöïe hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula, gobela ïlo busa amolige, dolö asigi gäwi dafidilo amolige neebea obëgëlahilä
4 sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilïle mademelë. Goda dihïlemelëla säi.
5 Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeïe mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, hïmu maagö bëola baagoi.
6 Amala hamosebegi, gobela ïlo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweada dolöïe heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibea ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi.
7 Ilia ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöïe sege nii.
8 Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.*
9 Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleïe malö odoaea dolö goïe bidida gomalä säla negei.
10 Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoïe sege nimolöïe, ilia bidi amo ïla säla dëdëla negei dialea.

Yesuma dida Yu udia dolöïe beaha aligilo ginilela nabi
(Maga 15.2-5; Ulugu 23.3-5; Yone 18.33-38)

11 Yesu Gabenaïe siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöïe beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihï säse gomelëla säi.
12 Gobela ïlo busa amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made säla obëgëi.
13 Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ilia dima asiala hamoila säsebego, dia made nabahalela nabi.
14 Hä, Yesuea ado afädëge made säla obëgësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

Yesu baagomäia nufuöla säi
(Maga 15.6-15; Ulugu 23.13-25; Yone 18.38-19.16)

15 Segeyo Ede amoïe molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo.
16 Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ëi Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ïe mala dawadigi.
17 Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi.
18 Amala nabi amoïe mida, ilia Yesuma mudialahilä, ïe naabogi gausi gabula helësësalea amai.
19 Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ïe udiaea ado afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoimelëla säi.

---

* **27:8:** Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nilï neebeweïe made säi. Amoda Madiuea ïe beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoïe säi.

20 Amai gaso, gobela ïlo busa amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, udia dolö
gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi.
21 Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima
fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Balabasamelëla säi.
22 Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila
sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea säla
obëgësalea, I fügäigi baala negemäiala säi.
23 Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai
gaso, ilia gelolafalï uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala säha nelo.
24 Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo
bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea, Dolö
goïe heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla säi.
25 Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea säla obëgësalea, Ïe healeda nilïmage,
nilïle malömage diamiäiala säi.*
26 Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämaloi.
Fëgälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi
(Maga 15.16-20; Yone 19.2-3)

27 Amala hamosebegi, Gabena amoïe ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama
mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.*
28 Ami nebegi, ilia ïe fagulo gäi amo giila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala
salugasi.
29 Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala nasigïla amalela, giniïe busa gadoi hamola ïe busagia
salugasilahilä, i dama dagaboige ïe naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala
fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini-e, di go gabiola
säha nelo.*
30 Amalahilä, ilia e gofedela gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela
neala busagia nufudadigisa nelo.
31 Ilia ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hïle fagulofalï
amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöïe sigi asi.

Yesu e i fügäigi baala negei
(Maga 15.21-32; Ulugu 23.26-43; Yone 19.17-27)

32 Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ïe ëida Saimono
gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesuïe i fügäi amo gaumalala eegei.
33 Afialahilä, sege ëi Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo.
34 Besela galalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia ïasebegi, ea
nabibilage, molö made helësëi.
35 Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ïe fagulo gii amo nowëa nimabelela,
sadu dahila, ïe fagulo amo amala mogei.
36 Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo.
37 Ilia i fügäigi ïe busa daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea,
GODA YESU, YU UDIA DOLÖÏe BEAHA ALIGILO GINIla
dëdëla baala negei.

---

* **27:25:** Ïe healeda nilïmage, nilïle malömage diamiäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoïe sëda, hili molöla sähalea säi. * **27:27:** Beledoliama mosöda Gabenaïe mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. * **27:29:** Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

38 Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo
fefeädimadila i fügäigi baala negei.
39 Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadiabola
40 sähalea, Diada Godeïe mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di
dihïmu damula mosö. Dida Godeïe malö galëda, i fügäia adogoila digamola säla baagila
digisa nelo.
41 Amaimo, mala dawadigi amoliage, dolö asigi gäwi dafidilo amoliage, gobela ïlo busa
amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea,
42 Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hï e ugila negemolöi made gabu. Eda
Isilaleïe beaha aligilo gini nea. I fügäia adogoila e walio digaseda, nilïa ema asigi afädë
negemolö.
43 Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida,
ea sähaleada, Neda Godeïe Malöla sälo ameala säha dilo.
44 Fa nelo dolö ebalä i fügäigi baala negei amoleage, amo gadola wäla ema nemoi.

Yesu baagoi
(Maga 15.33-41; Ulugu 23.44-49; Yone 19.28-30)

45 Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo.
46 Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafalï wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi.
Amoïe mida gomalä, Nïe Gode, nïe Gode, dia ne edogi fisigisisala säi.
47 Amo nabalahilä, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi.
48 Hä, fodolofalï amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä
gamogai dibea ami gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia ï.
49 Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela
beaha aligidila säi.
50 Yesuea bu elö gelola sälahilä, ïe namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.
51 Amasebegi, fagulo edefade Godeïe mosöa gosagisi dilo amo, gadogola gadelala
digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäla digi.
52 Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeïe udia dolö baagoi difolalo amoligi,
yafie nowelasisi.
53 Yesu baagoi amo nowelasisebegi, nowelasisi amoli baui amo dïgïla awäla, gaamu
Godea hïle nafolai Yalusaleme dibea ami nogila digasebegi, udia dolö yafiea ili melï.
54 Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo
amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalä fudugila
bedälahilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeïe malö gabula säi.
55 Udiafalï yafiea Yesu ugila negemolöïe, Galililа e bëgëla mofiai amolige, ami holöbö
mia madela sidawewela nefolalo.
56 Magadala udia Melige, Yamesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediïe malö äudä
amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesuïe domalo baui
(Maga 15.42-47; Ulugu 23.50-56; Yone 19.38-42)

57 Deadifalï, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoïe ëida
Yosebe. Eege Yesuïe bëgëla aulo nelo.
58 E Bailadi neebea maalahilä, Yesuïe domalo amo ema ïmäiala nabi. Nabasebegi,
Bailadia ami dolöea ema neala ïmalai.
59 Amasebegi, Yosebea Yesuïe domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made,
hedabifalï amea usulala
60 gaula awälahilä, hïle igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade
afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi.
61 Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu baui gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia baui amo idihë nelo

62 Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ïlo busa nefolalo amolige,
Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gegedolahilä
63 sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä
nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelëla säi amo nilïa helësëla obëgëimelë.
64 Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea baui amoïe idi hedabola galahilä, idihë
namialamalo. Bëgëla aulo amolia maala, ïe domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä
bauia amila nowelasimelëla säloea. Ilia amala hamola, dahila neala säseda, ea dafidi
dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi.
65 Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali
ïahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamo-
molöila asigisebe amo gadola hamola, baui hedabola gamalola säi.
66 Amala säsebegi, ili awäla baui amo hedabola galahilä, odoaea idi galo igi amo
bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi
(Maga 16.1-10; Ulugu 24.1-12; Yone 20.1-18)

1 Segeyo Sabada baagibua, saleleïe mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälosebe amo
gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.*
2 Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädë Hebenila diga-
halea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo.
3 Selesaia fii amoïe odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ïe fagulo gäige
falelafalï fisi.
4 Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.
5 Amaimo, selesaia fiia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi
baala negei hogola misi amo, na dawamelë.
6 Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela
asimelë.
7 Ali hä, aabela awäla, ïe bëgëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela
asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä,
alima säi agui amomelëla säi.
8 Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägïlage, fodolofalï bauia amila awäla,
ïe bëgëla aulo amolima sämolöïe baluluia asi.
9 Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi,
ele e mia ga madela maala, ïe emogi gaula digala, elea ïe ëi gauia adai.
10 Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nïe nedoolalima, ili Galili
mosalamalo. Awäseda, ilia ne ami bimolömelëla sämolö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

11 Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia
gobela ïlo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla ïaha maadei.
12 Amala säsebegi, gobela ïlo busala, dolö asigi gäwi dafidilobalä gegedolahilä, ilia ado
afädë daiala negei. Ilia muni malei neala, ami dolö amoligali ïahalea
13 sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ïe bëgëla aulo amolia gasigi maalahilä, nilï adidi dibegi,
ïe domalo amo fa niimelëla sämalo.
14 Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilïa ebalä ado hahamogi-
molömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi.
15 Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bëgëi.
Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

---

* **28:1:** Saleleïe mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo nilïada gifalädalüla sälo.

Yesuea ïe bëgëla auloma hamoi ilia hamomäiaïe säi
(Maga 16.14-18; Ulugu 24.36-49; Yone 20.19-23)

16 Bëgëla aulo gïdälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai.
17 Afialahilä, ilia e beala, ïe ëi gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi äudä negei.
18 Amasebegi, Yesu e ili neebea maala nea, ilima sähalea, Hebeniïege, nagadaiaweïege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë.
19 Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifi asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bëgëla aulo aligimäiaïe sämolö mosalo. Amalahilä, dilia Naadoïe ëigige, Malö amoïe ëigige, Eleloi Gesamiïe ëigige, ili ödägi gelasila,
20 na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bëgëla hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.
Hä amo.

Ado Mala Hedabi Magaea Dëdëi Amo
Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Maga bebagi dëdëla negei amea, dafidi mi gäwila sähaleada, Godeïe malö Yesu Gelesoïe Ado Mala Hedabila säla dëdëla negei dialea. Nilïa Magaea dëdëi dibe amo beaseda, Yesuea geloi hïdo elöi gaula nelo amoge, ea hamoi hamosa nelo amoge ulufala dëdëi dië bimolömelë. Yesuea mala olelesa nelo amoge, mugabe fedai nesila digisa nelo amoge, udia dolöea nafade hamoi hësa nelo amoge, amoda ïe geloi amo olela, ea amo gadola hamosa nelo. Yesuea hïle ëida gomalä sälo. Dolöïe Malöla sälo. Dolöïe Malö namolö misi ameada, ïe namolö fisiga gala udia dolö yafie sigi obëgëmolömelëla säi, (10.45).

Magaea, Yesuea hamosa nelo amo sedalu yafie säi. Gasoda, Yesuea udia dolöma ado mala olelesa nelo amolida, ea sedalu hedabola made säi. Magaea dafidida ödägi gelo Yoneïe sedalu sälahilä, Yesu e ödägi gei amoge mugabe Saidania e fedogola melï amoge, obobala dëdëlahilä, Yesuea hamoi geloi hamosa nelo amoge ulufala dëdëi. Amase elöda, udia dolöea yöi elö elöla gauseda, ea boba hamomolö amoïe ilima olelesa nelo.

Ïe bëgëla aulo amolia, mi gäwilafalï amida, Yesuea nelebo hamosa nelo amoïe mi fädäla dawa made nelo. Gaso, gelëala bebea awäha nea, giso hobeala beagolei. Beaseda, udia dolö ilia Yesubalä ado neala yöi yafie ïla säi dië bimolömelë. Ea Ado Mala Hedabi dëdëla wagahalea, Yesu baagola nowela asi amo dëdëla negei dialea.

Yesu misi amoda udia dolöma Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe säla ïmolö misi

(Maga 1.1–3.6)

Ödägi gelo Yonea ado mala säla ïaha nelo
(Madiu 3.1-12; Ulugu 3.1-9, 15-17; Yone 1.19-28)

1 Ado Mala Hedabi goda, Godeïe malö Yesu Gelesoea dafidi mi gäwi amo dialea.
2 Bea sälo Aisaeaïe bebagi ado dafidi dëdëla negei dibe amoda gowe.
Godea sähalea, Nabuö! Nïe ado säla ïmolö mosalamalo amomada, dïe idi fodolasimäia, ema dafidimola sämolömelë. *Malagai 3.1*
3 Udia dolö aligisia made sege falaia ami nea, afädëa uuala wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi fodomolö amo dadaiaha namialo. Ïe idi amoda mogolafalï fodolasimalola säha neamelëla
säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*
4 Amala säla dëdëla negei dibe amo gadola, sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone e misi nelo. Ea sähalea, Dilia nafade hamoi amo Godea hëmäia, dilile iso asigi besula, ödägi gemolö dialeala säla ïaha nelo.
5 Yudia sege gaamu holöfalï holöfalï dibea amilage, Yalusaleme udia dolö nefolalo amoli sulubadelage, e neebea ami mafusa nelo. Mafula ilia nafade hamoi amo sisiaha maadesebegi, Yonea ili ödä Yodonagi gesa nelo.
6 Yone eda sugua gamele hilïa fagulo hamoi amo salugalahilä sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage äwi ödäge naha nelo.
7 Ea ado mala säla ïahalea, Ne dafidi misi neawe. Hobea ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfalï neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Ne hedabi made ameada, na ïe emo usililo ëfë gumusula dialea fisigämolö amo dofea made neawe.
8 Na dili ödäeamu gesa neamelë, eada dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säla ïaha nelo.

Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17; Ulugu 3.21-22)

9 Segeyo amogimu Yesu e Disiligi Galiliïe gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gelasi.
10 Yesu ödägi gelahilä ödägila fodolo agesua aliga adogoi amole, mu dusuia gase amo melï. Amala dusuia gasebegi, Gesami haea maliabu gadoi digalahilä ema fise amo melï.
11 Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Dida nïe malö. Na dima edefademalä boba hamoi nea, nïe iso asigia dima obeägïsa neawela säi.

Yesuea nafade hamomabelela mugabea fedogola bimolö misi
(Madiu 4.1-11; Ulugu 4.1-13)

12 Ado amo säha maadeia gai amole, Godeïe Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami mosäia fisiga gai.
13 E fisiga gaia ami segeyo nabülasi biyidia nebegi, mugabe Saidania Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu e sugua ilaba elö elöla nefolalebea ami nebegi, selesaia fii ilia e ugila negemolö misi.

Yesuea hamoi mi gäwila Galili hamosa nelo
(Madiu 4.12-17; Ulugu 4.14-15)

14 Yone galabaia negesebegi, Yesu e Galili awälahilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla ïaha nelo.
15 Yesuea sähalea, Godea segeyo daiala negei dilo amo, walio wegi gausiai ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ga madefalï dialeamelë. Ameada, dili asigi besula, Ado Mala Hedabi go gaula mogomalola säla ï.

Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22; Ulugu 5.1-11)

16 Yesu e Galili oeabo agesu nedaha nea beahamelebe, seme digilo dolö äudä, Saimono ïe edoo Ädulule seme digisa neebe melï.
17 Bealahilä Yesuea elema sähalea, Na alima udia dolö nelo mala oleledelä. Ali ne awäsewe gadola bëgëla misiëla säi.
18 Amala säsebegi, elea selëgë amo fodolofalï ami negesilahilä e bëgëla asi.
19 Yesu e holöbö sedade awälahilä beahamelebe, Sebediïe malö Yamese ïe edoo Yonele dudaia ami nea, selëgë nuli amo hamogisa neebe melï.
20 Beala fodolofalï ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolöïe hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bëgëla asi.

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Ulugu 4.31-37)

21 Yesula udia dolö odoali afiala Gabaniama gaamugi besela galai. Sabada gafe segeyo amo besela galasebegi,* Yesu e gedolo mosöa ami nogila digalahilä, ea udia dolö amolima ado mala säla olelesa nelo.
22 Ea säla olelese amo nabala ili fudugisa sefolalo. Mida, mala dawadigi amolia olelelo amo gadola made, geloi hïdo elöi gaula nea olelese amogi.
23 Segeyo amo gala dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo. Dolö amea üalala digila sähalea,
24 Nasalese fii Yesu-o, nilï neebea wi dia edo hamomolö misi. Nilï nufudadigimolöïe misile. Nada di dawa. Dida dolö hedabi mogoifalï, Gode hï e neebea amila misimelëla säi.
25 Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemosalea, Adomabu! Dolö go dïgïla di mosöla säi.

---

* **1:21:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hï e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabadada Edolo nilïada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

26 Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasilahilä üalala digila doadigila asi.
27 Amala hamosebegi, udia dolö sefolalo amoli sulubadela, fudugilahilä hilidomu säla didigahalea, Walio hamoi amoda edo gadoidu. Dolö goea walio ado säi amoda, ado gähe geloi hïdo elöi gelola säimelë. Ea ado säseda, mugabe ilia nabelo gabula säi.
28 Yesuea hamoi amo udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea fodolofalï nabala didigai.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo (Madiu 8.14-17; Ulugu 4.38-41)

29 Yesuge Yamese Yonege ïe begela aulo odoa ilige gedolo mosöa amila Saimono Ädululea mosöa ami afiai.
30 Saimonoïe udia amoïe eme domalo hëgïla oloi, imididaia adi dilo amo, ilia fodolofalï Yesuma säla ï.
31 Säla ïasebegi, Yesu e udia oloi dibea ami awälahilä, ea naabogi gaula nowela ifosi. Amala hamosebegi, e hëgïla oloi dilo amo hogosa helela wahisebegi ea ili molö muäia daiai.
32 Eso digase gaalu, deadi udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amolige mugabe fedai nefolalo amolige sigi gagaula Yesu neebea ami gegedoi.
33 Udia dolö Gaamugi ami nefolalo amoli sulubadela idi galo mia hadaigi amimu gegedoi.
34 Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi difolalo amoli wahila digi, mugabe fedai yafie nefolalo amoli nesila digila digisa nelo. Amala hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigisa madei nefolalebegi, Yesuea mugabe amolima dilia adomabula säi.

Yesuea Galilimadi ado mala säla olelesa nelo (Ulugu 4.42-44)

35 Sege yomolö amo gaalu Yesu e segea nowela awälahilä, udia dolö aligisia made ami awäla Godema adosa sulo.
36 Saimonoge ebalä nefolalo amoliage Yesu hogogola hobeala bëgëi.
37 Beagolelahilä ilia ema sähalea, udia dolö sulubadelaea di hogosa neamelëla säla ï.
38 Amala säla ïasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Gamelä. Sege gaamu odoa ga made dibea ami, ado mala säla ïmolö afiadi. Neda hamoi amo hamomolö misimelëla säi.
39 Amala sälahilä e Galili sege sulubadelamadi nawesa nea, ilile gedolo mosö nefolalebe amoligi nogila digalahilä, Yesuea ado mala säla ïadigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digisa nelo.

Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahi (Madiu 8.1-4; Ulugu 5.12-16)

40 Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neebea ami maalahilä, emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.
41 Amala säsebegi, Yesuea dolö amo bobasëlahilä, ïe naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi.
42 Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo fodolofalï hogosa helela wahi.
43 Yesuea e fodolofalï mosalolahilä, ema gelola sähalea,
44 Nabuö! Di wahi go oböla odoama säla ïmabio. Gobela ïlo dolö neebe amea di bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, udia dolö ilia bimäia di wahi go olemolöïe, Mosesea säla negei dibe amo gadola, di hëmäia nelebo afädë odala ïmalo mosalola säla ï.
45 Amala säla ï amo nabalahilä gaso, dolö amo awäha neada, ema hamoi amo ili sulubadelama säla ïïa awäha nelo. Amala säla ïïa awäha neala säi amo nabala, Yesu e ilile siigi gaamu difolalebea ami made awäla, udia dolö aligisia made ami gasi gala nelo.

Amala gasi gala nebegi, udia dolö sege sulubadelagi nefolalo amoli Yesu neebea ami mafula gegedoi.

2

Yesuea dolö fii si afädë wahilasi
(Madiu 9.1-8; Ulugu 5.17-26)

1 Segeyo odoa baagisebegi Yesu e bu Gabaniama obëgëi. Yesu obëgëla misi neala säi amo udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.
2 Nabalahilä udia dolö yafie Yesu neebea ami mafula gegedoi amea, mosö isogige idilibage fimolö fu maade, negegi dibegi, Yesuea ilima ado mala säla ïaha nelo.
3 Säla ïaha nebegi, dolö afädë fii si sulo amo e neebea ami, dolö biyidiaea iwasala gaula misi.
4 Udia dolö yafie negegi amea, ilia dolö amo Yesu neebea gaula moholö ulï gabugi, mosö fïgïdaia gaula fedalahilä, mosö fïgï dusuia gala dolö iwasala gaula misi dafu amola mumusogi Yesu neebe amo gaalu salisi.
5 Ilia asigi afädë negei nea hamosebe amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe malö, dia nafade hamoi amoli na hä hësa maadeimelëla säi.
6 Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helësësalea,
7 dolö gowea ado egoweda abeahäla sähadu. Eada Gode gagadesa neamelë. Gode eamu udia dolöea nafade hamoi amoli hëmolöi neala helësësa sefolalo.
8 Ilia amala helësësa sefolalebe amo, ïe asigia aabela beagolelahilä, ea ilima sähalea, Edoïe dilia go helësësa dialea.
9 Na dolö fii si gowema ado aabei sämolöda abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolö amo aabei gabule, ma, di nowela dïe fëo gaula mosöla sämolö amo aabei gabule.
10 Amaimo, Dolöïe Malöea nagadaiawi nea, udia dolöea nafade hamoi amoli hëla digimolöïe, geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä ea dolö fii si amoma sähalea,
11 Na dima sähago. Di nowela dïe fëo neala gaula dihï mosöa mosalola säi.
12 Amala säsebegi, dolö amo nowelahilä, udia dolö sulubadelaïe sidaia ïe fëo amo neala gaula fodolofalï asi. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaea asigigi fudugilahilä, Godeïe ëi gauia adala sähalea, Siiba nelebo gowe gadoi hamose nilïa melëlo mademelëla säla didigai.

Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13; Ulugu 5.27-32)

13 Yesu e Galili oeabo agesu bu elö nedaha nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafula gegedoi. Gegedosebegi Yesuea ilima ado mala säla ïaha nelo.
14 Säla ïaha nelolahilä awäha nea, Alibiasaïe malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa sebe amo bealahilä, Yesuea ema ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, e Yesu bëgëla asi.
15 Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sulo. Dagisi nelo dolö yafiege, mala nafade hamolo dolö yafiege, Yesula ïe bëgëla aulo amolibalä gedola salea molö naha sefolalo. Dolö amo gadoi yafieada, Yesu awäse amo gadola bëgëla awähamu aligilo.
16 Mala dawadigi Felesi dolö amolia beahamelebe, Yesu e dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, nefolalo amolibalä gedola salea molö naha sebe melï. Bealahilä ilia Yesuïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe, dagisi muni nelo nefolalo amolige, ebalä, gedola salea molö naha sebegoda edoïela nabi.
17 Amala nabasebegi Yesuea ilima säla obëgësalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida, alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebea aulo. Amo gadola wäla, ne misi weda, udia dolö hedabi nefolalebe amoli wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

Yesuea molö made naala aligiloïe säi
(Madiu 9.14-17; Ulugu 5.33-39)

18 Segeyo molö naala made aligilo fu amogida, ödägi gelo Yoneïe bëgëla aulo amoliage
Felesi dolö amoliage molö naala made aiala nefolalo. Udia dolö odoa maalahilä, Yesuma
nabahalea, Yoneïe bëgëla aulo amoliage Felesi dolöïe bëgëla aulo amoliage molö made
naala aligilo fu amogi, Dïe bëgëla aulo golia molö naha nebegoda mi edoïela nabi.
19 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa udia neahalea, udia
dolö e damelë molö molö gedoi hï ebalä sefolalebe amolima, dili molö made naala
aiala samialola samolöle. Udia nimolö dolö amo ilibalä seëda, ili molö made naala aiala
samolöle.
20 Gaso, hobeala dolö amo odoaea sigi gaula asibua, ili molö made naala aiala
sämolömelëla säi.
21 Amala sälahilä Yesuea ado elö sähalea, Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea baala
asogelo made. Amala hamoseda, fagulo gähe amea goofo amo nulimolömelë. Amalahilä
dafidi nuli amo gadola made bu edela nulilo.
22 Amo gadolamu, dolö afädëa sugua meme gafodoea ödä i hamoi sibai amogida,
wani ödä gähe dibe amo söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä amea ödä
i sugua meme gafodoea hamoi sibai amo dusulahilä, ödä i amoge wani ödä amoge, hä,
nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda sugua meme gafodoea
ödä i hamoi gähegi oselomelëla säi.

Yesuea segeyo Sabada gafegi hamoi made hamolo amoïe säi
(Madiu 12.1-8; Ulugu 6.1-5)

23 Segeyo Sabada gafegi Yesula ïe bëgëla aulolali, eladi gadoi ëi widi sagaido afiaha
dilo. Afiaha dialea ïe bëgëla aulo amolia widi gägä amo faila nana awäha nelo.
24 Nana awäha neebe amo Felesi dolö ilia bealahilä Yesuma sähalea, Nilïle mala säla
negei dibe ameada, segeyo Sabada gafegi hamolo made amo dïe bëgëla aulo golia
damula hamosa nebego bimola säi.
25 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Siiba Debidia hamoi dëdëla negei dibe
amo dilia made nidelo neale. Debidige, dolö odoa ebalä nefolalo amolige, molö maadela
sïdëa baagosalea,
26 gobela ïlo Busa Edefade Abiada e nebegi, Debidia Godeïe mosöa nogila digalahilä,
beledi Godegali odala ï dilo amo neala mai. Beledi amoda odoaea nülo made, Gobela ïlo
amoliamu nülo negei amo ea nalahilä, odoa ebalä nelo amoli muäia neala gaula awäla
ïmelëla säi amo dilia made nidelo neale.
27 Yesuea ilima säla wagahalea sähalea, Godea segeyo Sabada gafe hamoi amoda, Udia
dolö fifi asi sefolalebe amolia segeyo Sabada gafe amo ugila negemäia hamoi mademelë.
Udia dolö fifi asi sefolalebe amoli ugila negemäia hamoimelë.
28 Amala hamoi ameada, Dolöïe Malö amoda, segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neamelëla
säla ï.

3

Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö naabo nafadei afädë wahi
(Madiu 12.9-14; Ulugu 6.6-11)

1 Yesu e gedolo mosöa ami bu elö nogila digai. Mosöa amida dolö naabo elö amo
balägädöla nafadei afädë sulo.
2 Udia dolö odoa sefolalo amolia Yesuma dia nafadela hamoila sämolölahilä, segeyo
Sabada gafegi, Yesuea dolö amo wahisebelela bimolöïe, ilia si dadaiaha sefolalo.
3 Amaha sefolalebegi, Yesuea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi
namolö misiëla säi.

4 Amala sälahilä ea ilima nabahalea, Nilïa segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolö
amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale. Udia dolö hedabola namiäia damula
moholö amo dofeale ma, baagomäia nufulö amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia
säla obëgëla made sefolalo.
5 Yesuea udia dolö sefolalo amoli sidawewela bealahilä e yöi. Mida. Ilile iso asigi geloi
dibe amo beala. Yölahilä ea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Dïe naabo mogodigia
gamola säi. Dolö amea naabo mogodigia gai amole, ïe naabo amo wahimolöi wahi melï.
6 Amala hamosebe amo bealahilä, Felesi dolö sefolalo amoli segea fodolofalï doadigila
awäla, Heledo sosogo nefolalo amolibalä gegedolahilä, Yesu baagomäia abilia hamo-
molödula säla didiäha dilo.

Yesuea ïe geloi olei gaso, hïle segeafalï fii amolia ema asigi afädë made negei

(Maga 3.7-6.6)

Udia dolö yafie oeabo agesua gegedoi
(Ulugu 6.17-19)

7-8 Yesula ïe bëgëla aulola ili sege ili neloa amo fisila, Galili oeabo dibea ami afiai.
Ili afiasebe amo gadola udia dolö yafiea ili bëgëla afiai. Sege Yudialage, gaamu
Yalusalemelage, sege Idumialage, ödä Yodona dëgëla alämadilage, gaamu Daiamadilage,
Saidonomadilage, sege amoligila udia dolö sämolö asususgai yafiea, Yesuea hamoi amo
nabala e bëgëla afialahilä, e neebea amimu gegedoi.
9 Amala gegedosebegi Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Udia dolö yafie gegedos-
alea, ne dedelela fëdösebe amea, bobadëlasebegi, ne dudaia fedadelä, dilia du afädë gaula
maala ne neebe gaalu, ga madela negesimola säi.
10 Ea udia dolö yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolö oloi sefolalo amoliage ili
wahilasimäialahilä, ilia e digimolöïe gegedoi amea dedelei.
11 Mugabe amolia e beala ïe emo mia gumusula dia digalahilä, üalala digila sähalea,
Dida Godeïe malömelëla säi.
12 Amala säsebegi, ea mugabe amolima gelola sähalea, Odoama ne Godeïe malö neala
säla ïmabiola säi.

Yesuea abosolo giwilasi memelei
(Madiu 10.1-4; Ulugu 6.12-16)

13 Yesu e segebidaia fedalahilä, dolö odoa hï hamei amoli misiäia wesebegi, ili e neebea
ami misi.
14-15 Maasebegi ea dolö giwilasi amoli ebalä namolöïe ili memelelahilä, ea ilile ëi
abosolo negei. Ilia Godeïe ado mala säla ïmolö mosäiage, mugabe fedai nesila digimolö
geloi iligali ïmolöïege, ea ili memelei.
16 Giwilasi memelei amolile ëida gowe ili. Saimono, Yesuea ïe ëi elö Fida negei amoge,
17 Sebediïe malö Yamesege, ïe edoo Yonege, Yesuea elele ëi elö Boaneyisi negei. Nilïle
ado sälada sege gudusebeïe malö.
18 Äduluge, Filibige, Badolomiuge, Madiuge, Domasage, Alibiasaïe malö Yamesege,
Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge,
19 Yudasa Isagaliada, Yesu hololölo amoge. Yesuea giwilasi amoli memelei.

Yesu e mugabe Belesabulubalä nea, hamosa neebela säi
(Madiu 12.22-32; Ulugu 11.14-23; 12.10)

20 Memelesa maadelahilä, Yesu e mosöa asi. Udia dolö yafie bu gegedoi amea, Yesula
ïe bëgëla aulo amolali molö molö fu maade melï.
21 Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä, Yesu sosogo nefolalo amolia e bea asi.
Mida, odoa ilia e gagaosa neala säi amo nabala.

22 Mala dawadigi dolö Yalusalemela digafui amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda
Yesuma fedai nea.* Mugabe ilile busaea ema geloi ïasegi, ea mugabe nesila digisa
neamelëla säi.
23 Amala säsebegi, Yesuea ili mofiamolahilä, ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani
hïmuda abilia nesila digimolöi gabu.
24 Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda geloi made bimolömelë.
25 Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda gelola namolö mademelë.
26 Mugabe Saidania hïmu ado nease amea, e sosogo neebe amoli mogeseda, amoda
gelola made aligila, hogosa helesa maademolömelë.
27 Afädëa dolö geloi neebe amoïe mosöa ïe nelegei dibe amo fa nimolö moholöi
mademelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge, nafodola negesiä ïe mosöa nelegei
dibe amo fa nimolö moholöi galea.
28 Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolöea nafade hamoi amoli sulubadelage,
gagadela ado nafade elö elöla säi amolige, hëla fisimolöi bimolömelë.
29 Be afädëa Eleloi Gesami gagadeseda, made hëmolö. Ïe nafade hamoi amoda, walioge
hobealage, hï ebalä diamolöi diamolömelëla, Yesuea säi.
30 Ilia Yesu e mugabe fedai neala säi amo nabala ea ado amo amala säi.

Yesuïe eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50; Ulugu 8.19-21)

31 Segeyo amo gala, Yesuïe eme edoolali mafula segea ifo baagido nea, odoa ilima
sähalea, Yesu e nilï neebeawi misialasebela sämola säi.
32 Amala säsebegi, udia dolö yafie Yesu amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale.
Dïe dieme didoo dialifilali misi segea nea. Ilia di misialala säsebela säi.
33 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Nïe neme nedoolalida nowë ili gabula säi.
34 Ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ilima sähalea, Bimo. Neme
nedoolalida sefolalebe gowe ilimelëla säi.
35 Udia dolö, Godea hamese amo gadola hamolo nefolalebe amolida, nedooge nalifige
nemege amoli neamelëla säi.

4

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi

1 Yesu e Galili oeabo agesua nea, udia dolöma ado mala bu säla olelesa nelo. Udia dolö
yafie gegedoi amea negegisebegi, Yesu e ödä daia du dilo, amogi fila fedai. Udia dolö
yafie gedoi amolida agesua ami nefolalo.
2 Amala nefolalebegi, Yesuea ilima säla olelesalea, ado besu yafie säi amoda gowe.
3 Nabuö! Dolö afädëa sagaido gägä fëfëla aligi asi.
4 Sadia gogola aligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei amo haea maala, neala
naha maadei.
5 Gägä odoa igi naga abelëidaia daala negelahilä, gägä amea naga abelëi amodaia
fodolofalï bäui.
6 Bäui gaso, eso neëa hëgïsalea difi moholö asusugala ödölola bausoi.
7 Amase, gägä odoa äyo gägäi neebea ami digai. Amoda äyo gägäi amobalä gegedola
bäui amea, widi gägä amo yau hahalea gägä made negei.
8 Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei ameada, hedabola bäulahilä gägä
negeimelë. Odoaeada gägä nabülasi ohodoa negei. Odoaeada nabülasi gafeia negei.
Odoaeada nabülasi emu nabülasi negeimelëla säi.
9 Amala sälahilä Yesuea säla wagala sähalea, Dili gëhe galea galëda nabuöla säi.

* **3:22:** Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

Yesuea ado besula säi amoda mi edo helësëla säi
(Madiu 13.10-17; Ulugu 8.9-10)

10 Udia dolö yafie afiaha maadeibua e bëgëla aulo giwilasi amola, udia dolö odoa
Yesubalä nefolalo amola ilia, ea ado besula säi amoïe mi nabi.
11 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe
amo helësëmolöda, dafidi ulufadigila made musügä negei dilo amo, dilia helësëmäia säla
ï amomelë. Be udia dolö segea nefolalebe amolima ado besulamu säla ïaha neebeweïe
12 Mida.
Ilia siia beahamu nea gaso, dofä gowe gabula made beagolemolömelë. Ilia gëhea
nabahamu nea gaso, asigia mi gowe gabula made helësëmolömelë. Ilia beagolela
helësësa galebeda, ili asigi besusa maadesegi ilia nafade hamoi amo Godea hësa
maadelabiomelëla
säla ï. *Aisaea 6.9, 10*

Ado besu säi amoïe mi fädäla säi
(Madiu 13.18-23; Ulugu 8.11-15)

13 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Ado besu säi amoïe mi fädäla made helësëi
neale. Made helësëi nea galëda, ado besu odoa säse amo sulubadela abilia helësëmolö
gabu.
14 Dolö amea hawa fëfëi amo gadolada, Ado Mala fëfëlo dolö nea.
15 Ado mala idiafa digai amo gadoida, udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, Godea
ilile isogi ado mala sagasi amo, mugabe Saidani maala fodolofalï neala gaula aulo nea.
16 Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelëidaia digai amo gadoi neebe
amoliada, ado mala obeägïla nabalahilä fodolofalï neala gaulo.
17 Gaso, ili difi moholö ulïsalea sedade made aligilo. Amalahilä ilia ado mala neala gaui
amoïe yöi beasege, odoaea ili neala sëlasisege, ilia fodolofalï dïgïla aulo nea.
18 Udia dolö odoa giisi äyo gägäi damui fedaha dibea daala negei amo gadoi neebe
amoliada, ado mala nabalahilä gaso,
19 ilia nagadaia galu difolalebe amoligi säosäolahilä, muni edefade negemolöila
helësëla, nelebo elö elöla gesami awäla helësëse amea, ado mala nabi amo yau hahalea
gägä negelo made nea.
20 Gaso, naga hedabia molö gägä daala negei amo gadoi udia dolö neebe amoliada,
ado mala nabala asigi afädë negela neala gaulahilä, ilia gägä nabülasi ohodoa negela
digi, nabülasi gafeia negela digi, nabülasi emu nabülasi negela digilo neamelëla säi.

Dolö afädëa gamali waseda falo hawa negelole
(Ulugu 8.16-18)

21 Amala sälahilä Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa gamali yola sagaseda,
faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Ai amala made hamolo, aulidaia negelomelë.
22 Nelebo musügä negei dibe amoda hobeala ulufadigisa maadela, udia dolöea
nelebo dabela negei difolalebe amolida hobeala yo digai dibea ami ulufadigisa maade-
molömelë.
23 Afädë di gëhe galea galëda, nabualola säi.
24 Ea ilima aso sähamu neamu sähalea, Ado dilia nabi amoda hedabola helësëmalo. Dilia
odoagali mogela ïaseda, Godeage amo gadola wäla diligali mogela ïahalea, odoage baala
ïmolömelë.
25 Afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada Godea odoa baala yafie ïmolömelë.
Afädëa nelebo afädë made gaula nea, holöfalï gaula neebe amo dofea gaula neala neebe
amolida, Gode hï fedela nimolömelëla säi.

Molö sagai bäulo amoïe ado besu säi

26 Yesuea ado aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda gowe
gadoi dialea. Dolö afädëa sagaido hawa fëfëla aligi awäha nelolahilä,

27 gasi sulubadelagi dolö amo diala, yose nowela afu mafusa neë gaalu, hawa fëfëi
amo dulu besela galala bäuse amoda gomalä bäusebela dolö amo hïda dawa made aligilo.
28 Nagaea bäulasila gägä negelo. Dafidida bäudale bäulo. Hobeala mumusu negelahilä,
gägä hï e negelomelë.
29 Molö sagai amo nimolöi galëda, dolö amo hï helebe guagei amea damulo. Mida,
molö mumului nimolö segeyo besela galai amea.

Ado besula masada gägäïe säi
(Madiu 13.31-32; Ulugu 13.18-19)

30 Yesuea aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, nilïa abodo
gadoila sämolödu. Ado besula nilïa abodo gadoima oodo beala sämolödu.
31 Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfalïfalï. Ilia
amo sagaia sagalomelë.
32 Ilia sagai amo fedala edefadela aligiseda, dägöala sagai odoa amo baagila awäla
bäulomelë. Ïe adomo edefade bafui amogida, haea mafula bäu augi hawa ami mosö
olelomelëla säi.
33 Udia dolö amolile asigia helësëmolöi galëda, helësëmäia. Yesuea ado mala säla
ïahaleada, ado besula yafie säla ïaha nelo.
34 Ea udia dolöma Ado Mala säla ïahaleada, ulufala made säla ïala, ado besula säla ïaha
nelo. Ïe bëgëla aulolali hilidomu neada, ea ado besu säla ïlo amoïe mi sulubadela ilima
säla ïaha maadei.

Yesuea fo ödälebalä adoi
(Madiu 8.23-27; Ulugu 8.22-25)

35 Segeyo amo gala deadi eso digase amo gaalu, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea,
Oeabo edefade goïe agesu alogodigogi afiadila säi.
36 Amala sälahilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä, ili Yesu sulo du amodaia fila
fedalahilä, eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo bëgëla hobeala afiai.
37 Afiaha dibegi, fo edefade gelola guula maalahilä, oeabo bubolela aidagula dudaia
häila digala, du nobamolö hamose melï.
38 Amala hamose amo gaalu, Yesu eda du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala
adi dibegi ilia e didiigisalea sähalea, Säla Olelelo-o, di nowemo. Nilï baagodelä hamosebe
gowegi di holöfalï fudugila made dialealela säi.
39 Amala säsebegi, Yesu e nowelahilä foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo.
Fologomabula säi. Amala säi amole fo gelola guula misi amo boogelela ödä aidagula
fedai amoge aumalasi.
40 Ea ïe bëgëla aulo ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë
negei made nealela nabi.
41 Amala usila aumase amo beala, ili edefademalä bedälahilä hilidomu sähalea, Folea
ödäleada ïe ado nabelo gabu. Dolö weda nowëdula säha difolalo.

5

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Madiu 8.28-34; Ulugu 8.26-39)

1 Yesula ïe bëgëla aulola ili Galili oeabo agesu näiado alömodi awäla Gelasa fii mosöa
besela galai.
2 Yesuea ödä du ami negesiä awäha nebegi, dolö mugabe fedai afädë baagoi igi äbägi
bausidola maaha nebegi gausiala digai.
3 Dolö amoda baagoi bausia amimu diaha aligilo. Dolö afädëa ïe naabo emoge igi ëfëa
gaula nafodomolöi made nelo.

4 Segeyo yafiegi ilia ïe naabo emoge igi ëfëa nafodosamu aligilo. Gaso, igi ëfë amo ea
hësäla digisamu aligilo nelo. Geloi hïdo elöi amoda dolö afädëa e gaumolöi made nelo.
5 Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebidaialemu nawesa aligilo. Ea üalala
gaula nawesamu neada, hïle domalo igia dagabosamu aligilo.
6 Amala hamosamu aligilo amo, Yesu e aso wagadi made maaha neebe amo beala, e
baluluia awälahilä Yesuïe emo mia gumusula dia digai.
7 Gumusula dialea gelola üalala sähalea, Gode Dofä Ilibia Edefade neebe amoïe malö
Yesu, dia nema abilia hamomolöïe misi. Na dima Godeïe ëi nabasewegida dia ne së
ïmabiola säi.
8 Ea amala gelola säi amoïe mida, Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go dïgïla mosöla
säsebegi amala säla obëgëi.
9 Yesuea ema nabahalea, Dïe ëida nowëla nabi. Ea säla obëgësalea, Nïe ëida Malei. Nilïda
holöfalï made, maleimelëla säi.
10 Amala sälahilä ea Yesuma gelolafalï sähalea, Segeweda dïgïla mosöla sämabiola säi.
11 Amo gaalu amida sugua yafie gau domala ami moosa nefolalo.
12 Mugabe amolia Yesuma gelolafalï sähalea, Nilï sugua nefolalebe gagowelima fedala
namolö mosöla sämola säi.
13 Yesuea amala hamomola säsebegi, dolö amo dïgïla mugabe amoli sugua nefolalo
amolima fedai. Amala nogila fedala gau mogobogi amogi baluluia didigafula ödägi
nogila digaha maadelahilä, sulubadela ödäea naha maadei. Sugua amoli gedolada
dausini äudä gadoi ödäea mai.
14 Amala hamose amo beala sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä, gaamu dibea
amige mosö gägäwila asi dibea amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahilä udia dolö
nefolalo amolia abilia gelola hamoi walebelela fädäla bea afiai.
15 Ili Yesu neebea afialahilä beahamelebe, dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo
fagulo salugalahilä, e asigi hedabi negei sebe amo beala ili bedäi.
16 Udia dolö Yesuea hamose melëlo amolia, udia dolö misi nefolalebe amea nabuäia
dolö amoma mugabe yafie fedai nesila digi amoge, sugua ödäea mai amoge ilima säla
ïaha maadei.
17 Amala säla ïasebegi, ilia Yesuma gelola sähalea, Dida nilïle segea wi namolö
mademelë. Näiadodi namolö mosalola säi.
18 Amala säsebegi Yesu e dudaia fimolö awäha nebegi, dolö mugabe yafie fedai dafidi
nesila digi amea, Yesuma nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi.
19 Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nebalä moholö made.
Dafidilo Geloia dima hamoi amoïege bobasëi amoïege dïe sosogoma säla ïmolö dihï mosöa
mosalola säi.
20 Amala säsebegi, dolö amea Gaamu nabülasi difolalebe amo sulubadelagi awälahilä,
Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima säla ïasebegi, ilile asigia fudugisa
maadei.

Yalusïe idiwi wahi amoge, udia Yesuïe fagulogi diigisebegi wahi amoge (Madiu 9.18-26; Ulugu 8.40-56)

21 Yesu e dudaia fila Galili oeabo bu dëgëla obëgëla awäla agesua nebegi, udia dolö yafie
mafula ea ado säse amo nabulö gegedoi.
22 Amase amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädë misi, amoïe ëida Yalusi. Ea Yesu
beagolelahilä ïe emo mia gumusula dia idogolahilä
23 Yesuma gelola sähalea, Nïe nidiwi holöböda baagomolö ga madefalï dialea. Dia dofä
naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi.
24 Amala säsebegi, ebalä asi.
Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla afiahalea negegila dedelela aligi afiaha dilo.
25 Afiase amo gadola udia afädë gäheo i nabülasi afädëïe odoai äudä heale olo olosamu
aligilo amoge asi.

26 Udia ameada e wahimäiala alögoda yafie neebea ami awähamu aligilo. Gaso, ea së
edefade melï. Ea alögoda iligali muni ïahamu aligilo. Gaso, ïe olo amo made wahila edesa
aligilo.
27 Amala hamoi salea, ea Yesuea hamolo sedalu säi amo nabalahilä, udia dolö Yesu
bëgëla afiase amolibalä awälahilä e baagido maala ïe fagulogi diigi.
28 Ea hïdo asigiamu helësësalea, na ïe fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helësëi.
29 Ea Yesuïe fagulogi diigi amole, heale olo oloi amo hogosa helela, e fodolofalï wahi
gabula helësëi.
30 Yesuea ïe wahilo geloi awäse amo helësëlahilä, besula nea nabahalea, Nïe fagulogi
diigi amo nowëala nabi.
31 Amala nabasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dibalä udia dolö yafie dedelela
aligi afiaha dibewe dia beasegoda, ne nowëa diigila edoïe nabahala säi.
32 Amala säse amo gaalu, e nowëa digisa walebelela sidawewela hogoi.
33 Udia amea ema hamoi amo helësëla emo gigisëla bedäla, Yesu mia ga madela
gumusula dia idogolahilä, Ema hamoi amo sulubadela säla ïaha maadei.
34 Säla ïasebegi Yesuea ema sähalea, Nïe nidiwi-e, dia nema asigi afädë negei amea di hä
wahigomelë. Olo amea dima bu elö made baamolömelë, dalulo gaula mosalola säi.
35 Yesuea säha nebegimu gedolo mosö beaha aligilo Yalusiïe mosöala dolö odoa misi.
Maalahilä ilia ema sähalea, Dïe didiwi amoda hä baagoi dialea. Säla olelelo goma yöi ïase
goda edoïela säi.
36 Ilia amala säsebegi, Yesuea auaulahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Dia
bedämabu. Godema asigi afädë negemalola säi.
37 Amala sälahilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili misiabiola sälahilä, Fida Yamese
ïe edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi.
38 Gedolo mosö beaha aligilo amoïe mosöa malïgahamelebe, udia dolö yafie
gegedolahilä didigaosalea goba fedaha dibe melï.
39 Beala e mumusogi nogila digalahilä ea ilima sähalea, Dilia goda edogi didigaola goba
fedaha dialea. Udia malö goda baagoi made, süwia adi dialeamelëla säi.
40 Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa sefolalo. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesila
digilahilä, udia malö amoïe eedo emelela ïe bëgëla aulo ohodoa amolali udia malö
dusugala negei hogoli amogi nogila digai.
41 Yesuea udia malö amoïe naabogi gaula nabeleia wesalea, Dalida gumi. Nilïle ado
adolada, Udia malö holöbö, na dima säha. Di hä nowemola säi.
42 Amala säi amole udia malö amo fodolofalï nowela asi. Amala hamose amo beala,
udia dolö nefolalo amoli edefademalä fudugila bedäi. Udia malö amoïe gäheo ida
nabülasi afädëïe odoai äudä.
43 Yesuea ilima gelolafalï sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama säla
ïmabiola säi. Amala sälahilä, Ea ilima udia malö holöbö go molö muäia ïmola säi.

6

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Madiu 13.53-58; Ulugu 4.16-30)

1 Yesuea sege amo dïgïla ïe bëgëla aulolali hï e ëdëla aligi segea ami bu obëgëi.
2 Segeyo Sabada gafegi Yesu e gedolo mosöa ami awälahilä, udia dolöma ado mala
olelesa nelo. Udia dolö yafie ea ado mala säse nabaha sefolalo amoli asigigi fudugilahilä
sähalea, Dolö goea ado goweda, abidi niidu. Ema dawa edefade dibe goweda, dawa edo
gadoidu. Ea melëlo made gadoige hamomolöi made gadoige hamose weda edodu.
3 Nilïa helësësa, dolö egoweda mosö olelo. Meliïe malö madele. Eda Yamese Yosese
Yudasa Saimonola ilile edoo nea madele. Ïe elefila ilida nilïbalä wi sebe amodala säi. Ilia
amala sälahilä, ema bimolö habobala hamei made nelo.

4 Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, Udia dolö fifi asi sulubadelaeada, bea säloïe ado nabaha. Gaso, hïle segea fii, hïle sosogofalï iliage, hïle mosöa fii iliage, ïe ado nabelo made gabiola säi.
5 Segea ami dolöea hamomolöi made gadoige melëlo made gadoige ea hamomolöi made gabugi, udia dolö oloi afädë afädëlamu naaboea diigila wahisa nelo.
6 Amala hamose amo beala ilia ema asigi afädë made negesebegi Yesu e fudugisa nelo. Amasebegi, ea Nasalese sege amo fisila udia dolö fii odoa ilima ado mala olelela aligi nawesa nelo.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima ïe geloi olei. Gaso, ilia e dawadigi made nelo.

(Maga 6.6-8.21)

Bëgëla aulo giwilasi amolima Yesuea hamoi ï
(Madiu 10.5-15; Ulugu 9.1-6)

7 Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli wela gegedosebegi. Ea ili äudä äudäla afufumalola sälahilä, udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digamäia ea ilima geloi ï.
8 Ea ilima sähalea, Dili afiahalea galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salala gaula mosabio.
9 Emo usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi.
10 Ea ilima aso sähamu nea sähalea, Dili awäla sege afädëgi besela galala mosö afädëgi nogila digaseda, mosö amogimu nelolahilä dilia sege amo dïgïla awäsolo amo gala giso mosö amo hä fisimalo.
11 Amase, sege odoagi besela galasegi, ami fii amolia mosö fu made ïala, dilia säse amoge made nabaseda, sege amo hä dïgïla mosalo. Dïgïla awähaleada, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä mosalo. Amala hamoseda, ilia helësësalea, nilïa asiala hamoi amea amala hamosebela helësëmolömelëla säi.
12 Amala säi amo nabala ili afialahilä, udia dolö ilima sähalea, dili asigi besumalola säla ï.
13 Ilia amala säla ïalahilä, udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digi. Udia dolö oloi yafie difolalo amolige ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

Ödägi gelo Yone baagoi
(Madiu 14.1-12; Ulugu 3.19-20; 9.7-9)

14 Udia dolöea Yesuïe ëi säsäi asi ameada beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä obëgëla misi nea, geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëla säha dilo.
15 Odoaea sähaleada, Eda Elaia gabu. Amase, odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelo amo gadoi gabula säi.
16 Heledoea ado amo nabalahilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obëgëla maala neebe gadoi gabula säi.
17-18 Helodiasa eda dafidi Heledoïe edoo Filibiïe udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didooïe udia fedela neala dibalä sebego dofea made hamoimelëla säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumolö mosalola säi. Amalebe ilia e igi ëfëa nafodolahilä galabaia mosöa negei. Heledoea ïe udia Helodiasa obeägïmäia amala hamoi.
19 Ïe udia Helodiasaea Yonema habobalahilä, e baagomäia abilia nufulödula helësësa sulo. Gaso, nufulö fu made melï.
20 Mida, Heledo eada Yone eda dolö hedabi, Godeïe siigi asigi mogoi neala helësëla bedälahilä, eada Yone idihë nelo. Ea Yonea ado säse nabala obeägïlo ameada e asigi säosäola helësësa nelo.

21 Heledo e ägüla misi segeyo besela galasebegi, gamane beaha aligilo nefolalo amolimage, ami beaha aligilo nefolalo amolimage, Galili segeïe dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö molö gegedomalola säi. Molö giasolo amo galada Helodiasaea Yone nufulö fu beagolei.
22 Segeyo amo gala ili molö naha dibegi udia malö Helodiasaïe idiwi maalahilä sigoi. Heledoeage dolö odoa ebalä molö naha sefolalo amoliage, ea sigoi amogi hïdo elöla obeägï. Hïdo elöla obeägïsebegi, ginia dolïsä amoma sähalea, Sigosegoïe nelebo afädë ïmose amo gadoi ïmolömelëla säi.
23 Ea naabo migalïa diigila dolïsä amoma sähalea, Nelebo afädë ïmoseda, na sege edefade beaha neebe amogi mogogi nofela ïmolömelëla säi.
24 Amala säsebegi, dolïsä amo segea doadigila awälahilä emema nabahalea, Ne edo ïmola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneïe busa damula ïmola sämalola säi.
25 Amala säsebegi, dolïsä amo fodolofalï baluluia obëgëla awälahilä Ginima sähalea, Ödägi gelo Yoneïe busa damula falodaia gaula maala walio ïmäia hamesamelëla säi.
26 Amala säi amo nabalahilä ginia edefademalä bobasëi. Gaso, dolö molö naha sefolalo amoli sidaia migalïa diigila ado gelola säi ameada, fisimola sämolö ulï gabula helësëi.
27 Amala helësëlahilä ea fodolofalï ami afädëma sähalea, Yoneïe busa damula gaula obëgëmolö mosöla säi. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awälahilä Yoneïe busa damui.
28 Damulahilä falodaia negela gaula maalahilä dolïsä amoma ï. Ïasebegi, dolïsä ameada emema ï.
29 Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä ïe bëgëla aulo amolia ïe domalo neala gaula awäla igi äbägi bausi.

Udia dolö yafiea molö mai
(Madiu 14.13-21; Ulugu 9.10-17; Yone 6.1-13)

30 Abosolo dolö amoli Yesu neebea obëgëla maalahilä, ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla ïaha maadei.
31 Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Nilï udia dolö madeido hele fimolö afiadila säi.
32 Amala sälahilä ili hilido ödä dudaia fifigila udia dolö madeido afiai.
33 Ili afiaha dibegi, udia dolö yafiea bealahilä ili hä afiaha gabula helësëi. Amala helësëlahilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia afialahilä ili moholö afiasebea ami dafidi ilidale awäla besela galai.
34 Ili awäla ödä agesua besela galahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe melï. Bealahilä ea ili edefademalä bobasëi. Mida, Ili sugua sibi sigi aligilo maadesalea, hilido aligilo amo gadoi neebe amo beala. Amalebe ea ilima ado mala yafie säla olelesa nelo.
35 Segeyo amo gala deadisebegi, ïe bëgëla aulo amolia e neebea maalahilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeia wimu nebegi hä deadisebegi.
36 Dia udia dolö nefolalebe gowe ili mosalala sämo. Afialahilä hili molö bidia nimolö sagai mosö dibea amige gaamu holöfalï dibea amige hogogola mosäiamelëla säi.
37 Amala säsebegi, ea ïe bëgëla aulo amolima säla obëgësalea, Ili molö muäia dilia ïmalola säi. Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea ili beledi muäia neala ïmolö afiadulela nabi.
38 Ea ilima nabahalea, Dilia beledi aboläia ägüi walebelela bimolö mosalola säi. Beala maalahilä ilia ema sähalea, Nilïada beledi bia seme äudä amolemu ägülubela säi.
39 Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö sulubadela gegedolahilä, giisi hedabidaia, nudulu hamola fifigimalamalola säi.
40 Amala säsebe amo gadola säsebegi, odoada hädali afädë, odoada nabülasi bia gadoi nudulu hamola fifigi.

41 Amala fifigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea, Selesaia mosöa sida adogola nea, Godema nesegelahilä, ïe bëgëla aulo amolia udia dolö amoligali sogomäia beledi dagabodasila ï. Amalahilä ea seme äudä amoge dagabodasila, ili sulubadelagali sogomalai.
42 Sogoi amo, sefolalo amoli hulu sulubadela naha maadei.
43 Naala bolesalea, beledige semege fea digai amo bëgëla aulo amolia neala gedolahilä, adu giwilasigi salala nobai.
44 Beledi seme naha sefolalo amoli dolömuda dausini bia sulo.

Yesu ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33; Yone 6.16-21)

45 Yesuea ïe bëgëla aulo amoli fodolofalï mosalolahilä sähalea, dafidi dilidale ödä dudaia fifigila oeabo go dëgëla alogodi sege ëi Bedesaida mosalola säi. Amala sälahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dilige dihili mosöa dusula afiamalola säi.
46 Ili sulubadela dili hawio afiamalolahilä, eda Godema adomolöïe segebidaia ami fedai.
47 Ïe bëgëla aulo amoli dudaia fifigila asi amo oeabo mogogi gasise amo gaalu, segea amida Yesu e hïdo nelo.
48 Yesu e ami nea beahamelebe, du busamadila fo gelola maase amea, ödä adelo i amea ilia gelola adimolö ulïse melï. Haea gämolö amo gaalu, Yesu e ödädabodo ili neebea ami moholö asi. Ea ili baagila moholö awäse
49 amo gaalu, ilia e ödädabodo maase amo beala, mugabeledula helësëlahilä üalai.
50 Ili sulubadelaea beala edefademalä bedäsebe amo bealahilä, Ea ilima fodolofalï sähalea, Asigi hä gelomalo. Weda nemelë. Bedämabiola säi.
51 E maala ilibalä dudaia fii amole fo made maala boogelei. Amala hamosebegi, ilile asigigi edefademalä fudugi.
52 Iliada ea udia dolöea muäia beledi ï amoïe mida fädäla made helësëi nelo. Ilile iso asigi gai nelo.

Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi yafie wahi
(Madiu 14.34-36)

53 Yesula ïe bëgëla aulola ili oeabo amo dëgëla alämadi sege ëi Genesaledi besela galalahilä ödä du amo ëfëa begela agesua ami negesi.
54 Du negesiä maaha neebe amo udia dolö nefolalo amolia bealahilä, hä Yesu gabula aabela helësëi.
55 Amala helësëlahilä ili sege dibe amo sulubadelagi fodolofalï baluluia afufulahilä udia dolö ilima säla ïaha maadei. Udia dolö Yesu misi neala säi nabi amoliada, oloi difolalo amoli iwasala gaula Yesu neebea ami misi.
56 Sege dibe sulubadelagige gaamu dibe sulubadelagige, mosö dibe sulubadelagige Yesu e awäla besela galasebea amida, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisi. Negesiä ilia Yesuma gelola sähalea, Oloi gowe ilia dïe fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Oloi amoli sulubadelaea amala diigisebegi, wahisa maadei.

7

Godeïe Ado säla negei amea mäu ilile ado baagi
(Madiu 15.1-9)

1 Felesi dolöge, mala dawadigi dolö odoa Yalusalemela misi amolali gegedolahilä ili Yesu neebea ami afiai.
2 Ilia beahamelebe ïe bëgëla aulo odoaea naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe amo melï.
3 Felesi dolö iliage, Yu udia dolö sulubadelaeage, mäu ilia aialo mala negei amo helësëlahilä naabo nigime made hëla molö nülo made nelo.

4 Ili magaia gaamugi awäla, obëgëla maalahilä, nigime made hëla molö nülo made nelo.
Ödä iige faloge, gaabo iige, aiala nigime hëlo negei amo gadola aiala hamolo odoa yafie
negei.
5 Felesi dolöla mala dawadigi dolöla ilia ema nabahalea, Dïe bëgëla aulo golia, mäu ilile
aialo mala dibe amo damula, naabo nigime hëla made, buludola molö nase goda edoïela
nabi.
6 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile
hedabola bea säla negeimelë. Ea bea säla dëdëla negei amoda gowe,
Udia dolö ilile iso asigi wagadi made ga negesiä, adoeamu nïe ëi gauia adalo nea.
7 Ilia dolöfäea mala säla negei amomu olelesaleada, Godeïe adoda amomelëla sälo nea.
Amaimo, ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola
säla dëdëla negei dialeala Yesuea säi. *Aisaea 29.13*
8 Dilia Godeïe ado säla negei dibe amo fisila, dolöïe aialo mala dibe amomu gaula gelola
hamosa nebegola säla ï.
9 Yesuea ilima aso sähamu nea sähalea, Dilile aiala hamolo mala amo hamosalea. Dilia
Godeïe mala säla negei dibe amo fisi gabu.
10 Amoïe Mosesea ado säla negesalea, dïe diado diemele hawa nea, elele ado nabala,
bëgëla hamomalola sälahilä sähalea, Afädëa ïe eedo emele gadiaboseda, baagomäia
nufulö dialeala säla negei dialea.
11-12 Amai gaso, dilia gomalä sälomelë. Afädëa nelebo amoligi gobanala säseda, eada eedo
emele, made ugila negemolömelëla sähalea sälo, Gobana nilïile ado sälada Godegali odala
ï neawe.
13 Amalo ameada, dilia mäu ilia aiala hamolo mala olelei amomu hamosa neada, dilia
Godeïe ado fisila, mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelëla säi.

Yesuea udia dolö neala nafadelo amoïe säi
(Madiu 15.10-20)

14 Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misialolahilä ilima sähalea, Dili sulubadelaea,
na säsebewe nabala hedabola helësëmalo.
15-16 Nelebo segea dilo dolö isogi digase ameada, udia dolö neala nafadelo mademelë.
Nelebo isogi dilo segea doadigila awäse amea udia dolö neala nafadelomelëla säi.
17 Amala sälahilä, udia dolö amoli amilahilä, e mumuso isogi digala sebegi, ïe bëgëla
aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoïe mida edodula nabi.
18 Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige aso, asigi made gäwi neale. Nelebo
sulubadela segea dilo isogi digase ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo made
amo, dilia dawa made neale.
19 Molö nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila
aulomelë. Ado amoïeda Yesuea gomalä sähalea säi. Molö sulubadela nase ameada,
Godeïe siigi nigime baalo mademelëla säi.
20 Ea sähamu nea sähalea, Udia dolöïe iso asigigi besela galase amea, udia dolö Godeïe
siigi nigime baalomelë.
21 Udia dolö ilile iso asigigila besela galalo amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa
nimolöge, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö susugu hamomolöge, hilimu nafade
odoa hamomolöge,
22 Udia nii susugu hamomolöge, gesami moholöge, mala nafade elö elöla hamomolöge,
wäfalï sämolöge, nafade memelela made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfalï
säsäla hololömolöge, gugusämäia hamomolöge, asigi maade gadoia hamolo wäla hamo-
molöge.
23 Nafade amoli sulubadela asigigila besela galasebe amea udia dolö Godeïe siigi
nigime baalomelëla säi.

Fonisia fii udia afädëa, Yesuma dofä asigi afädë negei
(Madiu 15.21-28)

24 Yesu e sege amo dïgïla gaamu Daiamadi asi. Udia dolö nefolalebe amolia, e neala, made helësëmäia e mosö afädë neebe amoïe mumusogi nogila digai. Gaso, e musügä fimolöi made nelo.
25 Amala nebegi, udia afädëïe idiwi holöböma mugabe fedai sulo. Amoïe emea Yesu neala säi amo nabala, e fodolofalï maalahilä, Yesuïe emo mia gumusula adi.
26 Udia ameada Giligi ado adolo. Eda Silia Fonisia fii udia. Ea Yesuma gelola sähalea, Nïe nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesila digamäia helësësamelëla säla ï.
27 Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea, malö ilidale dafidi ïmolö galea. Malö ilile molö dibe amogida, ügüloea muäia sadia gala ïmolöi made galeala säi.
28 Amala säsebegi udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nülo madelela säi.
29 Amala säsebegi Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameada, dïe didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Di hä mosöa obëgëmalola säi.
30 Udia amo hï mosöa obëgëlahilä beahamelebe, ïe malöma mugabe fedai amo doadigila asi, diasia dofea dibe melï.

Dolö afädë gëhe gala ado dadabi wahi

31 Yesu e Daiamadila obëgëla awäla gaamu Saidono awäla, Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä, Galili oeabo edefade dibea ami awäla besela galai.
32 Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gala ado dadabi nelo amo e neebea ami sigi maalahilä, Yesuea e naaboea diigimäiamelëla säla ï.
33 Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli ami dïgïla, dolö amole heledo aliga gala, ïe naabo sögöea dolö amoïe gëhe helegelagi diigilahilä, oböla hobeala hïle naabo sögögi gofedela galala, dolö amoïe elïgi diigilahilä,
34 selesaia mosöa sida adogola nea, hame hëia fedalahilä sähalea, Efadala säi. Nilïle ado adolada, Gëhe gai dugimo.
35 Amala hamosebegi, dolö amoïe gëhe amo doga negela, ïe elï fodolofalï hedaboi amea, ado hedabola adoi.
36 Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio melï amo udia dolö odoama säla ïmabiola säi. Sämabiola säla ïahamu neebe amo nabalahilä gaso, ilia auaula säla ïahamu nelo.
37 Udia dolö amolia ado amo nabala ili asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea hamosebego sulubadela hedabola hamosebe. Gëhe gai nelo amoli doga negela digi, adolo made nelo amoli hedabola adomäia hedabolasilo neala säha nefolalo.

8

Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö ï
(Madiu 15.32-39)

1 Segeyo amo gala, udia dolö yafie bu gegedoi amoli molö molö maade gabugi, Yesuea ïe bëgëla aulo amoli mofiamolahilä ilima sähalea,
2 Udia dolö gegedoi gowe ili nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö maade gabugi asigisebemelë.
3 Na ili sïdëa baagoi amola wäla hili mosöa mosalaseda, ili idiafa si dädäbëlela digamolö gabu, Amase, odoada sege wagadi madela mofiai gabumelëla säi.
4 Ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nilï sege nafadeia neebe ameada, udia dolö nefolalebewe ili muäia, nilïa molö abidi nea awäla nimolödula nabi.
5 Amala nabasebegi, Yesuea ilima, dilia beledi aboläia galebela nabi. Ilia ema säla obëgësalea, Nilïa gifalädalïa galebela säi.

6 Amala säsebegi, Yesuea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fifigimalola säi. Amala
sälahilä ea beledi gifalädalïa amo gaula nea, Godema nesegelahilä, dagabodasila ïe bëgëla
aulo amolima sogomäia ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amo iligali sogoi.
7 Ilia seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelahilä udia dolö amo iligali
sogomäia ï.
8 Udia dolö sefolalo amoli hulu sulubadela naha madei. Ilia nahalea fea digai amo,
ilia adu gifalädalïa salala nobai.
9 Udia dolö amolida dausini biyidia gadoi nelo.
10 Yesuea udia dolö amoli hä afiamalola sälahilä, ïe bëgëla aulola ilida fodolofalï ödä
dudaia fila Dalamanuda segeamadi afiai.

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi
(Madiu 16.1-4)

11 Felesi dolö odoa Yesu neebea ami maalahilä ilia ebalä gëgësalea. Dolöea hamomolöi
made gadoi, selesaia mosöala misi dia, nofe elöi afädë hamomola säi. Ilia, e amala
fedogola beasebegi,
12 Yesuïe iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe
welia dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi hamosebe amo bimolöïe hogosa nebegoïe
mida edo! Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebe welima, dolöea
hamomolöi made, nofe elöi afädë dofä made hamomolömelëla säi.
13 Amala sälahilä, ili ami dïgïla e dudaia bu filahilä, oeabo edefade amoïe agesu näiado
alömodi amogi asi.

Ado besula Heledo Felesilele beledi edelo yidila säi
(Madiu 16.5-12)

14 Ïe bëgëla aulo amolia beledi made ägüla elabola asi. Ilile beledi afädëfalïmu dudaia
ami dilo.
15 Yesuea ilima gelola sähalea, Felesi dolöle Heledo elele beledi edelo yidi dibe amo
helësëla, hedabola idihë namialola säi.
16 Amala säi amo nabalahilä ilia hilidomu sähalea, Ea säse egoweda, nilïa beledi ägüla
made misi amoïe säsebemelëla säha dilo.
17 Ilia säsebe amo ea helësëlahilä ilima sähalea, Nilïa beledi ägüi made amoïe, säsebegola
säha dibegoda edoïe! Dilia fädäla helësëla made, nelo amomu nea, dawa made neale!
Ma, dilile iso asigi gai, nelo amo, aso, neagole!
18 Dilile si galea gaso, dilia made beasebele. Gëhe galea gaso, dilia made nabahale.
Dilia elaboile!
19 Amo gala beledi bia ameamu dolö dausini biaea muäia, dagabodasi amo nalahilä,
fea digai amo dilia neala, adu aboläiagi nobala salila nabi. Amala nabasebegi ilia ema
säla obëgësalea, Adu Giwilasila säi.
20 Ilia amala säsebegi ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiaea muäia beledi
gifalädalïa dagabodasi amo nalahilä, fea digai amo adu aboläiagi salila nabi. Ilia ema
säla obëgësalea, Gifalädalïagi säi.
21 Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Dilia fädäla made helësëla nelo amomu aso
neagolela säi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amoli olelesa nelo

(Maga 8.22-10.52)

Bedesaida dolö afädë si golai wahi

22 Yesula ïe bëgëla aulolali afiala Bedesaida segea besela galai. Dolö odoaea dolö afädë
si golai nelo amo e neebea ami sigi maalahilä ema sähalea, Dïe naaboea dolö gowe
diigimäiamelëla säi.

23 Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naabogi gaula mosö dibea amila segea sigi
awäla, dolö si golai amoïe sihidoa, ea gofedela galala, ïe naaboea diigilahilä, dolö amoma
dia nelebo beasebelela nabi.
24 Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägïa adogola bealahilä sähalea, Dolö
nawese dibe beaha gaso, i gadoi nawese beasebemelëla säi.
25 Amala säsebegi, Yesuea dolö amoïe siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gala
beasebegi, ïe si amo hedabolahilä nelebo sulubadela beaha maadei.
26 Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie neebeadi mosabio. Dihï
mosöa mosalola säi.

Fidaea afädë Memelei amo dofä dimelëla säi
(Madiu 16.13-20; Ulugu 9.18-21)

27 Yesula ïe bëgëla aulolali Sisalia Filibai gaamumadi, sege odoa dibeamadi amogi
afiai. Idiafa afiaha difolalea ea ïe bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe
amoliada neda nowë neala säha difolalebela nabi.
28 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone
neala säla digi, odoaeada, Elaia neala säla digi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala säla
digisa neamelëla säla ï.
29 Amala säla ïasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia neda, nowë neala sähala nabi. Fidaea
ema säla obëgësalea, Godea ïe udia dolö sigi obëgëmäia, Afädë Memelei amoda dofä
dimelëla säi.
30 Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Odoama neda amomelë, säla ïmabiola säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla säi
(Madiu 16.21-28; Ulugu 9.22-27)

31 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöïe Malö amoda së ede-
fade molömelë. Dolö asigi gäwi dafidilo neebe amoliage, gobela ïlo busa neebe amoliage,
mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo
osodagi e bu nowemolömelëla säla ï.
32 Ea ilima ado amo mogola säla ï gaso, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, nemola sähalea,
amala sämabiola säi.
33 Amala säsebegi, Yesu e besula, ïe bëgëla aulo amolima siila nea, Fidama nemosalea,
Saidani! Ne neebeawi made namolö. Mosö! Diada Godea helësëlo amo gadola made,
dolöfäea helësëlo amo gadola helësësebela säi.
34 Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolige, ïe bëgëla aulo amolige mofiamolahilä
ilima sähalea, Afädëa ne bëgëla moholö helësëseda, hï hamela helësëlo amo fisila, hïle i
fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea.
35 Afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligiseda, ïe namolö amo hogosa helemolömelë.
Amai gaso, afädëa nege, nïe Ado Mala Hedabige helësëla hïle namolö amo fisiseda, ïe
namolö amo hedabi namolömelë.
36 Afädëa nagadaia nelebo dibe amoli sulubadela gaula neëgi hï e baagoseda, nagadaia
nelebo amea, hï e abeahäla ugila negemolödu.
37 Afädëa bidi edo ïalahilä, hïle namolö amo hï bu nea obëgëmolödu.
38 Udia dolö ado mala made nabeloge, nafade hamologe, nefolalebe amoli bealahilä,
afädëa nïe ëige nïe ado malage säla ïmolö hewaseda, Dolöïe Malö amo, Eedoïe yo
digalo hïdo elöibaläge, selesaia fii hedabifalï amolibaläge, obëgësolo amo gala, eage dolö
amolibalä hewamolömelëla säla ï.

9

1 Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili walio nebego odoa baagola made neëgi,
Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe, geloi edefademalä maase amo bimolömelëla
säla ï.

Yesuïe domalo bedefala elöi neebe melï
(Madiu 17.1-13; Ulugu 9.28-36)

2 Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage Yamesege Yonege sigi gaula hilidofalï segebi afädëgi fedala nefolalo. Ilia beahamelebe Yesuïe domalo neala bedefalahilä elöi neebe melï.
3 Ïe fagulo gäi amo yo digalahilä faleifalï, sege fifi asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, si dëdëgïla digamolöi neebe melï.
4 Ilia beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe melï.
5 Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo. Nilï wi nefolalebewe hedabi gabugi, nilïa sege mosö ohodoa olahadio. Elöda dïe, elöda Moseseïe, elöda Elaiaïela säi.
6 Ili edefademalä bedälahilä, ea edo sämolödula asusugahalea, ea ado amo amala säi.
7 Amala säse amo gaalu gelë häu afädë maala ili hagulahilä, gelëgi amila ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamoi neamelë. Dilia ïe ado nabualola säi.
8 Amo nabalahilä ilia fodolofalï sidawewela beahamelebe ilibalä dolö odoa maade, Yesu emu neebe melï.
9 Ili segebidaia amila digahalea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dilia nelebo melï amo odoama säla ïla made nelolahilä, Dolöïe Malö bauiala nowela neëgi giso, säla ïmalola säla ï.
10 Ado säi amo ilia odoama made säla ïala musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauiala nowelasisegila säi amoda edodula didiäi.
11 Ilia ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia e dafidi moholömelëla säha neebe amoda edoïela nabi.
12 Yesuea ilima säla obëgësalea, Dofä. Nelebo sulubadela hamogimolöïe Elaia e dafidi moholö. Gaso, Dolöïe Malö e së edefade naala, odoaea ema bimolö habobamolömelëla säla dëdëla negei dibe amoda abeahäladu.
13 Na hä dilima säla ïahago, Elaia eda hä misi. Gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesi
(Madiu 17.14-21; Ulugu 9.37-43)

14 Ili awäla ïe bëgëla aulo odoa neebea ami besela galai. Ilia beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amalela digilahilä, mala dawadigi dolö amolia ilibalä gëgësa dibe melï.
15 Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo beala ili fodolofalï fudugila, e neebea baluluia afialahilä ilia e säla olela gausiai.
16 Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia ilibalä edogi gëgësa dialeala nabi.
17 Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëa ema säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, nïe nafegema mugabe fedai amea made ado adosebegi di neebea sigi misimelë.
18 Mugabe ema fedalahilä, nagadaia nidala awäla ïe nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, ïe domalo gelola sosolahamelëla säla ï. Dïe bëgëla aulo ilia mugabe fedai amo nesila digamalai gaso, nesila digimolö ulïsio.
19 Amala säsebegi, Yesuea udia dolö amolima sähalea, Udia dolö walio nefolalebe dilia asigi afädë negei made nebegoeada. Segeyo aboläia ne dilibalä namolödu. Na dilile yöi gaula segeyo aboläia namolödu. Malö go nema sigi misiëla säi.
20 Amala säsebegi, ilia malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu beala malö amo fodolofalï amulämelasi, nagadaia nidala awäla fefede fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi.
21 Amala hamosebegi, Yesuea malö amoïe eedo amoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Eedoea säla obëgësalea, E holöfalïgila besela galaimelëla säi.

22 Mugabea malö go baagomäia segeyo yafiegi nulo gobeiage ödägige digalasisamu
nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nilï bobasëla ugila negemola säi.
23 Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amoda edoïe. Dolö asigi afädë negei
neebe amea nelebo sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.
24 Amala säsebegi, malö amoïe eedo amea fodolofalï üalala digila sähalea, Na asigi afädë
negei gaso dofea made gabu. Bu asigi afädë negedelä dia ne ugila negemola säi.
25 Ili neebea ami udia dolö yafie baluluia mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea
mugabe amoma nemosalea, gëhe galaloge made adologe, dida mugabe. Dima gelola
sähago. Malö go dïgïla mosö, ema bu elö fedamabiola säi.
26 Amala säsebegi, mugabe amea üalala malö amo amulämelasilahilä doadigila awähalea,
hame doala asi gadoi negesi. Udia dolö yafiea amo bealahilä sähalea, hame doala asi
gabula säi.
27 Amala hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowela ifosi.
28 Amala hamolahilä, Yesula ïe bëgëla aulolali mosöa nogila digala hilidomu salea, ilia
ema nabahalea, Nilïa mugabe nesimolö ulï amo abisalea amaidula nabi.
29 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Godema adose ameamu mugabe nesila
digimolömelë, idi elöda mademelëla säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu elö agedu säi
(Madiu 17.22-23; Ulugu 9.43-45)

30 Yesula ïe bëgëla aulolali sege amo dïgïla Galili segeamadi awäla moholö awäha nelo.
Yesueada afädëa e neala, made helësëmäiala helësëi.
31 Mida, Ea ïe bëgëla aulo amolima säla olelemolö amo helësëla. Ea ilima sähalea, Dolöïe
Malö amo dolö odoama hololöla gausiseda, ilia e baagomäia nufulömelë. Baagomäia
nufudaseda, segeyo osodagi hï nowemolömelëla säla ïaha nelo.
32 Säi amo nabalahilä ilia helësëi made nea, ema mi nabulö amo bedäi nelo.

Baagila asi neebe amo nowëla didiäi
(Madiu 18.1-5; Ulugu 9.46-48)

33 Ili awäla Gabaniama segea besela galala mosö isogi nogila digalahilä, Yesuea ïe
bëgëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia ado edo didiäla aligi misila nabi.
34 Amala nabasebegi, ili maahalea nilïgi baagila asi neebe amo nowëla säla didiäla aligi
misi amo helësëlahilä, ema säla obëgëla made nefolalo.
35 E fia idogola salea giwilasi amoli mofiamolahilä sähalea, Afädë dafidilo namolöila
helësëseda, dafidi hïdale made, udia dolö odoadale ugila negemolöi galeala säi.
36 Amala sälahilä ea malö holöbö afädë nabelela gaula maalahilä ili mogogi ifosilahilä,
sogobala gaula nea ilima sähalea,
37 Afädëa ne helësëla malö holöbö gowe gadoi amoma obëbëla obeägïseda, nema
obeägïsamelë. Afädëa nema obeägïseda, nema obeägïsa maademelë, ne digamalala sälo
amoma obeägïsamelëla säi.

Nilïbalä ado nii made neebe amoda nilï damelë neala säi
(Ulugu 9.49-50)

38 Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, nilïa beahamelebe, dolö afädëa dïe ëi säla
mugabe fedai nesila digisa nebegi nilïa ema dia amamabiola säimelë. Mida, dolö amoda
nilïbalä nawelo made amea hamosebegi amala säimelëla säi.
39 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nïe ëi säla dolöea
hamomolöi made gadoi afädë hamoseda, hobea ne aabela gagademolö mademelë.
40 Dolö nilïbalä ado nii made neebe amoda nilï damelë neamelë.
41 Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nïe ëi gaula neëgi, afädëa diligali ödä muäia osala
ïaseda, udia dolö amolida dofä bidi nimolömelëla säi.

Mala nafadea asigi afädë negei nafadeloïe säi
(Madiu 18.6-9; Ulugu 17.1-2)

42 Yesuea aso sähamu nea sähalea, Afädëa malö holöbö nema asigi afädë negei goweligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefademalägi begela, bidi näiadoea ïe muugia bege-lalahilä, ödä nudugawa sadia idogola baagomolö amoda, ïe hedabida amomelë.
43-44 Dïe naabo elö goea asiala hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu nea namolöi namolö dibea ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada heli segea nulo usilo made dibea ami auloea.
45-46 Dïe emo elö goea di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu nea namolöi namolö dibea ami moholö hedabi dialea, emo äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea.
47 Dïe si elö goea asiala hamola digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëmu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö hedabi dialea, si äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea.
48 Amida
domalo hehea nase amo baagolo madege, nulo usilo madege, dialeamelë. *Aisaea 66.24*
49 Nulo söaea udia dolö sulubadelama molögi ëbï baalo amo gadola baamolömelë.
50 Ëbï hedabi dialea. Ëbïïe hëdälo amo made galëda, dilia edoea neala hëdälasimolö gabu. Dilile isogi ëbï baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

Yesuea udia nii fisimabiola säi
(Madiu 19.1-12; Ulugu 16.18)

1 Yesuea amala säha nelolahilä, sege amo dïgïla, Yudia segea besela galala, ödä Yodona dëgëla agesu näiado alömodi amogi asi. Udia dolö yafie e neebea ami mafula bu gegedosebegi, hï hamolo amo gadola, ilima ado mala säla olelesa nelo.
2 Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebea ami maalahilä, Yesuma fedogola nabahalea, Nilïle mala säla negei dibe ameada, dolö afädëa udia nii fisimolö dialeala säla negei dialeale, ma, maadelela nabi.
3 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi.
4 Ilia säla obëgësalea, Mosesea säla negesaleada, Dolöea udia fisisaleada, beba dëdëla ïalahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obëgëi.
5 Yesuea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo beala, dilima ado go dëdëla negeimelë.
6 Godea siiba nelebo sulubadela mi gäwila hamosolo amo gala, udiale dolöle äudä hamoi.
7 Amala hamoi ameada, dolöea ïe eedole emele dïgïla, ïe udiabalä gedola nea,
8 eleda domalo afädëfalï namolömelë. Ele äudä nelo amo fisila afädëfalï neamelë.
9 Godea ele gedolasi amo, dolöea mogemabiola säi.
10 Hobeala ïe bëgëla aulolali mosöa obëgëla awäla sefolalea, ïe bëgëla aulo amolia ado säi amoïe ema mi fädäla nabi.
11 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa hïle udia fisila udia elö neaseda, ea udia amo fa susugu hamomolömelë.
12 Udia afädëa ïe dolö fisila dolö elöma fiseda, dolö amo ea fa susugu hamomolömelëla säi.

Yesuea malësäma obeägïsa nelo
(Madiu 19.13-15; Ulugu 18.15-17)

13 Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuïe naaboea diigimäia e neebea sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ilima halala nemola dofogai.

14 Amala säse amo beala, Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebea maase
goli misiäia, halala nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea amida,
malësä go gadoi nefolalebe amolile dialea.
15 Na dilima dofä gelola sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, malësä go
ili gadoia moholöila helësëi neebe amo gadola, afädëa ne moholöila made helësëi neebe
amoda, dofä made nogila digamolömelëla säi.
16 Amala sälahilä, ea malësä amoli afädë afädëla sogobala gaula nea naaboea diigisalea,
Godea ugila negemäiala säla fisiga idodogosa nelo.

Dolö nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30; Ulugu 18.18-30)

17 Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ïe emo mia gumusula dia
idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabi-e, ne namolöi namolö neala gaumolöïe abilia
hamomolödula nabi.
18 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia nema hedabila säi amoda edoïe.
Afädë hedabi maademelë, Gode emu hedabi nea.
19 Ado säla negei dibe amolida dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio,
nelegei fa nimabio, wäfalï säsäla gudimabio, dahila neala elöïe nelegei dibe amo
nimabio, dïe diado diemelele ado nabala hamomalola säla negei dialeala säla ï.
20 Amala säsebegi, ea Yesuma säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, ado amolida ne malësägila
hamosa maadeimelëla säi.
21 Amala säsebegi, Yesuea dolö amo boba hamolahilä, ema siila nea sähalea, Afädëmu
dofea made nebego. Dïe nelegei dibe amoli bidi neaha maademolö mosö. Muni nease
amoda nelegei negelo made busadäoi neebe amoligali ïmalo. Iligali ïaseda, selesaia mosöa
bidi edefade nimolömelë. Amalahilä di ne bëgëla misialola säi.
22 Dolö amea ea säi amo nabala yöla ïe odagi augia idalahilä asi. Mida, ïe nelegei yafie
dilo amogi.
23 Amasebegi Yesuea ïe bëgëla aulo nefolalebeadi sidawewela bealahilä sähalea, Udia
dolö nelegei yafie negelo nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami
moholöda häuai bimolömelëla säi.
24 Ea amala säsebegi ïe bëgëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima aso bu elö sähalea, Nïe
malöla dili-e! Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda häuai galeamelë.
25 Sugua gameleda nusi galabagi nogila moholö ulï amo gadola, dolö nelegei yafie
negelo dafidilo nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö
häuai bimolömelëla säla ï.
26 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu didiähalea,
Amai goeada, amai, namolöi namolö nowëa neala gaumolödula säi.
27 Amala säsebegi, Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda.
Godea hamomolöi madeda maade, ea sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.
28 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Bimo! Nilïa di bëgëla maahalea, nelebo
sulubadela fisisa maadelahilä misimelëla säi.
29 Amala säsebegi Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa neëge, Ado
Mala Hedabige helësëla, mosöge, edooge, elefige, emege, eedoge, malöge, segege, fisisa
maadelahilä,
30 hädali afädë nimolömelë. Ili nagadaiawi nebegi Godea nelebo yafie dafidi ï amo
baagila awäla ïmolömelë. Mosö yafiege, edoo yafiege, elefi yafiege, eme yafiege,
sagai yafiege, segege, ilia yafie nimolömelë. Amala nii neëgi odoaea ili neala
sëlasimolömelë. Hobeala segeyo afädë besela galasolo amo galada, ea namolöi namolö
gaula namolömelë.
31 Walio yafie dafidila nefolalebe amolida, neala hobeahalea, yafie hobeala nefo-
lalebe amolida, neala dafidimolömelëla säla ï.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19; Ulugu 18.31-34)

32 Yesula ïe bëgëla aulolali Yalusaleme aulo idi afiaha dialea, Yesu e, edale dafidi awäha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli hobeala afiaha dialea fudugila aligi afiai. Udia dolö odoa ili bëgëla hobeala afiaha dilo amoliage bedäla aligi afiai. Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli bu sigi aliga galahilä, ema hobea hamomolö amoïe ado
33 säla ïahalea, Nabuö. Nilï walio Yalusaleme afiahamelë. Amai gaso, gobela ïlo busa iliage ado säla negei dawadigi iliage Dolöïe Malö amo gaumäia afädëa gaula ïmolömelë. Gaula ïaseda, ilia ebalä gudila, baagomäia nufulömelëla didiälahilä, fii odoagali gaula ïmolömelë.
34 Gaula ïaseda, ilia e gagadela gofedela galala, ëfë damuia nufudalahilä, baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi e nowela moholömelëla säla ï.

Yamese Yonelea dafidilo namolöïe hogoi
(Madiu 20.20-28)

35 Sebediïe malö Yamese Yonele Yesu neebea maalahilä, elea ema sähalea, Säla Olelelo-o, alïa helësësewe gadoi dia alïma hamomäia hamesamelëla säla ï.
36 Amala säsebegi, ea elema säla obëgësalea, Na alima edo hamomäia helësësebela nabi.
37 Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Dïe yo digalo hïdo elöibalä fisolo amo gala, alï elöda dïe naabo dafädimadi, elöda dïe naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësësamelëla säla ï.
38 Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Alia ado säi amoda helësëla made fuduia säimelë. Na ödä iigi usi naha neebewegi alia molöi gabule. Ma, ne ödägi gesa neebewegi ali gemolöi gabulela nabi.
39 Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Alïa amala hamomolöi neawela säi. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë.
40 Gaso, ali elö di nïe naabo dafädimadi, elö di nïe naabo fefeädimadila samiäia memelemolöda nïe mademelë. Godea fimäiala daiai amolilemelëla säla ï.
41 Bëgëla aulo nabülasi odoa amolia elea ado säi amo nabala elema habobaha nefolalo.
42 Amasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea. Amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, ilia säse amo gadola hamomäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa.
43 Ilia amala hamolo amo gadola, dili nebegogi afädëa amala hamomolöi mademelë. Dili nebegogi afädëa ëi sälo namolöila helësëseda, odoa neebe amo iligali hamoi hamolasilo namolö dialea.
44 Afädëa e dafidilo namolöila helësëseda, eda udia dolö sulubadelaïe, memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi galea.
45 Mida, Udia dolöea Dolöïe Malö misi amoïe hamoi hamolasimäia made, Ea ilile hamoi hamolasila, ïe namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolö misimelëla säi.

Yesuea Badimasa si golai wahi
(Madiu 20.29-34; Ulugu 18.35-43)

46 Yesula ïe bëgëla aulolali afiala Yaligo gaamugi besela galai. Besela galala ïe bëgëla auloge udia dolö odoa yafiege ebalä Yaligo baagila afiaha dibegi. Dimasaïe malö Badimasa eda, si golai idi agesua ami salea, muni ïmola ëdëgësa filo sulo.
47 E amala salea Nasalese fii Yesu maahala säi amo nabalahilä, ea uuala sähalea, Debidiïe malö Yesu-o, ne bobasëmola säi.
48 Amala säsebegi, udia dolö yafiea ema nemosalea, Dia adomabula säi. Gaso, ea auaula gelola uuahalea, Debidiïe malö-o, ne bobasëmola sähamu nelo.

49 Ea Amala säsebegi, Yesuea fologola made beaha nea sähalea, E misiäia dilia e wemolö säi. Ilia dolö si golai amoma sähalea, Asigi hä gelomalo. Ea di wesebego, di hä nowemola säi.
50 Ea fagulo afädë salugala sulo amo giila sadia galahilä, fodolofalï nowela Yesu neebea ami misi.
51 Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, na bimolö helësësebela säi.
52 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihï asigi afädë negei amea dïe si hä wahigomelë, Mosalola säi. Amala säsebegi, dolö amo fodolofalï wahi amea siia fädäla bealahilä, Yesu bëgëla asi.

Yesu së nalä baagoi

11

(Maga 11-16)

Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11; Ulugu 19.28-40; Yone 12.12-19)

1 Yesula ïe bëgëla aulolali Yalusaleme besela galamolö ga madela nea, sege Bedefagige Bedanige, Olibebi neebea amige, ili awäla besela galai. Besela galala ami nea, Yesuea ïe bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalolahilä,
2 elema sähalea, Segea ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi üdïli afädë dolöea fila aulo made, ga madefalï gui gide begela negei neë bimolömelë. Dögi amo fisigälahilä wi sigi misialo.
3 Afädëa alima dögi go abïdä fisigähala nabaseda, alia ema gomalä sämalo. Dafidilo Geloia webalä hamoi hamomolömelë. Amalahilä, we fodolofalï sigi obëgëmalamolömelëla sämalola säi.
4 Amala säi amo nabalahilä, ele awäla besela galala beahamelebe, sugua dögi üdïli afädë mosöa nogila digalo, ifo baagido idiliba ami, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi.
5 Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Alia abilia hamodelä, sugua dögi üdïli go fisigähala nabi.
6 Elea Yesuea sämalola säi amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi.
7 Elea sugua dögi üdïli amo Yesu neebea sigi gaula awälahilä, elea sugua dögi amodaia fagulo daia salugalo amo giila fösisebegi, Yesu e amodaia fedala sulo.
8 Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo gäi amo giilahilä idiafa föla digi, odoaea idi agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föföla aligi awäha nelo.
9 Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi.
Afädë Dafidilo Geloiïe ëigila maahago, Godea ema obeägïmäia.
10 Nilïle naado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägïdi. *Gë Udälo 118.25, 26*
Selesaia fiia Godeïe ëi gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo.
11 Yesu e Yalusaleme besela galala, Godeïe mosö amoïe yala isogi nogila digalahilä, ami nelebo difolalebe amo sulubadela beaha maadei. Hä deadisebegi, ïe bëgëla aulo giwilasi amolibalä Bedani obëgëi.

Yesuea äfäeoma säi
(Madiu 21.18-19)

12 Segeyo agedugi ili Bedani amila awähalea, Yesu e sïdëa baagoi.

13 Sïdëa baagosebegi holöbö wagadi madela sida gala beahamelebe, äfäeo bäu yafie
negei neebe melï. Bealahilä, gägä negei walebelela mia bea asi. Beahamelebe gägäda
negei made, bäumu yafie negei neebe melï. Mida, äfäeo gägä negelo segeyogi made amea
bäumu melï.
14 Amo bealahilä ea äfäeo amoma sähalea, Hobea dïe gägäda udia dolöea made
molömelëla säi. Amala säse amo ïe bëgëla aulo amolia nabi.

Yesuea Godeïe mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-17; Ulugu 19.45-48; Yone 2.13-22)

15 Yesula ïe bëgëla aulolali awäla Yalusaleme besela galai. Yesu e Godeïe mosö yala
isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöïe negela digisa difolalo
amoli nesila digilahilä, Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo
amolile filo auli difolalo amoge, besigadasi.
16 Godeïe mosö yala isogi nogila digahaleada, dilia nelebo gaula, nogila digafu
fedafumabiola säla ï.
17 Amala sälahilä ea ilima säla olelesalea sähalea, Bebagi ado dëdëla negei dibe amoda
gomalä madele. Nïe mosö goweda fifi asi sulubadelaea Godema adolo mosö neamelëla
sämolömelëla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi
gabula säi.
18 Amala hamoila säi amo nabalahilä, gobela ïlo busa amoliage, ado säla negei
dawadigi dolö amoliage, Yesu abeahäla nufulödula fu hogosa nelo. E nufulö helësëi
amoïe mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoïe mida, udia dolö nefolalo amoli
sulubadelaea ea mala olelei amo nabala fudugisebegi.
19 Säha nea së gäsebegi, Yesula ïe bëgëla aulolali Yalusaleme dïgïla afiai.

Äfäeo i bausoi amoïe ado säla ï
(Madiu 21.20-22)

20 Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfäeo amo bäuge difige bausosa maadei neebe
melï.
21 Bealahilä Yesuea säi amo helësëlahilä Fidaea ema sähalea, Säla Olelelo-o, bimo! Dia
aiyo äfäeoma habobala säi amoda hä bausoi gabuwela säi.
22 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godema asigi afädë negemalo.
23 Na dilima dofä gelola sähago, Dolö afädëa asigi äudä negela made, ea säse amo gadola
dofä amamolöla helësëla, segebi gowema dia dihï dagabola duhuludaia digamola säseda,
ea säi amo gadola dofä amala hamomolömelë.
24 Amaimo, na dilima säla ïahago. Dilia Godema adosalea nelebo afädë nimolöla
helësëla ema nabaseda, Dilia säi amo gadoi dofä nimolömelë.
25-26 Dilia nowela nea Godema adosalea, dolö afädëa dilima asiala hamoi amo
helësëseda, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia
mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi amoge fisimolömelëla säi.

Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ïla nabi
(Madiu 21.23-27; Ulugu 20.1-8)

27 Yesula ïe bëgëla aulolali Yalusaleme bu obëgëlahilä, Yesu e Godeïe mosöa nogila
digaha nebegi, gobela ïlo busa amolige, Ado säla negei dawadigi dolö amolige, asigi gäwi
dafidilo dolö amolige, e neebea ami maalahilä,
28 ema nabahalea, Nelebo dia hamosa neebe goli hamomäia, nowëa hamomalai
hamosa. Nilïa nabedelä, dia säla ïmo. Go hamomäia, geloi go nowëa ïasiola nabi.
29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima afädë nabahago, Na
dilima nabase amo dilia säla obëgëseda, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi ï
amoda gowea ïmelëla dilima säla ïmolömelë.

30 Yonea ödägi gesa nelo amoda Godeïe galueale ma, dolöïe galueale. Dilia nema säla
ïmola säi.
31 Amala säsebegi, ilia hilido didiähalea, Nilïa selesaia galueala säseda, dilia ema asigi
afädë negela made nelo goda edoïela sämolö gabu,
32 Amase nilïa dolöïe galueala sämolö gaso, amoge dofea made gabula säi. Ilia amala
säi amoïe mida, Udia dolö sulubadelaea Yoneda Godeïe bea sälo afädë nelola helësëi
neebe amo helësëla ili udia dolöbalä bedäi.
33 Amalahilä ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilïada dawa mademelëla säi. Amala säsebegi,
Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, na nelebo hamosewe hamomäia geloi ï amoda gowea
ï hamosa neamelëla, nage dilima made säla ïmolömelëla säi.

12

Ado besula dolö nafade nefolalo amolia gelebi sagai beaha neloïe säi
(Madiu 21.33-46; Ulugu 20.9-19)

1 Yuda ilile busa dolö nefolalo amolima, Yesuea ado besula säla ïahalea, Dolö afädëa
yalala agulahilä, ëfë gägä negelo ëi gelebi sagai. Gelebi sagai amo emesala fësëla
salimolöïe uli dögöi. Amalahilä sagai amo idihë namiäia mosö afädë holöbö ilibia ola
negesi. Amalahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai amo beaha nea bisinesi hamosa
namialola säsilahilä, hï eda sege wagadi made namolö asi.
2 Hä, gelebi gägä amo faimolö segeyo besela galasebegi, sagai eedo amea ïe hamoi
hamolasilo afädëma sähalea, Nïe sagai beaha aligilo nefolalebe amolima, gelebi gägä
odoa faila ïmola sämolö mosalola säi.
3 Faila ïmola samolö asi gaso, sagai beaha aligilo nefolalo amolia e gaula nufudala
ïalalelahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelë.
4 Amala hamoi galebe, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo elöma bu mosaloi.
Awäsebegi, ilia busagia afisila nufudalahilä, e gagadela gadiaboi.
5 Amala hamosebegi, sagai eedo amea ïe hamoi hamolasilo osoda bu mosaloi.
Awäsebegi, ilia dolö amo nufudala baagoi. Amalamu hamosebegi ea dolö yafie oböla bu
mosalai. Amoligi odoa nufudala ïalalelahilä, odoa baagomäia nufi.
6 Hä dolö afädëfalïmu nelo. Dolö amoda hïle efege hï boba hamoi nelo. Hobeafalï
eedoea ïe malö amoma ili neebea mosalalahilä sähalea, Iliada nïe malö amoïe ado nabala
mogola hamomolöla helësësamelëla säi.
7 Gaso, sagai oodola beaha aligilo nefolalo amolia hilidomu säla didiähalea, Sagai eedo
amoïe malö amoda hä go gabugo. Eedoïe nalä ea nimolö gabugi, nilïgali bedefala nedelä,
e baagomäia nufidedila sälahilä,
8 ilia malö amo nufudalahilä, ïe domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.
9 Amala hamoi amoïe sagai eedo ameada abilia hamomolödu. E maalahilä sagai beaha
nefolalo amoli baagomäia nufudaha maadelahilä, sagai amo odoaea beaha namiäia
ïmolömelë.
10 Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo dilia made melï neale.
Mosö olelo amolia igi amo galone hamomolöi made gabula memelela fisi. Gaso, walioda
galone geloi gelola dialeamelë.
11 Amoda Dafidilo Geloi hï hamogi amo nilïa siia bealahilä fudugisa neamelëla
säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 118.22-23*
12 Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ilile ado besula säsebela helësëlahilä, ilia e gaudelä
hamoi gaso, udia dolö yafie nefolalebe amoli beala ili bedähalea dïgïla asi.

Dagisi muni ïmolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22; Ulugu 20.20-26)

13 Busa dolö amolia, Felesi dolö odoage, Heledoïe damelë odoage, Yesu neebea
mosaloi. Mida, Yesuea ado asiala säseda, e gaumolöïe Yesu fedogola adomolö mosaloi.

14 Ili Yesu neebea afialahilä, Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, nilïada, dia mala säla olelese
amoda mogola olelesala helësësamelë. Amalahilä dolö odoa ëi sälo geloi nefolalebe
amolibalä bedäla madege, odoa nefolalebe amolia di beala säse amogige dia helësëla
made neada, Godea hamese amoïe mala udia dolöma säla olelelo amoda mogola säla
olelelomelë. Amalo gabugi dima afädë nabaha. Nilïle mala säla negei dibe amo helësëla,
Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi muni ïmolö dialeale ma, madele.
15 Nilïa ema dagisi muni ïmäiale ma made ïmäialela nabi. Ilia e fedogola wäfalï säsebe
amo dawadigilahilä, ea ilima säla obëgësalea, Edoïe ne fedogola beaha. Na melëdelä
muni giwi afädë gaula misiëla säi.
16 Ilia muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi gowegi dolö
busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe gowege nowëïe gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema
säla obëgësalea, Beaha Aligilo Sisaïela säi.
17 Yesuea ilima säla obëgësalea, Nelebo Sisaïe dibe amoda Sisa hïma ïmalo. Nelebo
Godeïe dibe amoda Gode hïma ïmalola säi. Amala säse amo nabala ili fudugi.

Sadiusi ilia Yesuma baagoi abilia nowemolöla nabi
(Madiu 22.23-33; Ulugu 20.27-40)

18 Udia dolö baagoi amoli made nowela galamolöla sälo, Sadiusi dolö amoligi odoa
Yesu neebea maalahilä sähalea,
19 Säla Olelelo-o, nilïa hamomäia Mosesea, ado afädë dëdëla negei dibe amoda gowe.
Dolö afädëïe edoo malö maade nea baagoseda, udia didalo amo sulolahilä, dolö baagoi
amo sosogo namiäia, ïe ëigila malö sogobamolöïe, edoo elö amohï udia amo nimäiala säla
dëdëla negei dialea.
20 Amaimo, edoolali gifalädalïa salea, abulümi amea udia afädë neala nea, malö made
sogobala baagoi.
21 Baagoibua, abulümi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö
made sogobala baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä,
22 edoolali gifalädalïa amoli malö made sogobala baagosa maadei. Amalahilä udia
amo hobea wagala baagoi.
23 Amala hamoi amo dolö gifalädalïa amolia udia afädë amomu nii amea, hobea baagoi
amoli nowela galasolo amo gala udia amo nowëïe udia samolödula nabi.
24 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Bebagi ado säla dëdëla negei dibe
amoge, Godeïe geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala säsebego.
25 Udia dolö baagoi amoli nowela galasolo amo galada, dolöea udia nimolö mademelë.
Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Ilida selesaia fii nefolalebe amoli gadoi namolö
madele.
26 Amase, udia dolö baagoi amoli nowela galamolö amoïe ado afädë sähago. I afädëgi
nulo söa fedaila säla, Mosese dëdëla negei dibe amo dilia made melïle. Amila Godea
Mosesema sähalea, Neda Abalahamaïege, Aisagaïege, Yeigabaïege Gode neamelëla säila
säla dëdëla negei dialea.
27 Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolile neamelë.
Dilia asiala helësëi gabula säi.

Godea Ado säla negei dibe amogi geloi edefade säi dibe amoda gowe
(Madiu 22.34-40; Ulugu 10.25-28)

28 Ado säla negei dawadigi dolö afädë maalahilä, Sadiusi dolö amolia Yesubalä
gëgësebegi, ea ilima hedabola säla obëgësebe amo nabalahilä, ea Yesuma nabahalea,
Godea Ado säla negei dibe amogi geloi edefadeda abododula nabi.
29 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ado säla negei dibe amogi geloi
edefadeda gowemelëla sähago. Isilale udia dolö dilia nabualo. Dafidilo Geloi eda, nilïle
Gode afädëfalï neebe emu Dafidilo Geloi neamelë.

30 Dafidilo Geloi dïe Gode neebe amo dïe bobaeage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei.
31 Amo baagia elöda gowe. Dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi edefade äudä säla negei dibe amole gadoida, odoada maademelëla säi.
32 Amala säsebegi, ado säla negei dawadigi amea ema säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, dia Gode afädëfalï emu neala säi amoda, dia dofä säi. Elöda maademelë.
33 Ema bobaeage, dawaeage, geloiage hamelahilä, dihïdi boba hamolo amo gadola odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalo. Äudä amoleada nelebo Godegali odala ïala gobesa maadelo amoge, odala ïlo amoge sulubadela baagila asimelëla säi.
34 Yesuea dolö amea hedabola helësëla säsebe amo bealahilä, ema sähalea, dida Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami ga madela nebegola säi. Amala säsebegi, udia dolö odoa ilia Yesuma nelebo odoa nabulö amo bedäi.

Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memelei amoïe nabi
(Madiu 22.41-46; Ulugu 20.41-44)

35 Yesuea Godeïe mosöa säla olelesa nea sähalea, Ado säla negei dawadigi nefolalebe amolia, Afädë Memelei moholömelëla säi amo e Debidiïe malöla sälo amoda abeahäla sälodu.
36 Eleloi Gesamia Debidima helësëlasisebegi, Debidia sähalea,
Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii nefolalebe amoli di hawa ifosimäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimelë. *Gë Udälo 110.1*
37 Amase, Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi amoda, Dafidilo Geloi e Debidiïe malöda abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säse amogi obeägïla nabi.

Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi
(Madiu 23.1-36; Ulugu 11.37-54; 20.45-47)

38 Yesuea ilima ado mala olelesalea sähalea, Dilia mala dawadigi nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Ilia fagulo sedademu salugala magaia gaamugi awälahilä, udia dolöea ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea.
39 Amase, iliada gedolo mosöa amige dolö dafidilo filo dibea amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebea ami molö gialo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea.
40 Ilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoïe ili së edefade muäia baala ïmolö dialeala säi.

Udia didalo afädëa muni negei
(Ulugu 21.1-4)

41 Godeïe muni negelo dibea ami Yesu e ga madela salea, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo siila sulo. Nelegei yafie negelo dafidilo udia dolö yafie amoliada muni yafie negei.
42 Udia didalo busadäoi afädë maalahilä muni giwi holöfalï äudä negei.
43 Amala negesebegi, Yesuea ïe bëgëla aulo amoli misiëlahilä ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei ameada udia dolö sulubadelaea Godeïe muni negelo amogi negei amo baagila asimelë.
44 Ilia muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negesio. Be, udia goweada afädë gaula made nea, ea molö nimolö gaui amoda hulu sulubadela negesa maadeimelëla säi.

13

Yesuea Godeïe mosö mugulula digamolömelëla säi
(Madiu 24.1-2; Ulugu 21.5-6)

1 Yesu e Godeïe mosöa amila doadigila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo afädëa ema sähalea,
Säla Olelelo-o, igi hedabi hïdo elöi bobogamu nelegela fedala mosö made, hedabi hïdo
elöi neebe gowe bimola säi.
2 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia mosö edefade igi bobogamu
nelegela fedala uli nefolalebe beahago gasoda, igi nelegela fedala uli nefolalebegoda,
igi afädëdaia amimu negela made, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.

Yöi elö elöla bimolömelëla säi
(Madiu 24.3-14; Ulugu 21.7-19)

3 Yesu e Olibe bi daia fedala Godeïe mosö sida idogola sebegi, Fida Yamese Yone
Ädululali hilidomu nea ilia ema nabahalea,
4 Dia nilïma säla ïmo. Segeyo abodo gala dia säi amo besela galamolödu, Dafidi nelebo
edodale besela galasegi, nilïa amo beala dia säi amo besela galamolö amoda, hä ga
madesa gabula helësëmolömelëla nabi.
5 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë
namialo.
6 Dolö yafie maalahilä nïe ëi säla sähalea, Neda dolö amo misi neawela sälahilä, udia
dolö yafie dahila nimolö moholömelë.
7 Ga made nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula
säse amo nabalage, dilia bedäla fudugimabio. Nelebo amala hamose ameada, aligila
wagamolöïe made amamolömelë.
8 Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sege
föi odoagi fogolige maala, sïdë iige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, udiaea
malö ägümolö salea mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.
9 Dilia hedabola idihë namialo. Ilia dili nafodola gaula galïsolö neebea sigi mo-
holömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala ïalalemolömelë. Nïe ëi gaula mogoi ameada
gamane dolöïe siigige, gini dolöïe siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda
nïe Ado Mala Hedabi nabuäia säla ïaha namialo.
10 Amo hamola made neebewegi wäla, fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea, nïe Ado
Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi säla ïmalo.
11 Ilia dili nafodolahilä gudimolöïe sigi gaula awäseda, ado abodo sämolödula asigia
säosäola helësëmabio. Gudisolo amo gala Godea ado säla ïasebe amo säla ïmalo. Ado säla
ïmolö amoda dihili sämolö mademelë. Eleloi Gesamia sämolömelë.
12 Dolöea ïe edoo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoea hïle malöge amo
gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ïe eedo emelebalä habobala nufudala
baagomäia gaula ïmolömelë.
13 Nïe ëigi nefolalebego beala, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai
gaso, afädëa aso maadela, hamola wagamäialahilä gelola aligise amo eda damula
moholömelëla säi.

Nelebo yöi yafie hehealei besela galamolömelëla säi
(Madiu 24.15-28; Ulugu 21.20-24)

14 Yesuea ilima sähalea, Yöi yafie hehealela bedälasimolö maala negemolöi made
dibea ami maala negei dië bimolömelëla säla ï. (Ado gowe nidese ameada hedabola
helësëmalo.) Yesuea amala sälahilä sähalea, Amo siia beaseda, Yudia segea sefolalebe
amolida segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo.
15 Amo gala, afädë mosö fïgïdaia sulo amea digalahilä, ïe nelegei mumusogi nea
digamabio.
16 Dolö sagaia nelo amea hï mosöa fagulo nea obëgëmabio.

17 Segeyo amo gala udia fagulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo ïaha
sefolalebe amolige, edefademalä asigiimolö dialea.
18 Amo hamomolö amoda, i bäu giisalea gögï mulo amo gadola muloea, Godema adosa
namialo.
19 Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea
nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made melï. Amase, hobeage bu elö made
bimolömelë.
20 Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobagilasimolö made helësëi galebeda,
udia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Udia dolö hï memelei amoli
helësëlahilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësëi.
21 Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege,
e neebe gagowe bimola säsege, dofä gabula helësëmabio.
22 Dolö odoaea wäfalï säsäla sähalea, Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö
moholömelë. Odoaea wäfalï säsäla sähalea, Neda Godeïe bea sälo misi neawela sämolö
moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila
neala hamomolöi walebelela bimolöïe, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöi elö
elöge hamosa namolömelë.
23 Dilia idihë namialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi
säla ïahagomelëla säla ï.

Hobeala Dolöïe Malö bu obëgëmolö
(Madiu 24.29-31; Ulugu 21.25-28)

24 Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua
eso usilahilä, aube made neëla,
25 gasumilï mudaiala besela didigafula, mudaia nelebo geloi hïdo elöi amea fogolasi-
molömelë. *Aisaea 13.10; 34.4*
26 Amala hamose amo gaalu, Dolöïe Malö amoda geloi hïdo elöibaläge yo digalo hïdo
elöibaläge mu baidilidaia maala neë bimolömelë.
27 Bease amo gaalu, ea ïe selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hï memelei sege föi
sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, sege afädëgi
neala gedolasimolö mosalola sämolömelëla säi.

I bäu bobagiloïe ado säi
(Madiu 24.32-35; Ulugu 21.29-33)

28 Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Diliada äfäeoïe mala amogi helësëmäia sähago. Äfäeo
fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda hä ga made gabula
helësëlomelë.
29 Amo gadola wäla, dilia nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöïe Malö amo hä
moholö suägïsa gabula helësëmalo.
30 Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebego made baagola nefolalegi
wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë.
31 Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nïe ado malada dofä made hogosa
helemolömelëla säi.

Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa madela Yesuea säi
(Madiu 24.36-44)

32 Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa
dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Naado eamu hïdo
dawadigi neamelë.
33 Nelebo amoli hamomolö amo gowe gala gabula, dawa made ameada, dilia hedabola
idihë namialo.
34 Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädëa, ïe mosö dïgïla, sege wagadi made aulo
amo gadola awähalea, ïe hamoi hamolasiloma, ïe hamoi beaha namialola säla, hïdo

hïdolama hamoi sogosa maadelahilä, idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsila aulomelë.
35-36 Mosö eedo amoda së gäse gaalu obëgëmolöledu ma, gasi mogogi obëgëmolöledu ma, haea gäse gaalu obëgëmolöledu ma, yose obëgëmolöledula dilia dawa made neebe ameada, dili oböla adi elaboi diëgi fodolofalï muloea, idihë namialo.
37 Na dilima ado säla ïasewe gadola, udia dolö sulubadelamage, dili idihë namialola säla ïahadiola säi.

14

Busa dolö ilia Yesu nufulöïe didiäha dilo
(Madiu 26.1-5; Ulugu 22.1-2; Yone 11.45-53)

1 Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö amoda, Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amoïe gabula helësëlahilä, gobela ïlo busa nefolalo amolaliage, mala dawadigi nefolalo amolaliage didiähalea. Yesuma wäfalï abeahäla sälahilä, e gaula nufulödula säla didiäha difolalo.
2 Ilia sähalea, Segeyo Edefadegi gedola molö nasolo amo galada, amala made hamodelä, udia dolöea nilïbalä nuduloeala säi.

Udia afädëa Yesuïe busagia susu gadoi weli söga negei
(Madiu 26.6-13; Yone 12.1-8)

3 Yesu eda sege Bedani ami Saimono dafidi gudubu hamoi nelo amea mosöa molö naha sulo. Ami sebegi, udia afädëa weli hedabi gafisigäi hïdo elöi, amoïe ëida nada. Weli amoda muni edefadea nelo ödä i igia hamoigi osala negei dilo. Amo gaula maala dusulahilä, Yesuïe busagia söga negei.
4 Amala hamosebegi, udia dolö odoa sefolalo amolia habobalahilä, hilidomu sähalea, Weli gafisigäi we memalä edoïe waeasesadu.
5 Weli gafisigäi egoweda gina hädali ohodoa gadoi nii galebeda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali mogela ïalabio gabula säla, ilia udia amoma habobala baagido säha dilo.
6 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Beasimo. Edoïe ema habobala baagido säha. Udia gowea nema hamoi amoda, hedabi hïdo elöi hamoimelë.
7 Udia dolö busadäoi nefolalebe amolida dilibalä namolöi namolömelë. Abodo gala dilia ili ugila negemolöila helësëseda, amoda dilia ugila negemolö dofea. Gaso, neda dihilibalä namolöi namolö mademelë.
8 Udia goweada hamomolöi beala hamoimelë. Ea nïe domalogi nada hëi amoda, hobea nïe domalo baumolö amoïe, dafidi daiala hëimelë.
9 Na dilima dofä gelola sähago. Ado Mala Hedabi sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëla, ea walio nema hamoi amo säla ïmolömelëla säi.

Yudasaea Yesu hololömolö asi
(Madiu 26.14-16; Ulugu 22.3-6)

10 Amalahilä bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa Isagaliadaea gobela ïlo busa neebea ami awälahilä, ilia Yesu nufuäia hololömolö asi.
11 Ea säi amo nabala ilia obeägïlahilä, egali muni ïmolömelëla säla negei. Amalebe ea Yesu hololöla gaula ïmolöïe fu hogosa nelo.

Yesula ïe bëgëla aulolali Baagila Asi Segeyo amoïe molö mai
(Madiu 26.17-25; Ulugu 22.7-14, 21-23; Yone 13.21-30)

12 Segeyo agegi Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amo besela galaseda, Isilale iliada Baagila Asi Segeyo amoïe sugua sibi malö nufidelo. Segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Baagila Asi Segeyo amoïe molö molöda nilïa abidi daiamäia hamesebela nabi.

13 Amala nabasebegi, ea ïe bëgëla aulo äudä mosalalahilä, elema sähalea, Ali awäla gaamugi besela galahamelë, dolö afädëa ödä iigi usi gaui maaha neëgi, gausiamolömelë. Alige dolö amo bëgëla mosalo.
14 Alia beahamelë, dolö amo mosöa nogila digaseda, alia mosö eedo amoma gomalä sämalo. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, nïe bëgëla aulola nilï Baagila Asi Segeyoïe molö molöïe nïe mosö hogoli abidi dialeala nabimelëla sämalo.
15 Amala säseda, ea hogoli edefade daia dilo amogi, filo aulige molö negelo aulige daiala negesa maadei dilo amo olemolömelë. Ami nilï molö molöïe daiamalola säi.
16 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo äudä amole awäla, Yalusaleme besela galalahilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digaha maadesebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoïe molö molö daiai.
17 Deadi Yesula ïe bëgëla aulo giwilasi amobalä misi.
18 Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololömolömelë. Dolö amoda nebalä molö naha saleala säi.
19 Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hïdo hïdolaea dafidi hobeala säla didigahalea, Nale ma, nalela säla didigai.
20 Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili giwilasi sebegogi afädëa nebalä falo afädëdaia beledi ua negela naha sebe ameamelë.
21 Dolöïe Malö amoda bebagi ïe dëdëla negei dibe amo gadola baagomolö. Gaso, Dolöïe Malö e hololöla, odoaïe naabogi gausise dolö amo, asigiisebemelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi.

Yesuea beledile wani ödäle ïe bëgëla aulo iligali ï
(Madiu 26.26-30; Ulugu 22.14-20; Age Golïdi 11.23-25)

22 Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema nesegelahilä, beledi amo dagabodasila ïe bëgëla aulo amoligali ïa gogosalea sähalea, Nimo. Nïe domalo gomelëla säla ï.
23 Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä iligali ïasebegi, ili sulubadelaea neala mai.
24 Ea ilima sähalea, Goda nïe healemelë. Asialo made ado säla negei amoïe mida nïe heale gogi dialea. Amoda udia dolö ugila negela sulubadela gali sögaha.
25 Na dilima dofä gelola sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu gähe elö molömelëla säi.
26 Ili molö naha madela gë afädë udälahilä, Olibe bi daia fedafiai.

Fidama, dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35; Ulugu 22.31-34; Yone 13.36-38)

27 Yesuea ïe bëgëla aulo ilima sähalea, Dilia asigi afädë negeigo sulubadela digaha maademolömelë. Mida, bebagi ado gomalä säla dëdëla negei dialea,

Godea sähalea, na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufudaseda, sugua sibi nefolalebe amoli dusudasila fisäla afiaha maademolömelëla säla dëdëla negei dialea. *Segelaea 13.7*

28 Amai gaso, Godea ne nowelasisegi, dili baagila dafidi nedale Galili moholömelëla säi.
29 Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ili sulubadela fisäla awäseda, neda made fisäla moholömelëla säi.
30 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säla ï.
31 Amala säsebegi, ea gelolafalï säla obëgësalea, Ne dibalä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ili sulubadelaea amo gadolamu säha maadei.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adosa sulo
(Madiu 26.36-46; Ulugu 22.39-46)

32 Yesula, ïe bëgëla aulolali sege ëi Gesemani ami afialahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima
sähalea, Ne Godema adomolö awäsewe gaalu, dili wi sefolamialola säi.
33 Amala sälahilä, ea Fida Yamese Yonela ilimu sigi awälahilä, ïe iso asigigi fudugila yöla
säosäomolö mi gäwila besela galasebegi,
34 Ea ilima sähalea, Nïe iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö gabumelë. Dili
gui salea idihë namialola säi.
35 Amala sälahilä e holöbö aliga gala nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea,
Asiamolö fu galëda, nema walio hamomolö amo asiamalola säi.
36 Ea sähalea, *Aba-o*, Naado-o, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi nebego.*
Nema ödä iigi usi dibe amo dia nea nimalo. Amai gaso, na helësësewe gadola made, dia
helësëse amo gadola hamomalola säi.
37 Amala sälahilä e obëgësamelebe, ili süwia adidi dibe amo beala, ea Fidama sähalea,
Saimono-o, di adi dialeale. Fu oboba gogi dia idihë namolö ulïsebele.
38 Nafadea dili digalasiloea, idihë nea Godema adosa namialo. Dofä, asigiada hamo-
molö helësëi neago gaso, domalo wäbëai nebegola säi.
39 Amala säsila e bu awäla, dafidi säi amo gadola säha sulo.
40 Amala sälahilä e bu obëgësamelebe, ili aso adidi dibe melï. Mida, süwiaea ilile si gafodo
gadugisalea amai. Ameada, ilia ema edo säla obëgëmolödula asusugai.
41 E bu osoda obëgëlahilä, ea ilima sähalea, Dili hele salea adidimu dialeale. Amo dofea.
Bimo! Dolöïe Malö amo nafade hamolo amolima gaula ïmolö fu hä besela galai gabuwe.
42 Nowemo. Nilïa hä gausiala afiadila säi. Ne gaumäia hololölo amoda ga made misi
nebego bimola säi.

Yesu gaui
(Madiu 26.47-56; Ulugu 22.47-53; Yone 18.3-12)

43 Yesuea amala säha nebegi, ïe bëgëla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolö maleibalä
fodolofalï misi. Ilia helebe baialage gagaula ebalä misi. Gobela ïlo busa amoliage, mala
dawadigi amoliage, asigi gäwi dafidilo amoliage ili mosalola säsebegi misi.
44 Yesu gaumäia hololölo amea ilima dafidi daiala sähalea, Na gomalä hamoseda, amo
gabula helësëmalo. Na dolö amo mimila nödöseda, amo hedabola gaulahilä sigi mosalola
säla ï.
45 Ea säi amo gadola Yesu neebea fodolofalï maala aligilahilä sähalea, Säla Olelelola
säla, Yesu mimila nödöi.
46 Mimila nödösebegi, ilia e gaulahilä naaboea gaula fëdöi.
47 Amala hamose amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä, gobela
ïlo Busa Edefade amoïe hamoi hamolasilo neebe amoïe gëhe dagala salisi.
48 Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöïe mulo amo gadola, helebe baialage gagaula
ne gaumolö misile.
49 Segeyo yafiegi ne dilibalä nea, Godeïe mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia
made gaui. Amai gaso, bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäiamelëla
säi.
50 Amasebegi, ïe bëgëla aulo amoli sulubadela e dïgïla fisäla awäha maadei.

Malö malïsä afädë fisäla asi

51 Malö malïsä afädë fagulo bulula gälahilä Yesu bëgëla awäha nebegi, dolö amolia e
gaui.
52 Amasebegi, fagulo bulula gäi amo ilima amilahilä e dudugïmu fisäla asi.

---

* **14:36:** Nilïa naadola sälo amo gadola, Alamege adoeada, *aba*la sälo. Alamege adoda, Yesuïe ado.

Yesu e galïsolö dolö amolibalä gudimolöïe sigi asi
(Madiu 26.57-68; Ulugu 22.54-55, 63-71; Yone 18.13-14, 19-24)

53 Yesu e gaulo amolia e sigi gaula gobela ïlo Busa Edefade sebea ami sigi asi. Gobela ïlo
busa amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gedola ami sefolalo.
54 Fida e Yesu bëbëgëla asi. Gaso, eda holöbö hobea hobeala awälahilä, gobela ïlo Busa
Edefade amoïe mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo amolibalä nulo gobeia ami
hëgï hausa sulo.
55 Gobela ïlo busa amoliage, Galïsolö dolö amoli sulubadelaeage, dolö odoaeage
Yesuea asiala hamose melëlo amoli misialolahilä, ilia säla ulufamalai. Ilia e nufuäia ea
asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë maade melï.
56 Dolö yafiea ea made hamoi amo ilima wäfalï baala säla ulufai gaso, ado afädëdi made
melï.
57 Odoaea nowela nea ea made hamoi amo baala wäfalï sähalea,
58 Nilïada ea gomalä säse nabimelë. Godeïe mosö dolöïe naaboea hamoi amo, ea haila
digila, segeyo ohodoagi ea bu ulimolö amoda, dolöïe naaboea olelo amo gadola made,
ulimolö säimelëla säi.
59 Ilia amala säla ulufai amoge aso afädëdi made melï.
60 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea dolö sefolalebe amoli mogogi nowela
aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgëmolöle. Ilia dia asiala
hamoila säsegoda edo hamoila nabi.
61 Yesuea nafi dagala made säla obëgësebegi, gobela ïlo Busa Edefade amea ema bu elö
nabahalea, Dida, Afädë Memelei Gode hedabi hïdo elöi neebe amoïe malöda dilela nabi.
62 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ä, neda amomelë. Dolöïe Malö e Gode
Geloi Edefade Neebe amoïe naabo dafädimadi fila, mu baidilidaia maala neëda, dilile siia
bimolömelëla säi.
63 Amala säse amo nabala gobela ïlo Busa Edefade amea mihaläla hïle fagulo nulilahilä
sähalea, Ea hamoi amo sämäia odoa ili misialola nalï sämabio.
64 Ea Gode gagadese nabi amo, dilia abilia helësësebela nabi. Amala nabasebegi, ili
sulubadelaea sähalea, Ea asiala hamoi amoïeda, e baagomäia nufulö dialeala säla didigai.
65 Amala sälahilä odoaea e gofedela galala, ïe si usulala naabo gafea nufudalahilä
sähalea, Di dolö gowea nufila dihï olemola säi. Amase, idihë aligilo amoliage elöea
nufudala elöeaha nelo.

Fidaea, na Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-75; Ulugu 22.56-62; Yone 18.15-18, 25-27)

66 Fida e yala isogi nogila digala sebegi, gobela ïlo Busa Edefade amoïe hamoi
hamolasilo dolïsä afädë maalahilä,
67 Fida e hëgï hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea, Dige Nasalese dolö Yesubalä
nawesa aligilo amo gabula säi.
68 Amala säsebegi, Fidaea ne mademelëla sälahilä, dia ado säsebegoda, na dofä dawa
mademelëla säi. Amala sälahilä e mosö amoïe idi galo baagido awäha nebegi haea
Gagalugoea gäi.
69 Hamoi hamolo dolïsä amea e bu bealahilä, dolö nefolalo amolima sähalea, Dolö goda
amoligimelëla säi.
70 Amala säsebegi, Fidaea bu elö sähalea, ne mademelëla säi. Holöfalï nelolahilä dolö
nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä. Dida amoligi. Dige Galili dolömelëla säi.
71 Amala säsebegi, Fidaea gelolafalï säla gabulo amo gadola migalïa diigila sähalea, na
we wäfalï säseda, Godea ne dofä së ïmäiamelëla sälahilä, Dilia dolö ëi säse goda na dofä
dawa mademelëla säi.
72 Ea amala säia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gäi. Fidaea amo
nabalahilä dafidi Yesuea, haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne

dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi amo helësëi. Amo helësëla gäia güsäla dïisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebea sigi asi
(Madiu 27.1-2, 11-14; Ulugu 23.1-5; Yone 18.28-38)

1 Yosefalï gobela ïlo busa amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galïsolö dolö amoli sulubadelage gegedolahilä ilia hamomolö amoïe ado didiäha dilo. Didiäha dilolahilä ilia Yesu e igi ëfëa nafodolahilä Bailadi neebea sigi asi.
2 Sigi maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dia säse gomelëla säi.
3 Gobela ïlo busa amolia ea nafade yafie hamoimelëla säi.
4 Ilia amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgëmolö neale. Iliada, dia nafade yafie hamoila säi amo nabilela nabi.
5 Amala nabase amogi Yesuea ado bu elö made säla obëgësebegi Bailadi e fudugisa nelo.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-26; Ulugu 23.13-25; Yone 18.38-19.16)

6 Gäheo i sulubadelagi Segeyo Ede amoïe molö nülo segeyo amogida, udia dolöea galabaia negei amoligi ëi säla gowe fisigämola säsegi Bailadia fisigähamu aligilo.
7 Segeyo amo gaalu, dolö odoaea gamanebalä nudusalea dolö odoa nufudasebegi, ilia ili galabaia negei. Amogi dolö afädë galabaia negei nelo amoïe ëida, Balabasa.
8 Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebea maalahilä, ema sähalea, Dia nilïma gäheo i sulubadelagi hamolo amo gadola walio hamomäiamelëla säi.
9 Ea ilima säla obëgësalea, Na Yu udia dolöïe beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi.
10 Amala nabi amoïe mida, gobela ïlo busa amolia Yesuma mudiala mihalälahilä, e sigi gaula misi gabula helësëla, Bailadia amala nabi.
11 Gaso, udia dolö gegedoi amolia Bailadima, Balabasa hilima fisigämäiala gelola sämäia gobela ïlo busa amolia ilima si nigilasi.
12 Bailadia ilima bu elö nabahalea, Diliada, Yu udia dolöïe ginila sälo neebe gowema, na abilia hamomäia helësësebela nabi.
13 Amala nabasebegi, ilia bu uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi.
14 Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mi edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelola uala sähalea, I fügäigi baala negemalola säi.
15 Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägïmäia, Balabasa hilima fisigälahilä, ea ami dolö amolima Yesu fëgämalolahilä, i fügäigi baala negemolö sigi mosaloi.

Ami dolö ilia Yesu gadiaboi
(Madiu 27.27-31; Yone 19.2-3)

16 Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane beaha aligiloïe mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoïe ëida Beledoliama.) Ilia ami dolö odoa misialosebegi ili mafula gegedoi.
17 Gedolahilä, ilia fagulo sedade hogale uii Yesuma salugasilahilä, ëfë äyo gägäi amalela nasigïla giniïe habuga gadoi hamola ïe busagia salugasi.
18 Amalahilä ilia naabo sögödigila sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini, namolöi namiäiamelëla säi.
19 Amala sälahilä, ilia ïe busagia buudi damuia nufudalahilä, gofedela gagalai. Amalahilä, ilia ïe ëi gauia adogose gadoi hamola gumusula dia digafui.
20 Ilia e gagadela hamomolö amo gadoi hamosa maadelahilä, fagulo hogale uii sedade gäsi amo giilahilä hïle fagulo amo salugasi. Amalahilä e i fügäigi baala negemolöïe segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44; Ulugu 23.26-43; Yone 19.17-27)

21 Ili idiafa afiaha dibegi Sailini fii dolö afädë ïe ëida Saimono. Alegisäda Ulufasalele eedo amo, sagaiala maaha nebegi gausiala digalahilä, ami dolö amolia ema Yesuïe i fügäi gaumo gaumola eegedigi.
22 Ilia Yesu sigi gaula sege ëi Gologoda asi. (Gologoda nilïle ado adolada Busa Giwi Sege.)
23 Ilia wani ödäge i afädëïe ödä muwege gegoalahilä egali muäia ï gaso, ea made mai.
24 Amalahilä, ami dolö amolia e i fügäigi baala negei. Ilia ïe fagulo amo nowëa nimabelela, ilia sadu dahilahilä, ïe fagulo amo amala mogei.
25 Yose eso neëla udigisa nebegi, ilia e i fügäigi baala negei.
26 Ea nafade hamoila sälo amolia dëdëla negesalea,

YU UDIA DOLÖÏe BEAHA ALIGILO GINIla

säla dëdëla negei.
27-28 Amase, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ïe naabo dafädimadi, elö ïe naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei.
29 Udia dolö e dibeadi baagila afu mafusalea, Yesu gagadiabola busa dugagila ëhehelahilä, Godeïe mosö haila digila segeyo ohodoagimu ulimolö säi amo,
30 dihïmu damula awäla i fügäi daia adogoila digamola säla baagi baagisa nelo.
31 Amo gadola wäla gobela ïlo busa amoliage, mala dawadigi amoliage Yesu gagadiabola säla didigahalea, Eada udia dolö odoa ugila negela wahilo amo gadola, e hïmu ugila negemolöi made gabugi dialealedu.
32 Nilïa ema asigi afädë negedeläïe Afädë Memelei, Isilale udia dolöïe gini ameada, e i fügäi daia adogoila digamäia. Nilïa amo beala asigi afädë negedeläla säi. E baala negei gaalu, baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi
(Madiu 27.45-56; Ulugu 23.44-49; Yone 19.28-30)

33 Eso mogogi gasila, sege sulubadela gasilasi dialeamu deadi eso digase gaalu yo digala obëgëi.
34 Amala hamose amo gaalu, Yesuea gelola uuala sähalea, Elöi, Elöi, lama sabagadanila säi. Nilïle ado adolada, Nïe Gode, nïe Gode, abisigi ne dïgïla asi.
35 Amala säi amo nabalahilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi.
36 Afädë baluluia awälahilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibe amogi gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia ïalahilä sähalea, E i fügäigi dibea adogoi, Elaiaea fisigämolö maasebelela aso, beaha aligidila säi.
37 Yesuea uuala gelola sälahilä hame doala asi.
38 Amasebegi, gobela ïlo mosöa fagulo edefade gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi.
39 Ami dolö hädali afädë beaha aligilo amea Yesuïe odagiamadi nea, sida adogola beahamelebe, Yesu hame doala asi amo bealahilä, Dolö goda dofä Godeïe malö gabula säi.
40 Amo gaalu, udiafalï holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amolida, Magadala udia Melige, Yamese elö Yosese elele eme Melige, Salomege nelo.
41 Dafidi Yesu e Galili neëgida, udia amoli e awäse amo gadola awälahilä, e ugila negesa aligilo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu baui
(Madiu 27.57-61; Ulugu 23.50-56; Yone 19.38-42)

42 Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Sabada segeyo aiyo namolö gabula helësëlahilä,

43 Deadisebegi, Alimadia dolö Yosebe e misi. Eda galïsolö dolö amoligi afädë nelo. E
udia dolöïe siigi hedabi neada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoge ea beaha nelo.
Eada bedälo made mumulasi amea, Bailadi neebea awälahilä, Yesuïe domalo nimolö
audulela nabi.
44 Amala nabasebegi, Bailadia e aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali
afädë beaha aligilo amo welahilä, e hä baagoilela nabi.
45 Amala nabasebegi, Bailadima ami beaha aligilo amea, e hä baagoimelëla säi. Amo
nabalahilä, ea Yosebema sähalea, dofea ïe domalo nimolöla säi.
46 Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ïe domalo i fügäidaia
dibe amo neala gaula digala, fagulo amea usulala gaulahilä, igi äbä dafidi duwi diloa
ami baumolö gaula asi. Gaula awäla bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula
maala idi gasi.
47 Amala bause amo Magadala udia Melile Yoseseïe eme Melilea melï.

16

Yesu nowela asi
(Madiu 28.1-8; Ulugu 24.1-12; Yone 20.1-10)

1 Segeyo Sabada gafe baagibua, Magadala udia Melige Yameseïe eme Melige Salomege
ilia Yesuïe domalogi hëla moholöïe, weli gafisigäi hïdo elöi amo bidia nii.
2 Segeyo gifalädalügi yosefalï ili igi äbägi bauia ami afiai.
3 Hilido afiaha dialea sähalea, Bausalea, igi edefadea gai dibe amo, nowëa nilï ugila
negela bebugula fisiga gala dogasimolödula säsäla afiai. Igi amoda dofä edefade amo
helësëla amala säi,
4 Ili ami besela galamolö nea sida gala beahamelebe, igi edefadea gai dilo amo
bebugula nigia gala doga negei melï.
5 Beala ili awäla äbä isogi nogila digalahilä bauia ami beahamelebe. Malö malibu
afädë fagulo falei sedade gäi ilile naabo dafädimadi sebe amo beala, ili fudugi.
6 Ea ilima sähalea, Dilia fudugimabu. Dilia Nasalese fii Yesu, ilia i fügäigi baala negei
amo hogola misi goda, na helësësa. E hä nowela asimelë. Eda wi maade. Ilia e negei
diloa amo bimo.
7 Hä dili afiala Fidamage ïe bëgëla aulo odoa amolimage säla ïahaleada, Ilia e Galili
bimolömelëla dafidi säla ï amo gadola, eda edale Galili moholö awäha neamelëla säla
ïmalola säla ï.
8 Amala säi amo nabalahilä, ili igi äbä isogi amila fodolofalï doadigila fedala afiaha
dialea, edefademalä bedäla emo gigisëla fudugila aligi afiai. Ili afiahalea udia dolö
odoabaläge made adoi. Mida, ili bedäi afiahalea amea.

Magadala udia Melia Yesu melï
(Madiu 28.9-10; Yone 20.11-18)

[
9 Segeyo gifalädalügi yosefalï Yesu e nowelahilä, Magadala udia Melia bimäia e
sebeadale e ulufala besela galai. Dafidi udia amoma mugabe gifalädalïa fedai sebegi
Yesuea nesila digi.
10 Besela galai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia e asigiila dïisa
dibea ami säla ïmolö asi.
11 Awälahilä Melia ilima sähalea, Yesu hï nowela asi amo na melïmelëla säi. Amala säsebe
amo ilia nabi gasoda, dofä gabula made helësëi.

Bëgëla aulo äudäea Yesu melï
(Ulugu 24.13-35)

12 Hobeala ïe bëgëla aulo äudä Yalusalemela ididila awäha nebegi, elea e bimäia Yesu e
domalo elölahilä besela galai.

13 Amo bealahilä ele obëgëla awäla bëgëla aulo odoa amolima säla ï gaso, ilia dofä gabula made helësëi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla ïmalola säi
(Madiu 28.16-20; Ulugu 24.36-49; Yone 20.19-23; Abosolo 1.6-8)

14 Amalahilä hobeafalï ïe bëgëla aulo gïdälasi amoli molö naha dibea ami Yesu e ulufala besela galai. Ulufala besela galalahilä, ilia asigi afädë made negei amogige, iso asigi geloi neebe amogige, odoa ilia hï nowela neebe melïmelëla säi amo nabala dofä gabula made helësëi amogige ea ilima nemoi.
15 Amalahilä ea ilima sähalea, Dili sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla ïmolö mosalo.
16 Afädëa asigi afädë negeseda, ödägi gelahilä damula aulo neala gaumolömelë. Be afädëa asigi afädë made negese amobaläda gudila së ïmolömelë.
17 Asigi afädë negei neebe amoliada, dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nïe ëigi nea mugabe fedai nesila digimolöge, udia dolö odoaïe ado adomolöge,
18 baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolömelë. Oloi difolalebe amoli ilia naaboea diigiseda wahimolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedai
(Ulugu 24.50-53; Abosolo 1.9-11)

19 Dafidilo Geloi Yesuea ilima ado amo säla ïaha maadelahilä, selesaia mosöa fedala Godeïe naabo dafädimadi awäla sulo.
20 E asibua ïe bëgëla aulo amoli sege sulubadelagi afufulahilä, ado mala säla ïaha nebegi, Dafidilo Geloia ilibalä hamoi hamolasila, ilia säsebe amo dofä säsebela helësëmäia, dolöea hamomolöi made gadoi hamolasi.]

Ado Mala Hedabi Yonea Dëdëi Amo
Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Ado Mala Hedabi Yoneïe bebagi dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ado eda dolö domalola digala, nilïbalä wi nelola säla dëdëla negei. Yonea beba gowe dëdëi amoïe mida, ea sähalea, beba gowegi dëdëla negei dibe amo nidesalea, Godeïe malö Yesu Gelesoma asigi afädë negemäiage, Afädë Memelei amo dofä Yesu Geleso gabula helësëmäiage dëdëla negesamelëla säi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilïma, Ado eda mi gäwilafalï, Godebalä siiba nelomelëla säla dëdëla negei. Amalahilä, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamosa nelo ameada, Afädë Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeïe malö gabula helësëmäia ulufala dëdëla negei dialea. Amase, Yonea nilïma, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamoi amoïe mi fädäla säi. Amase, udia dolö odoaea ema asigi afädë negela e bëgëla asi amoge, odoaea ema asigi afädë made negela ebalä ado nii nelo amoge dëdëi bimolömelë.

Hogoli 13-17gi dëdëi dibe ameada, Yesuea ïe bëgëla aulo amolibalä nea, e hä baagomolö ga made gabula helësëlahilä, ilile asigia dofea, aso maadela, gelola namiäia, galone yafie säla ïaha nelo.

Yonea wagala dëdëla negei dibe ameada, Yesu e nafodola gaula awäla gudi amoge, e i fügäigi baala negesebegi, hï hame doala mosaloi amoge, e nowela awäla ïe bëgëla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dëdëla negei dialea.

Beba gowegi namolö gäheïe mala dofä dibe amoli olelemolölahilä, segeyo sulubadelagi hamomolö amoïe, galone helësëmolöïe dibe amolida gowe. Foïela sälage, ödäïela sälage, belediïela sälage, yo digaloïela sälage, i gägä negelo gelebi ëfëïela sälage, sugua sibi sigi aligiloïela sälage, säi amoli dëdëla negei dialea.

Yone
Ado e dolö namolö digai. Eda udia dolöbalä namolö digai.

(Yone 1)

Ado eda namolöïe mi, dolö namolö digai

1 Ado eda mi gäwilafalï siiba nelo. Eda Godebalä nelo. Ado hï eda Gode nelo.
2 Eda mi gäwilafalï, Godebalä siiba nelo.
3 Afädë idi elömadila misida maade. Godea Adobalä nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelë.
4 Emada namolö mi dilo. Namolö ameada udia dolöïe yo digalo nelo.
5 Yo digalo ameada gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolöi made dilo.
6 Godea dolö afädë nagadaia fisiga wei amoïe ëida Yone e misi nelo.
7 E misi amoda yo digalo amoïe säla ïmolöïe misi. Amaimo, udia dolö sulubadelaea ïe ado nabalahilä, asigi afädë negemäiaïe misi.
8 Hï eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoïemu säla ïmolö misi.
9 Yo digalo amoda dofä yo digalofalï nelo. Udia dolö sulubadelagali yo digalo ïlo. E nagadaiawi moholö nelo.
10 Ado eda nagadaiawi nelo. Ado ameamuda Godea sege föi hamoi gaso, nagadaia udia dolöea e gowe gabula made helësëi nelo.
11 Eda hïle segea wi misi gaso, hïle sosogoea e made säla olei.
12 Gaso, odoaea e säla olela ïe ëigi asigi afädë negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeïe malö namialola säi.

13 Ili Godeïe malö besela galai amoda, eedole emelele healemadila made, amase, domaloïe hameloea made, amase, dolöïe hameloea made, Godeamu ïe malö hamola besela galai.
14 Ado eda dolö domalola digala, nilïbalä wi nelo. Nilïbalä wi nebegida, ïe yo digaloge ïe geloige hïdo elöi amo nilïa melïmelë. Eedoïe malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ïe yo digaloge ïe geloige hïdo elöi dilo amo nilïa melïmelë.
15 Yonea Adoïe säla ïaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla ïahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säila säi.
16 Ema nobai amo adugasebegi, ea nilï sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo.
17 Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla ï gaso, ugila negelole ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë.
18 Afädëa Gode dofä made melï gaso, ïe Malö afädëfalï amea Gode e nilïma ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla ïaha nelo
(Madiu 3.1-12; Maga 1.7-8; Ulugu 3.15-17)

19 Yu ilia gobela ïlo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone neebea mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla ï.
20 Ea musügä negela made, hedabola ulufala säla ïahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla ï.*
21 Amala säla ïasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda e mademelëla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi.
22 Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofä nowë. Dolö nilï fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämolöïe, diada dihï dimada nowëla sähala nabi.
23 Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obëgësalea, Neda
afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami nea uuala wesalea, Dafidilo Geloi
misiäia idi mogola fodomalola säha neamelëla
säla obëgëi. *Aisaea 40.3*
24 Felesi ilia dolö fisiga gai
25 amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoïe dia udia dolö ödägi gesa neala nabi.
26 Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obëgësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea.
27 Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihïneda ïe emo usililo ëfë fisigämolöda dofea mademelëla säi.
28 Yonema nabi amoge, amase, ea säla obëgëi amoge ödä Yodona dëgëla alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeïe Sugua Sibi Malö neala säi

29 Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebea maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeïe Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë.
30 Dolö goda dafidi na dilima säla ïahalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla ï amoda egowemelë.

---

* **1:20:** Afädë Memeleila säi amoda Godea afädë memelela ïe udia dolö sigi obëgëmolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaealeda nilïle ado sälada Afädë Memeleila sälo.

31 Nada e dawa made nelomelë. Amai gaso, e Isilale udia dolöma ulufala olemolöïe, na
udia dolö ödägi gemolö misimelëla säi.
32 Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi
digalahilä, edaia fise melïmelë.
33 Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema
sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameada udia dolö Eleloi
Gesamia gemolömelëla säi.
34 Eda Godeïe malö neebe amo na melïmelë. Amo na dilima säla ïmelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bëgëla asi

35 Amo aiyo amogi, Yonege ïe bëgëla aulo äudä amolege bu amimu nelo.
36 Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeïe
Sugua Sibi Malömelëla säi.
37 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bëgëla asi.
38 Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bëgëla maaha neebe melï. Ea elema
nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabai-e,
dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai amo besulada, säla olelelola sälo.
39 Amala säsebegi, Yesuea elema säla obëgësalea, Alia bea misiëla säi. Amala säsebegi,
ele awälahilä e diasebe mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä
asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.
40 Bëgëla aulo äudäea Yoneïe ado nabala Yesu bëgëla asi amolegi, afädëda Saimono
Fidaïe edoo Ädulu.
41 Eada Yesu hä amilahilä, fodolofalï ïe edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Sai-
monoma sähalea, Alïa hä Mesaea melïmelëla säi. Ëi Mesaea amo besulada, Gelesola sälo.*
42 Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea
sähalea, Dida Saimono, Yoneïe malö. Dïe ëida Sifasala sämolömelëla säi. Ëi Sifasa amo
besulada, Fidala sälo.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

43 Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema
sähalea, Ne bëgëla misiëla säi.
44 Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidalele sege.
45 Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea
Ado säla negei dibe amogi ïe dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia bebagi
ïe dëdëla negei amo gadolage, nilïa hä e melïmelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeïe
malö amo gabiola säi.
46 Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela
moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiëla säi.
47 Amala säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e helësëla sähalea,
Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfalï sälo afädë egowemada
mademelëla säi.
48 Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala
nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfäeo i mia
sulo amoda na melïmelëla säla ï.
49 Amala säla ïasebegi, Nadanalea säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, dida Godeïe malö. Dida
Isilaleïe Ginimelëla säi.
50 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na melïla
säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made, baagila asi elöi
bimolömelëla säi.

---

* **1:41:** Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeale Gelesole nilïle ado sälada Afädë Memeleila sälo. * **1:42:** Ëi Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilïle ado sälada igila sälo.

51 Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doga negei bealahilä, dilia Godeïe selesaia fii amoli Dolöïe Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

Yesuea ïe ëi ilibia amoge, ïe geloi amoge, nofe elöi amo olemolöïe melëlo made gadoige, hamomolöi made gadoige, mi gäwila hamosa nelo*

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

1 Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliïe Gaina segea ami, dolö afädëïe udia ifosebea Yesuïe emea amo bea asi.
2 Ilia Yesuge ïe bëgëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo.
3 Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesuïe emea ema sähalea, Ilia wani ödä amo hä, maadei gabuwela säi.
4 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Neme, nïe hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nïe segeyoda, asomelëla säi.
5 Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säseda, dilia amo nabala hamomalola säi.
6 Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aialo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülasi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo.
7 Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi, ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei.
8 Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi.
9 Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma ïasebegi, ea ödäfalïa wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä, ea udia goa amo welahilä,
10 ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala ïïa awälahilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea amo odoa muäia ïlo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.
11 Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiligi Galiliïe gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ïe geloi hïdo elöi dilo amo ulufala olei. Amala hamosebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema asigi afädë negei.
12 Hobeala, Yesuge, ïe emege, ïe edoolalige, amase, ïe bëgëla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awälahilä, segeyo ede made ami nelo.

Yesuea Godeïe mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-13; Maga 11.15-17; Ulugu 19.45-46)

13 Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusaleme moholö asi.*

---

* **2::** Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie goweligi dibe amo bimalo: 2.11, 18-19, 23; 3.2; 4.54; 6.2, 14, 26; 9.16; 11.47; 12.18, 37. * **2:13:** Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleïe malö made nufudala, baagila awäla, Isibiïe dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoïe helësëla obëgëlo segeyola säi.

14 Amalahilä, ea Godeïe mosöa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi neadigisa dibe melï. Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe melï.*
15 Amo bealahilä, Yesuea ëfë gadoia fëgälo ëfë afädë hamoi. Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeïe mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilä, auli amoge besusa maadei.
16 Amala besusa maadelahilä, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda sulubadela segea gaula afiamo. Naadoïe mosö ameada, magaia nelo mosö gadoi hamomabiola säi.
17 Ea amala hamose amo bealahilä, ïe bëgëla aulo amolia ado afädë bebagi säla dëdëla negei dibe amo helësëla obëgëi. Amoda gowe. Na dïe mosö gelola hamese amea, ne sëlasimolömelëla säla dëdëla negei dibe amo helësëi. *Gë Udälo 69.9*
18 Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomolöïe geloi galeamelëla säla, dolöea hamomolöi made gadoi abodo hamola nilïma olemolö gabula nabi.
19 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeïe mosö neebe gowe hä, haila fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömelëla säi.
20 Amala säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabülasi biyidiaïe gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela nabi.
21 Gaso, Yesuea Godeïe mosöla säi amoda, hïle domalo amo helësëla amala säi.
22 Hobeala, e bauiala nowesebegi, ïe bëgëla aulo amolia bu helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësëlahilä, Godeïe ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadelaïe asigi dawadigisa maadei nea

23 Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoïe helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafiea ïe ëigi asigi afädë negei.
24 Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo.
25 Udia dolöïe iso asigi dawadigi neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimelëla säla ïmolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

1 Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoïe ëida Nigudimusi.
2 E Yesu neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilïa dida säla olelelo Godea fisiga weila helësësamelë. Mida, Gode e dolö afädëbalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademelëla säi.
3 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüseda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömelëla säi.
4 Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümolödu. Amai emeïe isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela ägümolöilela nabi.
5 Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila digamolömelë.

---

* **2:14:** Dolö odoaea Godeïe mosöïe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeïe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ïlo.

6 Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia
neegela ägüse amoda, gesami neamelë.
7 Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümolö dialeala säla ï amogi, dia
fudugimabu.
8 Foda hï hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu,
amoda dia dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubade-
lada, amo gadoi neamelëla säi.
9 Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsebegoda, abeahäladula nabi.
10 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebego
gaso, na säsebeweda made helësësebele.
11 Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilïa dawadigi amoge, amase, beaha maadei
amoge, dilima säla ïahawe gaso, ado nilïa säla ïasebe amoda, dilia dofä säsebela helësëla
made nebego.
12 Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla ïaha gaso, asigi afädë made
negese goeada, amai Hebeniïe nelegei dibe amogi neawela säseda, dilia abilia asigi afädë
negemolödu.
13 Afädë nagadaiawila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöïe Malö nagadaiawi digai
amomu Hebeni fedaimelë.
14 Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami nea, nuba iigi baala
gauia adogoi amo gadola, Dolöïe Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.*
15 Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolö
gaula namiäiaïe.
16 Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ïe malö
afädëfalï nelo amo ï. Ïe malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola,
namolöi namolö amo neala gaumäiaïe ïmelë.
17 Godea ïe malö amoda udia dolöbalä gudimolöïe fisiga wei made. Udia dolö sege
sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë.
18 Godea ïe malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila
made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila
säimelë. Mida, Godeïe malö afädëfalï amoïe ëigi asigi afädë made negei amea amaimelë.
19 Asiala hamoila säi amoda gomalä. Yo digalo nagadaiawi digai nebegi gaso, udia
dolöea mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo digaloda
boba hamoi made nelo.
20 Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo
ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebea ami mulo mademelë.
21 Amai gaso, mala dofä hamolo neebe amolia hamosebe amoda, Godeïe geloigila
hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea
säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

22 Hobeala, Yesula ïe bëgëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibalä
salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo.
23 Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase,
udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo.
24 Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.
25 Amaha nea, Yoneïe bëgëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla,
Yu dolö afädëbalä gëgësa dilo.
26 Amala gëgësa dilolahilä, ili Yone neebea afialahilä ema sähalea, Säla Olelelo-o,
dolö afädë dibalä Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla

* **3:14:** Nidei 21.9 bimalo.

säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla ï.
27 Amala säla ïasebegi, Yonea säla obëgësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema ïase amomu neala gaumolöimelë.
28 Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memelei amoda ne mademelë. E hobea misiäia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla ïmolöi galeamelë.
29 Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda dolö amoïe udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalahilä, edefademalä obeägïlo. Amo gadola obeägïlo nema nobasebe ameada, na obeägïsa neawe.
30 Neda holöfalïla, eda ilibiala edemolö dialea.
31 Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade nea. Afädë nagadaiala misi neebe ameada, nagadaiala maala nagadaia mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade neamelë.
32 Ea melï amoge, nabi amoge, udia dolöma säla ïaha nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë.
33 Ea säi amo nii neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë.
34 Amoïe mida, Godea gëla made, ïe Gesami ïlo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeïe ado amo sälo nea.
35 Eedoea ïe Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ïe naabogi gausisa maadei.
36 Malö amoma asigi afädë negei neebe ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auaula fofolëlo neebe ameada, namolö amo made bimolömelë. Amobaläda, Godeïe habobalo amo diamolöi diamolömelëla Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoi

1 Yonea ïe bëgëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfalïlahilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Felesi dolö amolia nabi.
2 Yesueada afädë made gei. Gaso, ïe bëgëla aulo amoliamu amala gesa nelo.
3 Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahilä, e Yudia dïgïla Galili obëgëi.
4 Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei.
5 Amalebe e awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoïe ëida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ïe malö Yosebegali sege ïa ami ga madela dilo.
6 Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögöi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä dögöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.
7 Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala ïmola säi.
8 Amoda ïe bëgëla aulo amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai.
9 Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä ïmo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoïe mida, Yu iliada Samelia ilibalä gedola made aligilo.
10 Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeïe galu amoge, amase, dolö dima ne ödä ïmo nahadula säsebegoge, dawa galebeda, dia ema namolöi namolö ödä ïmola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo ïalabiola säi.
11 Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofalï dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö.
12 Ödä dögöi oselo goweda, nilïle mäu Yeigabaea nilïgali ï. Amase, hï eege, ïe malölalige, ïe sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi.
13 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämolö.

14 Gaso, afädëa ödä na ïmolö amo nasebe amoda, bu elö made halämolö. Ödä na ema
ïmolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla
säi.
15 Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Dafidilo-o, hobea ne ödä made
halämolöïege, ödä dögöi gowegi bu elö made osa moholöïege, dia ödä go negali ïmola säi.
16 Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia dïe dolödale dafidi bea awälahilä, haligila wi
misialola säi.
17 Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea
ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë.
18 Dafidi dïe dolö bia sulo. Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihïle dolö made.
Dolö maadela säsebegoda, dofä säimelëla säi.
19 Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, na walio helësësa, dida
bea sälo afädë gabumelë.
20 Nilïle mäu iliada segebi wedaia Godeïe ëi gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada
Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*
21 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udia-o, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë
besela galasegi, dilia segebidaiawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoïe ëi
made gauia adamolömelë.
22 Samelia diliada nelebo dawa made amoïe ëi gauia adalo. Gaso, nilïada nelebo dawa
amoïe ëi gauia adalomelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulomelë.
23 Godeïe ëi gauia adalofalï amoliada ilile gesamia Naadoïe ëi dofä gauia
adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela
galai dialea. Naadoea ïe ëi gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamelë.
24 Gode hï eda gesami nea. Ïe ëi gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoïe ëi dofä gauia
adamolö dialeamelëla säi.
25 Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësësamelë.
Ema Gelesolage sälo amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala säla ïmolöla säi.
26 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda
amo neawemelëla säi.
27 Amala säha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli obëgëla mofiahamelebe, Yesu e udiabalä
adosa neebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoïe
udia gobalä adosa nelolage made säi.
28 Amalebe, udia amea ödä i amo ami dïgïla, e bu gaamugi obëgëlahilä, udia dolö
amolima sähalea,
29 Dolö afädë neebe amea nelebo na hamoi amo sulubadela säla ïaha maadei amo, bea
mofiamo. Eda Gelesoledula säi.
30 Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.
31 Udia amo asibua, ïe bëgëla aulo amolia Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, di hä molö
muöla säi.
32 Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa
mademelëla säi.
33 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö
gaula maala ïledula didiäi.
34 Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nïe molöda ne misialala sälo amea hame-
sebe amo gadola bëgëla, ïe hamoi amo hamola wagamolö amomelë.
35 Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelo segeyo amo besela galamolö
gabula sälo madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola
sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe.

---

* **4:20:** Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeïe ëi gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumilï dibe amo bimalo. * **4:23:** Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeïe Gesamiala säla besui.

36 Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöïe molö faisa nea.
Mida, afädëa hawa fëfësa neebe amoge, elöea faisa neebe amoge, ele helegela gedola nea
obeägïmäiamelë.
37 Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomelë.
38 Dilia dafidi sagaia made ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuala
sagai dibea ami, dilia ilia hamoi amoïe molö niimelëla säi.
39 Samelia udia amea säse amo nabalahilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë
negei. Amoïe mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela säla ïaha maadeimelëla
säi amogi.
40 Amalebe, Samelia ili Yesu neebea ami maalahilä, e ilibalä neadula säi. Amasebegi,
segea ami e segeyo äudä nelo.
41 Amalebe, udia dolö odoa yafieage ïe ado nabala asigi afädë negei.
42 Ilia udia amoma sähalea, Nilïa dia säse nabi ameamu asigi afädë negesa mademelë.
Nihïlï ïe ado amo nabala helësësaleada, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neebe
amolile damula aulo gabula helësësa neamelëla säi.

Yesuea giniïe gusigusïie malö wahilasi

43 Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo dïgïla Disiligi Galili asi.
44 Dafidi Yesu hï sähalea, Bea sälo neebe amoda hïle segeafalï ëi maade neala säi.
45 E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e säla olela gausiai. Mida, ilige
dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoïe molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo
hamose melï amogi.
46 Yesu e Disiligi Galiliïe gaamu Gaina ami dafidi ödäfalï neala wani ödä hamoia ami
bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, giniïe gusigusiïe efege Gabaniama gaamugi
ami oloi dilo.
47 Dolö amea nabelebe, Yesu e Yudia dïgïla Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe,
ïe malö oloi amo baagomolöfalï dibe amea, e Yesu neebea awälahilä sähalea, Nïe malö
wahimäia di Gabaniama awähadula säi.
48 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige
hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumelëla säi.
49 Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidilo-o, nïe malö baagoloea,
awähadula säi.
50 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Dïe malöda hä, wahi saleamelëla säi. Dolö
amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi.
51 Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ïe hamoi hamolasilo amolia maala,
idiafa gausiala digalahilä sähalea, Dïe malöda hä wahi saleamelëla säi.
52 Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla
obëgësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimelëla säi.
53 Amalebe, eedoea helësësaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema dïe malöda wahi
saleamelëla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli
sulubadelaeage, asigi afädë negei.
54 Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu
hamoida amo.

Yesuea hï hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma säla olelela digisa nelo*

* **5::** Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 9; amase, 6.4; 7.2; amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hï eda Sabada segeyo edefade amoïe mifalï neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 23; 11.55 amolige bimalo.

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibea ami Yesuea dolö afädë wahi

1 Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea
ami Yesu eege asi.
2 Yalusaleme amida yala edefade amoïe idi afädëda Sugua Sibiïe idila sälo dibe amo ga
madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala
sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoiïe hadai bia dilo.
3-4 Amolidaiada, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige, fii sige.*
5 Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülasi ohodoaïe
odoai gödölasi asi dilo.
6 Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafalï amo wälasi dilo gabula
helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi.
7 Amala nabasebegi, oloi amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, ödä bebedägïsebea ami ne
ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihïdo geleä fifilïla awäha neëgi, odoa
iliada ne baagila ilidale digafulomelëla säi.
8 Amala säi amo nabalahilä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, dïe fëogo gaula
mosalola säi.
9 Amala säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ïe fëo amo hï neala gaula asi. Dolö wahi
amoda, segeyo Sabada gafegi wahi.
10 Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego.
Mala säla negei amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi.
11 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ne wahilasilo amea dïe fëogo gaula mosalola
säimelëla säi.
12 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa dïe fëogo gaula mosalasiola nabi.
13 Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoïe mida, udia dolö
yafie gegedoi dibea ami, Yesu e asi amea amai.
14 Hobeala, Yesuea Godeïe mosöa ami beahamelebe, dolö amo neebe bealahilä ema
sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla,
yöi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeamelëla säi.
15 Amalebe, dolö amo awälahilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea
gabiola säi.
16 Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa nelo.
17 Amasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nïe Naadoea hamoi hahamolamu maaha
nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla säi.
18 Amala säi amo nabalahilä, Yu amolia Yesu e nufulö gelola helësëi. Amoïe mida,
Yesuea segeyo Sabada gafeïe mala damulo amogimu made. Nïe Naadoda Godela säi
ameada, e hï Gode gadoi hamosebela helësëlahilä, ilia e nufulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla säi

19 Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola
sähago. Malöea hïdo asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose
amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadela
hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola wäla hamosamelë.
20 Eedoea ïe Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadela Malöma olesa. Dili
sulubadela fudugimäia, hamoi geloi hïdo elöi walio hamosebe melï amo gadoi made,
edefademalä hamomäia ea ïe Malöma olemolömelë.

---

* **5:3-4:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägïmäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägïlasilo. Bebedägïlasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahilasisa aligilo.]

21 Eedoeada udia dolö baagoi amoli nowela ifosilahilä, namolö ïlo amo gadola,
Malöeage amo gadola wäla namolö ïmolö helësëse amogali ïmolömelë.
22 Amase, Eedo hïda udia dolöea hamosebe amoïeda made mogemolömelë. Sulubadela
ïe Malöeamu mogemäia ifosimelë.
23 Amala ifosi amoïe mida, udia dolö sulubadelaea Eedoïe ëi gauia adalo amo gadola, ïe
Malö amoïe ëige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malö amoïe ëi made gauia adalo neebe
ameada, Eedoea Malö misialala sälo amoïe ëige made gauia adalo nea.
24 Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala
sälo amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi
amoïeda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömadi nelo amo, walioda e namolöi
namolömadi dëgëla aligi nea.
25 Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela
galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeïe Malö amoïe
ado nabulömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë.
26 Eedo hï ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamiäia ea geloi ï.
27 Amase, eda Dolöïe Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoïe mo-
gemäiada, ema geloi ï.
28 Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela
galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadelaea Malö amoïe ado nabala,
29 bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa
nefolalo amolida, namolöi namolöïe nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade
hamosa nefolalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöïe nowela
galamolömelëla säi.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

30 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihïdo asigiamu nelebo afädë hamomolöi
mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na mogelo amoda mogola
hamolomelë. Mida, na nihïle hamelo amo fisila, ne misialala sälo amea hamelo amo
gadola mogelomelë.
31 Na gomalä hamolomelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage säha galebeda,
amoda dofä made säsebela sämolö dialea.*
32 Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelëla säla ïaha nea. Na ea
säsebe amoda dofä sähala helësësamelë.*
33 Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä
amoïe ulufala säla ï.
34 Na helësësaleada, dolöfäea ado ulufala säla ïase amoda, na ado säsebeweïe gelolasi-
molöi madela helësësamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima amala sähawe.
35 Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi
ïe yo digalo neebe amo beahalea, obeägïsa nelomelë.
36 Yoneada ne dilima holöfalï oleimelë. Nïe Naado hï gelolasisa neëgi, hamoi hamosa
maademäia ï amo hamosa neebe ameada, edefadeda ne amea olesamelë. Amo
bealahilä, nïe Naadoea ne misialala säsebegi misi gabula helësëmolö dialea.
37 Naado ne misialala sälo amohïda dofä ne neebe amo gadoi ulufala sälo nea. Dilia ïe
adoge dofä nabelo made, ïe odagige melëlo made, amase,
38 ïe ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala säsebegi misi amoma
asigi afädë made negei nefolalebe goea.*
39 Dilia Godeïe bebagi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagole-
molöila helësëlahilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameada, ne
dilima ulufala säla ïlo

* **5:31:** Mala Bu Eegei 19.15 bimalo. * **5:32:** Yesuea afädëala säi amoda Gode e helësëla säi. * **5:38:** Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hï e säi.

40 gaso, dihili namolöi namolö nimolöïe ne neebea moholö habosebego.
41 Nada dolöfäea nïe ëi gauia adamäiala helësëla säha made
42 gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeïe boba hamolo amo dilima maade gabula helësësa neamelë.
43 Neda Naadoïe ëigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiaimelë. Amai gaso, dolö elö hïle ëigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë.
44 Gode afädëfalï neebe amea dilile ëi gauia adamäiala aligila madeda, dihilimu dihilile ëi gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.
45 Na Naadoïe siigi nea, dilia hamosebegoïe asiala hamoila sämolö gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelëla Naadoma säla ïmolömelë.
46 Diliada Moseseïe ado nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëla negei dibe amoda nïe säla dëdëla negei dialea.
47 Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoeada, amai nïe ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödula säi.

6

Yesuea udia dolö dausini biagali molö ï
(Madiu 14.13-21; Maga 6.30-44; Ulugu 9.10-17)

1 Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoïe ëi elöda Dabeliasa.
2 Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe melï amogi.
3 Yesula ïe bëgëla aulo amolali segebidaia ami fedafula sefolalo.
4 Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile gedola molö nülo segeyo dilo.
5 Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägïa adogola beahaleamelebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiasebe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiasebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi.
6 Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi.
7 Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfalï holöfalïla molöi made gabumelëla säi.
8 Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaïe edoo Äduluea Yesuma sähalea,
9 Malö maalïbu neebe gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäge ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi welibalä dofea made gabula säi.
10 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö fifigimalamalola säi. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia fifigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo.
11 Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai.
12 Ili sulubadela dofea gaalula nasebegi, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofäloea, sulubadela neala gegedola negemalola säi.
13 Ilia neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala nobai.
14 Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiawi moholömelëla säha dilo amoda dofä go gabumelëla säi.

15 Yesuea ilia e gini namiäiaïe e gaula fëdömolö gabula helësëlahilä, ea sege amo dïgïla
hïdofalï segebidaia ami bu obëgëla asi.

Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33; Maga 6.45-52)

16 Deadi eso digase gaalu, ïe bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä,
17 ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made
maala nebegimu, hä, gasimi sagai.
18 Amase amo gaalu, fo gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai.
19 Ilia ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo
gaalu, Yesu e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe melï. Amo bealahilä,
ili edefademalä bedäi.
20 Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelë. Bedämabiola säi.
21 Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledelä hamose amo gaalu, du amoda
hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe melï.

Udia dolöea Yesu hogoi

22 Amo aiyo amogi, ödä dëgëla alömodi adidi amolia helësësalea, aiyo ödä du afädëmu
dilo amogida ïe bëgëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu
fila afiaila helësësa dilo.
23 Amala helësësa dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegese-
begi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei.
24 Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ïe bëgëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei
amo bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöïe beledi neawela säi

25 Udia dolö amoli afiala ödä dëgëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla
Olelelo-o, dida wi abola misila nabi.
26 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne
hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola
mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoïemu, ne hogola mofiai
gabumelë.
27 Sïgälo molö amo nimolöïe hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe
hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolöi namolö ïlo molö. Dolöïe Malö amea
diligali molö amo ïmolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla
säi.
28 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilïa Godeïe hamoi amo hamomolöïe edo
hamomolödula nabi.
29 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godeïe hamoi amoda gomalämelë.
Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi.
30 Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose
amo bealahilä, nilïa dima asigi afädë negedeläïe, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo
gadoi hamomolö gabu.
31 Nilïle mäula iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibea ami nea, mena naha
nelo. Amala hamoi amoïe ado säla dëdëla negei dibe amoda gomalä. Eada iligali muäia
selesaiala beledi ïla säla dëdëla negei dialeala säi.
32 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala
beledi diligali ï amoda, Mosesea ï mademelë. Nïe Naadoea selesaiala beledifalï amo
diligali ïlo neamelë.
33 Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo
ïaha neebe amoda, Godeïe beledifalïda amomelëla säi.
34 Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidilo-o, dia beledigo nilïgali ïahamu namialola säi.

35 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Namolöïe beledida nemelë. Ne neebea maaha neebe amolida sïdëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë negesa neebe amolida, ödä bu elö dofä made haläamolömelë.
36 Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne melï gaso, oböla nema asigi afädë made negela nebego.
37 Nïe Naadoea udia dolö sulubadela nema ïase amolida nema moholömelë. Ne neebea mafuse amoligida, afädë na dofä made nesila digimolömelë.
38 Mida, ne selesaiala misi amoda, nihï hamese amo gadola hamomolö misi made. Ne misialala sälo amea hamese amo gadola hamomolöïe misimelë.
39 Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa neebe amoda gowe. Nema ï amoligi afädë fisila made, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, sulubadela nowelasisa maademäia hamesa neamelë.
40 Nïe Naadoea hamesa neebe amoda gowe. Udia dolö sulubadelaea Malö siia bealahilä, ema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö neala gausa maademäia hamesa nea. Aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, nada udia dolö amoli nowelasimolömelëla säi.
41 Yesuea säi amo nabalahilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi amogi.
42 Ilia sähalea, Goweda Yosebeïe malö Yesu madele. Ïe eme eedoleda nilïa dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.
43 Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo.
44 Nïe Naado ne misialala sälo amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hïdomuda ne neebea moholöi mademelë. Naadoea ne neebea sigi maase amoda, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë.
45 Bea sälo amolile bebagi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla olelemolömelëla säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahilä, e dawadigila helësësebe amolida, sulubadela hä ne neebea maahamelë.
46 Afädëa Naado melïmelëla säha made. Naado melïda afädëfalï e Gode neebeala digai neebe ameamu hïdo, Naado melï nea.
47 Na dilima dofä gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö gaula nea.
48 Namolöïe beledida nemelë.
49 Dilile diadolalia sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei.
50 Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomolömelë.
51 Namolöïe beledi selesaiala digai amoda nihïnemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi namolö. Beledi amoda nihïle domalomelë. Sege föi sulubadelagi nefolalebe amolia namolö gausa maademäia, na nïe domalo ïmolömelëla säi.
52 Amala säi amo nabalahilä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla didiähalea, Dolö gowea ïe domalo amo nilïa muäia ïmolömelëla säha neebe goweda, abilia ïmolöïedula didiäha difolalo.
53 Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöïe Malö amoïe domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë.
54 Nïe domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e nowelasimolömelë.
55 Mida, nïe domalo amoda molö dofäfalïmelë. Amase, nïe heale amoda ödä dofäfalïmelë.
56 Amase, nïe domaloge healege naha neebe amoda nïe isogi nea, amase, nege ïe isogi nea.

57 Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë.
58 Goda beledi selesaiala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi.
59 Ea säi amoda, Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöïe mi nea

60 Amala säi amo nabalahilä, e bëgëla nawialo yafiea sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabulöidula säha difolalo.
61 E bëgëla nawialo amolia ea säi amoïe habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole.
62 Dolöïe Malö amo dafidi neloa ami fedase beaseda, abilia helësëmolö gabu.
63 Godeïe Gesamia udia dolögali namolö ïlo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla ïase amoda gesamile, namolöi namolölemelë.
64 Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafalï dawadigi nelo. Amala nea, ado amo amala säi.
65 Amala sälahilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nïe Naadoea afädë ne neebea misiäiala made helësëlasiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla ï amomelëla säi.
66 Segeyo amila nofela, e bëgëla nawialo yafiea e bëgëla made awäla, bahïla obëgësa maadei.
67 Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima nabahalea, Dilige bahïla äudulala helësësalela nabi.
68 Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo-o, nilï nowëma moholö. Namolöi namolö amoïe adoda dima dialea.
69 Dida mogoi hedabifalï, Gode neebeala misi neebe amo helësëlahilä, nilïa asigi afädë negei neawemelëla säi.
70 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nada dili giwilasi memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi.
71 Eada Saimono Isagaliadaïe malö Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuïe edoolalia asigi afädë made negei nelo

1 Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela made, Galilimadimu nawesa nelo.
2 Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülo amo ga made dibegi,
3 Yesuïe edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebego, di bëgëla maasebe amolia bimäia, segewe dïgïla Yudia mosalo.*
4 Afädëa ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigimäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi.
5 Ïe edoola iliage ema asigi afädë made negesalea, amala säha nelo.
6 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nïe segeyoda, aso, made besela galaimelë.

---

* **7:3:** Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülola säi amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalahilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoïe mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisia made ami gäheo i yafiegi afiaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ilia segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoïe ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälo. Gobela Ïlo 23.33-36ge; Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo.

7 Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolöi
mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela säla ïahamu neebewegida, ili sulubade-
laea nema bimolö habobaha nebegomelë.
8 Dilida segeyo edefade amoïe molö molö afiamo. Nïe segeyoda, aso, made besela galai
gabugi, neda saleamelëla säi.
9 Amala sälahilä, e made awäla, Galili ami nelo.
10 Yesuïe edoolali segeyo edefade amoïe molö molö afiasebegi, Yesu eege, udia dolöea
e melëloealahilä, musügä hobeala asi.
11 Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi
neadula naba hogosa nelo.
12 Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sëdäwala säla didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla
säla digi, amase, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha neala säla
digisa dilo.
13 Ili sulubadelaeada, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä
hamolomelëla made sälo nelo.
14 Idia Dilo Mosö Segeyo amoïe segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeïe
mosöa ami awälahilä, säla olelesa nelo.
15 Amala olelesa neebe amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe
sugulu made hamoi amea, dawa hïdo elöiweda abeahäla dawa niidula säi.
16 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Mala säla olelesa neebeweda, nïe
mademelë. Ne misialala sälo amomadila säla olelesa neawe.
17 Afädëa Godea hamesebe amo gadola hamomolöila helësëseda, na säla olelesa nee-
bewe, Godeïe helësëlogi nea olelesa nealedu, ma nihïle helësëlogi nea olelesa nealedula
amohï bimolömelë.
18 Afädëa hïle helësëloeamu säla olelesa neebe ameada, hïle ëi gauia adala säla olelelo
nea. Amai gaso, e misialala sälo amoïe ëi gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälo nea.
Emada wäfalï sälo afädë maade neamelë.
19 Siiba, Ado säla negei amoda Mosesea diligali ï madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula
mogoloda maade gabu. Mi edoïe oböla ne nufulöïe hamosa dialeala nabi.
20 Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia säla obëgësalea, Dida mugabe fedai
nebego. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi.
21 Amala sälebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi afädë hamoi amogi, dili
fudugisa dialeamelë.*
22 Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi
dilia dilile malölali gafodo damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea
negei made. Amoda mi gäwilafalï dilile mäulalia siibafalï mi gäwimelë.
23 Mosese nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälahilä, dilia Sabada
gafegi dolö malësäïe gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëïe domalo hulu
wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.*
24 Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola
mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

25 Amala säi amo nabalahilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Ilia nufidedelä
hamosa neebe amoda, dolö go madele.

---

* **7:21:** Amala säi amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge; Sigi Obëgëi 31.14-15ge bimalo. * **7:23:** Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüseda, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoïe gafodo damusa aligilo. Gobela Ïlo 12.3ge; Ulugu 1.59ge; 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelo amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimu gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

26 Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neebe amogida, ilia ema ado afädë made säla neebe amoda, beaha aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësësa nealedu.
27 Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebeda, e gowegila maasebela made helësëlabio gaso, dolö goda guwila misi neala nilïa dawadigi nea madelela säi.
28 Amala säsebegi, Yesuea Godeïe mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso, nihïle asigia misi mademelë. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebego.
29 Ne emadila misi neebe ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi.
30 Amala säi amo nabalahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ïe segeyo amo gala made amea, afädëa ïe naabogi made gaui.
31 Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awäla hamomolölela säi.

Yesu nafodola mosalai

32 Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sëdäwala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahilä, iliage, gobela ïlo busa nefolalo amoliage, Godeïe mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi.
33 Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä, ne misialala sälo neebea ami obëgëmolömelë.
34 Obëgëseda, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelë. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi.
35 Amala säi amo nabalahilä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelëla säha neebe goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilï sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibea ami afufui amoli neebea ami awälahilä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu.
36 Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelëla säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäïe säi

37 Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöïe segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo.
38 Nema asigi afädë negei neebe amolia bebagi säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Ïe isogila namolöïe ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi
39 Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami ïmolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hïdo elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

40 Ea ado säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi.
41 Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele.
42 Godeïe bebagi gomalä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiïe sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dëdëla negei dialea madelela säi.
43 Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo.
44 Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gaui.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

45 Amasebegi, Godeïe mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ïlo busage
nefolalebea ami bu obëgëi. Obëgësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda
edoïela nabi.
46 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda
maademelëla säi.
47 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ilima säla obëgësalea, Dilige ea neala
golisebegi mofiaile.
48 Nilï beaha aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei
neebe dilia melïle.
49 Amai gaso, udia dolö amolia Mosese nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla
made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së ïmolö dialeala säila säi.
50 Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebea mulo amea, e
sosogo amolima sähalea,
51 Nilïle Ado säla negei dibe ameada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse
amo nabalahilä, gudi mogelo amo, ïe ado made nabalada, gudi mogelolela nabi.
52 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla
dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömelëla
säla dëdëla negei diëda, made bimolömelëla säi.
53 *[Amala sälahilä, ili sulubadela dusula mosöa bahïla awäha maadei.

8

1 Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebea sigi misi

2 Yesu e hä, yosefalï obëgëla awäla Godeïe mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö
sulubadela e neebea ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla
olelesa sulo.
3 Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö
fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahilä, udia amo gegedoi
amoli mogogi ifosilahilä,
4 Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimelë.
5 Ado säla negei dibe amogi Mosesea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia
nufudala baagomalola säi dialea. Amai diada, abilia sämolö gabula nabi.
6 Ilia ea nafadela säimelëla sädeläïe, ea nafadela sämabelela nufigila nabaha dilo.
Amalebe, Yesu e dosogägïla fia idogola salea, ïe naabo sögöea nagagi dëdësa sulo.
7 Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sähalea, Diligi afädë
nafade made hamolo neebe ameadale igia udia go nidimalola säi.
8 Amala sälahilä, e dosogägïla fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo.
9 Ado amala säi amo nabalahilä, dolö asigi fädäi dafidi nefolalo amolidale geleä afädë
afädëla doadigila awäha maadeibua, hobeala malïsä nefolalo amolige geleä doadigila
awäha maadei. Asibua, Yesu hïdo sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo.
10 Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Udia-o, ilida hä,
abilisio. Di së ïmolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi.
11 Amala nabasebegi, udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, afädëge maade gabuwela
säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage di së ïmolö dialeala säha mademelë.
Mosalo. Segeyo walio neebewea nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaïe yo digalo neawela säi

---

* **7:53:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi. * **8:11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

12 Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihïneda sege föi sulubadelaïe yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöïe yo digalo gaula namolömelëla säi.
13 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebego sulubadela dihïmu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabulöi made gabumelëla säi.*
14 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi amo nihï säla ulufadigisa neëda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabulöimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nihï dawadigi neamelë. Amai, ne misi amoge, ne obëgëmolö amoge, dilia dawa made nebego.
15 Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë.
16 Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihïdomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo halïgïla neamelë.
17 Dilile mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säseda, elea säse amoda dofä gabula helësëmolö dialeamelëla säla dëdëla negei dialea.
18 Nïe malage, na hamolo amoge, nihïmu neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nïe säla ulufadigisa neamelëla säi.
19 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai dïe Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigi-labiomelëla säi.
20 Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeïe mosöamadi Godegali muni odala ïlo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ïe segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gaui.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

21 Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogomolömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi.
22 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e hïmu nufudala baagomolöledula säi.
23 Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda gadogolamelë. Dilida nagadaiala. Neda nagadaiala mademelë.
24 Amoïe mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baago-molömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofäla made helësëseda, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.*
25 Amala säi amo nabalahilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla ï amomelë.
26 Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo amoda dofä neebe amea, sämola säse amo gadola nagadaiawi nefolalebe amolima säla ïaha neawemelëla säi.
27 Amala säi amoda, ea ïe Eedoïe säla ïasebelada ilia made dawadigi nelo.
28 Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöïe Malö amo gauia adasolo amo gala dilia helësësalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nïe asigiamu

* **8:13:** Mala Bu Eegei 19.15 bimalo. * **8:24:** Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoïe mi fädäla made helësëi nelo. Yone 6.20ge; 8.28ge; 8.58ge; amase, 13.19ge bimalo.

nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sälo gabulage dawadigimolömelë.
29 Ne misialala sälo amo nebalä nea. Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne dïgïla aulo made neamelëla säi.
30 Ea amala säi amo nabalahilä, udia dolö yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämolömelëla säi

31 Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea, Dilia na ado säsebewe nabala, bëgëla hamosa aligiseda, dilida dofä nïe bëgëla aulo nea,
32 amase, dilia ado dofä amo dawadigisegi, ado dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi.
33 Amalebe, ilia ema säla obëgësalea, Nilïda Abalahamaïe yaualali aliligi misi amogi neebe amo. Nilïada afädëïe galabaia hamoi gadoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi.
34 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamoloïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nea.
35 Galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe amoda, mosöa namolöi namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë.
36 Amai gabugi, Malöea dili fisigäseda, amoda dili dofä fisigäi namolömelë.
37 Dilida Abalahamaïe yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso, nïe adoda dilile isogi fu made ïala neada, oböla ne nufidedelä hamosa nebego.
38 Ne Naadobalä nea melï amoda säla ïlo. Amase, diliada dilile diadoea säse nabi amo gadola hamosa nebegola säi.
39 Amala säi amo nabalahilä, ilia ema säla obëgësalea, Nilïle naadoda Abalahamamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili Abalahamaïe malö galebeda, Abalahamaea hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelë.
40 Godea nema ado säla ïasebe amo gadola na dilima ado dofä na nabi amo säla ïaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä hamosebego. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelë.
41 Diliada dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola säi. Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida nilï mademelë. Nilïle Naado afädëfalï neebe amoda Godemelëla säi.
42 Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilile diado dofä Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihï asigia misi made, ea ne misialala säimelë.
43 Dilia na ado säsewe made helësëse goda, mi edoea. Amoda, na ado säse dilia nabulöi made neebe goeamelë.
44 Dilida dilile diado mugabe busaïe malö nea. Ea hamese amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebego. Siiba, mi gäwia amila ea dolö nufudadigilo nelo. Amase, ema dofä sälo maade ameada, eda dofä sälomadi aligilo made nelo. Ea wäfalï säseda, ea hïle mala amo gadola wäla sälo. Eda wäfalï sälo nea, amase, wäfalï sälo neebe amoïe eedoge e neamelë.
45 Amalebe, na dilima ado dofä amo säla ïaha nea gaso, dilia dofä gabula made helësësebego.
46 Diligi nowëa na nafade hamoi amo säla ulufamolöi gabu. Be, na ado dofä säla ïasewegi, dilia dofä gabula made asigi amoda mi edoea amai.
47 Udia dolö Godeïe nefolalebe amoliada, Godeïe ado nabelo nea. Dilida Godeïe made neebe ameada, dilia made nabasebegola säi.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelëla säi

48 Yu ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilïa dida Samelia dolölage, amase, dima mugabe fedai nealage sälo amoda dofä sälo madelela säi.
49 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda mugabe fedai nea mademelë. Nada Naadoïe ëi gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebego.
50 Na nihïle ëi gauia adamolöda made helësësamelë. Afädë neebe amea nïe ëi gauia adamolö helësëla, mogelo nea.
51 Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säi.
52 Amo nabalahilä, Yu ilia ema sähalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilïa hä, dawadigimelë. Abalahamage baagoi, amase, bea sälo amolige hä, baagosa maadei amo. Oböla, dia sähalea, Na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säsio.
53 Nilïle mäu Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sälo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihïda di nowëla asigisebela nabi.
54 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nihïle ëi gauia adaha nea galebeda, nihïmu nïe ëi gauia adai amo memalä gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sälo ameada nïe ëi gauia adaha nebego
55 Gaso, eda dilia dawa mademelë. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelëla säha galebeda, nege dili wäfalï sälo nebego gadoi aligilabio. Na e dawadigilahilä, ea hamomola säse amo gadola hamosa neawe.
56 Dilile diado Abalahamaeada ne moholö segeyo amo bimolöila helësëlahilä, obeägïla nelo. Amo besela galasebegi, obeägïla melïmelëla säi.
57 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia ema sähalea, Dida gäheo i nabülasi bia made baagi nebego gabu. Amai Abalahamada dia melï nealela nabi.
58 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla säi.*
59 Amala säi amo nabalahilä, ilia igi neala e nufulö hamosebegi gaso, Godeïe mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigälasi

1 Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe melï. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe melï.
2 Amo bealahilä, ïe bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dolö gowe nowëa nafade hamoia emea neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägüidu. Hï nafade hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi.
3 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolö go hïge nafade made hamoi. Goda Godeïe geloi ulufala olemäia hamoimelëla säi.
4 Walio segeyo dibewegi, nilïa ne misialala sälo amoïe hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelë.
5 Ne nagadaiawi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaïe yo digalo ne neawemelëla säi.
6 Amala sälahilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga amobalä dädälahilä, dolö si golai amoïe sihidoa hëi.
7 Amalahilä, Yesuea dolö amoma sähalea, Di awälahilä Sailoama nudugu dibea ami hëmolö mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoïe mida, Mosaloi. Amala säi amo nabalahilä, dolö amo awäla, ödägi ami hëi. Hëlahilä hä, nelebo sulubadela fädäla bebea obëgëi.

* **8:58:** Yone 8.24 amogi gasumilï dibe amo bimalo.

8 Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni ëdëgëse melëlo amoliage sähalea, Wae! Dolö goweda udia dolöma muni ïmola säha seë melëlo amo madelela säi.
9 Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elö gabula säha dibegi, dolö amo hï sähalea, Amoda nemelëla säi.
10 Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Dïe si goda abeahäla fisigäila nabi.
11 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ëi Yesuea nagadaia gofedela sadia idogolahilä nagabalä dädäla, nïe sihidoa hëlahilä sähalea, Sailoama nudugu dibea ami awäla hëmolö mosalola säsio. Amala säsebegi, ne hä awäla hëlahilä, siia melïmelëla säi.
12 Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Na dawa mademelëla säi.
13 Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebea ami sigi asi.
14 Yesuea gofedela nagabalä dädäi amea, dolö amoïe sihidoa hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai.
15 Felesi dolö amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahälala nabi. Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Ea gofedela nagabalä dädäi amo nïe sihidoa negesebegi, na ödägi hëlahilä, siia beahamelëla säi.
16 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade hamoloea abeahäla hamomolöi gabula sälahilä, hilimu moge mogei nelo.
17 Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea dïe si fisigäi goeada, dia ïeda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Eda bea sälo afädë gabiola säi.
18 Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësëlahilä, dolö si fisigäi amoïe eedole emele misialola wei.
19 Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula nabi.
20 Amala nabasebegi, eedole emelea säla obëgësalea, Goda alïle malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alïa dawa.
21 Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alïa dawa mademelë. Amase, nowëa ïe si fisigälasidu. Amoge alïa dawa mademelë. E malësä made ameada, hïma fädäla nabualo. Ea hï e hï fädäla sämolömelëla säi.
22 Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelëla säla negei.
23 Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Hïma nabualola säi.
24 Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welahilä ema sähalea, Dia Godeïe ëi gauia adala, mogolafalï sämalo. Nilïada dolö goda nafade hamolo neala helësësamelëla säi.
25 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahamelëla säi.
26 Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Dïe si amo abeahäla fisigälasisiola nabi.
27 Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla ï amo made nabile. Edoïe nalï nabahamu nea. Dilige ïe bëgëla aulo namolöïe sähalela säi.
28 Amala säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoïe bëgëla auloda di nebego. Nilïda Moseseïe bëgëla aulo neamelë.

29 Godea Mosesema ado säla ï amoda nilïa dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilïa dawa made neamelëla säi.
30 Amala säsebegi, dolö amea ilima säla obëgësalea, Neme, ne bedäi! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasi amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebego.
31 Nafade hamoloïe adoda Godea nabelo made neebe amo nilïa dawadigi nea. Gasoda, afädëa ïe ëi gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa neebe amoïe adoda, ea nabelo nea.
32 Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomalä si fisigälasimelëla säida, dofä made nabimelë.
33 Dolö go Gode neebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi.
34 Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüsebegi, nafadebalä ëdëla aligi nebego gabu. Di gadoiada nilï olelemolö helësësebelela nabi. Amala nabalahilä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

35 Ilia e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöïe Malö amoma asigi afädë negeilela nabi.
36 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo-o, Dolöïe Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi.
37 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melïmelë. Amase, amohïda walio dibalä adosa nebegomelëla säi.
38 Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidilo-o, na dima asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuïe emo mia gumusulahilä, ïe ëi gauia adaha sulo.
39 Yesuea sähalea, nada mogelasimolöïe nagadaiawi misi neawemelë. Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiage, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiage, ne misi neawemelëla säi.
40 Amala säi amo, Felesi dolö odoa ebalä nefolalo amolia nabalahilä, ema nabahalea, Nilïge hä, si golai neebelela nabi.
41 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia sähalea, Nilïa siia beahamelëla sälo ameada, dilile nafadeda dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolö afädëa sugua sibiïe yala idi galogi dogala digala made, oböla yala dabiala fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea.
2 Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë.
3 Idi galo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloïe ado nabelo. Ea hïle sugua sibi hïdo hïdola ëi säla welahilä, hï sigi segea doadigila aulo.
4 Ea hïle sugua sibi sulubadela segea sigi awälahilä, ilia e bëgëla misiäia, hï e dafidila aulomelë. Ïe sugua sibia ïe ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea.
5 Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöïe ado made dawa amea, ili ebalä fisäla aulomelëla säi.
6 Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia amoïe mi dawadigi made nelo.
7 Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Nihïneda sugua sibiïe idi galo neawe.

8 Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë.
9 Nihïneda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemolömelë.
10 Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoïemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi neawemelë.
11 Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihïne neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hïle namolö amo fisiga galomelë.
12 Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülo maase beaseda, ea sugua sibi dïgïla fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala bälälelomelë.
13 Dolö amo fisäla aulo amoïe mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea.
14-15 Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihïne neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihïle nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihïle nefolalebe amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe amoligali nïe namolö fisiga gamolömelë.
16 Yala goweïe isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nïe ado nabala, sosogo afädëfalï hamola, sigi aligiloge afädëfalï namolömelë.
17 Naadoea ne edefade boba hamosa neebe amoïe mida, na nïe namolö fisiga galahilä, bu nea obëgëmolö amogi.
18 Nïe namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoïe geloige, bu nea obëgëmolö amoïe geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säimelëla säi.
19 Ea amala säi amo nabalahilä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi nelo.
20 Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoïe dilia nabasebegoda edoïe nabahala säi.
21 Amala säsebegi gaso, odoaea sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälo amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

22 Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö ï amo helësëla, amoïe Yalusaleme gegedolo segeyo dilo. Mugia i bäu giisalea gögï mulo segeyo amogi,
23 Yesu eda Godeïe mosöa Solomonoïe hadaila sälo dibeadi amogi awäha nelo.
24 Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämolö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilïma ulufala mogola sämola säi.
25 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima säla ï. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla made nebego. Na Naadoïe ëigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne dilima olesa.
26 Gaso, dilida nïe sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebego.
27 Nïe sugua sibi nefolalebe amolia nïe ado nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë.
28 Na iligali namolöi namolö ïasegi, ili dofä made baagomolömelë. Ili nïe naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë.
29 Naadoea amolida nema ï. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoïe naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë.
30 Naado alïda afädëfalï neamelëla säi.

31 Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii.
32 Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoïe oböla ne nufidedelä hamosala nabi.
33 Amala nabasebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihïmu Gode hamola, e gagadei amogi nilïa di igia nufidedelä hamoimelëla säi.
34 Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilile mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele.
35 Siiba Godeïe adoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigimolöi made galëda,
36 na ne Godeïe malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hïle nafolalahilä, nagadaiawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale.
37 Na Naadoïe hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësëmalo.
38 Gaso, ïe hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësësa galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësëmalo. Amala säsebe amoïe mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësëmäiamelëla säi.
39 Amala säi amo nabalahilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doadigila asi.
40 Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla alömodi bu obëgëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa neloa ami awäla nelo.
41 E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweïe säi amo sulubadelada dofä gabumelëla säi.
42 Hä, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

1 Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda Melile ïe esama Madalele sege dilo.
2 Meli ameada Dafidilo Geloiïe emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hïle busa hilïa hësa sulo, amoïe elefi Elasalusi oloi dilo.
3 Oloi dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisalea, Dafidilo Geloi-e, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeamelëla säsi.
4 Amala säsi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöïe oloi mademelë. Udia dolöea Godeïe geloi beala ïe ëi ilibia amo gauia adamäia oloi dialea. Ameada, Godeïe Malö amoïe ëige gauia adamäiamelëla säi.
5 Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo.
6 Elasalusi oloi dialeamelëla säsi amo nabalahilä gaso, Yesu e segeyo äudä bu ya aligi.
7 Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Nilï Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi.
8 Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, Yu dolö ilia di hädamade igia nufulö hamoia ami bu äudulälela nabi.
9 Amalebe Yesuea ilima säla obëgësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoïeda aoa giwilasi dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweïe yo digalo melï neebe ameada digalo mademelë.

10 Gaso, dolö amohïma yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomelëla säi.
11 Yesuea amala sälahilä ilima hobeala sähalea, Nilïle damelë Elasalusi adi dialea. Ne
awäla e didiigimolömelëla säi.
12 Ea amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, e adi
dialea galëda, e oloi amo wahimolömelëla säi.
13 Yesueada e baagoi dibe amoïe säi gasoda, iliada e dofä adi dialeala säha gabula
helësëi.
14 Amala säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë.
15 Dili helësëla, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägïsawe. Mida,
dilia asigi afädë negemäiaïe amai. Nilï hä, e dibea ami afiadila säi.
16 Yesuea amala säi amo nabalahilä, Domasa, ïe ëi elö Didimusila sälo amea, bëgëla
aulo odoa amolima sähalea, Nilïge ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloïe miige, namolöïe miige ne neawela säi

17 Amala sälahilä awäla, besela galamolö suägïla nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula
asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi.
18 Yalusalemela Bedanida holöbö ga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo.
19 Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe amobalä aofila
sigi samolö asi.
20 Madaea Yesu maahamelëla säi amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso,
Melida mosöa sulo.
21 Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi made
baagolabio.
22 Gaso, walioge dia Godema afädë ëdëgëseda, ea ïmolöla helësësamelëla säi.
23 Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Dïe dialifi amoda hä, nowela galamolömelëla
säla ï.
24 Amalebe, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli
nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolöla helësësamelëla säi.
25 Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Nowelasimolöïe miige, amase, namolöïe
miige ne neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagoseda, gamelä eda namolömelë.
26 Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea nema asigi afädë negei amol-
ida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säsebela helësësebelela nabi.
27 Amala nabasebegi, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloi-e. Dida Geleso,
Godeïe malö nagadaiawi digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela
säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dïi

28 Amala sälahilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli welahilä, geleä musügä gëhegi
sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla säla ï.
29 Amala säi amo nabalahilä, Meli e fodolofalï nowela Yesu neebea ami asi.
30 Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiaia amimu nelo.
31 Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigiisa sefolalo amolia Meli e fodolofalï
nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami dïila awäsebela helësëlahilä, ilige e bëgëla
afiai.
32 Meli e Yesu neebea ami awäla besela galala e bealahilä, ïe emo mia gumusula
dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nïe nalifi made
baagolabiola säi.
33 Amala säsebegi, Meliage, Yu ebalä misi amoliage didigaosebe amo bealahilä, Yesuïe
isogi edefademalä sogofalala säosäosa nelo.
34 Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi baui dialeala nabi. Amala nabelebe ilia
ema säla obëgësalea, Dafidilo, dia bimolö misiëla säi.
35 Amalebe afialahilä, Yesueage dïi.

36 Amala dïisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela
säi.
37 Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made
baagomäia, hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

38 Yesuïe isogi bu elö edefademalä sogofalala säosäolahilä awäla, Elasalusi baui dibea
ami besela galai. Baui amoda igi äbägi bausilahilä, igi edefademalä afädëa dofogai dilo.
39 Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi
amoïe elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, e baui segeyo walio biyidu ameada,
sïgä gäha moholömelëla säi.
40 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeïe geloi edefade
amo bimolömelëla na dima dafidi säla ï madelela säi.
41 Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida
adogola nea sähalea, Naado-o, na säi amo dia nabi amogi dima nesegesawe.
42 Na ado säse amo dia nabahamu aligilola helësësa. Ado säi amoda udia dolö
nefolalebe gowe ili helësëla säimelë. Ilia nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula
helësëmäia säimelëla säi.
43 Amala sälahilä, ea gelolafalï sähalea, Elasalusi, di segea doadigila misiëla säi.
44 Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ïe naaboge emoge fagulo
gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila
fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö daiai

45 Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä,
ema asigi afädë negei.
46 Iligi odoa Felesi dolö neebea afialahilä, Yesuea hamoi amo säla ï.
47 Amalebe, Felesi dolöfulo gobela ïlo busafulo amolia Galïsolö dolö amoli mofiala
gegedomalolahilä didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweïe,
nilïa edo hamomolödu.
48 Nilïa ea amala hamomäia guilasiseda, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë
negesa maademolö gabu. Amala hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha
maadelahilä, nilïle gobela ïlo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi.
49 Amala sälahilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ïlo Busa Edefade nelo
amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu.
50 Asiala nilï sosogo neebe amo sulubadela nufideloeada, afädëa udia dolö baagomolö
amo bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helësësalela säi.
51 Ado amoda Gaiafasaïe asigiamu made säi. Eda gäheo i amogi gobela ïlo Busa Edefade
neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelaïe baagola bedefamolö amoïe bea säi.
52 Yesuea Yu ililemu baagomolöïe made. Godeïe malölali sege sulubadelagi fifi asi
sefolalebe amoli neala gegedolasila, afädëfalï hamolasimäiage baagola bedefamolö
amoïe bea säla, säla negei.
53 Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöïe idi hogola didiäha dilo.
54 Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila awäla sege udia
dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë Efalaimula sälo dibea ami, ïe bëgëla
aulolali awäla nelo.
55 Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö sege elö elölagi
nelo amoli sulubadela Yalusalememu afiai. Godeïe siigi nigime baai made namolöïe
hamolo mala dilo amo hamomolöïe, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai.
56 Ili afialahilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeïe mosöamadi ami nefolalea hilidomu
naba hogosalea, Dilia edo helësësa. Eda molö nülo segeyo edefade gedosebeawi made
moholöledula naba hogosa dilo.

57 Dafidi gobela ïlo busa nefolalo amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea,
Afädëa Yesu neë beaseda, nihïlï nafodola moholöïe säla ïa misialola säla ïaha maadei.

12

Melia Yesuïe emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13; Maga 14.3-9)

1 Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolö
dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi
ami nelo.
2 Ilia ami Yesu e obeägïlasimolöïe molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi,
Elasalusi eda dolö Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo.
3 Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hïdo elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi
dilo amo gaula maala, Yesuïe emodaia söga negelahilä, hïle busa hilïa hësa sulo. Weli
amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi
dilo.* 4 Amala hamosebegi, Yesuïe bëgëla aulo afädë, ïe ëida Yudasa Isagaliada, hobeala
ea Yesu hololömolö amea sähalea,
5 Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoi
nefolalebe amoligali ïala made, abisigi waeasesadula säi.*
6 Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea amala säi. Ilile
muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoa fa somodala
nelo.
7 Amala säi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasi-
malo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoïe hamosamelë.
8 Busadäoi nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda
segeyo sulubadelagi dilibalä namolö mademelëla säi.

Gobela ïlo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöïe didiäi

9 Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e neebea ami afiai. Ili afiai amoda,
Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai.
10 Amase, gobela ïlo busa nefolalo amolia didiähalea, Elasalusige nufidedelämelëla säla
didiäi.
11 Mida, Yesuea Elasalusima hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ïlo busa amoli
fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11; Maga 11.1-11; Ulugu 19.28-40)

12 Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula
gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelëla säi amo nabalahilä,
13 waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä
obeägïla uuala säsäla afiahalea,
Agua. Nesege.
Afädë Dafidilo Geloiïe ëigila maasebego, Isilaleïe Gini go, neala hedabolasimäia.
Nilïa ïe ëi gauia adadi. Hosanala
säsäla afiai. *Gë Udälo 118.25, 26*
14 Yesu e sugua dögi üdïli afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoïe Godeïe bebagi
säla dëdëla negei dibe amoda gowe.
15 Saionoïe idiwi-e, dia bedämabu. Dïe gini hä, sugua dögi üdïlidaia fila maasebego
bimalola
säla dëdëla negei dialea.* *Aisaea 62.11; Segelaea 9.9*

---

* **12:3:** Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë ëi nadaïe difia hamolo. * **12:5:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusa*la sälo. * **12:15:** Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

16 Segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia amo hamoi amoïe mi fädäla helësëi made
nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä, fedala ïe yo digalomadi sebegi, Godeïe
bebagi hï eïe amala säla dëdëla negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge,
helësëla obëgëi.
17 Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahilä, e baagoiala nowelasise melëlo amolia
säla daidosamu nelo.
18 Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo
nabalahilä, e idiafa gausiamolö afiai.
19 Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilïa hamomolöi madego beasebele. Hä,
udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

20 Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeïe ëi gauia adamolöïe Yalusaleme gegedoi
amoligi Giligi odoa ilige maala sulo.
21 Amo gala Giligi ili Filibi neebea ami misi. Filibi eda Galiliïe gaamu Bedesaida ami
fii dolö. Ilia ema sähalea, Dafidilo, nilïa Yesu melëdeläla säi.
22 Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla ïalahilä, ele helegela awäla, Yesuma säla ï.
23 Amo säla ïasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöïe Malö ëi sälo namolö amoda hä,
besela galai gabuwe.
24 Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made
baagoseda, gägä afädëfalïmu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagoseda,
amea gägä yafie negemolömelë.
25 Amaimo, afädëa hïle namolö amomu mi hamosa aligiseda, ïe namolö amo hogosa
helemolömelë. Amase, afädëa nagadaiawi nea, ïe namolö amoma baagi ïala fisiseda,
namolö amo gaula nea namolöi namolömelë.
26 Amaimo, afädëa nïe hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne
neebea ami nïe hamoi hamolasiloge namolömelë. Nïe hamoi hamolasiloda, Naadoea e
ëi sälo namialamolömelëla säi.

Ilia hä Dolöïe Malö gauia adogomolö dialeala säi

27 Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nïe iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë.
Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naado-o, nelebo walio nema hamomolö amo
dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoïe mida, amo gausiala digamäia
misi nea.
28 Naado-o, dia dïe ëi edelasimalola säi.
Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nïe ëi
edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömelëla säi.
29 Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebe-
gola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola säi.
30 Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameada, ne ugila negemolöïe säi
mademelë. Amoda dili ugila negemolöïe säsio.
31 Walioda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso,
waliomu nagadaiaïe busa neebe amoge haila digimolömelë.*
32 Ilia ne nagadaia nea gauia adogoseda, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi
dusugamolömelëla säi.*
33 Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela
amala säi.

---

* **12:31:** Nagadaiaïe busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügäigi baala negemolö amo helësëla amala säi. Ameamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahilä ilibiafalï ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

34 Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilïa Godeïe Ado säla negei
dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömelëla säi nabi. Gaso,
dia sähalea, Dolöïe Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöïe
Malöla säsebegoda nowëla nabi.
35 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfalï dibewegida yo digalo e
dilibalä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeada, yo digalo neebewe gaalu nawesa
namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameada, idi gowegi awähala helësëla made
nawelo nea.
36 Yo digaloïe malö namolöïe, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë
negemalola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo säha maadelahilä, udia dolöea e melëloea musügä namolö asi.
37 Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema
asigi afädë made negei nelo.
38 Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäiaïe amala hamoi. Aisaeaea bea
säla negei amoda gowe.
Dafidilo Geloi-e, nilïa ado säsebeweda, nowëa dofä gabula helësëidu. Amase, Dafidilo
Geloïïe geloi amoda nowëma oleidula
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.1*
39 Ilia Yesuma asigi afädë negemolö ulï nelo. Amoïe mida, Aisaeaea ado elö säla negei
dibe amoda gowe.
40 Ilia siia beala, asigia helësëla besuseda, na ili wahilasiloea, Godea ilile si dofogalasila
asigi gala digimelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.10*
41 Aisaeaea amala säi amoïe mida, ea dafidi Gelesoïe yo digalo hïdo elöi amo bealahilä,
Gelesoïe amala säimelë.
42 Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda,
Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisiloea, ilia Felesi amoli helësëlahilä,
asigi afädë negei amo ulufala made säi.
43 Mida, ilia dolöea ilile ëi gauia adamäiala helësëlo ameada, Godea ilile ëi gauia
adamäiala helësëlo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëla säi

44 Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameada, nemamu made,
ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea.
45 Amase, afädëa ne bease ameada, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea.
46 Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo
nagadaiawi namolö misi.
47 Afädëa na ado säsebewe nabalahilä gaso, bëgëlo made neebe amoda, na e made
mogemolömelë. Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi
made. Nada ili sigi obëgëmolö misimelë.
48 Be amai gaso, afädëa nema baagi ïala, nïe ado made nabaseda, amoïe gudi mogelo
afädë nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla ïasebe wea wäla gudila
mogemolömelë.
49 Mida, na nihïle asigiamu säha mademelë. Ne misialala sälo Naadoea ado gowe
sämalola säla ïmelë.
50 Hamomalalo ameada namolöi namolö amo ulufadigilola helësësamelë. Amala
helësëlahilä, na ado säsebeweda, Naadoea nema sämalola säi amo gadolamu säha
neawemelëla säi.

Yesuea ïe bëgëla aulo amolima, Dili dïgïla ne Naado neebea obëgëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ïe bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

1 Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësësalea, segewe dïgïla ïe
Eedo neebea moholö amoda, ga madesebela helësësa nelo. Ea hïle udia dolö nagadaia
nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu
nea baagoi.
2 Hä deadifalï, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoïe malö Yudasa
Isagaliadaïe asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëlasi.
3 Yesuea helësësalea, Eedoea nelebo sulubadela ïe naabogimu gausisebegi, Gode
neebeala misi amo, bu Gode neebea ami obëgëmolö gabula helësësa nelo.
4 Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nülo auli mia ami nowela nea, ïe fagulo daia
gäi amo giilahilä, dawila neala bului.
5 Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ïe bëgëla aulo amolile emo nigime hëla
didigila awäla, dawila hï bului amoïe bidia dogadigila digisa nelo.
6 Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi, ea sähalea, Dafidilo
Geloi-e, dia nïe emo nigime hësalela säi.
7 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweïeda, dia made
helësësebego. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi.
8 Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nïe emo nigime dofä made hëmolömelëla säi.
Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hëseda, dida nebalä made dila
namolögodala säi.
9 Amala säsebegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe emomu made. Nïe
naabo busala hëmalola säi.
10 Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe
amoda, emomu hëmolö dialea. Ïe domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä,
nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea säha mademelëla säi.
11 Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoïe mida, eda dolö gowea
hololömolö neala hï dawadigi nelo.
12 Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahilä, ïe fagulo gii amo bu salugala, hï suloa
ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweïeda, dilia
helësësebele.
13 Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë.
Amai, neda dofä amo neamelë.
14 Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola,
diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea.
15 Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia olele-
samelë.
16 Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ïe busa neebe
amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neebe ameada, e mosalalo amo made
baagilomelë.
17 Hä, walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägïsa namolömelë.
18 Na dili sulubadelama sähalea säha made. Dolö na memelei amolida nihï
dawadigimelë. Gaso, Godeïe bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala
digamäiaïe amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nïe molö naha filo
amea, ne emesala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea.

19 Walio na dilima säla ïasebeweda, made hamola neebe amo gaalu säla ïahago. Hobeala
na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela
dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla ïahagomelë.*
20 Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise
ameada, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameada, ne
misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25; Maga 14.17-21; Ulugu 22.21-23)

21 Yesuea amala sälahilä, ïe iso asigigi edefademalä yöi nea säla ulufadigisalea, Na
dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi.
22 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made ameada,
elöea elöma beala, elöea elöma bealai.
23 Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hï e miafalï ami sulo.
24 Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla
säi.
25 Amalebe, bëgëla aulo amea, Yesuïe bidagia golögïa alogolahilä nabahalea, Dafidilo
Geloi-e, nowëa amamolö gabula nabi.
26 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na wahalo dagaboi amo neala hëhei
gobei ödägi geagilahilä, afädëgali ïaseda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea
wahalo dagaboi amo geagilahilä, Saimono Isagaliadaïe malö Yudasagali ï.
27 Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea
ema sähalea, Dia afädë hamomolö neebe amo hä, aabela hamomalola säi.
28 Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweïe säsebela helësëi made
sefolalo.
29 Odoaea helësësaleada, Yudasaea muni adu ägülo ameada, molö nülo segeyo edefade
gedosebe amoïe nelebo odoa bidia nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoli-
gali, gui nelebo afädë ïa mosalahaledula helësëi.
30 Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilä, fodolofalï doadigila asi. Amo gaalu
hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

31 Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöïe Malö amoïe ëi ilibia
amo olesebemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeïe ëi ilibia amoge olesagomelë.
32 Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeïe ëi ilibia amo oleseda, Gode hï Dolöïe Malö
amoïe ëi ilibia amoge walio wegi wäla olemolömelë.
33 Nïe malöla dili-e, neda dilibalä holöbö ede made namolömelë. Ne awäseda, dilia ne
hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima säla ï amo gadola wäla, walioge na
dilima säla ïahago. Ne awäse amogida, dili moholöi mademelë.
34 Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu
boba hahamosa namialo. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba
hahamosa namialo.
35 Dilia dihilimu boba hamose ameada, udia dolö sulubadelaea dilida nïe bëgëla aulo
neala helësëmolömelëla säi.

Yesuea Fida dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35; Maga 14.27-31; Ulugu 22.31-34)

36 Amala säsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi-e, dida abidi
moholö nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Sege ne moholö
amogida walio dia bëgëla moholöi mademelë. Hobeada dia bëgëla moholömelëla säi.
37 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, edoea na walio di bëgëla
moholöi madedu. Nïe namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëla säi.

* **13:19:** Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

38 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dïe namolö amo dofä negali fisiga gamolöle.
Na dima dofä gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gäla made neëgi, nafi bu ohodoala
dia ne dawa madela sämolömelëla säi.

14

Yesuea Naado neebea moholö idi, ne neawela säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia yöia idogola säosäola namiabio. Godema
asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë negemalo.
2 Nïe Naadoïe mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made
sälabio. Dili namolö sege amo daiamolöïe, ne ami moholömelë.
3 Awäla dili namolö sege amo daiala negesilahilä, sege ne namolöia ami dilige nebalä
nihïlïgïla namolöïe, na dili bu bea obëgëmolömelë.
4 Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebegomelëla säi.
5 Amala säsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, sege di moholö amoda
nilïa dawa made. Hä, di idi gowegi moholö neala nilïa abilia helësëmolöi gabula nabi.
6 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Idige, ado dofäge, amase, namolöge,
nihïne neawe. Afädë Naado neebea moholö, ne neebea made maaseda, moholöi
mademelë.
7 Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila, e bealahilä
dawadigisagomelëla säi.
8 Amala säsebegi, Filibia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Diado nilïma olemo. Oleseda,
nilïa dofeala helësëmolömelëla säi.
9 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalä nelo amo, dia
aso, ne dawa made neale. Afädëa ne melï neebe ameada Naadoge melï nea. Amala
hamolo dibe amo, dia diado nilïma olemola säi amoda, abeahäladu.
10 Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofä gabula
made helësësale. Na dilima ado säla ïaha neebeweda, nïe asigiamu säla ïaha made. Naado
e nema neebe amea ïe hamoi amo hamosamelë.
11 Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahilä,
dofä gabula helësëmalo. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe
beala dofä gabula helësëmalo.
12 Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë negei neebe amea na
hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado neebea awäse ameada,
nema asigi afädë negei neebe amea na hamosa nelo amo baagila awäla, hamoi edefade
hamomolömelë.
13 Malöea hamosebe amea Eedoïe ëi gauia adamäia, dilia nïe ëigi nea nelebo afädë
ëdëgëseda, na hamomolömelë.
14 Dilia nïe ëigi nea nelebo sulubadela ëdëgëseda, na hamomolömelëla säi.

Yesuea Eleloi Gesami fisiga wemolömelëla säi

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamo-
malola säsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë.
16 Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabulömelë. Eada diligali ïmolömelë. E
maalahilä, dilibalä namolöi namolömelë.
17 Ugila Negela Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimelë. Nagadaia udia dolöea e made
melëlo, dawa made amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä neebe ameage,
amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigimelë.
18 Na dili guluba gadoi namiäia dïgïla moholö mademelë. Neda dili neebea
obëgëmolömelë.
19 Holöfalï nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne made bimolö. Gaso, diliamu bi-
molömelë. Ne neebe ameada, dilige namolömelë.

20 Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömelë.
21 Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba hamolahilä, nihïne ema ulufala olemolömelëla säi.
22 Amala säi amo nabalahilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nilïmada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelëla säi amoda, mi edoïela nabi.
23 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa ne boba hamoi neebe ameada, nïe ado bëgëla hamosa namolömelë. Naadoea e boba hamoi nea, e neebea ami Naado alï halïgïla maalahilä, ebalä aligimolömelë.
24 Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nïe ado bëgëla made hamomolömelë. Dilia ado nabaha nebegoda, nïe ado made. Naado ne digamalala sälo amoïe adomelë.
25 Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla ïaha nelo amomelë.
26 Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloi Gesami Naadoea nïe ëigila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela olelesa maademolömelë. Na dilima säla ïaha nelo amo sulubadela, ea dilima helësëlasimolömelë.
27 Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima ïahagomelë. Nïe dalulasilo amo diligali ïahago. Na ïase amoda, nagadaia udia dolöea ïlo amo gadoi ïaha mademelë. Hä, dilia yöia idogola säosäolage, bedälage namiabio.
28 Na dilima sähalea, Ne awälahilä, dili neebea bu obëgëmolömelëla säi amoda dilia nabi amomelë. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebea awäsewegi dilia obeägïlabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea.
29 Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu, na dilima säla ïaha nelo amomelë. Säla ï amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädë negemäiaïemelë.
30 Na dilibalä ado sedade säha namolö made gabumelë. Mida, nagadaiaïe busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë hamomolö made bimolömelë.
31 Gasoda, nagadaia udia dolöea na nïe Naadoma boba hamoi neebe amo helësëmäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomelë.
Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihïne neamelëla säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihïne neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamelë.
2 Nema adomo dila neebe amogi, afädë gägä made negelo neebe amoda, Naadoea damula fisilomelë. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea.
3 Na dilima ado säla ï ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelë.
4 Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelë. Adomo afädëa i gelebi ëfë mima dila made hïdo nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademelë.
5 I gägä negelo gelebi ëfëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebego. Afädëa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelë. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego.
6 Afädëa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelë.
7 Dilia nema dila, amase, nïe adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe amo gadoi ëdëgëseda, ëdëgëse amo gadoi diligali ïmolömelë.

8 Dilida ne bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoïe ëi gauia adogomolömelë.
9 Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelomelë. Nïe boba hamolo amogida dili namialo.
10 Na nïe Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ïe boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla hamosa aligiseda, nïe boba hamolo amogi dilige namolömelë.
11 Na helësësaleada, nïe obeägïlo dilima negemäiage, amase, dilile obeägïlo dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla ïaha neawemelë.
12 Na dilia hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo.
13 Afädëa ïe damelëgali ïe namolö amo fisiga gaseda, ea ïe damelë boba hamose ameada, boba hamolo sulubadela baagila aulomelë.
14 Na dilima hamomalola säse amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelë.
15 Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea säha made. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ïe busa neebe amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima damelëla säha. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësëmäia säla ïaha maadei amomelë.
16 Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamiäia hamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nïe ëigi Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea ïaha maademolömelë.
17 Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ïe bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

18 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësëmalo.
19 Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibalä boba hamolo amo gadola, dilibaläge boba hamola aligilabiomelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameada, dili nagadaiaïe made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë.
20 Na dilima ado säla ï amo helësëla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neebe ameada ïe busa neebe amo made baagilo. Ilia ne neala sëlasi ameada, dilige neala sëlasimolömelë. Ilia nïe ado bëgëla hamoseda, amase, dilile adoge bëgëla hamomolömelë.
21 Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nïe ëigi neebe ameage, amase, ne misialala sälo neebe amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolömelëla säla ï amomelë.
22 Na ilima ado mala säla ïmolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilïa dawa made nea hamoimelëla sämolö ulï bimolömelë.
23 Nema bimolö habobaha neebe ameada, Naadomage bimolö habobaha nea.
24 Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba hamolo made gadoi hamosa nelo amo ilia bimäia, made hamosa nelo galebeda, ilia nafade hamosala helësëla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahilä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha neagomelë.
25 Ilia amala hamoi amoïe, ilile Ado säla negei dibe amogi, säla dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memalä ilia nema bimolö habobaimelëla, säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaïe amai.
26 Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobalä neebe amoda, na e dilima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälo Gesami, Naado neebeala moholömelë. E maalahiläda, ne ulufala säla ïaha namolömelë.

27 Amase, mi gäwiafalï amila dili nebalämu nelo ameada, diliage ne ulufala säla ïmolö galeamelëla Yesuea säi.

16

1 Dilia asigi afädë negei nebego dïgïla made mosäia, na dilima ado we säla ïahawemelë.
2 Ilia dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë. Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea, eada Godeïe hamoi hamolasisala helësëla, dili nufulömelë.
3 Ilia Naadoge nege dawa made amea, amala hamomolömelë.
4 Amala hamomolömelëla säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësëmäia säla ïahagomelëla säla ï.

Yesuea Eleloi Gesamia hamoi hamomolö amoïe säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala hamomolömelëla, na dafidi mi gäwia amila made säla ïala nelo amoda, ne dilibalä nelo amea, made säla ïala nelomelë.
5 Amai gaso, walioda, ne misialala sälo amo neebea moholö neamelë. Amai, nema diligi afädëa di abododi moholö neala made nabasebego.
6 Amala säsewegida, oböla dilile asigigi edefademalä bobailösebego.
7 Bobailösa gaso, na dilima dofä säla ïahago. Ne moholö ameada, dili ugila negesalea ne moholö neamelë. Na dili dïgïla moholö made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibalä namolö made maalabiomelë. Ne awäseda, e dili neebea digamalamolömelë.
8 E maalahilä, nagadaia udia dolöma nafadeda gowe gadoimelëlage, mala mogoida gowe gadoimelëlage, amase, Godea gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla ïmolömelë.
9 Ilia nema asigi afädë made negei neebe ameada, nafadeda gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.
10 Ne Naado neebea awäseda, dilia ne bu elö made bimolö ameada, mala mogoida gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.*
11 Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameada, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla ïmolömelë.*
12 Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu.
13 Amai gasoda, dofä sälo Gesami e maaseda, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helësëlasisa maademolömelë. Ea hïle asigia säla ïmolö mademelë. Ea säse nabase amomu säla ïmolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoïe fädäla säla ïmolömelë.
14 Ea nïe ado gaula maala, dilima säla ïmolömelë. Amala hamose ameada, nïe ëige, nïe geloige gauia adogomolömelë.
15 Nelebo hulu sulubadela Naadoïe dibe amoda, nïe dialea. Amala dibe amea na sähaleada, Nïe dibe amo Gesamia gaula maalahilä, dilima säla ïmolömelëla säla ï amomelëla säi.

Yöi dibea amila hobeala obeägïmolöla säi

16 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelolahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä, hobeala bu bimolömelëla säi.
17 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilïma säsebe amoda edodu. Ea ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, ede made nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömelëla säi amoge, amase, ne Naado neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helësëla säidu.

---

* **16:10:** Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e ebalä samolö fedai. Ameada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea. * **16:11:** Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeïe siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ïe geloi amo haila fisi.

18 Aso, sähalea, Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helësëla säidu. Amoïe mida, nilïa made helësësebela säla didiäha dilo.
19 Ilia Yesu ema naba obëgëdeläla helësësebe amo hï dawadigilahilä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na säi amoïe mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amogige, amase, ede made nelolahilä hobeala ne bu bimolömelëla säi amogige mi hogola didiäha dialeale.
20 Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola dïisa neëgi, udia dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägïsa namolömelë. Dilida yöi edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägïlo bedefamolömelë.
21 Udiaea malö ägümolö salea sëmolö fu besela galase gaaluda, asigi säosäosa filo. Gaso, ea hä malö ägüla maala saleada, dafidi sëi amo elabolahilä, ea hä, nagadaiawi malö ägüi amogi obeägïlo.
22 Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägïmolömelë. Dilia obeägïmolö amoda afädëa neala hogosa helemolöi made bimolömelë.
23 Segeyo amogida, dilia nema afädë made nabulömelë. Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nïe ëigila Naadoma nelebo afädë ëdëgëseda, ea nabala ïmolömelë.
24 Dafidi dilia nïe ëigila nelebo afädë ëdëgëla made nelo gasoda, ëdëgëmalo. Obeägïlo dilima nobamäiaïe, nelebo afädë ëdëgëseda, dilia gaula namolömelëla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemelëla säi

25 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima säla ïaha nelo amoda, ado besulamu säla ïaha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neamelëla säla ulufadigimolömelë.
26 Segeyo amo gala neada, dilia nïe ëigila Naadoma ëdëgëmolömelë. Na Naadoma dilile säsimolömelëla säha mademelë.
27 Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne dofä Gode neebeala misi gabula helësëi neebe gogi.
28 Naado neebeala maala nagadaiawi digala neawe. Oböla walioda, sege we dïgïla Naado neebea bu obëgësamelëla säi.
29 Amala säi amo nabalahilä, ïe bëgëla aulo amolia sähalea, Agua, dia besula made säla, dofä ulufadigila säsebego.
30 Nilïa walio helësësalea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nabulöi madela helësësawemelë. Ameada, nilïa dida dofä Gode neebeala misi gabula helësësa neamelëla säi.
31 Yesuea ilima säla obëgësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago gaso,
32 nabuö. Segeyo afädë besela galamolö amoda, hä, besela galahagomelë. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili neloa ami afufula, ne nihïdofalï dïgïla fisäla dusudasila afiaha maademolömelë. Amamolö gaso, ne nihïdo made, Naado halïgïla neamelë.
33 Na dilima ado amo säla ïaha nelo amoda, dilia nema dilahilä dalulo gaula namiäiaïe, säla ïaha neawemelë. Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelëla säi.

17

Yesuea ïe bëgëla aulo amoli helësëla Eedoma adolasi

1 Yesuea ïe bëgëla aulo amolima ado amoli säla ïaha maadelahilä, selesaia mosöa sida adogola nea sähalea, Naado-o, segeyo amoda hä, besela galai gabuwe. Dïe Malöea dïe ëi ilibia amo olemäiaïe, dia Malö amoïe ëi ilibia amo olemalo.
2 Mida, dia udia dolö ema ï amoligali, ea namolöi namolö ïmäiaïe, ea udia dolö sulubadelaïe busa namiäia, dia egali geloi ï gabumelë.

3 Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofäda dimu neebela helësëlo, amase,
Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helësëlo amomelë.
4 Hamoi dia hamomalola säla ï amoda na hä, hamosa maadeimelë. Amala hamosa
nelo ameada, ne nagadaiawi nea, dïe ëi ilibia amo ilima oleimelë.
5 Naado-o, siiba naga föi we made hamola ne dibalä nea, nïe ëi ilibia nelo amo gadola,
dïe siigi ëi ilibia nelo amo bu ïmalo.
6 Nagadaiawi nelo dolö odoa, dia nema ï amolima dïe ëi ulufala olesa nelomelë. Dïe
nelo amoli dia nema ïasio. Ilia dïe ado nabala dia säi amo bëgëla hamoimelë.
7 Nelebo sulubadela dia nema ï amoda, dimadila misi gabula ilia hä, helësësa maadei
neamelë.
8 Mida, dia nema ado säla ï amolida, na ilima säla ïaha maadesebegi, ilia hä, niimelë.
Nealahilä, ne dofä di neebeala misi gabula helësësa maadei nea. Amase, dia ne dofä
fisiga wei gabula helësësa maadei neamelë.
9 Na ili helësëla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö sulubadela helësëla
adolasisa mademelë. Na adolasisebeweda dia negali ï amolimu helësëla adolasisamelë.
Amoïe mida, ilida dïe neebe amoïe.
10 Udia dolö nïe neebe amoli sulubadelada dïe neamelë. Amase, dïe neebe amoli
sulubadelada nïe nea. Ilia mala hamosebe amea, nïe ëi ilibia amo olesebemelë.
11 Hä, walioda ne di neebea moholö neawe. Neda nagadaiawi made namolö. Ilimu
wi namolömelë. Naado Hedabi Eleloifalï-e, alï afädëdi neebewe gadola, ilige afädëdi
namiäia, dia dïe ëi nema ï amoïe geloia ili sigi namialo.
12 Ne ilibalä nelo amogida, dïe ëi nema ï amoïe geloia ili sigi nelomelë. Na ili sigi
nebegida, afädë dabadigi mademelë. Be, dolö afädë dabadigimolö nelo amomuda hä,
dabadigimelë. Amala hamoi amoda ado Godeïe bebagi dëdëla negei dibe amo gadola
gausiala digamäia.
13 Walioda hä, ne di neebea maahago. Gaso, nïe obeägïlo ilile isogi nobamäia, ne
nagadaiawi nea dima adolasisamelë.
14 Na ilima dïe ado säla ïaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe amolia ilima
bimolö habobaha nelomelë. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige
nagadaia sosogo made neebe amea.
15 Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosäia made adosamelë. Nafade
hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi namiäiaïe adosamelë.
16 Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea.
17 Dïe adoda dofä sälo dialea. Ili nafolala dihïle namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile
isogi hamoi hamolasimalola sähago.
18 Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola,
nage ili udia dolö nefolalebea ami afufumalaimelë.
19 Na ili helësëla, ili dihïlefalï dofä nafolala namiäiaïe, nege dima odala ïala neawe.
20 Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ilia ado säla ïase amo nabala,
nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasisagomelë.
21 Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naado-o, di nema neebe amo
gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alïma namiäiala hamesa. Nagada-
iawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäiaïe amala
adolasisago.
22 Alï afädëdi neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ëi ilibiale ï
amo, na iligali ïmelë.
23 Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofä afädëdi
namiäiaïe. Amoïe mida, nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei
gabula helësëmäiaïe, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula
helësëmäiaïemelë.

24 Naado-o, dia udia dolö nema ï amoli ne namolöia ami ili nihïlïgïla namiäiage, amase,
nïe ëi ilibiale, yo digalole dia nema ï amo bimäiage hamesamelë. Naga föi made hamola
nea, dia ne edefademalä boba hamosa nelo amea, ëi ilibia amoge, yo digalo amoge ïmelë.
25 Mogoi neebe Naado-o, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso,
nada di dawadigimelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula
dawadigisa maadeimelë.
26 Na ilima dïe ëi ulufalasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima
diamiäiage, amase, nihïne ilima namiäiage, dïe ëi, hä, ulufalasisa namolömelëla adola
wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi
(Madiu 26.47-56; Maga 14.43-50; Ulugu 22.47-53)

1 Yesuea Godema adosa maadelahilä, ïe bëgëla aulo amolalibalä segea doadigila awäla
ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagai afädë dibea ami ïe bëgëla aulo amolali awäla
besela galai.
2 Sagaia amida dafidi Yesuea ïe bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo.
Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo.
3 Amai ameada, Olomo ami dolö odoage, Godeïe mosö idihë aligilo odoage, Felesi
dolö odoaeage gobela ïlo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige gaula, amase,
nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi.
4 Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hï dawadigilahilä, doadigila
awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi.
5 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Nilïada Nasalese dolö Yesu hogola misila
säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obëgësalea, Amoda nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge
ilibalä misi nelo.
6 Yesuea, amoda nemelëla säi amo nabalahilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia
fila didigafui.
7 Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. Amalebe
ilia sähalea, Nilïada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi.
8 Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla ï amo, amoda nemelë.
Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu ïmola säi.
9 Dafidi hï sähalea, Naado-o, dia dolö negali ï gowe ili afädë made dabadigila säi amo
gadola gausiala digamäia amala säi.
10 Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala neawelahilä, gobela
ïlo Busa Edefadeïe hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo
dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoïe ëida Malagusi.
11 Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihï salelo amogi sala
obëgëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi ï gowe na made molö gabula helësësalela
säi.

Ilia Yesu Anasa neebea sigi asi

12 Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihë
aligilo amolaliage, Yesu gaulahilä ëfëa nafodoi.
13 Amalahilä, ilia e Anasa neebeadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaïe esöa nelo. Gäheo i
amogida, Gaiafasa eda gobela ïlo Busa Edefade nelo.
14 Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala
baagomolö dofea gabumelëla säi.

Fidaea Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-70; Maga 14.66-68; Ulugu 22.55-57)

15 Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla
aulo elö amoda gobela ïlo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela
ïlo Busa Edefade amoïe yala isogi nogila digai
16 gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ïlo
Busa Edefadea dawadigi amea udia dolïsä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida
yala isogi sigi digai.
17 Sigi digasebegi, udia dolïsä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö
goweïe bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ne mademelëla säi.
18 Gögïsebegi, hamoi hamolasilofulo, idihë aligilofulo amolia nulo gobelahilä, gögï
hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibalä ami gögï hausa nelo.

Gobela ïlo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi
(Madiu 26.59-66; Maga 14.55-64; Ulugu 22.66-71)

19 Amo gala, gobela ïlo Busa Edefade amea Yesuma ïe bëgëla aulo amolilege, ea ado
säla olelei amoïege nabi.
20 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli su-
lubadelama ulufala säla olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeïe
mosöage, sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa
nelomelë.
21 Edoïe dia nema nabaha. Na mala säla ïase nabelo amolima nabualo. Na säi amo ilia
dawadigi neagomelëla säi.
22 Yesuea amala säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahilä, Yesu
e naabo gafea nufudalahilä nabahalea, Dia gobela ïlo Busa Edefade egowe gadoima
egomalä säla obëgëmolöi gabulela nabi.
23 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala
säimelëla nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalo. Be, na mogola säi amogi galëda,
dia ne edogi nufudahala nabi.
24 Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ïlo Busa Edefade Gaiafasa neebea sigi mosalola
säsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi amola wäla sigi asi.

Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.71-75; Maga 14.69-72; Ulugu 22.58-62)

25 Saimono Fida e nulo gobeia ami gögï hausa nebegi, ilia ema nabahalea, Dige ïe
bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Ne mademelëla säi.
26 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade amoïe hamoi hamolasilo afädë ami nelo
amoda, dafidi Fidaea gëhe dagala sali amoïe sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia
ami ebalä neebe na melï amoda di madelela nabi.
27 Amala nabasebegi, Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai
amole, haea gagalugo gawalia gäi.

Ilia Yesu e Bailadi neebea sigi asi
(Madiu 27.1-2, 11-14; Maga 15.1-5; Ulugu 23.1-5)

28 Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebea amila Beledoliama mosöa ami sigi
asi. Yosefalï sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeïe siigi nigime baai made aligilo amo
damumolöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala made, segea nelo. Mida, ilia
Baagila Asi Segeyo amoïe molö molöïe amai.*

* **18:28:** Beledoliama mosöda Gabenaïe mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ïe sosogo amolige Olomo dolö ameada, Yu ilia Godeïe siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bëgëla hamolo made nelo. Amala hamolo ameada, Yu ilia asigisaleada, ilia fii odoa ilile mosöa nogila digaseda, Godeïe siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeïe siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoïe molö nülo made.

29 Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö goweada edo
nafade hamosebegi gudimolöïe sigi misila nabi.
30 Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea nafade made hamoi galebeda, nilïa
e sigi made maalabiomelëla säi.
31 Amalebe, Bailadia säla obëgësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöïe, dihili e
sigi obëgëmalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilïa gudilahiläda, dolö afädë nufulöi
mademelëla säla negei dialeamelëla säi.*
32 Amala säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomalä hamosegi baagomolö gabula
ulufala olei amo gadola gausiala digamäiaïe säi.
33 Amala säsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä
ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi.
34 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia dihï asigia helësëla nabahale,
ma, odoaea nïeïe säi nabala nabahalela nabi.
35 Amala nabasebegi, Bailadia säla obëgësalea, Neda Yu dolö gabule. Dihïle fiifalï
amoliage, gobela ïlo busa amoliage di nïe naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea
amahala nabi.
36 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda
nagadaiaïe mademelë. Be, nagadaiaïe galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea, nïe hamoi
hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaïe
mademelëla säi.
37 Amala säsebegi, Bailadia ema sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi.
Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dihï ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë.
Ado dofä amo säla ïaha maademäia nagadaiawi digasebegi, ne nemea neegela ägüi amo
neawe. Udia dolö dofä sälo sosogo nefolalebe amoli sulubadelaeada, nïe ado nabelo
neamelëla säi.
38 Amala säsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-31; Maga 15.6-20; Ulugu 23.13-25)

Bailadia ado säha maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli neebea awälahilä,
ilima sähalea, Ema nafade afädë made beagoleimelë.
39 Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda,
galabaia dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu udia dolöïe beaha aligilo
gini gowe dihilima fisigädulela nabi.
40 Amala nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa
fisigämalola säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

1 Amala säi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämaloi. Fëgälahilä,
2 ami dolö amolia ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigïla amalela ïe busagia
salugasilahilä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge salugasi.
3 Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo
gini-e, di go gabiola sälahilä, naabo gafea fadaha nelo.*
4 Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö gowema nafade afädë made
beagolei gabula helësëmäia, na dili neebea gui sigi segea doadigila fedahagola säi.

---

* **18:31:** Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomalolada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo. * **18:40:** Dawadigi dolö ili yafiea helësësaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöïe nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi. * **19:3:** Madiu 27.29gi säi dibe amo bimalo.

5 Yesu e ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga
salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola
säi.
6 E bealahilä, gobela ïlo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea,
Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla
obëgësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë
made beagoleimelëla säi.
7 Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obëgësalea, Nilïa ado afädë säla negei galea. Ea e
Godeïe malöla sälo ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nufulö dialeala säi.
8 Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedälahilä,
9 Beledoliama mosö amoïe mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida
abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obëgëi.
10 Made säla obëgësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obëgësale. Di fisigämola
sämolöïe geloige, i fügäigi baala negemola sämolöïe geloige na gaulube amo, dia made
helësëlalela nabi.
11 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema
hamomäia geloi made ï galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio.
Be, dolö dïe naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade
edefademalä hamoimelëla säi.
12 Bailadia amala säi amo nabalahilä, Yesu fisigämolöïe idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala
didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaïe damelë mademelë. Dolö
afädëa hï e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelëla säla didigai.
13 Amala säi amo nabala, Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege ëi Igi
Bealë Baledei difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoïe ëi Hibulu
adoeada, Gabadala sälo.
14 Baagila Asi Segeyo amoïe helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi,
Bailadia Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola
säi.
15 Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda i fügäigi baala negemalola
uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi
baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ïlo busa amolia säla obëgësalea, Nilïle
gini elöda maade. Sisa afädëmu neamelëla säi.
16 Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44; Maga 15.21-32; Ulugu 23.26-43)

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi.
17 Ea hïle i fügäi amo hï gaulahilä, gaamu amo dïgïla sege ëi Busa Giwi Segela sälo dibea
ami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälo.
18 Segea ami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda
mogogi, elö ïe naabo dafädimadi, elö ïe naabo fefeädimadila baala negei.
19 Bailadia i gäi baledeidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea,
NASALESE FII YESU, YU UDIA DOLÖÏE BEAHA ALIGILO GINIla
dëdëlahilä, i fügäi amoïe bidigi baasi.
20 Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi
adoeage säla dëdëla negei dibe amo, Yu udia dolö yafiea nidesamu nelo.
21 Amala dëdëla negei dibe amo bealahilä, Yu ilile gobela ïlo busa amolia Bailadima
sähalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sälada dëdëmabu. Ea hïmu sähalea, Neda Yu udia
dolöïe beaha aligilo gini neamelëla sälola säla dëdëmola säi.
22 Amala säsebegi, Bailadia säla obëgësalea, Na dëdëla negei gomu diamiäia. Gameläla säi.

23 Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negesilahilä, ïe fagulo gii amo biyidiala
mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea gagalahilä, ïe fagulo elö daia
salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolöi made, didigala afädëfalï asi
gabugi,
24 ami dolö amolia hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela
melëdelä sadu hamodila säi. Ado säla negei amea sähalea, Ilia nïe fagulo mogelahilä,
nïe daia salugalo gii amoïe sadu hamoimelëla säla dëdëla negei dibe amo gausiala
digamäiaïe, amala hamoi.
25 Yesuïe emege, emeïe esamage, Golobasaïe udia Melige, amase, gaamu Magadala
udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala negei amo ga madela ami nefolalo.
26 Yesuea, ïe emele, ïe bëgëla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefalï neebe
amo bealahilä, emema sähalea, Neme-e, dïe malöda egowemelëla säi.
27 Amase, bëgëla aulo amomage sähalea, Dïe diemeda egowemelëla säi. Amalebe,
bëgëla aulo amea amo gala säia amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

Yesu hï hame hä, mosaloi
(Madiu 27.45-56; Maga 15.33-41; Ulugu 23.44-49)

28 Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa maadei gabula
helësëlahilä, Ne ödä molö gabula säi. Ado säla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaïe
amala säi.
29 Amala säsebegi, ödä i afädëgi wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi
i afädëïe ëi hisoboïe adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuïe nafia diisi.
30 Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nalahilä sähalea, Hä, hamosa maadei
amola säla, ïe busa fuäia idogola ïe namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëa Yesuïe afawa gögë gäwi

31 Sabada segeyo edefade amoïe molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi
domalo i fügäidaia ami made diamiäiala helësëla, Yu ilia Bailadima sähalea, Ilile emo giwi
dagabolahilä, domalo neala gaula mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësëi
dialeamelëla säi.
32 Amala säsebegi, ami dolö amoli awälahilä, Yesubalä baala negei dilo amogi afädëïe
emo giwi dagabolahilä, elö amoïe emo giwige dagaboi.
33 Amalahilä, ilia Yesu dibea maala beahamelebe, eda hä, hame doala asi dibe amo
bealahilä, ïe emo giwi made dagabola,
34 afädëa Yesuïe afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai.
35 Amo hamose melëlo dolö amea, nelebo ea melï amo säla ulufai. Ea säla ulufai amoda
dofämelë. Amase, säla ulufasebe amoda dofäla hï dawadigi. Ameada, diliage asigi afädë
negemäiaïe, ea säla ulufasebemelë.*
36 Godeïe ado säla negesalea, ïe giwi afädë made dagabomolömelëla säla negei amo
gadola gausiala digamäiaïe amala hamoi. *Gë Udälo 34.20*
37 Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömelëla
säla negei amo gausiala digamäiaïe amai. *Segelaea 12.10*

Ilia Yesuïe domalo igi äbä gähe duwia ami baui
(Madiu 27.57-61; Maga 15.42-47; Ulugu 23.50-56)

38 Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuïe domalo amo nedulela
nabi. Yosebe eda Yesuïe bëgëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähalea, ïe asigi afädë negei
amo musügä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesuïe domalo amo nii.
39 Nigudimusi e, dafidi Yesu neebea gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia
i afädëïe heale muwege, i ëi elö aloïe healele gegoai dilo amea, Yesuïe domalobalä

* **19:35:** Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bëgëla aulo Yesu hï boba hamolo dolö amomelë. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bëgëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo säi.

negemolöïe gaula asi. I heale gegoai dilo amoïe yöi dofeda, gilo nabülasi ohodoa gadoi dilo.
40 Elea Yesuïe domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuïe domalobalä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili.
41 Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöïe igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made baui, gähe dilo.
42 Elea Yu ilile Sabada segeyoïe daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made dilo ameada, elea Yesuïe domalo amogi bausi.

20

Yesu nowei
(Madiu 28.1-8; Maga 16.1-8; Ulugu 24.1-12)

1 Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doga negei dibe melï.*
2 Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bëgëla aulo elö Yesu hï boba hamolo amole neebea besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilïa dawa madela säi.
3 Amo nabalahilä, Fidale bëgëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi.
4 Helegela gaalu baluluia asi gaso, bëgëla aulo elö amea Fida dïgïla, edale bauia ami awäla besela galai.
5 Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägïla fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe melï.
6 Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge,
7 fagulo Yesuïe busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hïdo galila negei dibe melï.
8 Amalebe, bëgëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei.
9 Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo.
10 Amo bealahilä, hele mosöa obëgëi.

Magadala udia Melia Yesu melï
(Madiu 28.9-10; Maga 16.9-11)

11 Segea baui baagido nea, Melia dïisa nelo. Dïisa nea wäla, dosogägïla fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe,
12 selesaia fii fagulo falei salugai äudä, Yesuïe domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo diloamadila sebe melï.
13 Elea Melima nabahalea, Udia-o, dia goda edogi dïisa neala nabi. Amalebe, ea elema säla obëgësalea, Ilia nïe Dafidilo Geloi gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea dïisamelëla säi.
14 Amala sälahilä, e besuia imogola beahamelebe, Yesu neebe melï. Ea melï gasoda, Yesu gabula made helësëi.
15 Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udia-o, dia goda edogi dïisa nea. Dia nowë hogosala nabi. Melia dolö amoda sagai beaha aligilo amo gabula helësëlahilä, ema sähalea, Dolö edefade-e, dia e gaula asi galëda, nihï nea äudulä, guwi gaula awäla negei dialeala sämola säi.
16 Amala säsebegi, Yesuea ema, Meli-ela säi. Amala säi amo nabalahilä, ea besuia imogolahilä, Hibulu adoea ema Elabonai-ela säi. Nilïle ado sälada Säla Olelelo-o.

---

* **20:1:** Saleleïe mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo nilïada gifalädalüla sälo.

17 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia madeda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebea awälahilä, gomalä sämalo. Neda aso, nïe Naadoge dilile Eedoge, amase, nïe Godege dilile Godege neebea fedamolö neebeola sämalola säi.
18 Amala säsebegi, Magadala udia Meli e awälahilä, bëgëla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloi e melïmelëla sälahilä, ema säla ï amo ilima säla ïaha maadei.

Bëgëla aulo amolia Yesu melï
(Madiu 28.16-20; Maga 16.14-18; Ulugu 24.36-49)

19 Segeyo amo galamu, salele mi gäwi segeyogi, eso digase gaalu, ïe bëgëla aulo amoli Yu ilibalä bedähalea, ili sefolalo mosö amo idi fëdöla galahilä sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi.
20 Amala sälahilä, naaboge afoge ilima olei. Ilia hä, Dafidilo Geloi bealahilä, edefademalä obeägï.
21 Yesuea ilima bu elö sähalea, Dalulo dilibalä namiäia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomelëla säi.
22 Amala sälahilä, ea ilimadi hame hëia fedala nafi fo diigilahilä sähalea, Eleloi Gesami nimo.
23 Odoaea nafade hamoi amo dilia hëla fisiseda, hëla fisimelë. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hëla fisiseda, nafade amolida diamolömelëla säi.

Domasaea Yesu melï

24 Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, ïe ëi elö Didimusila sälo amo, sebegi made besela galai.*
25 Hobeala, bëgëla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilïa Dafidilo Geloi melïmelëla säla ï. Amala säla ïasebegi, Domasaea ilima sähalea, Ïe naabogi milï gäwi amo made bealage, nïe naabo sögöea ïe milï gäwi bu amogi made digalage, amase, ïe afawa gäwi bu amogi nïe naaboea made digalage, nada dofä gabula made helësëmolömelëla säi.
26 Amala säi salele afädë baagilahilä, ïe bëgëla aulo amoli bu mosöa gegedola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadela fëdöla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi.
27 Amala sälahilä, ea Domasama sähalea, Nïe naabogi dïe naabo sögöea digala bimo. Amalahilä, dïe naabo mogodigila nïe afawa digala bimo. Hä, bealahilä, asigi äudä negela made, afädëfalï negemalola säi.
28 Amala säsebegi, Domasaea ema säla obëgësalea, Nïe Dafidilo Geloi, nïe Godela säi.
29 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afädë negesale. Ne made beala asigi afädë negese amoliada, edefademalä obeägïsa neamelëla säi.

Beba dëdëi goweïe mi

30 Yesu e bëgëla aulo amolibalä nelo amo gaalu, ilile siigi dolöea hamomolöi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu made dëdëla negei.
31 Gaso, beba gowegi dëdësebeweda, Afädë Memelei amoge, Godeïe malö amoge Yesu gabula helësëla, ema asigi afädë negemäiage, amase, dilia ema asigi afädë negesa nea, ïe ëigi namolöi namolö gaula namiäiage, dëdëla negesawe.

Yesu e ïe bëgëla aulo neebea bu besela galai

21

(Yone 21)

Bëgëla aulo gifalädalïaea Yesu melï

* **20:19:** Yone 20.1ïe gasumilï amo bimalo.
* **20:24:** Ëi Didimusila säi amoïe mida gomalä. Emea äudä busa dila ägüi amogi elöla säi.

1 Hobeala, bëgëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elö ilima
ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.*
2 Saimono Fidage, Domasa ïe ëi elö Didimusige, Galili segeïe gaamu Gaina ami fii
Nadanalege, Sebediïe malö äudä amolege, ïe bëgëla aulo äudä elölege, ili ami gedola
nefolalo.
3 Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea, Neda seme digila awähadiola säsebegi,
ilia nilïge hä, dibalä maahagola säi. Amala sälahilä, ili duugi fifigila awäla, gasigi seme
digisa nea, seme isoïe afädëge made neala nelo.
4 Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ïe bëgëla aulo amolia e Yesu
neala made helësëi nelo.
5 Amala nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malïsä-o, dilia seme afädë made niilela nabi.
Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Ä, made niimelëla säi.
6 Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa dig-
amolömelëla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë
dusugamolö ulï.
7 Amala hamosebe amo bealahilä, bëgëla aulo afädë Yesu hï boba hamolo amea,
Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloi gabula säi. Dafidilo Geloi gabula säi
amo nabalahilä, Fidaea fagulo daia salugalo dafidi giila negei dilo amo salugalahilä,
ödägi nila digai.
8 Amase, bëgëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selëgëgi seme digaide amo dusugala
gaula agesua moholö asi. Ili neloa amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali
afädë gadoi dilo.
9 Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlëgi amodaia seme gobei afädë,
beledige dibe melï.
10 Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëla säi.
11 Amala säsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selëgë amo agesua dusugala
gaula misi. Seme bobogamu selëgëgi digai amo gedolada hädali afädëïe nabülasi biaïe
odoai ohodoa (153). Seme malei digai amea, selëgë nulimolöi gaso, made nuli.
12 Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe, bëgëla aulo amoli
bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloi gabulamu helësëi.
13 Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo
gadola wäla hamoi.
14 Yesu e bauiala nowela awäla nea, bëgëla aulo amoli neebea bu osoda ulufala besela
galaida amo.

Yesuea Fidama nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi

15 Ili molö naha maadelahilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneïe malö
Saimono-o, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne
dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ü,
Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea
ema sähalea, Nïe sugua sibi malö amoli molö ïaha namialola säi.
16 Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneïe malö Saimono-o, dia ne dofä gelola boba
hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba
hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nïe
sugua sibi amoli sigi namialola säi.
17 Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneïe malö Saimono-o, dia ne boba hamos-
alela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela nabi amogi, Fida e asigia yöia
idogolahilä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei

* **21:1:** Oeabo Dabeliasa amoïe ëi elöda Galili.

neebe amo, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe sugua sibi amoli molö ïaha namialo.
18 Na dima dofä gelola sähago. Di malïsä nelo amogida, dïe malibu negelahilä, dihï moholö helësëse amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, dïe naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi.
19 Yesuea ado amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeïe ëi ilibia amo gauia adamolö amoïe helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bëgëla misiëla säi.

Bëgëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

20 Fidaea besula beahamelebe, bëgëla aulo Yesu hï boba hamolo amo, ele bëgëla maaha neebe melï. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuïe bidagia golögïa alogola nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa di hololömolö gabula sälo amo maaha neebe melï.
21 Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi, dolö gowedala nabi.
22 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dïele. Dida ne bëgëla misiëla säi.
23 Amalebe, odoa ilia sähalea, Bëgëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea sähaleada, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dïelela amomu amala säi.
24 Bëgëla aulo amea nelebo ea melï amo hï säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hï bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilïa ea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.
25 Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdo hïdola hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.
Hä amo.

Abosolo Dolö Amolia Hamoi Amo
Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuïe Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeïe Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Eleloi Gesami e dili neebea gui maala ïe geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. Abosolo 1.8 bimalo.

Yesuea amala säi amo gadola ïe bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla ïasebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuïe bëgëla aulo sebea Eleloi Gesami digai amoge, amase, hobeala Eleloi Gesamia iilasila geloi ïasebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöïe sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, iliamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla ïïa nawesa maadei amoïe ado säla dëdëla negei dialea.

Yesuea Eleloi Gesami ïmolömelëla säla negei

1-2 13 33 Diofilasa-o, dafidi na bebagi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Eleloi Gesamiïe geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämalola säla ïaha maadei.

3 Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësëmäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ilima säla ïaha nelo.

4 E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme dïgïla mosabio. Naadoea ïmolömelëla säla negeila na dafidi dilima säla ï amo ïmäia, gui beaha namialo.

5 Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säi.

6 Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilïa nihïlï beaha namolö, nihïlïma ïa obëgëmolö walio gogilela nabi.

7 Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Naadoea hï asigia segeyo daiala negei amoïe dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Naado hïdomumelë.

8 Amai gaso, Eleloi Gesami e dili neebea gui maala, ïe geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

9 Ea ado amo säha maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made melï.

10 E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofalï maala ilibalä neebe melï.

11 Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dili-e, mi edoïe muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahilä elea sähalea, Yesu goda walio dili dïgïla, e neala gauia adogola selesaia

mosöa fedasebe amoda obëgëmolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia melï amo gadoi wäla obëgëmolömelëla säi.

Ilia Yudasa bedefala dolö afädë memelei

12 Amala säsebegi, ili segebi ëi Olibebidaia amila Yalusaleme obëgëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefalï, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi.
13 Ili Yalusaleme besela galalahilä, mosö iso daia hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yamesege, Äduluge, Filibige, Domasage, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaïe malö Yamesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yameseïe malö Yudasage.
14 Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuïe eme Melige, ïe edoolalige ilibalä amala gegedolo.
15 Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëïe nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea,
16 Nedoola dili-e, Godeïe ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë. Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoïe Eleloi Gesamia Debidima aligilahilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala digaimelë.
17 Yudasada nilï sosogo nelo. Nihïlïgïla hamoi gegedola hamomolöïe e memeleimelëla säi.
18 (Yudasa hï nafade hamola muni nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege niia ami baagola digala bole dusula gahidado besela galai.
19 Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoïe ëi ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilïle ado sälada heale sege.)
20 Fidaea sähalea, Gë Udälo bebagi ado afädë säla negei amo gowe.

Ïe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 69.25*
Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.
Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 109.8*

21 Amai gabugida nilïa dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo Geloi Yesu afu mafusa nelo amo gala nilïbalä nawelo.
22 Yonea ödägi gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilïbalä nawelo. Amea nilïa e dofä baagola noweila dawadigi amo nilïbalä sämolöïe memeledelä.
23 Amala säsebegi, ilia dolö äudä ëi säla negei. Dolö elö amoïe ëida Yosebe, odoaea ïe ëi Basabasala sälo, odoaea Yasadusila sälo nelo amo. Amase, elö amoïe ëi Madiasile säla negei.
24-25 Amala sälahilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloi, dia sulubadelaïe iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hï segea awähalea abosolo hamoi dïgïla asi gabiola säi.
26 Amala Godema adolahilä, elele ëi dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasiïe ëidale besela galasebegi, abosolo gïdälasi amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeïe Gesami digai

1 Yu udia dolöïe molö nülo segeyo ëi Bëdigosi besela galasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo.*

* **2:1:** Segeyo edefade Bëdigosi amoïe ëi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalahilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo besela galalo.

2 Amala gegedola sefolalebegi, fo geloiïe goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili
fifigi sebea ami digala nobai.
3 Amala digala nobalahilä, nulo söale elïle gadoi moge mogela ili sulubadela hïdo
hïdolama aliligisebe melï.
4 Amalahilä Eleloi Gesamia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoaïe
ado säla besela gagalamäia Eleloi Gesamia sälasisi.
5 Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeïe mala nabelo sege föi sulubadelagi nefolalo
amoli bobala asi ami sulo.
6 Udia dolö amolia goba amo nabalahilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hïdo
hïdolaea nabelebe, ilile ado sälo amo gadola säsebe amo nabalahilä, ili sulubadela fudugi.
7 Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae! Nilïle ado säla säha dibego
ilida Galili dolö madefa.
8 Ilia nilïle ado elö elöi amo säsebe nihïlï nabasebeweda, abeahäladu.
9 Nilï Badialage, Midialage, Elamalage, nilï Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gaba-
dosialage, Bödasalage, Esialage,
10 Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiaïe sege Sailinimadilage, Olomola söfë misi
amolige,
11 Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuïe mala gaula mogolo amolige, Gilidilage,
Alebialage, nilï sulubadela nefolalebewema, ilia nihïlïle ado adola, Godea hamoi ede-
fade hamoi amoïe säla ïasebegola säi.
12 Ili fudugila asigi säosäolahilä sähalea, Goda edodula säla didigai.
13 Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela
naala gagaosebegola säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla ï

14 Amala säi amo nabalahilä, Fida e abosolo gïdälasi amolibalä nowela nea ea ilima ado
gelolafalï sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo
säla ïdulä. Nïe ado hedabola nabualo.
15 Dilia dolö gowe ili gagaosebela helësëi amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso,
yosemelë.*
16 Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla negei amo gausiahamelë. Eada gomalä
säla negei.
17 Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nïe Gesami udia dolö
sulubadelama söga salimolömelë.
Dilile didiwi diefegelalia nïe mala olelesa namolömelë. Amase, dilile malö malïsä
amoliage sosoäla awäla elö elöla bimolömelë. Amase, dolö asigi fädäi dafidi neebe
amolia simasimolömelë.
18 Segeyo amogimu nïe hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nïe Gesami söga
salimolömelë. Ilia nïe mala olelesa namolömelë.
19 Na muugi adogo hïdo elöi hamolasila naga föidaiage dolöea hamomolöi made gadoi
hamolasimolömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomolömelë.
20 Amase, Dafidilo Geloiïe Segeyo Edefademalä besela galamolö amo, aso, made besela
galala neëgi, esoge usila aubege bëlahilä heale uii besela galamolömelë.
21 Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula
namolömelëla Godea säila
Yoalea säla negei amo Fidaea säi. *Yoale 2.28-32*
22 Fidaea sähalea, Isilale dolöla dili-e, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea
geloi melëlo made gadoi hamolage, hïdo elöi hamolage, dolöea hamomolöi made gadoi
hamolage, Godea Yesuma aligila dilibalä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e
Godea odala ïala hamoi amo hamomolö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego.

* **2:15:** Yosemelëla säi amoïe mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nülo.

23 Dolö amoda gaula ïmolömelëla Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigi baala negemäia hamolasi.
24 Baagoia e nafodomolö ulï amea Godea baago amoïe sëa e fisigisimäia e nowela ifosi.
25 Debidiage ïe helësëla säi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloi e nebalä ga madefalï namolöi namolö misi neebe melï.
Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimolöïe e nïe naabo dafädimadi ga made misi nea.
26 Amalebe nïe isogi edefade obeägïlo nobalahilä na obeägï ado säi. Amase, nïe domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö.
27 Dia nïe gesami baagoi uguli mosöa ami dïgïla made moholö. Dïe hamoi hamolasilo dihï memelela odai amo bauia ami made sïgämolömelë.
28 Dia ne namolöïe idi oleimelë. Dia nebalä namolöi nebegoeada ne obeägïlo nobalahilä obeägïsa namolöla
Debidia säimelëla säi. *Gë Udälo 16.8-11*
29 Fidaea amala sälahilä sähalea, Nedoola dili-e, nilïle mäu Debidiïe, na dilima fädäla sähago. E baagoige bauige. E baui amo nilï mia wi walio dialea.
30 Dafidi eda bea sälo nebegi, Godea ema ado dofä gelola säla negesalea sähalea, Hobeafalï dïe mäu afädëa beaha aligilo filodaia samialamolömelëla säla negei amo Debidi hï dawadigi nelo.
31 Godea Afädë Memelei amo baagolahilä nowela ifosimolö amoïe Debidia bea sähalea, Ïe gesami uguli mosöa dïgïla made moholö, ïe domalo bauia ami sïgämolö madela bea säla negei.
32 Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilïa beaha maadei amo säla ïahamelë.
33 Godea Yesu neala gauia adala fedalasila ïe naabo dafädimadi ifosilahilä, Eleloi Gesami ï. Eedoea Gesami ïmolömelëla dafidi säla negei amo ï. Ea amo walio söga sali amo dilia siia beala gëhea nabi amomelë.
34-35 Debidi eda selesaia mosöa fedai made gaso, ea säla negesalea sähalea,

Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii nefolalebe amoli di hawala
ifosimäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimelëla
säi. *Gë Udälo 110.1*
36 Fidaea amala sälahilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helësëmalo. Yesu e dofä dilia i fügäigi baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloi namiäiage Afädë Memelei namiäiage ifosi amo hedabola helësëmalola Fidaea säi.

Udia dolö yafie asigi besula ödägi gei

37 Ado säi amo nabalahilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dili-e, nilïa abilia hamomolödula nabi.
38 Amala nabelebe Fidaea säla obëgësalea, Dili asigi besula hïdo hïdola Yesu Gelesoïe ëigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hëla digila diligali Eleloi Gesami ïmolömelë.
39 Godea ïmolömelëla säla negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage ïmolömelëla säla negei. Dafidilo Geloi Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama ïmolömelëla säla negeila Fidaea säi.
40 Fidaea ado geloi odoage häila nabulöi hamoi odoage ilima gelola säla ïalahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nüloea fisäla awäla asigi besumalola säi.
41 Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai.

42 Abosolo dolö amolia mala olelei amo bëgëla hamola digi, Geleso sosogo odoabalä
dila nea, molö gedola nadigi, Godema adola digi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu
nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

43 Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hïdo elöi
hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi.
44 Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hïdo hïdolaïe nelegei dilo
amoda, ili sulubadelaïe ua gadoi dilo.
45 Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ïlo.
46 Amase, segeyo sulubadelagi ilida Godeïe mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa
afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägïla molö gegedola naala,
47 Godeïe ëi gauia adaha neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea
obeägïla melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia odoa asigi afädë negei amolida
neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

1 Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele Godeïe mosöamadi asi. Deadi amo gadola
ilia Godema adosa aligilo negei.
2 Amaimo, dolö afädë, ïe emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi
neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla Godeïe mosö idi nogila digalo Aye Negei
dibea ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea Godeïe mosöa digasebe amolima muni
ïmola sämäia ifosilo.
3 Fida Yonele Godeïe mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne
muni ïmola säi.
4 Amala sälebegi Fida Yonelea ema siila nea Fidaea sähalea, Alïma bimola säi.
5 Amala sälebegi e ïmolö gabula helësëla ea elema si.
6 Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gaui mademelë. Amai gaso, afädë
gaui amo digali ïahago. Nasalese fii Yesu Gelesoïe ëigi säha, di nowela nawemola säi.
7 Amala sälahilä ïe naabo dafädi amo nabelela gauia adalasisebegi, ïe emo fodolofalï
neala gelolasi.
8 Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla elebalä Godeïe mosöa nogila digala,
Godeïe ëi gauia adala emo gumu sesegegila nawesa nelo.
9 Udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea e Godeïe ëi gauia adala awäse amo bealahilä
10 ilia helësësalea, Godeïe mosöa nogila digalo Aye Negei dibea ami salea muni ïmola
säha filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galalaia fedala fudugi.

Fidaea Godeïe mosöa Ado Mala Hedabi olelei

11 Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo amoli fudugi-
lahilä, Godeïe mosö hadai dibea ami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoïe hadaila
sälo.
12 Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dili-e, amo
hamoi amogi dili fudugilahilä alïma sisila dibegoda edoïe. Amai dilia helësësaleada, alïle
geloiage Godeïe mala mogola gaula neebeweage alïa dolö gowe nowela ifosila helësësale.
13 Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilïle mäuge ilile Godea ïe hamoi hamolasilo
Yesuïe ëi ilibiamäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dilile beaha aligilo neebea
sigi gaula asimelë. Bailadi neebea sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö
hamosebegi, diliada ema baagi ïala golala melïmelë.
14 Dilia dolö hedabi mogoifalï hïdo elöi amoma baagi ïala golala bealahilä, dolö
nufidelo amo fisigämola säla didigai.

15 Udia dolögali Namolö Gaumäia Ïlo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä
Godea bauia amila neala nowela ifosi neebe amo alïa siia melïmelë.
16 Yesuïe ëigi asigi afädë negei amea Yesuïe ëia dolö dilia beala dawadigi amoma
geloi ï. Yesu hï alïle asigi afädë negei neala nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili
sulubadelaïe siigi e wahilasimolöi wahilasimelë.
17 Amai gabugi, nïe nedoola dili-e, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea
hamoila helësësa. Dilile beaha aligilo amoliage amala hamoila helësësamelë.
18 Amo gadola siibafalï Gode e bea sälo sulubadela nefolalo amolima aligilahilä nea,
ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai.
19 Amala hamoi gabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hëmäia Godemadi
namialo.
20 Dilia amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöïe Dafidilo Geloia e neebeala fu
ïmolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebea
fisiga wemolömelë.
21 Siibafalï Godea bea sälo hïle nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola,
Godea sulubadela bu elö gähe namolö segeyo daiala negei amo gadola gausiala digamäia
Yesu e selesaia mosöa beaha nea.
22 Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloi Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo
ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ïe ado nabala
bëgëla awäla hamomalo.
23 Ïe ado nabalahilä made hamose dolö amolida Isilale udia dolö amolibalä made
namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi.
24 Amo gadola bea sälo sulubadelaea, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo
waliowegi hamosebeweïe bea säla negei.
25 Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla
negei amoïe malöge nebego. Godea Abalahamama sähalea, Dïe mäuma aligila udia dolö
fifi asi dibe amoli sulubadela neala obeägïlasimolömelëla säi.
26 Amaimo, Godea Yesu e ïe hamoi hamolasilo namiäia diligalidale fisiga wei. Fisiga
wei amoïe mida gowe. Dilia nafade hamosa neebea amila ea sigi gaula obëgëlahilä
obeägïlasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

1 Elea udia dolöma säla ïaha nebegi, gobela ïlo dolö nefolalo amolige, Godeïe mosö idihë
aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele neebea misi.
2 Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla
olelesebegi, ili mihaläla misi.
3 Ili maalahilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo gudimolölahilä
galabaia mosöa negei.
4 Amaimo, elea säla ï amo yafiea nabalahilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei
amoli gedolada dausini bia.
5 Segeyo elö aligisebegi, ilile beaha aligilo amolige, asigi gäwi dafidilo amolige, mala
dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi.
6 Gobela ïlo Busa Edefade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegisädage, gobela ïlo Busa
Edefadeïe sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi.
7 Ili gegedoi sebea ami ele ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia,
nowëïe ëigila hamoila nabi.
8 Amala nabasebegi, Fidama Eleloi Gesami nobai nea ea ilima säla obëgësalea, Udia
dolöïe beaha aligiloge, asigi gäwi dafidilola dili-e,

9 amai dilia walio alïma mi nabi amoda alïa dolö emo nafadei afädë ugila negei amoïe
nabi galëda, amai dilia helësësaleada, dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi
gabu.
10 Amai galëda, dili sulubadelaeage, amase, Isilale fii sulubadelaeage, mi fädäla
helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu Gelesoïe ëia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi
wahilasi amo dihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea
bauia amila nowelasi amoda amo.
11 Igi amoda mosö olelo dilia galone hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amoda,
galone geloi dafidilo besela galai dibeda
amomelë. *Gë Udälo 118.22*
12 Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe amola nilï damula
moholö udia dolögali ëi elö made ïmelëla Fidaea säi.
13 Ilia beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu
made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelo amo helësëlahilä ili
fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea, ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi.
14 Amala helësëlahilä ilia beahamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe
amo bealahilä, elema ado säla obëgëmolöi made melï.
15 Amalebe ilia ele Galïsolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua
hilido didiäla
16 sähalea, Nilïa malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made
gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa
maadei. Elea amala made hamoila sämolö ulï gabu.
17 Amaimo, säla daidoloea, nilïa ele nufulöïe sähaleada, elema ëi go säla udia dolö
odoama bu säla ïmabiola gelola sädila säi.
18 Amala sälahilä ele welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuïe ëi säla
udia dolö odoama amala olelemabiola säla ï.
19 Amala säsebegi, Fida Yonelea säla obëgësalea, Godeïe siigi, alïa dilia säse go gadola
nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo
dofeale. Dilia memelemo.
20 Amai gaso, alïa melï amoge nabi amoge sämolö amo, made sämolö ulïmelëla säi.
21 Amala sälahilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöïe ado gelolafalï säla ïalahilä
ele nufulö fu made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoïe mida, udia dolö nefolalebe
amoli sulubadelaea Godea hamoi amoïe ïe ëi gauia adaha neebe amo helësëlahilä amai.
22 Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasi
biyidia baagi nelo.

Ilia Godema adosalea ïe ado mala olelemolöïe geloi ïmalola säi

23 Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebea obëgëlahilä, gobela ïlo busa amoliage,
asigi gäwi dafidilo amoliage, elema ado säi amo elea ilima säla ïaha maadei.
24 Säla ï amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaea hame afädë negela Godema
adosalea, Dafidilo Geloi-e, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi
dibe neebe sebe amoge dia hamosa maadei.
25 Siiba nilïle mäu Debidi, dïe hamoi hamolasilo amoma aligila Eleloi Gesamia ado säi
amo gowe.
Edoïe udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea.
Edoïe udia dolö amolia nalï ado afädë negesamu nea.
26 Sege sulubadelaïe beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöïe daiala nefolalo.
Beaha aligilo gini amolia gegedolahilä Dafidilo Geloi amoge ïe Afädë Memelei amoge
daia sasagala neala golila
säi. *Gë Udälo 2.1, 2*

27 Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia
dolöeage dofä gaamu gowegi dïe hamoi hamolasilo hedabifalï Yesu, dia memelei amo,
daia sasagala neala golimolöïe gegedoi.
28 Ilia amala hamoi amoda dafidi dïe geloiage asigiage daiala negei amo gadola gausiala
digai.
29 Amaimo, Dafidilo Geloi-e, ilia nilï nufulöïe ado gelola säha nelo amo dia walio
asigimalo. Dïe hamoi hamolasilo nilïa bedäla made, gelola nea, dïe ado mala säla
olelemolöïe geloi ïmalo.
30 Amo gala oloi dibe amo wahilasimolöïege, dïe hamoi hamolasilo hedabifalï Yesuïe ëia
dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöïege hïdo elöi hamolasimolöïege, dïe naabo
mogodigimalola säla adoi.
31 Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Eleloi Gesamia ilima
nobasebegi, ilia Godeïe ado mala bedäla made gelola säla ïaha nelo.

Udia dolö sulubadelaea odoa ugila negei

32 Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea hame afädë negela
asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ïe nelegei dibe amo bealahilä
goweda nïemelëla sälo made, hïdo hïdolaïe nelegei dilo amoda ili sulubadelaïe ua gadoi
dilo.
33 Abosolo dolö amolia gelola nea Dafidilo Geloi Yesu baagolahilä nowela neala gelola
säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägïlasilahilä hedabola ugila
negesa nelo.
34 Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ilile sosogo odoaea segege
mosöge munia bidi nealahilä
35 abosolo dolö amoligali ïlo. Amala ïalahilä abosolo dolö amoliada udia dolö odoa
ufola adi nefolalebe amoligali mogela ïlomelë.
36 Amo gadola dolö afädë nelo amoïe ëida Yosebe. Ïe ëi elö abosolo dolö amolia negeida
Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla ëi
negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södölogi Saibulusi fii.
37 Amea ïe sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali
ï.

5

Ananaiasa Safailalea hamoi

1 Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananaiasa ïe udia Safailalea elele sege dilo
amogi dolö afädëma bidi nii.
2 Muni bidi nii amo Ananaiasaea mogela odoa hïle negesi. Ïe udiaeage amo dawadigi
sulo. Amalahilä Ananaiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima ï.
3 Ïasebegi Fidaea Ananaiasama sähalea, Dia Eleloi Gesamima wäfalï sämolöïe mugabe
Saidani dïe isogi nobamäia fu ïgo edoïe. Dia dïe segeïe bidi nii muni amogi odoa dihïle
negei gabu.
4 Sege bidi made nealada dihïle dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihïle
madele. Dïe isogi amala hamomolö helësëi amoda edoïe. Dia wäfalï säi amoda dolöma
made, Godema säimelëla säi.
5 Fidaea säi amo nabala Ananaiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla
säi amo nabelo amoli sulubadelaea edefademalä bedäi.
6 Amala hamosebegi, malïsäea baagoi amo faguloea usulala gaula awäla bausi.
7 Aoa ohodoa baagibua egoama hamoi amo helësëla made idia amo misi.*

* **5:7:** Molö giai deala molöi gadoi baagibua.

8 Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia sege muni nii amoda hä amo wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ä. Alïa muni nii amoda hä go wälamelëla säi.
9 Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo Geloiïe Gesamia abilia hamosebelela bimolöïe fedogola melï amoda edoïe. Digua baulo amolia dige gaula moholöïe mumusogi digamolöïe mosö idiliba maaha neamelëla säi.
10 Amala säi amole fodolofalï Fidaïe emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malïsä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilä ilia ïe domalo segea gaula awälahilä egoa bauia amimu bausi.
11 Udia dolö Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla säi amo nabelo sulubadelaeage amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

12 Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige hïdo elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaeada hame afädë negela Solomonoïe hadai dibea amimu gegedosa aligilo.
13 Ili gegedosebea amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibalä bedälo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ëi gauia adaha aligilo nelo.
14 Amalo gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibalä baai.
15 Amalebe oloi difolalo amoli gaula mafula idiafa Fida awäsido fëo fösisila nidila negela digi, dafudaia gaula maala nidila negela digi. Amoïe mida, ilia helësësaleada, Fida e maasegi, ïe ausuluboea oloi difolalebe amoli dabemäia amai.
16 Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea oloi difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi, sulubadela neala hedabola wahila digisa maadei.

Selesaia fiia abosolo dolö fisigäi

17 Amala hamosebegi, gobela ïlo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi.
18 Amala helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi.
19 Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä
20 ilima sähalea, Dili afialahilä Godeïe mosöa nea namolö gähe goweïe mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla ï.
21 Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefalï Godeïe mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ïlo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahilä ilia ado sämolö Yu udia dolöïe dolö asigi gäwi dafidi nefolalo Galïsolö amoli gegedomalai. Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla ïmolö mosalola säi.
22 Amala säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galïsolö dolö amolima säla ïmolö obëgëi.
23 Obëgëlahilä ilima sähalea, Nilïa galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi gasia nefolalebe amolige melïmelë. Bealahilä nilïa idi gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë sebege made melïmelëla säla ï.
24 Amala säla ïasebe amo nabalahilä, Godeïe mosö idihë aligiloïe beaha aligilo ameage gobela ïlo busa amolaliage goea edo besela galamolödula helësëla asigia säosäosa dilo.

25 Ilia amala asigi säosäosa dibegi dolö afädë maalahilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei amoliada Godeïe mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla ï.
26 Amala säla ï amo nabalahilä, idihë aligiloïe beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloea bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

27 Ili sigi obëgëlahilä Galïsolö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ïlo Busa Edefade amea ilima sähalea,
28 Nilïa dofä dolö amoïe ëi säla olelemabiola gelola säla ï. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla ïasebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilïa nufila sämolöi nebegola säi.
29 Amala säsebegi, Fidala abosolo odoa amola ilia säla obëgësalea, Nilïa dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöi galea.
30 Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilïle mäuïe Gode neebe amea e nowela ifosimelë.
31 Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ïe naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoïe mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu ïmolöïe amala hamoi.
32 Nilïage Eleloi Gesami Godea ïe mala hamolo nefolalebe amolima ïlo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nilï nefolalebewemelëla säla ï.

Gamelielea Galïsolöma ado säi

33 Galïsolö dolö amolia ilia säi amo nabalahilä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi.
34 Amala helësësa dibegi, Galïsolö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada mala säla negei amo olelelo. Ïe ëi Gameliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaeada ëi sälo neala sälo nelo. Amea sähalea, Dolö go ili oodola segea namolö mosalamola säi.
35 Amala sälahilä Galïsolö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dili-e, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësësa galëda, dafididale fädäla helësëmalo.
36 Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö ëi sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bëgëla aulo amoli dusudasisalea mala olelei amo hogosa helei.
37 Amase, hobeala gamanea udia dolöïe ëi dëdëselo amo gala, Galili fii afädë, ïe ëida Yudasa, misi. Maalahilä ïe adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, eege baagomäia nufudasebegi, e bëgëla aulo amoli sulubadela dusudasisa maadei.
38 Amaimo, walio na dilima säha, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Ilia daiai amoge hamoi amoge hili döfelëla hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë.
39 Ma, Godea hamomäia daiai hamosa galëda, dilia haimolö ulïmelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galïsolö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.
40 Amala helësëlahilä, ilia abosolo amoli welahilä mofiasebegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuïe ëi säla bu elöda olelemabiola sälahilä ili fisigäi.
41 Amalebe ili Galïsolö neebea amila obeägïla segea doadigila asi. Obeägïla asi amoïe mida gowe, Yesuïe ëigi hewai amo Godea dofeala helësëi amogi.
42 Amalahilä segeyo sulubadelagi Godeïe mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla ïahamu nelo.

6

Abosolo ili ugila negemäia ilia dolö gifalädalïa memelei

1 Segeyo amo gaaluda, Yesu bëgëla aulo malei maala baahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibalä gëgësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ïlo amogida nilïle udia didalo sebe amoligali made ïlomelëla säla gëgëi.
2 Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bëgëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilïa Godeïe ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë.
3 Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädalïa mogoi neala sälo, Godeïe Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelemalo. Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä.
4 Amalahiläda, nilïamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeïe ado mala säla ïmolö amoge hamosamu namolölamelëla säi.
5 Amolia säi amo udia dolöea nabalahilä sulubadelaea dofea gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea, Eleloi Gesamige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöïe mala neala gaulahilä ilibalä dila nelo.
6 Dolö memelei amoli abosolo ili neebea sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.
7 Amala hamolahilä Godeïe ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bëgëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ïlo dolö yafieage Yesuïe mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

8 Godeïe ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasisebegi, e udia dolöbalä nea hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa nelo.
9 Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gëgësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoïe ëida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegisädalialage misi. Ilibalä odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gëgësa nelo.
10 Gëgësalea Eleloi Gesamia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo.
11 Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi.
12 Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalälahilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galïsolö dolö neebea ami asi.
13 Amalahilä, ema ilia wäfalï babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö neebe egoweada sege Godea hïle nafolai goge, Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë.*
14 Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilïa nabaha neebewege neala bedefamolömelëla säi amo nilïa nabimelëla säi.
15 Amo säi amo nabalahilä, Galïsolö dolö sefolalo amolia Sidibeniïe odagi siila beahamelebe, selesaia fiiïe odagi gadoi neebe melï.

7

Sidibenia Galïsolö dolö amolima ado säi

* **6:13:** Sege Godea hïle nafolaila säi amoda Godeïe mosö amoïe sähalea säi.

1 Amaimo, gobela ïlo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Ilia ado säsebego
dofä säsebelela nabi.
2 Amala nabelebe Sidibenia säla obëgësalea, Naado nedoola dili-e, ado sähago.
Nabualo. Nilïle naua mäu Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode
yo digalo hïdo elöi amo Abalahama neebea maala besela galai.
3 Maalahilä ea ema sähalea, Dïe segege sosogoge dïgïla sege na olese amogi mosalola
säi.
4 Amala säi amo nabalahilä, e Galadia sege dïgïla Halana namolö asi. Ïe eedo
baagolahilä, sege walio dili neebea ami namiäia e Godea namolö mosalola säi.
5 Amo gala ema sege fufu afädë nofela made ï. Sege afädë emo afädëa emesamolöige
dofä made ï. Amai gaso, Godea sege amogi dige dïe diaua mäu ilige dili namiäia
ïmolömelëla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei.
6 Godea gomalä säi. Dïe diaua mäu amoli elöïe segea namolömelë. Ami gäheo i
hädali biyidia galabaia hamoi gadoi hamolasisa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala
sëlasimolömelë.
7 Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia hamolasilo fii amolibalä na
gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo dïgïla awälahilä, sege wegi nea nïe ëi gauia
adamolömelëla Godea säi.
8 Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoïe ea nofe negela Abalahamama
gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo
gödögi Abalahamaea Aisagaïe gafodo damulasi. Hobeala Aisagaïe malö Yeigabamage
amai. Amalahilä Yeigabaïe malö nilïle mäu giwilasi amolimage amai.
9 Nilïle mäu gïdälasi amolia giwi afädë Yosebema naabo gëlahilä, eda Isibi segea
galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni ïmolahilä muni nii. Isibi segea
sigi asi gasoda, Godea e sigi nea
10 yöi elö elöla sulubadela dibea amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha
aligilo gini Felauïe siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge mala hedabi
hamolasimäiage ï. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, ïe mosö sulubadelage sigi
namiäia Yosebe memelela ifosi.
11 Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sïdë i maasebegi,
udia dolö edefade yösa nefolalo, nilïle mäu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso,
afädë made beagolei.
12 Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahilä, Yeigabaea
nilïle mäu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälahilä ili fisiga gai.
13 Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ïe edoolalima, neda Yosebemelëla ulufadigila
säla ï. Amala sälahilä nebegi, Felauea Yosebe sosogo amoge dawadigi.
14 Amalahilä, Yosebea ïe eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo
gegedolada nabülasi gifalädalïaïe odoai bia.
15 Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä
nilïle mäu amolalige baagosebegi,
16 ilile domalo amo Segeme segea gaula obëgëlahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme
ami Hamolöïe malöma baulo sege bidia niia ami baui.
17 Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale
udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula besela galai.
18 Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea,
Isibi udia dolö sigi nelo.
19 Gini amea nilï sosogo amoli dahila nealahilä, nilïle mäu sëlasila, ilile malö dubo
baagomäia segea sadia gamalai.
20 Amo gaalu, Moseseïe emea e ägüla misi, malö amoda Godeïe siigi hedabifalï. Aube
ohodoa eedo hï mosöa ami sigi nelo.

21 Amalahilä e segea negei dibegi, Felauïe idiwia neala gaula awälahilä, hïle malö folo
wäla fosa nelo.
22 Amala fosololahilä ilia Isibiïe dawadigilo amo sulubadela Mosesema olelei. Amase-
begi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

23 Mosese e gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä, ïe edoo Isilaleïe malö amoli neebea
söfë moholö dialeala helësëi.
24 Awälahilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe melï.
Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hï asiala hamoi amoïe
hï e bidigi nufudala baagoi.
25 Mosesea helësësaleada, ïe edoo amolia Godea Moseseïe naaboea ili fisigämolö gabula
helësësa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo.
26 Amo aiyo amogi Mosese besela galala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe
bealahilä, ele neala aealasidelälahilä elema sähalea, Malö äudä-o, didoo madele. Halimu
edogi nudusala nabi.
27 Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahilä ema naba-
halea, Di nilïle beaha aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio.
28 Aiyo dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi.
29 Amala säi amo nabalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ïe dolö
malö äudä sogobai.

30 Ami gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made
sege Sainai bi ga made neebea ami nebegi, i holöfalï afädëgi nulo söagila selesaia fii afädë
Mosesea bimäia ulufadigila nelo.
31 Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla
bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloiïe ado nabi.
32 Dafidilo Geloia sähalea, Neda dïe diado amolile Gode neawe, Abalahamaïege, Ais-
agaïege, Yeigabaïege ilile Gode neawemelëla säi. Amala säsebegi, Mosese e edefademalä
fudugila emo gigisëlahilä bimolö bedäla nelo.
33 Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihïle nafolai sege
amea dia emo usililo salugai go giimo.
34 Nïe udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sëlasisebe amo siia
melïmelë. Ili dudumigila dïisa dibe amo nabalahilä, na ili damula awäla sigi obëgëmolöïe
digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi mosalahagomelëla säi.

35 Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obëgësaleada, Di nilïle beaha aligilo
namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesiola säi amoda Mosese amoma
säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfalïgila ulufadigi amoïe naaboea dolö amea ili sigi
namiäiage damula mosäiage Godea e fisiga galasimelë.
36 Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu ëida Heale Uii dibea ami neage, gäheo i
nabülasi biyidia sege nafadeia ami neage, hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige
hamola ili sigi asi.
37 Mosese amea Isilaleïe malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë bea
sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelëla säi.
38 Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla ïasolo amo gala sege
nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilïle naado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö
amo nilïma säla ïmäia ema ï.

39 Amaimo, nilïle naado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e
bobala sadia gala ilile asigida Isibi obëgësa nelo.
40 Amala asigila nea ilia Alonoma sähalea, Nilïgali gode odoa naaboea hamomalo,
iliadale nilï sigi mosäia. Mosese amea nilï Isibilahilä segea moholöïe sigi nelo amoma
edo gadoi besela galaidu nilïa dawa madela säi.

41 Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä wäfalï
gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela ï. Nilïa naaboea hedabi hamoi
gabula helësëlahilä ilia edefademalä obeägïsa nelo.
42 Amala hamolebe Godea ili baagi ïala ilia mu ilibia gasumilïma göa nelegemäia
fisigisi. Amo gadola bea säloïe bebagi dëdëla negei amo gowe.
Isilale fii dili-e, gäheo i nabülasi biyidiagi sege nafadegi nea, sugua gadoi nufudala göa
negela negali ïledu.
43 Amaimo, Molegeïe balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaïe
gasumilï gadoige, dilia göa nelegemolöïe naaboea hamoi amo dilia gaula asi.
Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga
gamolömelëla
dëdëla negei dialea. *Amosi 5.25-27*
44 Gode ilibalä neebe amoïe helësëla balai mosö amo nilïle naadolalibalä sege nafadeia
ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola
ilia hamoi.
45 Hobealada nilïle naado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä
asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesila digila sege amo
iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai
mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi besela galai.
46 Godea ema obeägïsebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile
ulimolöda dofealela nabi.*
47 Amala nabi gaso, Solomonoea Godeïe mosö uli.
48 Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameada mosö naaboea uligida aligilo made nea.
Bea säloea säi amo gadola,
49 Dafidilo Geloia sähalea, Muda nïe beaha aligilo filo dialeamelë. Amase, naga föida
nïe emoea emesaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi
olasimolö. Amase, ne hele fimolöïe sege fuda abidi dialea.
50 Nelebo dibe goda sulubadela nïe naaboea hamoi madelela säila
säla dëdëla negei dialeala säi. *Aisaea 66.1, 2*
51 Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifalï nebego, bobaeage
gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebego. Eleloi Gesamima habobahamu
nebego. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebego.
52 Bea sälo nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë.
Siiba dolö mogoifalï moholömelëla säla digi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo.
Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë.
53 Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela ï amo dilia gaula nea, amo
made hamolo nebego dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

54 Sidibenia ado säi amo nabalahilä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi.
55 Amasebegi, Sidibeni ema Eleloi Gesami nobala nea, ea selesaia mosöa sida adogola
nea beahamelebe, Godeïe yo digalo hïdo elöi amoge, Yesu e Godeïe naabo dafädimadi
neebe amoge melï.
56 Siila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doga negei dibe amoge Dolöïe Malö amo
Godeïe naabo dafädimadi neebe amoge beahamelëla säi.
57 Amala säi amo nabala, ilia gelola hoala digila naaboea ilile gëhe galahilä, e neebea
gaalu fodolofalï nawela awäla

* **7:46:** Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala ïala ïe ëi gauia adamolöïe gobela ïlo mosö.

58 e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö
dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo giilahilä, malïsä
afädëïe emo mia nidila negei. Malïsä amoïe ëida Solo.
59 Ilia Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloi Yesu-o, dia
nïe gesami nea nimola säi.
60 Amala sälahilä, emo gumu sasagala salea, gelolafalï sähalea, Dafidilo Geloi-e, ilia
nafade hamosebe goweïeda ili së ïmabiola sälahilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

1 Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ïe siigi dofea hamoila helësëi.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla
awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo
ilimu Yalusaleme ami nelo.
2 Dolö odoa Godeïe mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibeniïe
domalo bausi.
3 Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala ïalalesa nelo.
Amala hamosa nea mosö neebe amo sulubadelagi awälahilä, udiage dolöge gaula
dusugaia awäla galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla ï

4 Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubadelagi Ado Mala
Hedabi säla ïïa afiai.
5 Amala afialahilä, Filibi Sameliaïe gaamu afädë dibea ami awälahilä, ea ilima sähalea,
Godea Afädë Memelei amo hä misi neamelëla säla ïaha nelo.
6 Filibia ado säla ï amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahilä, ea dolöea
hamomolöi made gadoi hamola digisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo
nabaha nelo.
7 Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisebegi üalala
gäwila doadigila awäla digi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahila digisa
maadei.
8 Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägïsa nelo.
9 Gaamugi ami dolö afädë ïe ëi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelo. Samelia
fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea hïmu sähaleada, Neda ëi sälo ede-
fademelëla sälo.
10 Amase, dolö odoa ëi säloge, memasage sulubadelaea Saimonoïe ado nabaha aligilo.
Amoli sulubadelaea sähaleada, Godeïe geloi amo ilia Edefadela sälo amoda amola sälo.
11 Saimonoea segeyo yafiegi golë hamosa nelo amogi ili neala fudugilasilo amea ilia
ea säsebe amo nabaha nelo.
12 Amai gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïege Yesu Gelesoïe ëige
Ado Mala Hedabi säla ïasebegi, udiaeage dolöeage, asigi afädë negesebegi, ödägi gei.
13 Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Filibibalä
nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melëlo made gadoige hamosebe
amo bealahilä Saimono e fudugi.
14 Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeïe ado mala neala
gausaleala säi amo nabalahilä ilia Fidale Yonele ili neebea fisiga gai.
15 Amala säsebegi, ele awäla besela galalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Eleloi
Gesami nimäia Godema adolasi.
16 Mida, Eleloi Gesami ilibalä digala made nelo. Yesuïe ëigimu ödägi gesa nelo.
17 Godema adolasilahilä, elea ilima naabo negesisebegi ilia Eleloi Gesami nii.

18 Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami ïasebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni ïahagolahilä
19 sähalea, Na afädëma nïe naabo negesisegi Eleloi Gesami nimolö amoïe geloi amo nema ïmäiamelëla säi.
20 Amala sälebe Fidaea ema säla obëgësalea, Godea memalä ïmolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige dïe munige haligila heli segea mosäiamelë.
21 Dïe iso asigi Godeïe siigi mogoi made nebego. Ameada alïa hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi mademelë.
22 Dia nafade hamomolö helësëi amoïe asigi besumalo. Amalahilä, dïe isogi nafade asiala helësëi amo hëmäia Dafidilo Geloima adomalo.
23 Na säi amoïe mida, gesami aulo gamogai amo dïe isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahamelëla Fidaea säi.
24 Amala säsebegi, Saimonoea säla obëgësalea, Alia säi amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nïe adolasimola säi.
25 Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla ï. Amase, Dafidilo Geloïïe ado malage säla ïalahilä Yalusaleme obëgëi. Obëgësalea Samelia segeïe gaamu holöfalï dibeadi amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obëgëi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla ï

26 Amalahilä Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädëa Filibima sähalea, Yalusalemela Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido aulo amogi mosalola säi.
27 Amala säi amo nabalahilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameada Idiobia udia dolöïe beaha aligilo gini udia ëi Gädasi sulo amoïe muni nelegeige beaha aligilo nelo. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeïe ëi gauia adala Godema adomolö asi
28 obëgësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahilä, bea sälo Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelo.
29 Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola säi.
30 Amala säsebegi, Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeaea bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese goïeda helësësebelela nabi.
31 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Afädëa goïe mida gowemelëla nema made säla ïaseda, na abeahäla helësëmolödula säi. Amala sälahilä ea Filibima sähalea, Galodaia halïgïla fidelä fedala fimola säi.
32 Bebagi ado säla dëdëla negei nidei amoda gowe.
Sugua sibi baagomäia nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hilï damusegi, nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai.
33 E neala hewalasilahilä ïe gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoïe yaua mäuïe ado nowëa säsimolöla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.7-8*
34 Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo säi amo nowëïe helësëla säi gabu, hï e helësëla säi gabule ma, elöïe helësëla säi gabulela nema säla ïmola nabi.
35 Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei nideia amila mi gäwila Yesuïe Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa nelo.
36-37 Ele idiafa awähalea ödä afädë dibea ami besela galala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.*

---

* **8:36-37:** Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obëgësalea, Dïe bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeïe Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla säi.]

38 Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, eege Filibige helegela ödägi digala
aligilahilä Filibia e ödägi gelasi.
39 Ele ödägila fedalahilä, Dafidilo Geloiïe Gesamia Filibi fodolofalï sogobala gaula asibua
Idiobia dolö amea e bu elö made melï. Amalahilä ea obeägïla nelea hï aulo idi amogi asi.
40 Filibi e hä Asodasa gaamua neebe melï. Amalahilä e segea amila doadigila awäla
gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi awäla Sisalia
gaamugi besela galai.

9

Solo e asigi besui

1 Amo gala Soloea Dafidilo Geloiïe bëgëla aulo nefolalo amolima sëlasila nufu-
dadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ïlo Busa Edefade neebea ami awälahilä
sähalea,
2 Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima ïdulä, beba afädë
dëdëla ïmo. Yesuïe Idigi aulo nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä
Yalusaleme sigi obëgëdeläla säi.
3 Amalahilä, Solo e Damasaga suägïla nebegi, mudaiala yo digalo maala fodolofalï ema
sege yabagelelo wäla yabagelei.
4 Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala
sëlasisala säse nabi.
5 Amo nabalahilä ea säla obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, ea
säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë.
6 Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami säla ïmolömelëla
säi.
7 Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso,
dolö hodo made melï.
8 Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla melï gaso, nelebo bimolö ulï melï. Ulï
galebeda ilia e nabelela gaulahilä sigi awäla Damasaga besela galai.
9 Besela galalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö ulï nea, molö ödäge made
naala nelo.
10 Damasaga ami bëgëla aulo afädë nelo. Amoïe ëida Ananaiasa. Ea sosoäla awäla
beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananaiasa-ola säi. Amala säsebegi, ea säla
obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, ne neawela säi.
11 Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Idi amoïe ëida
Mogoi Idi. Amogi awälahilä Yudasaïe mosöa besela galamolöïe nowela mosalo. Yudasaïe
mosöa besela galalahilä dia Dasasa fii dolö afädë ëi Soloda salealela nabualo. Mosalola
säi amoïe mida, ea Godema adosa neebe amoïe.
12 Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ïe si hedabomäia dolö afädë ëida Ananaiasa
maalahilä ïe naabo negesi melïla säi.
13 Amala sälebe Ananaiasaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, dolö goeada udia dolö
dihïle nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoimelëla udia dolö
yafiea säi amo na nabimelë.
14 Nilï neebea wige udia dolö dïe ëi gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöïe gobela
ïlo busa nefolalo amolia ema geloi ïmelëla säi.
15 Amala säsebegi, Dafidilo Geloia ema säla obëgësalea, Mosalo. Dolö amoda nïe hamoi
hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo
gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nïe ëi ilile siigi sämäia
memeleimelë.
16 Ea nïe ëigi së elö elöla molö amo na ema olemolömelëla säi.
17 Amala säi amo nabalahilä, Ananaiasa awäla besela galalahilä mosö amogi nogila
digai. Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Solo-o, Dafidilo Geloia ne wi

misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia melï amea. Dïe si bu bimäiage Eleloi Gesami dima nobamäiage ne misialaila säi.
18 Amala sälebe fodolofalï seme bebe gadoi Soloïe siigila digalahilä ea bu bimolöi melï. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei.
19 Ödägi gelahilä, molö naala gelola obëgëi.

Solo Damasaga nea Yesuïe mala säla ïaha nelo

Damasaga nea Solo e bëgëla aulo amolibalä segeyo odoa nelo.
20 Beaha aligila made fodolofalï gedolo mosöa awäla nea, ea Yesuda Godeïe Efege neamelëla säla ïaha nelo.
21 Amalebe ea ado säi amo nabelo amoli sulubadelaea fudugilahilä sähalea, Udia dolö ëi go gauia adalo amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala hamomolöïe ili nafodolahilä gobela ïlo busa nefolalebea ami sigi gaula moholöïe misi madelela säla didigai.
22 Amalo gaso, Soloea edefademalä gelolasila ado mala säla ïaha nelo. Säla ïahalea Afädë Memelei amoda dofä Yesu e neamelëla säi amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofä säsebela helësëlahilä, säla obëgëmolö asususgai nelo.
23 Segeyo yafie baagilahilä, Yu ili gegedola Solo baagomäia nufidedeläamelëla säla didiäha dilo.
24 Amala didiäi amo Soloea nabi. Ilia segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amalela digi amoïe idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufulöïe idia negesamu nelo.
25 Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloïe bëgëla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido ëfëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelo

26 Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bëgëla aulo amolibalä gedola namolö helësëi. Amala helësëla nebegi, eda Yesu bëgëla aulo made neala helësëla sulubadelaea bedäha nefolalo.
27 Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla abosolo amoli neebea ami asi. Sigi awälahilä ea abosolo amolima Solo e idiafa awäha nebegi Dafidilo Geloi melï amoge, ea Soloma ado säi amoge, ilima awala säla ï. Amala säla ïalahilä Damasaga awäla Soloea Yesuïe ëigi ïe ado mala gelola säla ï amoge ilima awala säla ï.
28 Amala sälahilä Solo e ilibalä gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha nea, Dafidilo Geloïïe ëigi gelola säla ïaha nawesa nelo.
29 Amala säla ïaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibalä ado adosa nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufulöïe idi hogosa nelo.
30 Amala hamosa neamelëla säi amo nabalahilä edoolalia Solo Sisalia sigi awälahilä e Dasasa mosäia ifola asi.
31 Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea wela ifosi nefolaloa ami aeaeala nelo. Amala nea ili neala gelolasisebegi, Dafidilo Geloibalä bedäla nagadaiala nelo. Eleloi Gesamia ilile asigi falagaselasisebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

32 Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hïle nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo.
33 Digala nea segea ami dolö afädë fii si dibe melï. Dolö amoïe ëida Eniasa, e imididaia diasi dibegimu gäheo i gödölasi baagi.
34 Fidaea ema sähalea, Eniasa-o, Yesu Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä dïe fëo galimola säi. Amala säi amole e fodolofalï nowei.
35 Udia dolö sulubadela Lidalage sege Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloima asigi besui.

36 Yesu bëgëla aulo udia afädë ëi Dabida, Giligi ado adola ëi elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo.
37 Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ïe domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi.
38 Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalahilä, ilia dolö äudäma e neebea bea mosalai. Awälahilä elea ema sähalea, Saula made, nilï nefolalebea fodolo misialola säla ï.
39 Amala säla ïasebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Besela galalahilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahilä udia didalo nefolalo amoli e neebe gaalu ga madela nefolalea didigaola fagulo sedadege fagulo odoage Dogasaea hï e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei.
40 Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo gumu sasagala salea Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ïe domalomadi besuia galahilä sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii.
41 Amala hamolebeda Fidaea udia amoïe naabogi nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hïle nafolai nefolalo amolimage, udia didalo amolimage mofi-amolahilä, ea udia wahi neebe amo ilima olei.
42 Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa maadelahilä yafiea Dafidilo Geloima asigi afädë negei.
43 Fida e segeyo yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ëi Saimonobalä nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädë maalahilä Gonilïasama ado säla ï

1 Sisalia gaamugi ami dolö afädë nelo. Ïe ëida Gonilïasa. Eada ami dolö hädali afädë beaha aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile ëida Idali Ami Dolöla sälo.
2 Gonilïasa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. Ïe mosöa nefolalo amoli sulubadelaeage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige ïaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo.
3 Amala hamosa nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Gonilïasaea sosoäla awäla beahaleamelebe, Godeïe selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema Gonilïasa-ola säsebegi ea fädäla melï.
4 Amala säsebegi, ea bedälahilä, selesaia fii amoma siila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema säla obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegei muni busadäoi amoligali ïaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësësa neamelë.
5 Amaimo, dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida, amoda di neebea gui misiäia dolö odoaea Yoba bea mosalamalo.
6 Dolö amoda edaio Saimonoïe mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo. Ïe mosöda duhulu agesugi neamelëla säi.
7 Selesaia fii amea ema säla ïala asibua Gonilïasaea ïe hamoi hamolasilo äudä nelo amolege, amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo amoge, ohodoa amoli misialolahilä,
8 nelebo e neebea maala hamoi amo sulubadela ilima fädäla säla ïaha maadelahilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla melï

9 Amo aiyo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägïla gaamu ga madela awäha neebe
amo gaalu, Fidaea Godema adomolö mosö fïgï baledeidaia fedai.
10 Fedalahilä adosa salea, Fida e sïdëa baagosebegi molö molö helësëi. Odoaea molö
giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea sosoäla awäla melï.
11 Beahaleamelebe mu doga negelahilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidi-
agi gaulahilä nagadaia fisiga idogosebe melï.
12 Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagömoea aulo elö elöige, hagila aulo haea
elö elöige sefolalebe melï.
13 Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse
nabi.
14 Amala säi amo nabalahilä Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö.
Nilïa made mualaige, nelebo dïe siigi dofea madege, na afädë dofä made maimelëla säi.
15 Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ïe siigi
dofea madela sämabiola säse nabi.
16 Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofalï nelebo fagulo gadoi amo mudaia
dusugala neasebe melï.
17 Sosoäla awäla melï amo Fidaea mi edoïedula asigi säosäola hehelësësa sebegi, dolö
ohodoa Gonilïasaïe mosöala misi amoli maalahilä, Saimonoïe mosö abidi neala nalaba
awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segeamadi nelo.
18 Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida,
mosöa gui sebelela nabi.
19 Sosoäla awäla melï amo Fidaea edodula hehelësësamu sebegi Gesamia sähalea,
Nabuö, dolö ohodoaea di hogosa nea.
20 Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabu. Na ili fisiga weila
säi.
21 Amala säsebegi, Fida e digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda
nemelë. Edoïe misila nabi.
22 Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Godeïe selesaia fii afädëa ami dolö hädali
afädë beaha aligilo Gonilïasama sähalea, Fida di neebea misialamalo. Ea säse amo dia
nabualola säimelë. Gonilïasada dolö asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo
neamelë. Yu udia dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi.
23 Amala säsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Gonilïasaïe mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai.
24 Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi besela galai. Gaamugi ami Gonilïasaea ili beaha
nelo. E sosogo amolige e damelëfalï amolige misialolahilä, ili gegedola beaha nefolalo.
25 Fida e digala besela galasebegi Gonilïasa maalahilä, ïe emo mia gumusula dia idogoi.
26 Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege
dolöfämelëla säi.
27 Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegedoi dibe melï.
28 Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo
madege, amase, söfëge aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebego. Amala
hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeïe siigi dofea madela made sämäia
Godea nema oleimelë.
29 Amalebe misialoi amogi na säla obëgëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoïe ne
misialaila nabahala nabi.
30 Amala nabasebegi, Gonilïasaea sähalea, Gomoïe gahada deadi walio neebe we gadola
eso bëgisebe amo gaalu, nihï mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eleloi
salugai nïe odagia maala nelo gabio.
31 Amala maala nea ea sähalea, Gonilïasa-o, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia
nelegei munige busadäoi amoligali ïaha aligilo amoge Godea made elaboi nea.

32 Dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoïe mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöïe daiaha aligilo. Ïe mosöda duhulu agesugi neamelëla säi.
33 Amala sälebe na fodolofalï di bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloia sulubadela dima sämalola säi amo gadola säsebe amo nabulö nilï sulubadela Godeïe sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Gonilïasaïe mosöa Ado Mala Hedabi olelei

34-35 Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii sulubadelaea ebalä bedäla nagadaialahilä, mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägïlo neebe amoda, dofä na walio beagolei neawe.
36 Godea neala dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea säla, Isilale udia dolöma säla ï amo dilia dawadigi nebego. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelaïe Dafidilo Geloi nea.
37 Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebego.
38 Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Eleloi Gesamige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea, udia dolöma hedabi hamola digi, udia dolö mugabe busaïe geloi hawa nefolalebe amoli sulubadela wahila digi amo dilia dawadigi.
39 Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolöïe sege sulubadelagi neage hamoi amo nilïa beaha maadei. Ilia e baagomäia iigi baala negeimelë.
40 Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea e bimäia olei.
41 Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea e bimäia memeleiamu melï. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neebe nilïmamu oleimelë.
42 Ea nilïma sähalea, Udia dolöma ado mala säla ïahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla ïmalola säi.
43 Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaea ïe helësëla bea säla sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ïe ëia hëla digimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Eleloi Gesami ï

44 Fidaea ado amo, aso, säha nebegimu, Eleloi Gesami udia dolö ea säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai.
45 Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Eleloi Gesami memalä udu ïlo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo.
46 Fudugi amoïe mida gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea,
47 Nilïa Eleloi Gesami nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämolöi nealela nabi.
48 Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoïe ëigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odoa ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälahilä nelebo hamoi säla ï

1 Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeïe ado mala neala gaui neala säi amo nabi.
2 Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme awäla besela galasebegi, ilia ema nemoi.

3 Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä molö gedola naha sulo gabiola säi.
4 Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea,
5 Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogosio.
6 Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na siila fädäla beahamelebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagömoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe melï.
7 Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi.
8 Amo nabalahilä na säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilïa made mualaige, nelebo dïe siigi dofea madege, afädë nïe nafia made maimelëla säi.
9 Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ïe siigi dofea madela sämabiola säse nabi.
10 Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe melï.
11 Amo gala dolö ohodoa Sisaliala fisiga gai amoli mosö ne neebea ami maala besela galasio.
12 Besela galasebegi Gesamia nema ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabula säi. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige nebalä awälahilä, nihïlïgïla dolö amoïe mosöa nogila digai.
13 Digalahilä ea nilïma säla ïahalea sähalea, Selesaia fii afädë nïe mosöa maase melï. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë Saimono, ïe ëi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi.
14 Ea ado mala säla ïasebe amea dige dïe mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömelëla säila säi.
15 Amaimo, na ado säha nebegi, Eleloi Gesami dafidi mi gäwila nilïma digai amo gadola ilimage digasio.
16 Amala hamolebe na helësëla obëgësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado säi amo gadola, Yoneada ödäea gesa nelo, dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säi amo helësëla obëgëimelë.
17 Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea nilïgali ï amo gadola, iligalige ïasebegi, na Godema iligali amala ïmabula sämolöi nelolela Fidaea säla wagai.
18 Amala säi amo nabalahilä, ilia bu säla obëgëla made, Godeïe ëi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu ï gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

19 Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sëlasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala säla ïïa Yu udia dolömamu olelela aliligi asi.
20 Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömage Dafidilo Geloi Yesuïe Ado Mala Hedabi olelesa nelo.
21 Dafidilo Geloia ïe geloi ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obëgëi.
22 Amala hamoila säi amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai.
23 E awäla besela galalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei amo bealahilä ea obeägï. Obeägïlahilä ea ilile iso asigi gelolasila udia dolö sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Geloibalä dila nebegoda go wälasimu namialola säi.
24 Banabasa e dolö hedabi, Eleloi Gesami ema nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala säi. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloima asigi afädë negela baai.

25 Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöïe Dasasa asi.
26 Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obëgëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gegedola nea, udia dolö yafiema mala säla olelesa nelo.
Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola ëi negei.
27 Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai.
28 Iligi afädëïe ëi Agabasa e nowelahilä, Gesamiïe geloia bea säla negesalea sähalea, Sege föi sulubadelagi sïdë i edefademalä gelola moholömelëla säla negei. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sisa Golodiasa nebegi gausiala digai.
29 Ado säi amo nabalahilä, bëgëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela ïmolöïe, muni dibe amo gadola ïdulämelëla säi.
30 Ilia amala säi amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö asigi gäwi dafidilo nefolalebe amolima ïmolöïe gaula mosaloi.

12

Yamese baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

1 Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sëlasimolöïe gaula nafodosa nelo.
2 Ea Yoneïe edoo Yamese baagomäia nudulo helebea nufi.
3 Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägïsebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi.
4 Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihë namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöïe udia dolö neebea e sigi moholöla helësëi.
5 Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ïe Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fiia Fida fisigäi

6 Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äudä amole mogogi ami adi dilo. Ilia e igi ëfë äudäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoïe idi galo baagido idihë nefolalo.
7 Amala dibegi, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë fodolofalï maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaïe afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofalï nowemola säi. Amala säi amole igi ëfë äudä amo Fidaïe naabogi amila fisigäla digai.
8 Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Dïe malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Dïe daia salugalo fagulo amoge salugalahilä, ne bëgëla misiëla säi.
9 Amala säsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fiia e dofä sigi awäsebela made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi.
10 Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami besela galai. Besela galalebe idi gai amo hï asigia doga negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofalï dïgïla asi.
11 Selesaia fii amea dïgïla asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoïe naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ïe selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi.
12 Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneïe eme Meliïe mosöa asi. Yoneïe ëi elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo.

13 Fida e maalahilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi
hamolasilo dolïsä ëi Olodaea idi gai dugimolö misi.
14 E maalahilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä
obeägïsalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahilä sähalea, Wae, dili-e! Fida idiliba
misi neamelëla säi.
15 Amala sälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala säsebegi, ea ado
gelolafalï sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ïe selesaia fii
gabula säi.
16 Ilia amala säha dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi
gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi.
17 Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigililahilä, Dafidilo Geloia e
galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala ïaha maadei. Awala
ïaha maadelahilä sähalea, Amala hamoimelëla Yamesemage, edoolalimage säla ïmalola
säla ïalahilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.
18 Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiäla
edefademalä asigi säosäosa dilo.
19 Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogoi amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo
amolibalä gudilahilä ili baagomäia nufualai.
Amalahilä Heledo e Yudia sege dïgïla Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

20 Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe amolimage,
Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo
neebea asi. Ilia bea moholö nea, gini dilo mosö beaha aligilo dolö ëi Balasadusabalä
ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöïe ado sämolö ili Heledo neebea asi. Amala
sämolö asi amoïe mida, ilia Heledoïe segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai.
21 Segeyo daiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo giniïe fagulo sedade salu-
galahilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade säla ï.
22 Amo nabalahilä udia dolö amolia, Ado säsebe goda dolöea säse amo gadola made
gabu, gode afädë elöea säse amo gadola säsebela gelola sähamu nelo.
23 Ado amo Heledoea nabalahilä, Godeïe ëi gauia adamolö made helësëi amea, Dafidilo
Geloiïe selesaia fii afädëa e fodolofalï nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.
24 Amaibua Godeïe ado mala säla daidola bäui.
25 Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maade-
lahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgëi.

13

Banabasale Solole Godeïe hamoi hamomolö mosaloi

1 Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla
olelelo nelo. Ilile ëida gowe, Banabasage Simeono, ïe ëi elö Nigeluge, gaamu Sailini ami
fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo.
2 Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Geloi helësëla molö aiala
made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloiïe ëi gauia adala Godema adosebegi, Eleloi
Gesamia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiai dibe amo
gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi.
3 Amalebe ilia molö made naala aiala, Godema adola elema naabo negesilahilä
mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeïe ado mala olelei

4 Eleloi Gesamia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du
edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibea ami asi.

5 Ele awäla gaamu Salamisi besela galalahilä, elea Yu udia dolöïe gedolo mosö
nefolalebea ami Godeïe ado mala säla ïaha nelo. Ele ugila negemolöïe Yonege elebalä
asi.
6 Ele ödä södölo amoïe sege sulubadelamadi nawesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi
besela galai. Segea ami Yu dolö afädë sebe melï. Dolö ameada golë elö elöla hamosa
aligilo nea, wäfalï bea sälo nelo. Amoïe ëida Ba-Yesu.
7 Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda
asigi gäwi nulügäi nelo. E Godeïe ado mala nabedelä Banabasale Solole misialola wei.
8 Amai gaso, golë hamolo, amoïe ëi elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado bafuäha
nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi afädë made negemäia
helësëla amai.
9 Amala hamosebegi, Solo, ïe ëi elö Folola sälo nelo amoma Eleloi Gesami nobalahilä
ema siila dialea sähalea,
10 Wäfalï säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage
dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaïe malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo
sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloiïe mala mogoi hamolo dibe
amo halowemolö helësësa aligilo amo, made fisimolöle.
11 Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloiïe naaboea di nufudasebego. Hä dïe si
dofogalahilä, eso neë made beala, holöbö segeyo sedade namolömelëla säi. Amala
säi amole fodolofalï gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ïe si gesusebegi, nagubila
nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo.
12 Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloiïe ado
mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeïe gaamu Ädiago ado mala säla olelei

13 Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeïe Bega
gaamugi besela galai. Gaamugi amila ili dïgïla Yone e Yalusaleme obëgëi.
14 Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeïe Ädiago gaamu dibea
ami besela galai. Besela galalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla
sulo.
15 Gedolo mosöa ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo
nefolalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö
afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dili-e, dilia udia dolö asigi gelolasimolöïe
ado afädë gaulea galëda, säla ïmäiamelëla säi.
16 Amala säi amo nabalahilä, Foloea nowela aligila naabo usigililahilä sähalea, Isilale
dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebe diliage, nabualo.
17 Isilale udia dolö go ilile Gode neebe amea dafidi nilïle naado nefolalo amoli
memelei. Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei besela galamäia neala edelasi-
lahilä, hobeala ïe geloiamu Isibila sigi doadigila asi.
18 Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi
ea yöi gaula hï guila auaula nelo.
19 Amalahilä Gainana ami fii gifalädalïa sulo amoli nufudaha maadelahilä, ilile sege
Isilale udia dolö samiäia hilima ïmelë.
20 Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiaïe nabülasi bia gadoi nelo. Sege
amo nealahilä, Godea ëi sälo odoaea beaha aligimäia iligali ïala beaha aliligi awälahilä,
bea sälo Samuale neloa ami awäla besela galai.
21 Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini ïmäia ëdëgësebegi, Godea Bëyamini sosogo-
madila Gisiïe malö Solo ï. Amala ïasebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo
nelo.

22 Godea Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësëla ado gomalä säi, Yesiïe malö Debidida nïe naabo dafädi, hame salifalï neebe melïmelë. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa maademolömelëla Godea säi.
23 Dolö amoïe yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöïe damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola Yesu e misimelë.
24 Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla ïaha nelo.
25 Yonea ïe hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobea ne baagia e moholömelë. Na ïe emo usililo ëfë fisigämolö dofea made neawela Yonea säimelë.
26 Nedoola dili, Abalahamaïe malöge, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoïe ado gowe nilïma fisiga wei.
27 Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai.
28 Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi.
29 Ïe helësëla dëdëla negei dibe amo sulubadela gausiaha maadesebegi, ilia idaiala gaula digalahilä igi äbägi bausi.
30 Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi.
31 Nowelasisebegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi melï. Melï amolia udia dolöma e olelo nea.
32 Amaimo, nilïa dilima Ado Mala Hedabi säla ïaha neawe. Dafidi nilïle naadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola
33 Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilïma gausiala digaimelë. Gë Udälo agedugi dëdëla negei amoda gowe.

Dida nïe malö nebego, walio neda dïe Diado aligisawela
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 2.7*

34 Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dëdëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägïlasimolö dafidi Debidima ïmolömelëla säla ï amo gadola dilima ïmolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 55.3*

35 Amo gadoi ado elö säla dëdëla negeida gowe.

Dïe hamoi hamolasilo dihï memelela odai amo bauia ami made sïgämolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 16.10*

36 Debidi nelo amo gaalu, Godeïe hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maadelahilä e baagoi. Baagosebegi ïe eedolali bauia ami eege amimu baula sïgäi.
37 Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sïgäi made melïmelë.
38 Amai gabugi, nedoola dili-e, Yesuïe aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöïe mala dilima säla ïaha neebewe helësëmalo.
39 Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë negesebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameada hëmolö ulï amo sulubadela ea hëla digisa maadelo nea.
40 Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.
41 Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoila säseda, dilia dofä gabula made helësëmolömelëla
säla dëdëla negeila Foloea säla wagai. *Habagaga 1.5*

42 Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi,
udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla ïmolö
obëgëmalola säi.
43 Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa
Yuïe mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea
ilima säla ïahalea, Godea ugila negelo dibea ami fodola namialola gelola säla ï.
44 Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeïe ado nabulö gaamu sulubadela gegedoi gaso,
odoa holöbö made gedoi.
45 Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia
Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ïe ado bafuäha nelo.
46 Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo,
Godeïe ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësëaleada, namolöi namolö
nimolö amo nilïa dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoeada alïa dili dïgïla
fii odoamadi moholömelë.
47 Mida, Dafidilo Geloia alïa hamomalai amoda gowe.
Dida fii odoa udia dolöïe yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadela-
madi gaula mosäiala
säi. *Aisaea 49.6*
48 Elea amala säi amo nabalahilä, udia dolö fii odoaea obeägïla, Dafidilo Geloïïe ado mala
gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela
asigi afädë negei.
49 Amalahilä Dafidilo Geloïïe ado mala neala gaulahilä sege amogi säla daidoi.
50 Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoïe udia dafidila fii Gode helësëlo sefo-
lalo amoliage, dolö ëi sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala
sëlasimäialahilä, sege amomadi made namiäia nesila digi.
51 Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësëmäia elea dao elele emogi baai amo
fëfëla salalahilä, Aigoniama asi.
52 Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägïloge Eleloi Gesamige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniama nea ado mala säla olelei

1 Aigoniama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuïe gedolo
mosöa ami asi. Ami awälahilä ado mala hedabolafalï olelesa nelo amea, udia dolö yafie,
Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei.
2 Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii
odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi.
3 Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïïe ado mala
gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïïe ugila negelasilo mala säla ï
amo dofä gabula helësëmäia, Dafidilo Geloia ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi
made gadoige, hïdo elöige hamomäia elema geloi ï.
4 Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelahilä, odoa
damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo.
5 Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibalä nea, Folole
Banabasale së muäia igia nufulö dialeala helësëi.
6 Amala helësëaleala säi amo nabalahilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligonia segeïe
gaamu Ilisidalage Debige sege amoïe ga made ga madela dibeadi amogige asi.
7 Amige elea Ado Mala Hedabi säla ïïa asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

8 Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi
neegela ägüla misi salea, holöfalï emesala nawelo made sulo.

9 Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema
sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä
10 gelola sähalea, Dihïle emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala
aligisilahilä nawesa nelo.
11 Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonia udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado
adola gelolafalï sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihïlï neebea digai gabuwela
säi.
12 Amala sälahilä, Banabasaïe ëi Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala
helësëlahilä, ïe ëi Hemisi negei.*
13 Ilisidala gaamu amoïe yala baagido ami ilile gode Susaïe odala ïlo mosö olasi nelo.
Amoïe gobela ïlo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali
amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa
nelegela nufudala ïmolö helësëla sigi misi.
14 Amala hamomolöïe hamosa neala säi amo nabalahilä abosolo äudä Banabasale
Fololea helele fagulo amo nulilahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälahilä,
ado gelola silälasila
15 sähalea, Dolö dili-e, dilia goda edo hamomolöïe hamosa. Alïge dolöfä dili nebego
gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma
besumäia alïa Ado Mala Hedabi säla ïmolö misimelë. Gode namolöi neebe ameada muge
naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge ea hamosa
maadei.
16 Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësëse amo gadola mosäia
fisigisi.
17 Amai gaso, ea hamoi amo sulubadelaea e dofä neala helësëmäia, musügä negela
made, hï e olei. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idaloge, amase,
molö bäulasiloge amole diligali ïlomelë. Diligali molö ïase amea bolelasiloge obeägïlo dilile
isogi nobalasiloge neamelëla säi.
18 Elea ado amala sälahilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua
gao made nufudala ïmäialahilä, baagi sëi hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made
amai.
19 Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigoniamalage mofiai. Mofiai amolia helësëse
amo gadola gegedoi amolia amala helësëmäialahilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë
negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helësëlahilä, dusugala gaula awäla
gaamu baagido negesi.
20 Amala hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia Folo e amalela digila nebegi, e
nowelahilä gaamu amogi bu obëgëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi
asi.

Banabasale Fololea Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

21 Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla ïaha nelo. Säla ï amea Yesu
bëgëla aulo yafie besela galai. Amalahilä ele Ilisidalage Aigoniamage Ädiagoge obëbëgela
awähalea,
22 elea bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei
nebegoda go wälasimu namialola säsisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha
Maadela Sigi Neebea ami moholöïe, nilïa yöi yafie bimolömelëla säla ï.
23 Asi amo obëgësalea, elea Godea wela ifosi sege hïdo hïdolagi dolö odoa asigi gäwi
dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisilahilä, molö made
naala aiala nea, udia dolö Dafidilo Geloima asigi afädë negei nefolalo amoli Godema
adola ema gausisila aliligi asi.

---

* **14:12:** Ilia hilile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

Ele Sisalia segeïe gaamu Ädiago obëgëi

24 Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea besela galai.
25 Besela galalahilä elea Bega gaamugi ami Godeïe ado mala säla ïalahilä, Adalia digai.
26 Adaliala ödä sibigi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila gausia ami obëgëi.
27 Ami besela galalahilä, elea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli gegedomalolahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala säla ïaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doga negei gabiola säla ï.
28 Eleda segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibalä ami nelo.

15

Mala hamogimolöïe Yalusaleme gegedoi

1 Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olelesalea sähalea, Mosese nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamoseda, Godea dili made damula moholömelëla säla ï.
2 Amala säla ï amo nabalahilä, Folole Banabasalea dolö amolibalä didiähalea holöfalï made gëgëi. Amalebe ilia Folole Banabasale dolö odoa nefolalo amolibalä mala amo hamogimolöïe abosolo amolimage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolimage, nabuäia Yalusaleme fedamalai.
3 Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimelëla säla ïïa fedafiai. Ado amala säi amo nabalahilä, edoolalia edefademalä obeägïsa nefolalo.
4 Ili fedafiala Yalusaleme besela galasebegi, udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoliage, abosolo amoliage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolalia dili mofiaha golela säla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla ïaha maadei.
5 Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo amolia nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoliage gafodo damumolö dialea. Amase, Mosese nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla ïmolö dialeala säi.
6 Ado amo hamogimolöïe abosologe, asigi gäwi dafidilo nefolalo amolalige gegedoi.
7 Gegedolahilä ado säsäla awäla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dili-e, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi nïe nafia nabalahilä asigi afädë negemäia Godea dafidifalï diligi ne memelei amo dilia dawadigi.
8 Sulubadelaïe iso asigi dawadigi neebe Gode amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ïe Eleloi Gesami nilïgali ï amo gadola iligalige ïmelë.
9 Eada ilige nilïge mogogi nofeida maade. Ilia Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë.
10 Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade nilïage nilïle naado amoliage ägümolöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägüsi amo mi edoïe.
11 Amala hamomolöi mademelë. Nilïa helësësaleada, Dafidilo Geloi Yesuïe ugila negeloea ili damula asi amo gadola nilïge damula asila helësësamelëla Fidaea säi.
12 Amala säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hïdo elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla ï. Säla ïaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo.
13 Elea ado säha maadesebegi Yamesea sähalea, Nedoola dili-e, na säsebewe nabuö.
14 Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi ïe namiäia memelei amo Saimonoea nilïma awala säla ïmelë.

15 Säla ï amo gadola bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä dëdëla negei dialea.
16 Dafidilo Geloia sähalea, Hobea ne obëgëlahilä na Debidiïe mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolasimolömelë.
17 Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloi hogomäia amamolömelë. Fii odoa nïe ëi gaula neebe amoli sulubadelaea ne hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloia amala säila
säla dëdëla negei dialea. *Amosi 9.11-12*
18 Amoda siibafalï nilïa dawadigi.
19 Na sämolö helësësebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilïa neala yölasimolö amo dofea made.
20 Ilia yöi made gaumäia nilïa ilima beba gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea, muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hï eege muabio. Amoli dëdëla fisiga gadelä.
21 Mida, siibafalï Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla ïahamu aligilo. Ïe ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilomelëla Yamesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla ï

22 Amala säsebegi, abosolo amoliage, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaeage ado afädë negelahilä sähalea, Nilï neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebalä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälahilä ilia Yudasale, ïe ëi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelo.
23 Beba ilia gaula mosäia gomalä säla dëdëla ï.
Abosolo nilïage, asigi gäwi dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilïa nilïle nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla ïasisago.
24 Nilï neebewegi odoaea dilima ado säla ï amea dili fudugila asigi säosäola nefolaleai amo nilïa nabi. Ilia amo amala sämalola nilïa made säimelë.
25 Amoïe nilïa ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilïle damelë aeaifalï Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi.
26 Dolö äudä amoleada nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ëigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibea amimu ga madela aligilomelë.
27 Nilïa amala helësëi amo gadola Yudasale Sailasalea bebagi ado dëdëi amo gadola adoea säla ïmäia dili neebea mosalahagomelë.
28 Eleloi Gesamiage nilïage yöi afädë dilima neala baalasiloea nilïa ado geloi biyidi-amu dilia hamomäia säla ïmolöla helësëi. Amoda gowe ili.
29 Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï muabio.
Agedu gowe, heale hï e muabio.
Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio.
Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.
Amo hamomabiola säi amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolömelë.
Hä amomelë. Hawiola
säla dëdëla ï.
30 Hä mofiamalolahilä ili Ädiago digai. Digala besela galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegedomalolahilä beba dëdëi amo ilima ï.
31 Amala ïasebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägï.

32 Yudasale Sailasaleage bea sälo nea, edoolali bologodei namiäia neala asigi gelolasila
ilima ado yafie säla ïahamu nelo.
33-34 Ele Ädiago ami segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola sälo nefolalebea
ami obëgëmäia edoolalia aealo alima diamiäialahilä, Hawio obëgëmalola säi.*
35 Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloiïe
ado mala säla ïadigi säla olela digisa nelo.

Folole Banabasale gëgëlahilä hïdo hïdoi

36 Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo
Geloiïe ado mala säla ïa ami edoolali hedabola neebelela fädäla bebea obëgëdila säi.
37 Amala säsebegi, Banabasaea Yone Maga helësëlahilä, nihïlïgïla afiahala säi.
38 Amai gaso, Foloea e sigi moholö amo dofea madela helësëi. Mida, dafidi ea elebalä
hamoi hamomolö made awäla ele dïgïla Bäfiliala bahïla obëgëi amogi.
39 Amala helësësebegi Folole Banabasale helemu edefade gëgëlahilä mogela, Ban-
abasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholöïe ödä sibigi fila asi.
40 Amase, Foloea Sailasa memelesebegi edoolalia sähalea, Godeïe ugila negelo alibalä
namialola säsebegi, ele asi.
41 Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi
sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasisila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailasalebalä asi

1 Folo e awähamu nelolahilä, Debige Ilisidalage awäla besela galai. Ami bëgëla aulo
afädë ëi Dimodi nelo. Ïe emeda Yu fii udia gaso, ïe eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi
afädë negei sulo.
2 Edoolali Ilisidala ami fiiage Aigoniama fiiage Dimodi eda asigi mogoi neala sälo nelo.
3 Foloea Dimodi ebalä moholöla helësëlahilä, ea Dimodiïe gafodo damulasi. Amala
hamoi amoïe mida, segea ami Yu udia dolö neebe amoli sulubadelaeada Dimodiïe
eedoda Giligi dolö neala dawadigi neebe amo helësëlahilä amala hamoi.
4 Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe, asigi gäwi dafidiloge
Yalusaleme ami nefolalo amolia mala säla negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima
säla ïïa awäha nelo.
5 Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afädë negemolömadi
neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afädë negelahilä ilima maala
baala bäusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla melï

6 Eleloi Gesamia ilia Esiamadi ado mala säla ïmolö mosabiola idi gasebegi, ili Filigia-
madile Galesiamadilemu nawesa namolö asi.
7 Misia sege nofea ami awäla besela galalahilä, ili Bidiniamadi awäla besela galamolö
helësësebegi, Yesuïe Gesamia mosabiola idi gai.
8 Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla besela galai.
9 Awäla besela galasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Mase-
donia fii dolö afädëa ema sähalea, Dia nilï Masedonia ugila negemolö duhulu dëgëla
misialola säha neebe melï.
10 Foloea amala sosoäla awäla beasebegi, hä, nilï fodolofalï Masedonia moholöïe fu
hogosa neada, Godea nilïa ilima Ado Mala Hedabi säla ïmäia neala olei gabula helësëi.

Ilidiaea asigi afädë negei

---

* **15:33-34:** Dawadigi odoa ilia helësësaleada, ado odoa säi damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Amai gaso, Sailasa eda Ädiago ami namolöila helësëi.]

11 Amalahilä nilïa Doloasa dïgïla ödä sibigi fila mogolafalï awäla Samodelese besela galai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi besela galai.
12 Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai besela galai. Gaamu amoda Masedonia segeïe afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nilï ami segeyo odoa nelo.
13 Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoïe yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëïe agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nilï ödägi ami afiai. Ami awäla udiafalï odoa gegedola sefolalebe amolibalä fifigilahilä adosa sefolalo.
14 Daiadaila udia afädë ëi Ilidia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeïe ëi gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala säla ïaha nebegi, Ilidiaea mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloia ïe iso asigi doga negelasi.
15 Amala hamosebegi, Ilidiage ïe mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ilidiaea nilïma sähalea, Dafidilo Geloima na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamu eegesebegi nilï ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

16 Nilï Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolïsä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilïa gausiala digai. Dolïsä amea meuasebe amoïe, udia dolö nefolalo amolia ïe beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ïlo nelo.
17 Folola nihïlïgïla awäha nebegi, dolïsä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode Dofä Ilibia Edefade neebe amoïe hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia säla ïlo neala säi.
18 Dolïsä amea segeyo yafiegi ado amala sähamu aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mugabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesoïe ëigila sähago. Dolïsä go dïgïla, segea mosöla säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi.
19 Amala hamosebegi, dolïsä amoïe beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magaia gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi.
20 Ilia Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolö äudä gowelea nilïle gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadelasisebemelë.
21 Nilïa hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe nilïada amo nabala hamomolöi mademelëla säi.
22 Amala säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo giila digilahilä, ele buudi damuia nufualai.
23 Ilia gelola nufudala ïalalelahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla ï.
24 Amala säla ïasebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi.
25 Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adola digi, ïe ëi gauia adala gë udäla digisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi.
26 Amala säha sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoïe idi galo doga negesa maadelahilä, igi ëfëa ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei.
27 Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela doga negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hïle nudulo helebe besela neala, hï e nufudala baagodelä hamosebegi,

28 Foloea ado gelolafalï sähalea, A, di dihïmu nufuabio. Nilïda fisäla made asimelë.
Sulubadela sefolaleawela säi.
29 Amala säi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola
sälahilä, Folole Sailasale sebea baluluia awäla, e emo gigisëla elele emo mia gumusula
dia digai.
30 Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä ali-e,
Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi.
31 Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negeseda,
dihïdige, dïe mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla säla ï.
32 Amala sälahilä, elea emage, ïe mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloiïe ado mala
säla ïaha nelo.
33 Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalogi
buudi damuia nufi amo nigime hëlasi. Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige
ödägi gelasi.
34 Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia ï. Eage, ea mosöa
aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade obeägïsa nelo.
35 Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gaui nefolalo amolima ado säsisalea
sähalea, Dolö äudä amole fisigämäia säla ïmalola säsi.
36 Amala säsi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea Foloma säla ïahalea, Na
ali fisigämalola gudi mogelo amolia säsi gabumelë. Ilia amala säsi gabugi ali doadigila
awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi.
37 Amala säsebegi, gaso, Foloea dadi gaui mofiai amolima sähalea, Alïda Olomo dolö
amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia alï nufi. Nufu-
dalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio. Amaimo, iliada walio alï geleä
musügä fisigäla mosalasiole. Ai, amala mademelë. Hili ili maalahilä alï fisigämäiamelëla
säi.
38 Foloea säi amo gadola dadi gaui amolia gudi mogelo amolima säla ïasebegi, ele Olomo
dolö amogi gabiola säi amo nabalahilä ili bedäi.
39 Amalahilä ilia ele neebea awäla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä,
amila sigi segea doadigila awäla gaamu we dïgïla mosäiamelëla geleä säi.
40 Amala säsebegi, ele galabaia mosö dïgïla awäla Ilidiaea mosöa asi. Mosöa amida
edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

1 Ili asi amo awäla Äfibolisige Aboloniage besela galala digila awäla giso Desalonaiga
besela galai. Gaamugi amida Yu udia dolöïe gedolo mosö afädë nelo.
2 Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola e awäla gedolo mosöa
ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegedola mofiai
amolibalä ado bebagi säla dëdëla negei amo ilima säla ïaha nelo.
3 Amala säla ïaha nea ea ilima Godeïe ado mi ulufadigila awala säla ïaha nelo. Ea
ilima sähalea, Afädë Memeleia së naala baagola nowemolöla bea sälo amolia dofä amala
säla dëdëla negei dialea. Yesuda na walio dilima säla ïahago. Amoda Afädë Memelei
amomelëla Foloea säi.
4 Amala säla ïasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofä säsebela helësëlahilä Folole
Sailasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeïe ëi gauia adalo yafieage udia dafidila fii
odoaeage amai.
5 Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gëlahilä, dolö nafade hamolo memalä
magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe nealahilä udia
dolö yafie gegedolasila, ado gelolafalï säi amea ili sulubadelaea gaamugi ami nududulä

hamoi. Amala hamola ilia Folole Sailasale udia dolö neebea sigi moholöïe ele hogosalea dolö afädë ëi Yeisonoïe mosöa ami fudulasia awäla hogola digai.
6 Awäla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula dusugaia awäla galïsolö dolö amoli neebea awälahilä gelolafalï sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilïle segea besela galai gabumelë.
7 Besela galasebegi Yeisonoea ïe mosöa fimäia fu ï gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebe amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebe amea hamolo mala säla negei dibe amoda damusa neamelëla säi.
8 Udia dolö sulubadela nefolalo amolige galïsolö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahilä, fudugila bedäi.
9 Fudugila bedäsebegi galïsolö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebalä gaui amoliage ili fisigämolöïe muni ïmalasebegi, ïmalasebe amo gadola ïasebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

10 Segeyo amoïe gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia moholö mosalola säi. Amala säsebegi, ele awäla Belia besela galalahilä, Yu udia dolöïe gedolo mosöa ami asi.
11 Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameada Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ilia Godeïe ado mala nabulö edefademalä obeägïla nabahamu nelo. Nabalahilä, ilia Foloea ado mala säla ï amo dofä walebelela bimolöïe segeyo sulubadelagi bebagi ado dëdëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo.
12 Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.
13 Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeïe ado mala säla ïaha neala säi amo nabalahilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologolasi.
14 Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofalï fisiga gai. Sailasale Dimodile made awäla Belia ami nelo.
15 Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obëgësebegi, Foloea ilima ado säsisalea, Sailasale Dimodile ne neebea fodolofalï misiäia säla ïmalola säsisebegi ili obëgëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

16 Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfalï godegali göa nelegela sämolöïe naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ïe asigigi edefademalä yösa nelo.
17 Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälahilä, Yu udia dolö nefolalo amolibaläge odoa Godeïe ëi gauia adalo nefolalo amolibaläge didiäha nelo. Magaia gaamu dibea amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibalä ea didiäha nelo.
18 Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobalä säla obëgë obëgësa nelo. Ili odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola säha neebe goda edo säsebela säi. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeïe mala säla ïahaledula säi. Ilia amala säi amoïe mida gowe. Foloea Yesuïe malage baagoi amoli nowemolö malage säla ï amogi amai.
19 Amala sälahilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galïsolö dolö amoli gegedola adolo segea ami awälahilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe säla olelelo amo nilïa nabulö hamesamelë.
20 Ado odoa säi amo hïdo elöi gabugi, amoïe mi helësëdeläla säi.
21 (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabulöge amomu hamosamu aligilo.)
22 Amasebegi Foloea Aliobagusa Galïsolö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dili-e, dilia nelebo afädë hamosebego na beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helësësamelë.

23 Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo mosö yafie melï. Beahaleamelebe göa nelegela nufudala ïlo auli afädë aulula negei dibea ami gomalä dëdëla negei dibeo.

GODE NILÏa DAWA MADEGALIla

dëdëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helësëlo. Amo hïle ado malafalï amo na walio dilima säla ïahagomelë.
24 Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe neebe sebe amoge hamosa maadei. Gode eda mudaiaïege nagadaiaïege Dafidilo Geloi nea. Gode amoda gobela ïlo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea.
25 Eda nelebo afädë ufola adida made neebe amo dolöfäea e ugila negela nelebo afädë ïmolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali ïmolöda hï e nea.
26 Eada mi gäwila dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi, dafidifalï ea daiaha maadelahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala helësëlahilä, ilile sege nofela daiala negei.
27 Ea ili hamoi amoïe mida gowe. Ilia e hogomäiage nagubaia nawela e beagolemäiage ea ili hamoi. Gode eda nilï hïdo hïdola neebea wagadi made made nea.
28 Mi ema aligilahilä, ïe geloigi nilï segegi fila digi fologola digisa sebewemelë. Amo gadola diligi ado dëdëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilïge ïe malölali neamelëla sälo.
29 Hä nilïda Godeïe malö neebe amea, nilïa e goloeage silibaeage igiage, nelebo afädë dolöea ïe asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helësëmolöi mademelë.
30 Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helësëlo made nelo. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelaea asigi besumalola gelola säha nea.
31 Ea dolö afädë memelei amoïe aulodaiala udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibalä mogolafalï memelela mogemolöïe segeyo afädë daiai amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelëla dofä gelola säla negei amo oleimelëla Foloea säi.

32 Baagoi amoli nowemolöla säi amo nabalahilä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio säla ï amo hobeala bu elö nabulö helësësamelëla säla ï.
33 Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä dïgïla asi.

34 Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädëïe ëida Daionisiasa, eda Aliobagusa Galïsolö dolö nelo. Eage, amase, udia afädë ëi Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Foloea Golïdi nea hamoi

1 Amala hamosebegi, Folo e Adenesi dïgïla Golïdi asi.

2 Golïdi ami Yu dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha maademalola säsebegi, Aguila ïe udia Bilisilale Idali sege dïgïla hädamade misi nelo. Folo e ele sebea asi.

3 Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelo. Ili bidi nimolöïe ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo.

4 Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälahilä, gegedoi amolibalä didiäha nelo. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebela helësëi.

5 Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeïe ado
mala säla ïahamu nelo. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memelei amoda Yesu
neamelëla gelola säla ïaha nelo.
6 Amala säla ïaha nebegi gaso, ilia made nabalahilä e baagido säla digi gagadela digisa
nelo. Amala hamosebegi, Foloea ïe fagulo fëfëla digilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi
awäseda, dihili asiala hamoi ameamelë. Asialada nema mademelë. Walio neebe wegida
ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelëla säi.
7 Amala sälahilä, amila ili dïgïla Folo e dolö afädë ëi Didiasa Yasadusi amea mosöa asi.
Ïe mosöda gedolo mosö gägägëlafalï nelo. Dolö ameada Godeïe ëi gauia adalo nelo.
8 Gedolo mosö beaha aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo
Geloima asigi afädë negela nelo. Amase, Golïdi udia dolö yafie nefolalo amoliage
nabalahilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.
9 Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea,
Bedäla nafi yömabio. Mala säla ïahamu namialo.
10 Mida, ne dibalä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nïe neebe amea afädëa di
nufudala sëlasimolö mademelëla säla ï.
11 Amala säla ïasebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeïe ado mala säla ïaha nea
gäheo i afädëïe, elö amoïe aube gafeia ami nelo.
12 Agaia sege Galioea beaha aligilo nelo amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë
negela ilia Folobalä ado neala e gaulahilä gudilo mosöa sigi asi.
13 Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeïe ëi gauia adamäia dolö
gowea mala säla negei dibe amo gadola made, mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi.
14 Amala säsebegi, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu
dolöla dili-e, mala dabiala nafade hamoïïe sämolö mofiai galebeda, amoda na habobala
made hedabola nabalabio.
15 Gasoda, adoge ëige dihilile mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili
hamogimalo. Goïeda na made mogemolömelëla säi.
16 Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesila digi.
17 Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ïe ëi Sosodenisi
nelo amo gaulahilä, gudilo mosö baagido segeamadi ami nea, nufudaha nelo. Amala
nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebegola helësëlahilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeïe Ädiago obëgëi

18 Amala hamosebegi, Folo e Golïdi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili
samialola säla, ödä sibigi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi.
Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea
ïe busa hilï damusa maadei.
19 Amalahilä awäla Ebesa besela galai. Besela galalahilä Foloea ele ami dïgïlahilä,
hïdo awäla gedolo mosö neebea ami besela galai. Besela galalahilä Yu dolö nefolalo
amolibalä ado didiäha dilo.
20 Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilïbalä holöbö sedade namiäiamelëla säi.
Ilia Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi.
21 E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda
ne obëgëmolömelëla säi. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa dïgïla ödä sibigi fila
asi.
22 Awäla ödä agesua besela galalahilä Sisalia gaamugi besela galai. Besela galalahilä
awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla
olelahilä awäla Ädiago digai.
23 Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä, e awäla Galesiamadige Filigiamadige
holöbö aligila baagila digila awähalea, Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala
gelolasisila aliligi awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

24 Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalia fii nelo amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelo.

25 Dafidi Dafidilo Geloiïe idigi aulo mala ema olelei. Ïe iso asigigi sämo sämosa nebegi, ea Yesuïe mala amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo.

26 Abolosia gedolo mosöa ami nea gelola säla ïaha nelo. Amala säla ïasebe amo nabalahilä, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahilä, elea Abolosi ea Godeïe idigi aulo mala hedabola helësëmäia mogolafalï säla ïaha nelo.

27 Hobea Abolosi e Agaia segea moholö helësësebegi, edoolalia e gelolasila hä mosalola sälahilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla ïasisalea Abolosima obeägïlahilä gauia idogomaloi. Abolosi e ami besela galasebegi, udia dolö Godeïe ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo.

28 Mida, udia dolö yafie gegedoi nebegi, ea bebagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë Memelei amoda Yesu e neamelëla ulufadigila säi. Ea ado amo gelolafalï säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ilia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala säla ïaha nelo

1 Abolosi e Golïdi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digala digila awäla Ebesa besela galai. Besela galala Ebesa ami bëgëla aulo odoa gausiai.

2 Gausialahilä ea ilima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë negeselo amo gala Eleloi Gesami niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eleloi Gesami neala säi goda nilïa nabi mademelëla säi.

3 Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola geimelëla säi.

4 Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Yonea ilia nafade hamoi amoïe asigi besula ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hï e helësëla säila Foloea säi.

5 Foloea amala säi amo nabalahilä, ili Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi ödägi gei.

6 Amasebegi Foloea ilima naabo negesisebegi Eleloi Gesami ilima digala ilia ado elö säla bea säha nelo.

7 Dolö amolida giwilasi gadoi nelo.

8 Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola säla ïahalea, udia dolö nefolalo amolibalä didiähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala säla ïaha nelo amoda dofä säi gabula helësëmäia säla ïahamu nelo.

9 Amala säla ïahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuäia ilia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. Ilia amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bëgëla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala säla didiälo mosö afädë Dilanasaïe neebea ami awälahilä, Foloea Yesu mala säla didiäha nelo.

10 Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi udia dolöeage, Dafidilo Geloiïe ado mala nabi.

Segebaïe efegelalia hamoi

11 Godea Foloïe naaboea geloi melëlo made hïdo elöi hamosa nelo.

12 Ïe filïmo dogelo faguloge bululo faguloge hïle domalogi diigilo amo gaula oloi difolalebea ami awäsebegi, oloi damula digi, mugabe doadigila awäla digisa nelo.

13 Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesila digisa aligilo nefolalo
amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloi Yesuïe ëi säla mugabe fedai nefolalo amolima
sähalea, Foloea ïe mala säla ïlo Yesu amoïe ëigi dili nesila digisagola sälo.
14 Yu udia dolöïe gobela ïlo busa afädëïe ëi Segebaïe efegelali gifalädalïa amolia amala
hamosebegi,
15 mugabe fedai amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësësa. Gasoda,
dilida nowëla nabi.
16 Amala nabalahilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia alogola ïe
geloia ili baagila awäla, ili nufudala ïalalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugïmu fisäla asi.
17 Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge
Giligi udia dolöge edefademalä bedälahilä, Dafidilo Geloi Yesuïe ëi gauia adaha nelo.
18 Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahilä, ulufadigila, nilïa nafade
amo hamoimelëla säla sisiaha maadei.
19 Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëïe beba difolalo amo gaula mafulahilä,
udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli muni
dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabülasi bia gadoia nii.
20 Amo gadola Dafidilo Geloïïe ado mala daidolahilä, edefademalä gelola bäui.

Ebesa ami nebegi, habobahalea üalala säi

21 Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi
Masedoniage Agaiage awälahilä, hobeala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala
helësëlahilä sähalea, Ami awäha maadelahiläda, Olomoge söfë moholö dialeala säi.
22 Amala sälahilä ea ïe ugila negelo Dimodile Elasadasale Masedonia mosaloi. Ele
amala mosalolahilä, e holöbö Esia segea beaha nelo.
23 Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yömolö holöfalï made, edefade besela galai.
24 Dolö afädë nelo amoïe ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelo.
Ademisiïe odala ïlo mosö gadoi holöfalï afädë afädëla Demediliasaea silibaea hamolo
nelo.* Ea amo hamolo ameada hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha
aligilo.
25 Ea ïe hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo nefolalo
amolige neala gegedolasilahilä sähalea, Dolöla dili-e, nilïa hamoi amo hamolo amea
muni edefade nelo amoda dilia dawa.
26 Ebesa wimu made, Esiamadi sege holöbö sulubadelamadida, dolö Folo amea udia
dolö yafie dusugala nidilahilä, ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea
hamola nowei amolida, gode madela sälo nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë.
27 Ea amala hamosa neebe ameada, udia dolö amolia nabalahilä, nilïa bidi nimolöïe
hamoi hamolo amoda nafadela säloea. Amomu made, nilïle gode edefade udia Ademisiïe
odala ïlo mosöge udia dolöïe siigi memalä gabula säloea. Amase, Esiamadi udia dolö
nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliage dafidi ïe ëi gauia
adalo gaso, ïe ëi edefade amo neala nagadaialoeala säi.
28 Ado säi amo nabalahilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä sähalea, Ebesaïe
Ademisida edefademalä neala gelola sähamu nelo.
29 Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaea üalala dodogösa difolalo. Amala
üalala dodogösa difolalea, Masedonia fii dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä
nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibea ami fodolofalï sigi gaula
asi.
30 Foloea udia dolö yafie gegedoi dibea ami hï äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo
nefolalo amolia made mosalola säi.
31 Esia sege amoïe gamane beaha aligilo odoa Folobalä damelë hamola aligilo nelo
amolia Foloma ado säsisalea sähalea, Di gedolo gaamu dibea ami dofä mosabiola säsi.

---

* **19:24:** Ademisida gowe gadoi. Eda wäfalï gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla göa nelegela, wäfalï gode amogali ïlo.

32 Ilia amala säsisebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla säha
difolalo amea, ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoaeada, oböla, ado elö säla
aulo dabela digisa dilo. Ili yafieada, mi goweïe gedoi gabula made helësëi nefolalo.
33 Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela
gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësësaleada, mi e gabula
helësëi. Amala helësësebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea,
gegedoi amolima ne mademelëla sädelä hamoi.
34 Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea,
Ebesaïe Ademisida, edefademalä neamelëla säha nebegimu, aoa äudä gadoi asi.*
35 Gaamu amoïe gusigusi nelo amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau
sagamolahilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dili-e, Ademisi edefade neebe amoïe odala
ïlo mosö neebe amoïege, amase, nelebo afädë mudaiala beselala digai dibe amoïege sigi
aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädëa dawa madeda nowë.
36 Hä, na säi amo gadola afädëa wäfalï säila sämolö ulï ameada, dilia nelebo afädë asigi
made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo.
37 Dilia dolö äudä sigi misi goweleada odala ïlo mosöa negei amogi afädë made fa nii,
dilile gode udia amoge made gagadeimelë.
38 Amaimo, Demediliasaeage ebalä hamoi hamolo neebe amoliage, ilia afädëbalä
gudimolö helësësa nea galëda, gamane gudilo dolö neebe amea amoïe gudimolö segeyo
odoa daiala negei dialea. Ilia amogi gudimolöi galea.
39 Amomu made ado odoage sämolö helësësa nea galëda, amoda gamane dolö amolia
ado giwi sämolö gegedomalola säsegi sämolöi galea.
40 Nilïa walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameada, nilïma dilia üalala dodogöla
gëgëimelëla sälahilä, nilïbalä gudimolöi gabumelë. Ilia amala hamoseda, nilïa walio
gegedola üalala säi amoïe mi goweïe säimelëla sämolöi mademelëla gusigusi amea säla
wagai.
41 Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiaha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

1 Ado gelola üalala dodogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla
aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima säla ïalahilä, ne awähamelë, dili
hawio, namialola sälahilä, e Masedonia moholö asi.
2 Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie säla ïïa awälahilä,
hobeala Giligi segea besela galai.
3 E ami aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi, Yu fii
nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgëmolöla helësëi.
4 Dolö ebalä asi amolida gowe ili. Gaamu Belialada Bilusaïe malö Sobadage, Desa-
lonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gaiusage, amase, Dimodige, Esia segeala
Digigusi Dolofimasalage, amoli ebalä asi.
5 Dolö amolida ilidale dafidi awäla nilï misiäia Doloasa ami beaha nelo.
6 Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nilï Filibai
dïgïla ödä sibigi fila afiai. Amala afiala ödä sibigi fila segeyo bia awälahilä, afiala ili
neebea Doloasa besela galai. Besela galalahilä segeyo gifalädalïa ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

7 Segeyo gifalädalügi nilï molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha nelo.* E aiyo
amogi moholö gabula helësëlahilä, ea säla ïaha nebegimu gasi mogoi.

---

* **19:34:** Aoa äudäda molö giai deala molöi gadoi.

* **20:7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, molö mai amoda Yesuïe molö maila helësëi.

8 Mosö ilibia hogoli nilï gedoi amogida gamali wala negei malei dilo.
9 Ami malïsä afädë amoïe ëi Yudigasa e mosö amoïe wïdo holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähamu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä, baagoi melï.
10 Folo e digalahilä malïsä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didigaomabula säi.
11 Amala sälahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nalahilä, ado sedadela säha nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi.
12 Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägï.

Folo e Doloasala Miledusa asi

13 Nilï nilïdale ödä sibigi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialahilä, ödä sibigi fimolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöïe ea amala daiai.
14 Afialahilä Asoso ami ea nilï gausialahilä, eege ödä sibigi fedala filahilä nihïlïgïla Midilini afiai.
15 Amo aiyo amogi amilahilä, ödä sibigi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla besela galai. Amilahilä amo aiyo amogi Miledusa awäla besela galai.
16 Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baagila moholöla helësëi. Yu udia dolöïe molö nülo segeyo ëi Bëdigosi made besela galai amo gaalu, fodolofalï Yalusaleme awäla besela galamolöi galëda, amoda moholöla helësëi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

17 Miledusa ami nea, Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile asigi gäwi dafidilo nefolalo amoli e neebea misiäia misialola säsi.*
18 Ili e neebea maala besela galasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala neloa amila dilibalä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi.
19 Yu dolö nefolalo amolia ne nufulö daiaha nelo amea ne fedogola beasebegi, na nihï nagadaiala siaholö digaha nea, Dafidilo Geloïïe hamoi hamolasisa nelomelë.
20 Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla ïadigi, udia dolö gegedoi dibea amige, dilile mosöa amige, säla olelela digi amoda, dilia dawadigi amomelë.
21 Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Godemadi nea, nilïle Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negemalola gelola säla ï amomelë.
22 Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë.
23 Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi, Eleloi Gesamia nema säla ïahalea, Galabaia negemolöge së molöge bimolömelëla gelola säla ïahamu nelomelë.
24 Amaimo, ne namolö amoda, nema memalä gadoi gabula helësësamelë. Godeïe ugila negelasilo Ado Mala Hedabi säla ïmolöïe hamoi Dafidilo Geloi Yesuea nema ï amo hamola wagamolö amoda, geloi gabula gelola helësësa neawe.
25 Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala säla ïaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nïe mi bu elö made bimolöla helësësamelë.
26 Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla ïahago. Afädë nafadegi awäseda, asialada nema mademelë.
27 Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima säla ïaha maadei amea.

---

* **20:16:** Baagila Asi Segeyo molö nalahilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda, Bëdigosi Segeyo besela galalo. * **20:17:** Miledusala Ebesa moholöda mia made, gilomida nabülasi bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

28 Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Eleloi Gesamia dili ifosi amo ilile asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ïe namiäia hïle healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola, ili sigi namialo.
29 Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë.
30 Dihili diligi dolö odoaea nowelahilä, ado halowela säla, Yesu bëgëla aulo nefolalebe amoli dusugala ili bëgëla misiäia moholömelë.
31 Hä, idihë namialo. Na gäheo i ohodoagi esoage gasigige siaholö digaha nea, dili hïdo hïdolama säla olelesamu nelo amo helësëmalo.
32 Amai gabugi Godemage, ïe ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeïe udia dolögali hedabi ïmolö dibe amo gadola dilima ïmolöige nea.
33 Na afädëïe munige faguloge gesami awäla made nelomelë.
34 Nihïle naaboea nihï hamoi hamola, nihïnege, nebalä aligilo amolige, nilï molöge neleboge dofea negei dilo amoda, dihili dawadigi amomelë.
35 Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë ïaseda, dia holöfalï obeägïmolö. Gasoda, dia afädë elögali ïaseda, dia edefademalä obeägïmolömelëla säi amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai.
36 Ea ado amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula Godema adoi.
37 Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaea edefademalä dïila Folo gaula mimi.
38 Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoïe mi edefadeda gowe. Ea nïe mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä, amalahilä ilia e du dibea ami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

1 Nilïa ilima, nilï hä afiahamelë, dili hawiola sälahilä, ödä sibigi fila mogolafalï awäla Gosi besela galai. Amo aiyo amogi Olodesi besela galai. Amilahilä Badala besela galai.
2 Badala amila ödä sibi elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nilï amogi fila afiai.
3 Afiahalea nilïa Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nilï baagila awäla Siliamadi awähamu nelo. Awähamu nea Daia awäla besela galai, du amogi nelegei gaui amo ami negemolöïe.
4 Daia ami besela galala bëgëla aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nilï ilibalä segeyo gifalädalïa ami nelo. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola säi.
5 Amala säsebegi gaso, nilï moholö fu besela galasebegi, hä doadigila afiai. Afiasebegi ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilïbalä duhulu agesua afiai. Afialahilä nilï sulubadelaea duhulu bosea ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi.
6 Godema adolahilä, nilï hä afiahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilïma amala hawiolahilä hili mosöa obëgësebegi nilï duugi fimolöïe afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla ï

7 Ödä sibigi filahilä Daia dïgïla awähamu nea, Dolemesi besela galai. Besela galalahilä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahilä ilibalä segeyo afädë adi.

8 Diala aiyo amogi awäla Sisalia besela galai. Besela galalahilä Ado Mala Hedabi säla ïlo afädë nelo amoïe ëi Filibi amoïe mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädalïa amoligi nelo.*
9 Ïe idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeïe bea sälo sulo.
10 Nilï ami segeyo nahui nebegi Godeïe bea sälo afädë amoïe ëida Agabasa eda Yudiala misi.
11 E nilï neebea ami maala, ea Foloïe malibu gii amo nealahilä hïle emole naabole neegilahilä, ea sähalea, Eleloi Gesamia sähalea, Malibu goweïe eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama ïmolömelëla säsebemelëla säi.
12 Amala säi amo nabalahilä nilïage, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu nea häuai.
13 Amala sähamu nefolalebegi ea säla obëgësalea, Dilia dïisamu dibegoea ne neala yölasisebe goda edoïe. Ne Yalusaleme ami nea nïe emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi baagomolö diëge amoda dofeala helësësamelëla säi.
14 Amala säsebegi, ea helësëi neebe amo haila fisimolöi made beala nilïa fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia hamesebe amo gadola hamomäiamelëla säi.

Folo e Yalusaleme asi

15 Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai.
16 Bëgëla aulo odoa Sisaliala nilïbalä gegedola afiai. Afiai amoda Saibulusi fii afädë bëgëla aulo siiba nelo amoïe ëida Nesono ïe mosöa awäla nefolamolöïe ilia nilï sigi asi.
17 Nilï Yalusaleme besela galasebegi ami nedoolali amolia obeägïla gauia idai.
18 Amo aiyo amogi Folola nihïlïgïla Yamese neebea afiai. Afiaha dibegi, asigi gäwi dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi.
19 Foloea ilima dili go gabiola sälahilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla ïaha maadei.
20 Foloea awai amo ilia nabalahilä Godeïe ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bëgëla awäha neamelë.
21 Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöïe gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla ïaha neamelëla odoaea säla ï gabio.
22 Odoaea di yawe misi neala säseda, ilia dofä nabulö gabumelë. Hä nilïa abilia hamomolödu.
23 Amaimo, nilïada dia mala afädë bëgëla hamomäiaïe säla ïaha. Nilïbaläda Godema afädë hamomolömelëla säla negei dolö biyidia nea.
24 Diada ili sigi awäla, ilia Godeïe siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöïe ilile bidige dia negelasimalo.* Amala hamoseda, odoaea ado dïe säi amo nabelo amoliada, nilïma wäfalï säla ï gabula helësëlahilä, Ado säla negei dibe amo dia bëgëla hamolo gabula helësëmolömelë.
25 Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sämolö helësëi dilo amo nilïa beba dëdëla ï. Nilïa ilima sähalea, ili idihë nea, molö nülo dibe amogi wäfalï godegali göa nelegela ï muabio. Amase, heale hï e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ïla säi.
26 Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeïe siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e Godeïe mosöa awäla

* **21:8:** Filibida dolö gifalädalïa abosolo ugila negelo namiäia dafidi memelei amoligi nelo. Abosolo 6.1-6 bimalo.
* **21:24:** Abosolo 18.18 amoge bimalo.

gobela ïloma nigime baai made neebe amo oleloïe segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala ïmolö gabula säla ï.

Yu dolö amolia Folo gaui

27 Mala amoïe segeyo gifalädalïa dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo Godeïe mosöa neebe amo melï. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea Foloma habobamäia neala habobalasilahilä Folo gaui.
28 Gaulahilä ilia gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dili-e, nilï ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memalämelëla säla olelelomelë. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi Godeïe mosöa sigi maalahilä mosö Godea hïle nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi.
29 Amala säi amoda dafidi ilia Ebesa fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e Godeïe mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

30 Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahilä, Godeïe mosöa amila dusugala gaula awähalea Godeïe mosö idi galo sulubadela fodolofalï gaha maadei.
31 Amala hamolahilä Folo baagomäia nufulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadelaea edefademalä fudugila nudusaleamelëla säi amo nabi.
32 Amo nabalahilä ea ami dolö beaha aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awälahilä, udia dolö gegedoi neebea ami ili fodolofalï baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi.
33 Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebea awälahilä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafodomola säi. Amala sälahilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi.
34 Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obëgësalea, ado elö elöla gelola säla didigai. Amala gelola säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi.
35 Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai.
36 Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bëgëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoïe mi Yu ilima fädäla säla ï

37 Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabedulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole.
38 Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ïe nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda di madelela nabi.
39 Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeïe gaamu Dasasa dibe amoda nïe segemelë. Nïe gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädelä dima nabahala säi.
40 Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

1 Naado nedoola dili-e, dilia na asiala hamoila säsebegoïe, asiala made hamoila dilima fädäla säla ïahago, nabualola säi.

2 Amala sälahilä Hibulu adoea säha neebe amo nabalahilä, dolö nefolalo amolia dofä
adola made sau sagala nefolalo.
Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea,
3 Ne fiida Yumelë. Silisia segeïe gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda,
neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema
nilïle naua mäuïe mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea
hamomola säsegi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go
gadola.
4 Idi gowegi bëgëla aulo nefolalo amoli na neala sëlasisa nelo, ili baagomäia. Udiage
dolöge nafodolahilä, ili galabaia mosöa negesa aligilomelë.
5 Gobela ïlo Busa Edefade neebe ameage galïsolö dolö nefolalebe sulubadelaeage, ilia
na dofä säsebewe dilima säla ïlo amo. Ilia ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba
dëdëla, na gaula mosäia ïasisio. Ïasisebegi Idi bëgëla aulo ami nefolalo amoli gaulahilä së
ïmäia Yalusaleme sigi obëgëmolöïe nea asimelë.
6 Ne Damasaga suägïla eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade
fodolofalï maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei.
7 Amaimo, ne nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi
dia ne neala sëlasisala säse nabi.
8 Amo nabalahilä na, Dafidilo, dida nowëla säla obëgëi. Amala säla obëgëlebeda ea
nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sëlasilo amomelëla säsio.
9 Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo melï gaso, afädëa nema ado säi amoïe adoda
ilia made nabi.
10 Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala
nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö. Ami dia hamo-
molö Godea daiai amoda afädë ami neebe amea dima säla ïaha maademolömelëla säsio.
11 Yo edefade digai amea na bimolö ulïsebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela
gaula awäla Damasaga besela galai.
12 Dolö afädë ëi Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado säla negei dibe amo gadola
hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaeada, eda dolö hedabi mogoi
neala sälo nelo.
13 E maala ne neebea ga madefalï nea, ea nema sähalea, Nedoo Solo-o, dïe si hedabi bu
bimalola säsio. Amala säi amole nïe si bu hedabolahilä bimolöi gabugi e melï.
14 Amasebegi ea sähalea, Nilïle mäuïe Gode neebe amea ea hamesebe amo dia
helësëmäiage, ïe hamoi hamolasilo asigi mogoifalï neebe amo dia siia bimäiage, hï ado
säsebe amo nabuäiage di memeleimelë.
15 Dia melï amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama säla ïmolöïe e neala olelo di
namolömelë.
16 Di memalä beaha samolöda edoïe. Hä nowelahilä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola,
dia nafade hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

17 Foloea säla ïahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obëgëlahilä Godeïe mosöa Godema
adosa salea sosoäla awäla
18 beahamelebe, Dafidilo Geloi e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nïe säsise amoda
Yalusaleme nefolalebe amolia made nabulö ameada, hä fodolofalï, Yalusaleme dïgïla di
aabela mosalola säsio.
19 Amala säsebegi, na säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, na gedolo mosö difolalebea ami
awäla udia dolö dima asigi afädë negei nefolalo amoli nufudala ïalalela, galabaia negelo
amoge hili dawadigimelë.
20 Dïe olelo Sidibeniïe heale digasolo amo gala nege ilibalä nelomelë. E baagomolöge
dofeala helësëlahilä e baagomäia nufidelo amolile fagulo daia salugalo gii amoda na
beaha nelomelëla säi.

21 Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolö fii elö sefolalebea ami fisiga gamolömelëla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömelëla säi

22 Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömelëla säse amo nabalahilä, ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida wi namolöi made gabula säla didigai.
23 Ilia üalala didigala sähamu nea hilile fagulo daia salugai giila sadia gala digi, gulu dao gasala sadia adala digisa nebegi,
24 ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Ilia ema ado gelola säse goïe mi säla ïmäia ami mosö mumusogi digala e fëgämalola säi.
25 Amasebegi ilia Folo fëgämolöïe e nafodoi. Nafodoi amola wäla nea, Foloea ami beaha aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoïe mala säla negei ameada dolö amo fëgämolöda mogolalela nabi.
26 Amala säi amo nabalahilä beaha aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla ïalahilä nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi.
27 Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea, Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla säi.
28 Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihïne muni edefadea ne Olomo dolö hamomolöïe niimelëla säi. Amalebegi Foloea sähalea, Nemea ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi.
29 Amalebe e fëgämolö nefolalo amoli fodolofalï badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësëaleada, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e bedäha nelo.

Foloea Yuïe Galïsolöma ado säi

30 Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöïe, e fisigälahilä gobela ïlo busa amolige, Galïsolö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

1 Foloea Galïsolö dolö amolima siila nea sähalea, Nedoola dili-e, ne Godeïe siigi nawesa neada nïe iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe.
2 Amala säsebegi, gobela ïlo Busa Edefade Ananaiasaea dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, Ïe nafigi nufuöla säi.
3 Amala säsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebego, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabulö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuöla sähalela nabi.
4 Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeïe gobela ïlo Busa Edefade neebe goma nafadela sähalela nabi.
5 Amala nabasebegi, Foloea säla obëgësalea, Nïe nedoola dili-e, e gobela ïlo Busa Edefade neala na made helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoïe beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi.
6 Amalahilä Foloea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo nefolalebe amo helësëlahilä, Galïsolö gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dili-e, neda Felesi sosogo neawe. Nïe naadoge Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda gudisagomelëla säi.

---

* **23:3:** Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoïe mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

7 Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä gegedoi amo hilimu moge mogela nelo.
8 Sadiusi sosogo iliada udia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälo nea, Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësësa neamelë.
9 Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilïa made melï neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fiia ema ado säla ïledula säi.
10 Amala säsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obëgëmalola säi.
11 Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebea maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nïe neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiai

12 Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha dilo. Ilia migalïa diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei.
13 Nufulöla daialo amolida nabülasi biyidia baagi.
14 Ili gobela ïlo busa amolige, asigi gäwi dafidilo dolö amolige neebea awälahilä, ilia sähalea, Nilïa migalïa diigila ado gelola säla negesaleada, nilïa molö made naala, Folo nufudala baagolahilä molö molömelëla säla negeimelë.
15 Amala hamoi gabugi, Galïsolöla diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebea ado fisiga gahaleada, Folo dili neebea sigi digamalamäia, ema säi amoïe mi fädäla hogomolöïela sämalo. Amala hamoseda, e dili mia, aso, made besela galala neëgi, nilïa e nufulöïe daiai neamelëla säla ï.
16 Amala säsebegi, gaso, Foloïe elefiïe malöea ilia säi amo nabalahilä, e ami dolöïe mosöa awäla mumusogi digala Foloma säla ï.
17 Amo nabala Foloea beaha aligilo dolö afädë welahilä sähalea, Diada malö malïsä gowe beaha aligilo busa sebea sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämolö gauleamelëla säi.
18 Amalebe ea malö malïsä amo beaha aligilo busa sebea sigi awälahilä sähalea, Galabaia negei Foloea ne wesaleada, malö malïsä goweada ado afädë dima sämolö galea, di sebea sigi mosöla säla ïmelëla säi.
19 Amala säsebegi, ami dolö beaha aligilo busa amea malö malïsä amoïe naabogi gaula agesuadi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi.
20 Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomalä negesio. Ema säi amoïe mi fädäla nabulöïe, dia Folo e Galïsolö neebea aiyo sigi digamalamäiala sämolöla säsio.
21 Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida nabülasi biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Ilia migalïa diigila ado gelola säla negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negesio. Hä dia ümäia ili walio daiala beaha neamelëla säla ï.
22 Amala säla ïbe beaha aligilo busa amea malö malïsä amoma gelola sähalea, Dia nema säla ï amo afädëma säla ïmabio, mosalola säi.

Gamane beaha aligilo Feligisi neebea, Folo e sigi asi

23 Amala sälahilä ea ami beaha aligilo äudä misiëla welahilä elema sähalea, Sisalia moholöïe ami dolö hädali äudäge, sugua hosidaia fila aulo dolö nabülasi gifalädalïage, amase, gögë gaulo dolö hädali äudäge, süwia midilö neë gaalu, moholöïe walio daiamalo.

24 Amase, Foloïe sugua hosige dilia daialahilä e hedabola sigi awäla gamane busa
Feligisi neebea sigi mosalola säi.
25 Amala sälahilä ea beba afädë dëdëla ïahalea gomalä säla dëdëla ï.
26 Neda Golodiasa Ilisiasa, na gamane beaha aligilo Feligisi dolö edefade dima, Di go
gabiola säla, beba gowe dëdëla ïasisago.
27 Yu iliada dolö go gaula nufudadigimolöïe hamosebegi, na eda Olomo dolömelëla
säsebe amo nabalahilä, ami dolö amola e neebea maala na e damula awäla sigi
obëgëimelë.
28 Ilia ema gudimolö ado säsebe amoïe mi nabulöilahilä, na ilile Galïsolö neebea e sigi
asimelë.
29 Sigi awälahilä beahamelebe, ilia ema gudimolö ado säi amoïe mida ilile mala säla
negei amoïemu melï. Amai ameada, e baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë
made melï.
30 Dolö go baagomäia nufulö daiahaleamelëla afädëa nema säla ïasebegida, di neebea
e fodolo fisiga idogosagomelë. Ea nafade hamoila sälo amoliage mi goweïemelëla dima
säla ïmolö mosalahagomelëla
säla dëdëla ï.
31 Amaimo, ami dolö amolia ea säi amo gadola, gasigi Folo e sigi awäla Ädibadalisi
gaamugi besela galai.
32 Amo aiyo amogi ami dolö sugua hosidaia fila aulo amoliamu e sigi awähamu nebegi,
ami dolö odoa amolida hilile mosöa obëgëi.
33 Ami dolö sugua hosidaia fila afiai amoli awäla Sisalia besela galalahilä, gamane beaha
aligilo amoma beba dëdëi amo neala ïala, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi.
34 Amalebe beba amo nidelahilä Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda
Silisiala helësëlahilä
35 ea sähalea, Dia nafade hamoila sälo amoli mofiala neëgi, na dïe gudi nabulömelë. Amala
sälahilä ea Heledoea mosöa e idihë namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

1 Segeyo bia nelolahilä, gobela ïlo Busa Edefade Ananaiasage, dolö asigi gäwi dafidilo
nefolalo amolige, Olomoïe mala negei amo gadola sälasilo ëi Dedulusi nelo amea ilile
säsimäia eege hiligila digai. Digalahilä, ilia gamane beaha aligilo amea nabuäia Foloeada
nafade gomu hamoimelëla säla ï.
2 Amalahilä beaha aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala
hamoi amoïe ado säla ïahalea, Dia nilï sigi namolöi nelo amea nilï neebea dalulo
amoda negesimu dialeamelë. Dia nilï hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi
nefolalebewe hedabi namolöïe, neala mogolasisa nelo.
3 Dolö edefade Feligisi-e, nilïa amo bealahilä segeyo sulubadelagige sege dibe su-
lubadelagige dima obeägïla edefademalä nesegesa aligilomelë.
4 Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nilï bobasëla nilïa ado oboba säsewe
nabuäia.
5 Nafade hamoloda dolö gowemadila misi gabula beagolesamelë. Eada Yu dolö
sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilahilä nudulasiloge, amase,
Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelë.
6-7 Amase, ea Godeïe mosö Godeïe siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilïa
gauimelë.*

* **24:6-7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Nilïa nilïle Ado säla negei amoïe ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Ilisiasa maala, nilï bobala didigilahilä, ea nilïa gaula nelo amo sigi awäsio. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di neebea misialola säi.]

8 Amaimo, dihï mi fädäla hogomolöïe dolö goma nabaseda, nilïa nafade gowe hamoila
säseweda dofä säsebela helësëmolömelëla säi.
9 Amala säsebegi, Yu iliage Dedulusiïe ado ugila negela ado säi amoda dofämelëla säla ï.

Foloea Feligisima ado säi

10 Gamane beaha aligilo amea Foloea ado sämäia ïe naaboeamu oodo bibila säsebegi,
ea obëgëla sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade goweïe gudi mogelo nelo amo
helësëlahilä, nïe asigiada ilia ado säi amoïe dima obëgëla sämolöda hedabi galea.
11 Amaimo, na Godeïe ëi gauia adala Godema adomolö Yalusaleme fedaia amila
segeyo walioda giwimelë. Amoda dihï dawadigimolöi.
12 Amaimo, ilia na Godeïe mosöa nea afädëbalä didiäha neebe made melï. Amase,
gedolo mosöage, sege gaamu dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamoseda
made melïmelë.
13 Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi amoda dima
säla ulufadigimolö amo ulïsio.
14 Ado dofä dima säla ïahawe, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe
bëgësaleada, nilïle mäuïe Gode ëi gauia adalomelë. Amase, nada Ado säla negei dibe
amo sulubadelage, Godeïe bea sälo amolia ado säla dëdëla negei amoge dofä gabula
helësësamelë.
15 Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolö
gowe iliage amala beaha neamelë. Godea amala hamomäia na asigia sisiläfüsa nea.
16 Amalebe segeyo sulubadelagi Godeïe siigige udia dolöïe siigige nïe iso asigia mogola
namiäiala helësësa aligilo.
17 Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihïle segea obëgësalea, udia dolö nelebo maade
amoligali muni ïmolöïege, amase, Godegali odala ïmolöïege obëgëi.
18 Dafidida Godeïe siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamolahilä, Godeïe
mosöa odala ïmolöïe awäla nebegi, ilia ne melï. Nebalä udia dolö gegedoi made, gëgëla
nudusage made nudui.
19 Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade
hamoila säha nea galëda, di neebea hili ado amo sämolö yawe moholöi galea.
20 Maade galëda, dolö nefolalebe gowe ilia ne Galïsolö dolö neebea nowela ifosisolo
amo gala, ilia na dofä nafade hamoila melï amo säla ïmäia.
21 Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe. Udia dolö baagoi nowemolö amo
dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda, dilia walio gudisagomelëla säimelëla
Foloea säi.
22 Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameada gudi
nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisiasa e maasegi, dilile gudi säla
mogemolöla säi.
23 Amala sälahilä, ami beaha aligilo amoma sähalea, Folo e idihë nea gaso, hï helësëse
amo gadola hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage fu
ïmalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

24 Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hïle udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu
udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädë
negemolö mala säla ïasebegi, Feligisia nabaha nelo.
25 Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöïe segeyo daiala
negei amo maasebe amoïege säla ïaha nelo. Säla ïaha nebegi, Feligisi e bedälahilä sähalea,
Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na di misialamolömelëla säi.
26 Amala helësëselo amo gala Feligisia Folobalä ado didiämolöïe wesamu nelo amoda
muni ïmäiala helësëlahilä amai.

27 Gäheo i äudä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane beaha aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolö nefolalo amoli obeägïmäia Folo e galabaia mosöa ifosisamu nelo.

25

Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebea gudimolö moholömelëla säi

1 Bolobinisigi ami gamane beaha aligilo Fesidusi besela galala segeyo ohodoa nelolahilä, e Sisalia dïgïla Yalusaleme fedai.

2 Yalusaleme fedala nebegi gobela ïlo busa nefolalo amolige, Yu udia dolö ëi sälo nefolalo amolige e neebea awälahilä, Foloea nafade gomalä hamoimelëla säla ï. Säla ïalahilä ilia ema gelolafalï sähalea,

3 Dia dofä nilï ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa maaha neëgi, e nufulöïe idia negemolömelëla didiäi amo helësëla amala säi.

4 Amalebe Fesidusia säla obëgësalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holöfalï nelolahilä ami obëgëmolömelë.

5 Dolö goea nafade afädë hamoi galëda, dilile ëi sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöïe nebalä digamalamalola säi.

6 Amida Fesidusi e ilibalä segeyo gödölasi gadoiledu ma, nabülasi gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai.

7 E maasebegi Yu dolö Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amalela digila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi amoda säla ulufadigimolö amoda ulï melï.

8 Amaimo, Foloea sähalea, Yu udia dolöïe mala säla negei dibe amoge, Godeïe mosöge, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebe amomage na nafade afädë made hamoi neawela säi.

9 Amala säsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeägïmäiala helësëlahilä, Foloma säla obëgëla nabahalea, Ilia säi amoïe na gudi mogemolöïe Yalusaleme fedamolö helësësebelela nabi.

10 Amasebegi Foloea säla obëgësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaïe gudilo mosö. Nebalä gudimolö amoda mosö wegimelë. Dihï dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afädëda made.

11 Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö galebeda, ne baagomolö amoda dofealabio. Amai walio dolö gowe ilia na nafade hamoila säsebego, amo dofä made galëda, afädëa ne neala ilile naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaeamu nïe gudi nabuäiala helësësamelëla säi.

12 Amala säsebegi, Fesidusia dolö e ugila negela sälasilo amolibalä didiälahilä, ea Foloma säla obëgësalea, Dia Sisaea nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloïe nabi

13 Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.*

14 Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloïe ado amoïe ginima säla ï. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelo amo, wimu neamelë.

15 Ne Yalusaleme nelo amogida, Yu ilile gobela ïlo busa amoliage, asigi gäwi dafidilo amoliage, dolö amoïe sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla ïalahilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio.

16 Amasebegi na ilima säla obëgësalea, Olomo nilïle malada dolö memalä neala elöïe naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo

* **25:13:** Gini Agilibada Heledo, Yamese nufidelo amoïe malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaïe elefi.

mimiagila mia sida alogola aligilo. Amase, nilïa ema fu ïahalea ilia ema säse amoïe säla obëgëmäia fu ïlomelëla säi.
17 Amalebe ilia wi maala gegedosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi.
18 Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefalï hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu.
19 Ilia ado gëgëla säha nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Foloea e noweimelëla sälo amolegi gëgëi.
20 Na ado goïe mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goïe gudi mogemolöïe Yalusaleme moholö helësësebelela nabi.
21 Amalebe Foloea, beaha aligilo giniamu nïe gudi mogemäia galabaia namolöla säsebegi, na e beaha aligilo Gini Sisa neebea fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelëla Fesidusia säi.
22 Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado säse amo nihï nabulöila helësësebemelëla säi. Amala sälebe, ea säla obëgësalea, aiyo dia ïe ado nabulömelëla säi.
23 Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoïe dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gegedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi.
24 Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agiliba-o, dolö gegedoi sulubadela dili-e, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadelaea, Yalusaleme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela üalala säha aligilomelë.
25 Amai gaso, na ea hamoi amoïe e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ïe gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada, e fisiga gamolöla säi.
26 Ea hamoi amoïe dafidiloma beba dëdëmolöïe afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, dïe siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilïa ema säi amoïe mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoïe mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë.
27 Afädë galabaia neebe amea nafade gomalä hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësësamelëla Fesidusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

1 Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämolö amo sämalola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea,
2 Gini Agiliba-o, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadelaïeda walio na dima säla obëgëmolö amogida obeägïsamelë.
3 Obeägïsamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö neebe amoïe mala sulubadelage, amase, nilïa elö elöla helësëla gëgëlo amoge dawadigisa maadei nebego. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebela helësëla made, hame negela nabuäiala helësësa.
4 Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaea dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila nihï segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea.
5 Ilia ne malësägila dawadigi ameada ilia sämolö helësëseda, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämolöi gabu. Nilïle Gode bëgëlo mala amoïe sosogo odoa dialea gaso, Felesi sosogoïe mala elö elöla yafie hamolo ameada sosogo odoa sulubadela baagila asimelë.
6 Amaimo, dafidi Godea nilïle mäuma ado afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfüsa neebeweïe ne nebegi walio gudisagomelë.

7 Ado säla negei amo bimolöïe nilï fii giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfülahilä, esoage gasigige Godeïe ëi gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo gini-e, na asigia sisiläfüsa neebeweïeda Yu dolö ilia dia nafade hamoila säha neamelë.
8 Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala hamolo ulïla helësësa nefolalebegoda edoïe.
9 Nasalese fii Yesuïe ëi neala nafademolöïe, na hamoi edefade hamomolöila helësësa nelomelë.
10 Amala helësëlahilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ïlo busa nefolalo amolia ne geloi ïasebegi, udia dolö yafie Godea hïle nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë.
11 Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode gagademäiaïe na ili neala sëlasisa nelo. Na ilima edefademalä mihaläla fii elö elölaïe gaamu dibea amige awälahilä, ili neala sëlasisa nelomelë.
12 Na amo gadola hamomäia gobela ïlo busa nefolalo amolia ne geloi ïala, bebage dëdëla ïasebegi Damasaga gaamugi asi.
13 Beaha aligilo gini-e, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nilï neebea ami eso si gadoi made, yo edefade hïdo elöi mudaiala säsälosebe melï.
14 Amala hamosebegi, nilï sulubadela digafui difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihïmu yölasisebegola säsio.
15 Amala sälebe na naba obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasilo amomelë.
16 Di nowela emoea emesala namië. Di hamoi hamolasilo namiäiage, dia walio ne neebe melï amoge, hobea ne bimolö amoge udia dolöma säla ïmäia na di memelela ifosimolöïe ulufadigila misi neawe.
17 Hobea ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula awäla sigi moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë.
18 Ilile si fisigälasimolöïege, gasimi sagaia amila yo digalo dibea amige, amase, Saidaniïe geloi hawa amila Godea sigi neebea ami ili besulasimolöïe, na di fisiga gahagomelë. Ilia amala hamoseda, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hïle nafolaimadi namiäia fu ïmolömelëla säsio.
19 Amalebe, Gini Agiliba-o, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo.
20 Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibea nefolalebe amolimage säla ïahalea, Dili asigi besulahilä Godemadi nea, dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla ïalahilä, hobealada fii odoa ilimage amala säla ïaha aligilomelë.
21 Amala säla ïaha aligilo amoïe, Yu dolö nefolalo amolia ne Godeïe mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë.
22 Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasamage, ëi sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio säha neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado säla negei amomu sähamelë.
23 Ilia gomalä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifalï hï nowese amea ea Godeïe yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla ïmolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiaïe säi

24 Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida gagaosebego. Dïe dawadigilo edefade goeada dihïdi gagaosebegola säi.

25 Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö edefade Fesidusi-e, ne gagaosa maademelë.
Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë.
26 Gini Agilibaeada na ado säi amoïe dawadigisa neamelë. Nada musügä negela made
säla ïaha maademolöi neawe. Na helësësaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela
ea dofä dawadigisa maadei nebegola helësësamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä
nea hamoi made ameada amala helësësa.
27 Gini Agiliba-o, diada bea säloïe ado amoda dofäla helësësale. Na helësësaleada, diada
dofäla helësësala helësësamelëla säi.
28 Amasebegi Agilibaea Foloma säla obëgësalea, Ne Geleso sosogo namolöïe fu oboba
gogi aligilasimäia helësësebela säi.
29 Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoïe
na dimu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage
nihïne gadoi namiäiaïe Godema adosamelë. Nihïne gadoi gaso, dili igi ëfëa galabaia
negelo amo gadola made negela namiäiala helësësamelëla säi.
30 Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane beaha aligiloge, Benisige, ilibalä sulo
amolige hä nowei.
31 Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoïe
nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi.
32 Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea ïe gudi nabuäiala made
säi galebeda, dia fisiga gamalalabiola säi.

27

Ilia Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

1 Ilia nilï ödä sibigi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö
galabaia negei odoage ami beaha aligilo afädëïe naabogi gausi. Beaha aligilo amoïe ëida
Yuliasa. Eada ami dolö hädali afädë beaha aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaïe Ami
Dolö amoligi nelo.
2 Nilï ödä sibi Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Sibi amoda Esia segeïe gaamu
agesumadi besela galala digila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë ëi
Alisadagusage nilïbalä afiai.
3 Afiala amo aiyo amogi Saidono besela galai. Besela galalahilä Yuliasaea Foloma
hedabola helësëlasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe
amo gadoi ïmäia, ili neebea moholöi galeala säla ï.
4 Amalahilä sege amo dïgïla ödä sibigi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maase-
beamadi amogi moholö ïliawasebegi, fo hagula Saibulusimadi dewagila afiai.
5 Afialahilä ödä duhulu dëgëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaïe
gaamu Maila besela galai.
6 Besela galahamelebe, ami dolö beaha aligilo amea ödä sibi elö Alegisädaliala misi
Idalimadi moholö dilo amogi nilï sigi awäla ifosi.
7 Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida
gagala afiai. Fo amea nilï moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo
hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai.
8 Nilï baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi besela galai. Sege amoda Ödä
Sibi Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.
9 Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nülo Segeyo* amoge baagila
asi amogige segeyo amo gaaluda, baagoloea ödä sibigi aulo made negei. Amo helësëla
Foloea ilima sähalea,

* **27:9:** Molö Made Nülo Segeyola säi amoda nafade hëmolöïe odala ïlo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi.

10 Dolö dili-e, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melïmelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nilï odoage baagomolö gabumelëla säi.
11 Amala säi gaso, ami beaha aligilo amea ödä sibi gaulolea ödä sibi eedolea helësëse amo gadola hamodeläla helësëla Foloea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi.
12 I bäu giise gaalu, gögï mulo segeyo besela galasebegi sege amogida ödä sibi negesilamu diamolö amo dofea made gabula helësëlahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoïe ado afädë negei. Ilia nilï Finigisi besela galamolö walebelela bimolö moholöila helësëi. Gögï mulo segeyo besela galasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södöloïe ödä agesua. Sibi negelo segea ami diëda eso digasido amoïe fefeädimadilage dafädimadilage melëlo.

Sibi ödägi awäha nebegi fo edefade misi

13 Fo eso digasido amoïe fefeädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala helësëlahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalahilä, Gilidi segeïe ödä agesuamadi afiai.*
14 Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södölomadila misi. Fo amoïe ëida Ulagulo fo.*
15 Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obëgëdelä hamoi gasoda, obëgëmolöi made melï. Amasebegi hä foea du gaula mosäia fisigisi.
16 Fisigisila awäla södölo holöfalï, ëida Gaudaea fo holöfalï hagusebegi, nilïada häualafalï du edefade mia du holöfalï begela negei amo dusugala gaula misi.
17 Dusugala gaula maala du holöfalï amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa ëfë fisiga idogolahilä amo bäimäia fëdöla begela negei. Ilida du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ëi Sidisi amogi aligisiloea bedähalea ïe balai amo haila negesebegi foeamu gaula asi.
18 Fole ödä bubolele dagabola maase amolea nilïda edefade besu besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei amo duhulugi hadia idodogosa nelo.
19 Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä sibigi negelo nelegei odoa, ëfëge balaige iige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi.
20 Segeyo yafiegi nilïada eso, gasumilïle made beala, fo edefademalä maahalea nilï neala besu besusamu nelo. Amasebegi nilïa helësësalea, nilïda samolö made gabu, baagomolö gabula helësëi.
21 Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dili-e, dilia nïe ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio.
22 Amaimo, walio na dilima gomalä sähawe. Dili bedäla made, obeägïmalo. Mida, nilïgi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë.
23 Gode neebe amoïe ne neawe. Nada ïe ëi gauia adaha aligilo. Gode amoïe selesaia fii afädëa walio gasigi ne sebea maala nea
24 sähalea, Folo, bedämabu. Dida awäla Sisaïe siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibalä ödä sibigi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea dïe naabogi gausila ïmelëla säsio.
25 Ameada, dolö dili-e, bedäla made, obeägïmalo. Mida, na helësësalea, Godea ado nema säi amo gadola gausiala digamolöla helësësamelë.
26 Gaso, foea nilï gaula awäla södölo afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

---

* **27:13:** Nelebo yöi igi aeanea hamoila säi amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * **27:14:** Ulagulo foda eso fedasido amoïe fefeädimadila mulo, mugi fo gadoi.

27 Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nilï ödä duhulu ëi Ödä Adiliagi
foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä sibi gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga
madei gabula helësëi.
28 Amala helësëlahilä ilia ödä amo dofe bimolöïe ëfë sedade amoïe bidigi yöi afädë
begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla
digai dofei amo mida nabülasi biyidia gadoi melï.* Amala bealahilä holöfalï aliga
galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabülasi ohodoa
gadoi melï.*
29 Amalahilä nilï awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yöi igi aeanea
hamoi biyidia amoli du amoïe gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia sege yola eso
neëmäia Godema adosa nelo.
30 Amaimo, ödä sibi gaulo amolia sibi dïgïla äudulälahilä du holöfalï fisiga idogola wäfalï
sähaleada, Nelebo yöi igi aeanea hamoi odoa sibiïe busamadila fisiga idogosamelëla säi.
31 Amalebe Foloea ami beaha aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili sibi
gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla säi.
32 Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfalï begei amo damula sali.
33 Haea gämolö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea,
Segeyo silasigi dili molö fodögïla made naala memalä nelo.
34 Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöïe molö molö dialea. Dilile busa hilï
afädë made besela digimolömelëla säi.
35 Amala sälahilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema
nesegelahilä dagabola naha nelo.
36 Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai.
37 Ödä sibi amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädali äudäïe nabülasi gifalädalïaïe odoai
gafeia sulo.
38 Molö mai agulahilä, ilia ödä sibi amo hageamäia eladi gadoi ëi widi dilo amo ödägi
sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

39 Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua besela galaia amo bealahilä, sege
abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe duhulu hedogola bose fula asi dibe
amo bealahilä, ami awäla ödä sibi negemolöi galëda, negemolöla helësëi.
40 Amala helësëlahilä ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi ëfë amo damula
sasali. Amala hamolahilä ödä sibi mogola mosäia adelo i ëfëa begela negei dilo amo
fisigäi. Fisigälahilä foea ödä sibi gaula mosäia ilia duïe busamadi balai afädë dilo amo
gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibea ami besela galamolöïe awäha nelo.
41 Awäha nea ödä sibi amo ödä isogi bose giäbigila fedai dilo amogi udigi. Busa
amo udigila aligisilahilä fogomolö ulï dilo. Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade
maasebe amea du gobe aba fedafusalea dagabodasila nafadei.
42 Amala hamosebegi, dolö galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla
afialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi.
43 Ilia amala helësësebegi ami beaha aligilo amea Folo e made nufuäiala helësëla ilima
säla ïahalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabiola säi. Amala sälahilä ea sulubadelama
sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo.
44 Odoa dilida i gäi amogi gaula, amase, odoa du nuli amogi gaula biila mola afufula
mosalola säla ï. Amala säi amo gadola hamolahilä nilïgi afädë made baagola hulu agesua
dea negesa maadeimelë.

---

* **27:28:** Mida nabülasi biyidia amoda hësä gïdälasi gadoi. * **27:28:** Mida nabülasi ohodoa amoda hësä gödölasi gadoi. * **27:29:** Abosolo 27.13 amogi gasumilï nufi amo bimalo.

28

Folo e Malada södölogi nelo

1 Nilï agesua hedabola besela galalahilä, ami fii amolia sege ödä södölo amoïe ëi
Maladamelëla säla ï.
2 Udia dolö sege amogi fii amolia nilï hedabola helësëla hïdo elöla ugila negei. Sege
digahalea gögïsebegi, ilia nulo gobelahilä nilï sulubadelama hëgï haumolö mofiamalola
säi.
3 Foloea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba
afädë nulo gaamuea hëgïsebegi doadigila fedala, Foloïe naabogi mihila begedigila gosai
dilo.
4 Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloïe naabogi nubaea mihila begedigila
gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda
duhulugi baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obëgëla ïlo amea
e made namiäia amasebela säi.
5 Amasebegi Foloea nuba amo folalela nulogi hadia galahilä, eda made olola hedabi
nelo.
6 Udia dolö amolia helësësalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula
helësëi. Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë
made hamose melï. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësësalea, eda gode afädë
gabula helësëi.
7 Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoïe dafidilo ëi Bubuliasaïe sege
dilo. Dolö amea nilï ea mosöa fimäia fu ïasebegi segeyo ohodoagi ea nilï hedabola sigi
nelo.
8 Bubuliasaïe eedo domalo hëgïge gaisa sëge oloi dibegi, Foloea e dibea ami awäla
Godema adoi. Godema adolahilä ea ïe naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi.
9 Amala hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo neebea mafusebegi ili
wahilasisi.
10 Nilïma obeägïla ilia hedabolafalï hamoi. Amala hamolahilä hobeala nilï ödä sibigi
äudulä hamosebegida ilia nelebo nilï gumusui dibe amo gadoi ï.

Folo awäla Olomo besela galai

11 Aube ohodoa ami nelolahilä, nilï ödä sibi afädë Alegisädaliala misi dilo amogi fila
afiai. Ödä sibi amo i bäu giilo segeyo amoli besela galasebegi södölogi ami negesi dilo.
Sibi amoïe busamadi malö äudä balagula ägüi amolele ausulubo iia hamola baala negei
dilo.*
12 Afiala nilï Silagusa besela galalahilä, segeyo ohodoa ami nelo.
13 Silagusa amila awäla giso Ilegiuma besela galai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo
eso digasido amoïe fefeädimadila maasebegi, nilï afiala gasila didigadigila awälahilä amo
aiyo amogi awäla Budeoli besela galai.
14 Besela galalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilïma segeyo
gifalädalïa namolömelëla säi. Ami nelolahilä nilï Olomo moholö afiai.
15 Afiaha dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nilï maahala säi amo nabalahilä,
ilia nilï idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magaia gaamugi gausialahilä, odoada
hele filo mosö ohodoa neebea ami gausiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema
nesegelahilä, ïe iso asigi delësi.
16 Nilï Olomo besela galasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö
afädëgi hïdo namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuïe mala säla ï

17 Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo
amoli misiäia wei. Maala gegedosebegi Foloea ilima sähalea, Nedoola dili-e, nilï fii

* **28:11:** Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfalï gode Susa amoïe dolö malö äudäïela säi.

amolimage, nilïle mäuïe mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë.
18 Ilia gudilahilä ne nufudala baagomolö amoïe mi fädäla made beasebegi, fisigämolöla helësëi.
19 Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu nïe gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämolöda helësëla made nelo.
20 Mi amoïe na dili siia beala ado sämolöïe dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfüsa neebe amoïe igi ëfë gowea ne begela negei neawela säi.*
21 Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoïe beba nilïma made dëdëla ïasi. Nilïle nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla ïmelë.
22 Dia helësëi amo nilïa nabulöila helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilïa dawadigi neamelëla säi.
23 Amala sälahilä ilia ema segeyo naabo negesebegi, ili yafie Folo neebea mosöa ami mofiala gegedoi. Gegedosebegi Foloea yosefalï nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ado säla ïahalea mi awala ïaha nebegimu së gäi. Ea Mosese nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeïe bea sälo nefolalo amolia bea säla negei amo gadolage säla ïahalea Yesuïe säi amo dofä gabula helësëmäia säla ïahamu nelo.
24 Amala säla ïasebegi, dolö odoaeada ea ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada made helësëi.
25 Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Eleloi Gesamia bea sälo Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu.
26 Ea sähalea,
Udia dolö amoli neebea awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë.
27 Amoïe mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola sämalola
Aisaeaea säi. *Aisaea 6.9, 10*
28-29 Amai ameada gowe helësëmalo. Godeïe damula moholö ado mala amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila helësëmalo. Ilia nabulömelëla Foloea säla wagai.*
30 Foloea mosö e adi amoïe bidi ïalahilä ami gäheo i äudä nelo. Ami nea udia dolö sulubadela e neebea mofusebe amoli obeägïla gauia idala nelo.
31 Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïege säla ïala, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

* **28:20:** Abosolo 23.6; 24.21; 26.6 amoli bimalo. * **28:28-29:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Foloea Geleso Sosogo Golosi Nefolalebe Amolima, Beba Dëdëla Ïasi Amo

Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Golosi gaamu amoda Bolobinisi Esiaïe Ebesa gaamu ga madela adadi eso maasido dilo. Foloea made, dolö odoaea Golosi udia dolöma Ado Mala Hedabi säla olelesebegi, udia dolö odoa nefolalo amolia asigi besula Yesuma asigi afädë negei.

Amala hamosebegi, Geleso sosogo Golosi nefolalo amolima, dolö odoaea Godeïe mala dofä dibe amo gadola made säla olelesa neala säsebe amo nabalahilä, Foloea beba we dëdëla ï. Godeïe mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalo amolia sähalea, Gode neebe amo hedabola helësëla, ïe damula aulo neala gausa maademolöïe, mudaia beaha aligilo nefolalebe amolige, busa nefolalebe amolige helësëla ëi gauia adamolö dialeala säi.

Ilia amomu made, mala elö elöla hamomolöge, made hamomolöge säla digi, gafodo damumolö dialealage, amo gadoi yafie säla olelesa nelo. Ado amo nabalahilä, Foloeada amolia Godeïe mala dofä dibe amo gadola made olelei gabula helësëlahilä, Godeïe mala dofä dibe amo dëdëla ilima ï.

Foloea beba amo dëdëla dolö äudäma ï. Dolö elö amoïe ëida Digigusi, elö amoïe ëida Onesimusi. Elea gaula mosäia ï. Onesimusi eda, galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Ïe dafidilo ëi Filimonoma beba elö Foloea dëdëla ï amo dialea.

Geleso eda nelebo dibe sulubadelaïe busa neada, namolö sulubadelage, Godeïe mala dibe amoge ema nobai nea

(Golosi 1.1-3.4)

1-2 Neda Folo, Gode hïle hamelo dibe amea, Geleso Yesuïe abosolo neawe. Nedoo nalifi Golosi gaamugi Gelesoma asigi afädë negela, ema dila nefolalebela dilima, nilïle nedoo Dimodi alïa beba gowe dëdëla ïasisago.

Nilïle Naado Godea dilima ugila negelasiloge ïmäia hamesa neawe.

Golosi ilia Yesuma asigi afädë dofä negei

3 Alïa dilile Godema adosaleada, segeyo sulubadelagi nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe Eedo Gode neebe amoma nesegesamu aligilomelë.

4 Dili nefolalebe goea Geleso Yesuma asigi afädë negei amo, amo wälasi nebegoge, amase, Godeïe udia dolö sulubadelama boba hahamosa nebegoge, alïa nabalahilä, nesegesa aligilo.

5-6 Ado dofä amoda, Ado Mala Hedabi dili neebea besela galasebegi, asigia sisiläfüsa namolö amoda, nabi gomelë. Selesaia mosöa musügä negei amoïe dilia asigia sisiläfüsa neebe goeada, dilia asigi afädë negesa nebegole, boba hamosa nebegolemelë. Ado Mala Hedabi ameada, sege sulubadelagi bäula edelahilä, gägä negelasilo nea. Diliage ado amo dafidi mi gäwila nabalahilä, Godea ugila negelasilo ï amo hedabola helësëla, dofä gabula beagolesolo amo gala, amo gadolamu gägä negela bäulasisamu nelo.

7 Ado mala amoda, Ebafolasaea dilima säla olelei. Eda nilïle damelë obeägïlo nilïbalä hamoi gedola hamolasilo nea. Eda asigi falagasei nea, dili ugila negela, Gelesoïe hamoi hamosa nelomelë.

8 Godeïe Gesamia odoa boba hamolo dilima ï amo, Ebafolasaea alïma ulufala säla ïmelë.

Golosi ili gelolasila Foloea Godema adolasi

9 Dilile säla ïasebegi, dafidi nabia amila alïa Godema dilile adolasisamu nelo amo neamelë. Asigi falagasei namolöle, helësëlole, ïe Gesamia ïlo dibe ameada, Godea hamese amo gadola helësëlo amo dilima nobamäiaïe adolasisamu neamelë.

10 Amala adosebe amoïe mida, dilia Godeïe mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla
awäla, Gode neala obeägïmäiaïe adolasilo. Amoda gomalä. Hamoi hedabi amoli
sulubadelagi dilia gägä negemäiage, Gode dawadigilo amo edemäiage,
11-12 dili mia yöi dibe amo sulubadelagi, aabela made habobala, aso maadela, gelola
namiäiaïe, ïe geloi hïdo elöia geloi sulubadela ïala, dili neala gelolasimäiage, amase,
Godeïe udia dolö yo digalo neebea ami neëgi, ilima ïmolö daiala negei dibe amoda,
Naadoea dili neala hedabolasi amea, dilimage mogela ïmolö amogi, ema obeägïla
nesegesa namiäiage, adolasilo.
13 Gasimi sagaloïe geloia nilï gide begei dibe amo beala, Naadoea nilï naabogi gaula,
ïe malö boba hamoi neebe amea beaha maadela sigi neebea ami nilï sigi maala ifosi.
14 Malö ameada nilïa nafade hamoi amo hëla fisilahilä, nilï fisigäla ifosi nefolalea.

Gelesoïe mala amoge hamoi hamolo amoge Foloea säi

15 Nilïa Gode made melëlo gaso, ïe malöda Gode hï e gadoi nea. Eda ïe malö abulümi
neada, Godea hamoi dibe neebe sebe amo sulubadelaïe busa nea.
16 Godea ïe malömadila mudaia neebe amolige, nagadaia dibe neebe sebe amolige
sulubadela hamoi. Siia bimolöi dibe neebe sebe amolige, bimolöi made dibe neebe sebe
amolige, beaha aligilo nefolalebe amolige, dafidilo nefolalebe amolige, mudaia geloi elö
elöla nefolalebe amolige, sulubadela emadilamu aligila hamoi. Godea ïe Malö amoïe
namiäia hamoi amolida, sulubadela ïe Malömadilamu hamoi.
17 Amoli sulubadelada dafidi nelo made, Geleso e dafidi nelo amo nea. Sulubadela
dibe neebe sebe amolige, made balälemäia gaula aligilo nea.
18 Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelada, ïe domalo nea, hï eda busa nea.
Domalo amoïe namolö mida, hï e nea. Sulubadela dibe neebe sebe amoïege, busa hï
emu namiäia, malö abulümi nelo amo baagola, baagoi bauiala mi gäwila nowelasi.
19 Godea hamei amo gadola, ïe namolö amoge, mala amoge sulubadela ïe malöma
nobamäia hamelahilä, Gode hï ïe malöma nobalasi.
20 Hä, malöea hamoi ameada, nelebo sulubadela dibe neebe sebe amolibalä ado nii
neebe amo nufuda salimäia helësëi, nagadaiage, mudaiage. Ïe malö i fügäigi baagola,
ïe heale digai ameada, Godea sulubadela ebalä neala aealasi. Aealasi ameada, amala
nufuda sali.
21 Dafidi dilia Gode baagi ïala wagadi made nelo. Amoda dilia mala nafade hamosa
nelo amea iso asigigila Godebalä ado neala nelomelë.
22 Gaso, walioda, hä, dilima asiai maade, nafade made baai, mogoi eleloi neëgi, ïe
sidaia sigi moholöïe, ïe malö domalogi baagoi amea, dilibalä ado nii nelo amo nufuda
sali neamelë.
23 Amai gaso, dilia Godema asigi afädë negei amo, fologola made, amo wälasi nea, Ado
Mala Hedabi nabi ameada, asigia sisiläfüsa namolö ï amo, nigia gala fisila made, gaula
fëdöla namolö dialea. Ado Mala Hedabi dilia nabi amoda sege dibe sulubadelagi säla
ïaha maadei. Neda amoïe hamoi hamolasilo Folo neawe.

Foloea Geleso sosogo nefolalo amolile hamoi hamolasilo nelo

24 Na dilile së nase wegi obeägïsa neawe. Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela
Gelesoïe domalo neebe amoïe, na nihïle domalogi ilile së nasebe ameada, Gelesoea
dafidi së naala idiadoi amo na së naala baahadio.
25 Geleso sosogo neebe amoli sulubadelaïe hamoi hamolasilo namiäia, Godea ne
memelela ifosi neawe. Dili hedabi namiäiaïe, ea hamoi amo na hamomäia nema ï.
Gelesoïe ado mala dibe amo sulubadela dilima säla olelemäia, hamoi amo nema ïasio.
26 Amoda mi gäwia amila udia dolö nefolalo amoli sulubadelama ulufadigi made,
musügä negesi dilo amo walioda, hä, hïle udia dolö ilima ulufala olesa nea.
27 Hïle hameloea, ado musügä negesi dilo amo Godea ïe udia dolö amolima ulufala
olei. Ado amoda hedabi hïdo elöi amo helësëmäiage, amase, udia dolö fifi asi nefolalebe

amoli sulubadela ado amea ugila negemolöi gabula helësëmäiage, amala hamoi. Musügä negesi dilo amoda gomalä. Geleso eda dilile isogi dilibalä neebe amomelë. Amala neebe ameada, Godeïe hedabi hïdo elöi namolö dibea ami namolöila helësëla, asigia sisiläfüsa namialo.

28 Hä, dofä asigi falagasei nea, nilïa säla ïadigi, hahamogila digi, säla olelela digisa aligise ameada, ïe säla ulufalo neamelë. Udia dolö neebe amoli sulubadela Gelesoma dilahilä, asigi hedabi negei nefolalebe amoli, Godeïe siigi, sigi gaula moholöïe, amala hamosa aligilomelë.

29 Hamoi amo hamosa maademolöïe, ea ïe geloi edefadea ne neala gelolasisa neëgida, na aso maadelahilä, hamoi amo baagi sëi edefade hamosa neawe.

2

Nilïa asigi afädë negei gelola nea, wäfalï ado säse neadigimolö

1 Dili nefolalebe diliage, udia dolö Eleodisia gaamugi nefolalebe amoliage, udia dolö ne made melëlo nefolalebe amoli sulubadelaeage, na dili ugila negemolöïe baagi sëi nea, hamoi hamosa neebewe helësëmäiala hamesamelë.

2 Na dili sulubadelaïe iso asigi gelolasimolöge, dihilimu boba hamola dila aeala namiäiage, amoïe hamoi hamosa neawe. Dili amo gadoi neada, asigi hedabi neaha maadelahilä, dilile asigi afädë negei amo dofä gelomolömelë. Hä, Godea ado dafidi musügä negei dilo amoda, dilia dawadigimolömelë. Ado musügä negei amoda, Geleso hï emelë.

3 Asigi falagasei namolöle, dawadigilole hedabi hïdo elöi amoli sulubadelada, Gelesoma musügä negei dialea.

4 Na dilima säseweda, odoaea ado hedabi hïdo elöi säsebe amea dili gadiabola dahila neloeaïe sähamelë.

5 Ne dilibalä nea made gaso, nïe asigi gesamileda, dilibalä nea. Dilia Gelesoma asigi afädë negei amo fologola made nea, mala mogoi hamosa nebego bealahilä, na edefademalä obeägïsa neawe.

Nilï Gelesobalä dila nea, namolö gähe gaula namolö

6 Dilia Geleso Yesu e dilile Dafidilo Geloi namiäialahilä, neala gaui amo gadola, ebalä dila namolöi namialo.

7 I nagagi difi aulo amo gadola, dilile difi ema awälahilä, osogolodaia mosö olelo amo gadola dilile namolö Gelesoma diia adogola namialo. Dilima säla olelei amo gadola, dilia Gelesoma asigi afädë negei amo gelola namolöi nea, nesegemolö nobala adugamäia namialo.

8 Dolö odoaea dolöïe dawaea dili dahila neala, ado iso gäwi made säsebe amea, dilia asiala ilia helësëse amo bëgëla awäla, ïe memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo aligiloea idihë namialo. Iliada Geleso mi hamolo made, hilile maüïe mala olelei amoge, nagadaia galuge, mugabege, mi hamola sälo nea.

9 Geleso e dolö domalo nea, hedabi hïdo elöi elö elöla Godema nobai dibe amolida, ema nobai dialea.

10 Diliage Gelesoma dila nebegi, namolö dilima ï ameada, namolö amo dilima nobaha maadei neamelë. Gelesoda, nelebo geloi elö elöla dibe amo sulubadelaïe busada, e neamelë.

11 Gelesoma dila nea, fagulo gäi giilo amo gadola nagadaia mala gäi amo ami giila fisila, dili gafodo damui nea. Amoda dolö naaboea dagaboi made, Geleso ea dagaboi.

12 Dili ödägi gei ameada, Gelesobalä gedola baui amomelë. Gode e geloi edefade neebe amea, Geleso e baagoiala nowelasi neebe amoma dilia asigi afädë negesebegi, dilige Gelesobalä gedola nowela ifosi neagomelë.

13 Dili dafidi nagadaia mala hawa neada, asiala hamosamu nelo amea, dili baagoi gadoi nebegi, Godea dili Gelesobalä neala nowela ifosi amo neagomelë. Nilïa asiala hamoi amo sulubadela Godea hësa maadeimelë.
14 Ado säla negei amo damula, nilïa nafade hamosa nelo ameada, bidi negei nebegi, Godea neadigi. Ado säla negei amea hamomolö dialeala säi ameada, nilïbalä ado neala gide begei dibegi, Godea neala gaula awälahilä, Gelesoïe i fügäidaia baala fisimolöi fisi.
15 I fügäi amodaia Gelesoea mudaia sigi aligilo nefolalo amolige, beaha aligilo nefolalo amolige, ilile geloi hamolo nefolalo amoli sulubadela damusa maadelahilä, udia dolö sulubadelaea bimäia, na baagila asimelëla säla, ili gide begela gaula moholöi asi.

Nilï Gelesobalä baagoi ameada, ado säla negei elö elöla difolalebe amea nilï ugila negemolöi made dialea

16 Ameada, dilia molö nase ameage, ödä nase ameage, amase, segeyo edefade amoïege, aube gähe olei amoïege, molö giala nülo segeyo bëgëla hamose ameage, segeyo Sabadaïe mala amo gadola hamose ameage, odoaea dili mogelasila asiala hamoimelëla sämolöda, dofea mademelë.
17 Mala amolida, hobeala moholö amoïe ausulubo gadoi dialea. Hodo dofäda, Geleso hï emelë.
18 Afädëa wäfalï dihï nagadaialo gadoi namolöi galealage, selesaia fii ëi gauia adogola sämolöi galealage, dilia hamoi amoïe bidi nimolö amo made neloeala säseda, ïe ado made nabala, idihë namialo. Dolö ameada simasia melï amoïe ado yafie memalä säla dabola, nagadaia mala helësëla, mi maade amogi, gugusäla bimäia säse amea,
19 ea Geleso nilïle busa neebe amo gaula aligilo made nea. Busa ameada domalo nelebo hulu dibe amoma geloi ïala, domalogi moma gumu, dii sulubadela amea iilasila, Godea hamese amo gadola ëdëlasilo neamelë.
20 Dili Gelesobalä baagoi ameada, nagadaia nea hamolo ameage, mugabeïe geloi ameage, dili dafidi gide begei dilo amo fisigäi neagomelë. Amala neada, nagadaia mala hamolo nefolalebe amea hamosa neebe amo gadola, dili made fisigäia hamolo amo gadola wäla hamosa nebegoda mi edoïe.
21 Iliada ado sälo amoda gowe gadoi. Gowe nimabio. Gowe muabio. Gowe diigimabiola sälo.
22 Amolida, dafidi dolö hï hamolahilä, säla olelela hamomalalo. Ameada, mala amoli sïgälo dialeamelë.
23 Dolöea hï asigia göa nelegeloge, wäfalï nagadaiai gadoi aligiloge, gafodogi sëmäia hamologe, mala amoli gadoi helësësalea, asigi nulügäi hedabia säla negei gabula helësëmolöi gaso, mala amoli gadoi hamose ameada, domaloïe gesami aulo dibe amo fisimäia hamolo made nea.

3

Nilï Gelesobalä baagola nowei

1 Godea dili Gelesobalä neala nowelasi neagomelë. Amala hamoi neebe ameada, dilia selesaia mosöa Geleso hïle filodaia, Godeïe naabo dafädimadi sebea ami nelebo dibe amoli helësëla, amida dilile boba gosala namialo.
2 Nagadaia nelebo dibe amoli helësëla made, nelebo selesaia mosöa dibe amolimu helësësa namialo.
3 Dili baagoi nea, dilile namolö Gelesobalä, Gode neebea ami musügä negei neagomelë.
4 Dilile namolö gähe Geleso hï e neebe amo ulufadigisolo amo gala, dilige ebalä, ïe yo digalo hïdo elöi amola ulufadigimolömelë.

Geleso e nilïle isogi neebe ameada, nilï gähe nea

(Golosi 3.5–4.18)

Nilï gähe nea

5 Amamolö ameada, nagadaia mala amea hamelo amoli baagosa maademalo. Amolida, udia dolö susugu hamologe, nigime baai mala hamologe, gesami auloge, hamela diigiloge, gesami awäla naamu negemolöila helësëloge, amo sulubadela baagosa maademolöi maademalo. Gesami aulo amoda, nelebo odoama göa negelo mala amo gadoi dialea.

6 Mala amoli gadoi hamosalea, Godeïe ado neadigilo nefolalebe amolima Godeïe habobalo moholömelë.

7 Dafidida, mala amolia dili sigi nea, ilia hamomola säse amo gadola, dilia bëgëla hamosa nelo amomelë.

8 Amaimo, walioda mala egowe ili gadoi sulubadela fisisa maademalo. Habobaloge, mihaläloge, nafade hamologe, gagadeloge, baagido säloge, dilile nafi idigila ado nafade säloge, fisisa maademolöi maademalo.

9-10 Asigi goofo, ïe mala amola giila fisilahilä, asigi gähe salugai neebe ameada, dilia dihilimu wäfalï sämabio. Asigi gähe amo hamolo Gode neebe amea, hï e gadoi namiäia, ea dili bedefalasila, e neebe amo dawadigisa maademäia, dilima amala helësëlasisa neamelë.

11 Asigi gähe amogi, nilï sulubadelada, afädëdi nea. Yu udia dolöle, Giligi udia dolöleda maade. Gafodo damulole, made damuloleda maade. Amase, sege elögi fiige, mala melëlo made gadoi hamologe, galabaia hamoi gadoi hamolasiloge, fisigäige, maademelë. Mi hï eda, Geleso nea. Eda nilï sulubadelaïe isogi nea.

Nilïa odoa boba hamomolö dialea

12 Godea dili boba hamola ïe namiäia, ea dili memelela ifosila, hïle udia dolö nefolaleagomelë. Amala nefolalebe ameada, dilia bobasëmolöge, ugila negemolöge, dihili nagadaiala namolöge, amase, hedabola beala geleä hamomolöge, aabela made habobamolöge, amoli gadoi salugala namialo.

13 Dili nebegoea odoaïe mala beala, weda abïdä amahadula helësëseda, made säla, fisimalo. Amase, dilia nafade hamoi amo Dafidilo Geloia hëla fisi amo gadola, diliage odoaea nafade hamose amo hëla fisimalo.

14 Hedabi hamomolö amolidaiada boba hamolo amo bu salugamalo. Boba hamolo ameada, mala hedabi hïdo hïdola dibe amoli sulubadela neala afädëfalï hamolasila, hedabi hïdo elöi hamola neala gedolasilo nea.

15 Dili domalo afädë nea, Godea dili dalulasimäia wei ameada, Gelesoea neala dalulasilo dilima ï amo helësëla, dilile iso asigigi hedabola memelela hamomalo. Amala hamosa neada, nesegesamu namialo.

16 Dofä asigi falagasei nea, dilia dihilimu säla olelela digisa neage, neala hamogila digisage, namialo. Amase, gë udähalea, Gë Udälo bebagi dibe amolige, Godeïe ëi gauia adogola gë udälo amolige, Eleloi Gesamia dilima gë udälo olelesebe amolige, udäha namialo. Amala hamosa neada, dilile iso asigigila Godema nesegesa nea, Gelesoïe ado hïdo elöi asigi dafidilo namolö dibe amoda, dilile isogi negesiä namialo.

17 Amaimo, Yesuïe aulodaia nea, Naado Godema nesegesa neada, dilia hamosebe amoge, säsebe amoge, sulubadela Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi nea, hamomalo.

Foloea sosogo ilile säi

18 Udia dolöma fii sefolalebela dili-e, dili Geleso sosogo salea hamomolö dibe amo gadola, dilile diguaea hamomola säse amo nabala ili hawa namialo.

19 Dolö udia nii nefolalebela dili-e, dilile udia sëmäia yölasila made säla, boba hamosa namialo.

20 Malësä-o, dilile diado diemelea ado säse amo sulubadela, nabala hamomalo. Amo gadola hamosebe ameada, Dafidilo Geloi neala obeägïlasisa neamelë.

21 Malö eedo nefolalebela dili-e, dilia dilile malö yölasisegi, ili dofea madela helësëia idogoloea, eegedidigila sämabio.

Foloea hamoi hamolasilo ililege beaha aligilo ililege säi

22 Galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebela dili-e, dilia dilile beaha aligilo nagadaia nefolalebe amolia hamomola säsebe amo gadola, sulubadela hamosa maademalo. Ilile sidaiamu made, amase, ilia hedabi hamolo neala sämäiamu made hamomalo. Amala made, dofä asigi mogoi negei nea, Dafidilo Geloibalä bedäla, e helësësa nea, dilile beaha aligilo amolia säsebe amo bëgëla, hedabimu hamosa namialo.

23-24 Dafidilo Geloia dilile bidi daiala negei dibe amo ïmolö helësësa nea, nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, dolöïe hamoi hamolasisala helësëla made, Dafidilo Geloïïe hamoi hamolasisala helësëlahilä, dilile geloi sulubadelaea hamomalo. Dilia hamoi hamose amoda, Dafidilo Geloi Gelesoïe hamoi hamolasisamelë.

25 Nafade hamosa neebe ameada, nafade hï hamose amo gadola, së ïa obëgëmolömelë. Godea udia dolö memelelahilä, hili hamoi amo gadola, nofela made, afädëdila mogemolömelë.

4

1 Beaha aligilo nefolalebela dili-e, dilile galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebe amolima mogola hamomolö dibe amo gadola, nofela made, afädëdila hamosa namialo. Diliage dilile beaha aligilo selesaia mosöa neebe amo helësëmalo.

Nilïa Godema adomolö amo gelola bëgësa nea, mogola namolö dialea

2 Godema nesegela säla, hedabola helësëla idihë nea, Godema gelola adosamu namialo.

3 Amala hamosa neada, dilia nilïlege adolasisa namialo. Amala säseda, nilïa Godeïe ado mala Gelesomadi aligila dafidi ulufadigi made negei dilo amo säla ïmolöïe, Godea nilï fu ïala, idi doga negemäia, adolasisa namialo. Mi amoïeda, ne walio galabaia neawe.

4 Na udia dolöma ado mala ulufala säla ïmolö dibe amo gadola säla ïduläïe, Godema adolasimalo.

5 Udia dolö segea nefolalebe amolibalä neada, hedabola helësëla asigi falagasei namialo. Mala hedabi hamomäia, fu ï dibe amogida, memalä namiabio.

6 Odoaea dilima ado säsegi, dilia ili sulubadelama hedabola gomalä säla obëgëmolöla helësëmolöïeda, molögi ëbï baalo amo gadola, ili ugila negemolöila helësëla, ado hedabola sälo namialo.

Foloea Digigusile Onesimusile Golosi fisiga gai

7 Na hamosa neebeweïe adoda, Digigusi ea dilima säla ïmolömelë. Eda nedoo obeägïlo asigi falagasei nea, hamoi hamosamu aligilo. Dafidilo Geloïïe hamoi nilïa gedola hamolasisa aligilomelë.

8 Ea nilï neebewea hamosa neebeweïe ado dilima säla ïmäiage, dilile iso asigi gelolasimäiage, na e dili neebea fisiga gaseweïe mida, amoïemelë.

9 Nilïle nedoo obeägïlo Onesimusi e asigi falagasei nea, diligi sosogo afädë neebe amo, eege Digigusi helegela moholömelë. Wi hamose amoïe ado sulubadelada, ele dili neebea maala, säla ïaha maademolömelë.*

10 Alisadagusa e halïgïla galabaia neebe amea, dili hawiola säsisebego. Banabasaïe esago Magaeage, amo gadola wäla hawiosebego. E dili neebea maaseda, dilia e säla olela gausialahilä, e gauia idogomalola na dilima dafidi säla ï amomelë.

11 Yesu, ïe ëi elö Yasadusi eage dili hawiola säsisebego. Udia dolö Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäiaïe nebalä hamoi hamosa neebe amoligi, dolö ohodoa amolimuda, Yu dolömelë. Ilia ne edefademalä ugila negesa nelomelë.

12 Ebafolasa eege diligi sosogo afädë nea, Geleso Yesuïe hamoi hamolasilo neebe ameada, dili hawiola säsisebego. Dili asigi fädäi nea, Godeïe mala dawadigila neebe amo

* **4:9:** Onesimusi eda Filimonoïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Filimono bebagi dibe amo bimalo.

gadola gelola namiäiage, Godea hamei dibe amo sulubadela dawadigisa maadelahilä, fologola made namiäiage, dili helësëla ea segeyo sulubadelagi Godema adolasisamu neamelë.
13 Ea dilile hamoi baagi sëi edefade hamolasi amo na melï ameada, dofä amala hamolasisala sämolöi neawe. Ea udia dolö Eleodisia nefolalebe amolilege, Hielabolisi nefolalebe amolilege, amala hamolasisa neamelë.
14 Nilïle alögoda obeägïlo dolö Ulugu Demasaleage, aso, dili hawiola säsisebego.*
15 Geleso sosogo Eleodisia nefolalebe amolima, nilïa ili hawioila säsimelëla säla ïmalo. Udia ëi Nïfä emage, ea mosöa Geleso sosogo gedolo nefolalebe amolimage, amalamu säsimelëla säla ïmalo.
16 Beba goda dilia nabaha maademäia nidesa maadelahiläda, Geleso sosogo Eleodisia ami nefolalebe amoliage nabaha maademäia, ilima fisiga gamalo. Hä, beba Eleodisia nefolalebe amolima fisiga gai amo nealahilä, amoge aso, nidemalo.
17 Agibasa ema dilia ado gomalä sämalo. Dafidilo Geloiïe hamoi dia hamomäia ï amo hamosa maademolöla helësësa namialola säimelëla säla ïmalo.
18 Neda Folo, na dili hawiola säla, nihïle naaboea dëdësago.*
Neda igi ëfëa galabaia negei neebewe elaboloeo. Godeïe ugila negelo dilima di-amiäiamelë.
Hä amo.

* **4:14:** Dolö yafiea helësësaleada, beba äudä Ado Mala Hedabi Ulugule Abosolole dëdëi amoleda Ulugu egowea dëdëila helësëi. * **4:18:** Age Golïdi 16.21gi dibe amoge bimalo.

Foloea Geleso Sosogo Desalonaiga Nefolalebe Amolima, Mi Gäwila Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba afädë dëdëla ïasi. Amoïe mida, ilia hä, gelomäiage, ilile asigi delësila namiäiage, dëdëla ï. Ilia Godema asigi afädë negela namolöi neebe amoge, amase, boba hamola namolöi neebe amoge, Dimodia säsebe amo Foloea nabala, Godema nesegei. Amala sälahilä, Folo hï e dafidi ilibalä nelo amogi, neda gowe gadoi nelomelëlage, amase, Yesu obëgëmolö ilia nabi amoge, helësëlasila dëdëi.

Amase, Dafidilo Geloi obëgësolo amo gala, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. Nilï made baagoi gähe sefolalebeweda, ilibalä gaalu mu baidilidaia Dafidilo Geloi gausiamolö afiamolömelëla säla, Foloea dëdëla ïasi.

Amala dëdëlahilä, Dimodia ado säi nabi amoïege, Foloea ado elö säla obëgësalea, Geleso e obëgëmäia beaha neada, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, ugila negela digila, walio hamosa neebe go gadola wäla, hamosamu namialola säla dëdëla ïasi.

Folola, ebalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolalia Desalonaiga ili helësëla säosäosa nelo

(Age Desalonaiga 1-3)

1 Folo Sailasa Dimodila nilïa udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima beba gowe dëdëla ïasisago. Nilïle Naado Godeïege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïege dili nefolaleagomelë.

Ugila negelasiloge, neala dalulasiloge, dilima ïmäia hamesa neawe.

Desalonaiga ilia asigi afädë negei amogi Foloea obeägï

2 Dili sulubadela helësëla, nilïa segeyo sulubadelagi nesegela digi, dilile ëi säla Godema adola digisa aligilomelë.

3 Amala säha neada, nilïa nilïle Naado Godeïe siigi nea, dilia asigi afädë negela hamoi hamoi amoïege, boba hamola nea, hamoi baagi sëi hamosa nebegoïege, nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigia sisiläfüsa nea, yöi diëgi, aso maadela, gelola nebegoïege, helësësa aligilomelë.

4 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilïa helësësaleada, Godea dili boba hamola, hïlefalï nafolai nefolaleala helësësamelë.

5 Mida, nilïa Ado Mala Hedabi dili neebea gui gaula misi amoda, adoeamu gaula misi mademelë. Amoda geloibaläge, Eleloi Gesamibaläge, nilïle asigi afädë negei geloi amoda, dilia beala dawadigi amomelë. Nilï dilibalä nea, ugila negela hamosa nelo amoda, gomalä hamoila dihili dawadigi nebegomelë.

6 Dilia nilïle malage, Dafidilo Geloiïe malage, bëgëla hamosa aligilo. Amase, Godeïe ado mala neala gaula nelo ameada, yöi yafie beasebegi, Eleloi Gesamia dili neala obeägïlasimelë.

7 Amala hamoi ameada, Bolobinisi Masedoniamadige, Agaiamadige, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei sulubadelama, mala hedabi hamola olei gabio.

8 Dafidilo Geloiïe ado mala dilia säla ïïa asi amoda, Masedonia segeamadile Agaia segeamadilemu made. Dilia Godema asigi afädë negeigoge, sege dibe sulubadelaea nabala daidosa maadei gabio. Ameada, nilïa ilima bu daiasela säla ïmolö helësësa mademelë.

9 Mida, nilï dili neebea maasebegi, dilia nilïma obeägïla damelë hamolahilä, gauia idogoi ameada, udia dolö sege amogi neebe amoli sulubadelaea säsäi awäha dialea. Dilia

dafidi wäfalï gode amo fisila, namolöi neebe Gode dofä amoma besula, amoïe hamoi hamolo besela galai amoge,
10 amase, Godeïe malö e selesaia mosöala obëgëla misiäiala beaha nefolalebegoge, ilia
säsäi awäha dialeamelë. Malö amoda Godea baagoiala nowelasi. Amoda Yesu, hobea
Godeïe mihalälo besela galamolö dibe amo baagimäia, nilï sigi obëgëlo amomelë.

2

Foloea Desalonaiga nea hamoi hamosa nelo

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilï dili neebea maalahilä, hamoi hamosa nelo amoda,
hamola waeasei made amo, dihili dawadigi neagomelë.*
2 Nilï dili neebea Desalonaiga, aso, made maala Filibai nebegi, gaamu amogi nefolalo
amolia nilï neala sëlasila gagadesa nelo amoda dilia dawadigi neagomelë. Dili neebea
guwi odoaea nilïbalä ado nii nelo gaso, nilïle Godea nilï neala gelolasisebegi, nilïa dilima
Ado Mala Hedabi Godemadila misi dibe amo säla ïmelë.
3 Nilïa dili Gelesoma asigi afädë negemäia wesaleada, halowela helësëlo, asigi nafade
musügä negelahilä, dili dahila neala, made oleleimelë.
4 Amalebeda, Godea nilï fedogola bealahilä, hïle hamelo amea nilïa ïe Ado Mala
Hedabi amo säla olelemäia, ea nilïma ïasio. Ado amo säla olelesaleada, udia dolöea
obeägïmäiala olelelo made. Nilïle asigi fedogola melëlo Godea obeägïmäiala olelelomelë.
5 Nilïa dili neala golila ado sämolöge, asigi musügä negela dilile nelebo dibe amogi
gesami moholöge, amo gadola hamolo made nea, säla olelesa nelo amoda, dilia
dawadigi. Amase, Godeage amala säla ulufamolöi nea.
6 Dili neebe goeage, udia dolö odoa nefolalebe amoliage, nilïle ëi gauia adamäiala made
helësëi nelomelë.
7 Nilï Gelesoïe abosolo dolö nelo amea, dili yölasila nilï ugila negemäia sämolöi nea gaso,
säla made nelo. Amala made säla, dilibalä hame negela neada, emea malö geleä sigi
aligilo amo gadola sigi nelo amomelë.
8 Nilïa dili boba edefade hamoi neebe amea, dilima Godeïe ado mala säla ïmolö amomu
made, nilïa nihïlï nilï ïmolö amoge dofea gabula helësëimelë. Mida, dili hä, nilï sosogofalï
besela galai amea.
9 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilï dilibalä nea, naaboea hamoi baagi sëi hamosa nelo
amoda, dilia dawagomelë. Godeïe Ado Mala Hedabi säla ïaha neada, dili yölasila afädëa
ïmäiala made helësëla, nihïlï naha namolö amoïe hamoi nilïa yoba gasigige, baagi sëla
hamosa nelomelë.
10 Udia dolö asigi afädë negei nefolalebe dilibalä nea, mala nilïa hamosa nelo amoda,
diliage, Godeage, säla ulufamolöi nea. Nilïa Godeïe siigi mala mogoi hedabi hamosa
neada, asialada, hamolo mademelë.
11 Malö eedoea ïe malö sigi aligilo amo gadola, nilï dilibalä nea, dili afädë afädëlabalä
mala afädëdila hamosa nelo amoda, dihili dawagomelë.
12 Amala hamosa neada, nilïa dilile asigi delësilasila, gelolasilage, amase, dili Godeïe
mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla mosäiage, ado säla ïahamu nelo amomelë. Dili
Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, ïe yo digalo hïdo elöi neebea ami awäla namiäia,
ea dili wesa neamelë.

Geleso sosogo amolia asigi afädë negei gelola nea, yöi gaula nelo

13 Nilïa Godeïe ado mala säla ïasebegi, dilia dolöïe ado gabula made helësëla, Godeïe
ado dofä gabula nabi amoïe, nilïa Godema nesegesamu aligilomelë. Ado amoda dofä
Godeïe ado. Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe dilile isogi, ado ameada hamoi
hamosagomelë.

---

* **2:1:** Abosolo 17.1-9 bimalo.

14 Nïe nedoo nalifila dili-e, Yudia segea Geleso Yesuïe udia dolö Godea wela ifosisi
nefolalo amolima hamoi amo gadola, dilige sëlasi gabugo. Yu dolö sosogo hilimu sëlasisa
nelo amo gadola, dilige dihilile sosogoea sëlasisa nebego.
15 Yu dolö ilia Dafidilo Geloi Yesuge, bea sälo nefolalo amolige nufudalahilä, nilïge
nesila digisa nelomelë. Godeada ilibalä made obeägïsa. Udia dolö sulubadelabalä ado
nelo neebe amea,
16 Yu dolö made, fii odoama ado mala made säla ïmäia, ilia nilï idi gahamu aligisio.
Amoïe mida, Godea udia dolö amoli sigi made obëgëmäiaïe amasio. Amase ameada, ilile
nafade hamoi amo edela nobala, ilia nafade hahamolamu awäha nefolalea. Ameada,
Godeïe mihalälo ilima dofä misi dialea.

Foloea Desalonaiga bu elö moholö helësëi

17 Nïe nedoo nalifila dili-e, Yuda ilia nilïma hamoia amila, nilïa dili dïgïla holöbö gasi
gala neada, nilïa dilile migalï made beala nea gaso, nilïle asigida dilibalä neamelë.
Amala helësësa neada, nilïa dili edefademalä hamela, bu bimolöila helësëla, dili neebea
moholöïe idi hogosamu nelo.
18 Nilïda, hä, dili neebea moholö helësëi neamelë. Neda Folo, nada afädë made, segeyo
nahuigi mudulä hamoi gaso, mugabe Saidania nilïle idi gasio.
19 Nilïle Dafidilo Geloi Yesu e bu obëgësegi, ïe siigi nilïa abeahäla gelola obeägïla
namolödu. Dilima maade galëda, edoea nilïa hamoi hedabi gowe gadoi hamoimelëla säla
ulufala olemolödu. Be, nilïle bidida, dilimelë.
20 Ä, dofä. Dilia hamosebe amea nilï obeägïlasisebe ameada, nilïa dilima obeägïsa
neamelë.

3

Foloea Desalonaiga ili gelolasimäia Dimodi fisiga gai

1 Nilïa dili asigila, beaha namolöda dofea made gabugi, hä, alïmu Adenesi namolöla
helësëlahilä,
2 alïa nilïle nedoo Dimodi e dili bimäia fisiga gai. Dimodi eda Gelesoïe Ado Mala Hedabi
säla ïlo neada, Godebalä nea hamoi gaalu hamosa aligilomelë. Ea dili gelolasila, dilile
asigi afädë negei amo iilasimäia, e fisiga gai amoda,
3 dilia yöi gaula, së naha nebego, fologola fudugiloeaïe amai. Yöi amoli gaumäia Godea
nilï memelei amoda, dihili dawagomelë.
4 Nilï dafidi dilibalä nelo amogi neada, dilima nilïa gomalä säla ï. Sëi elö elöla nilï mia
besela galamolömelëla säla ï amomelë. Segeyo nafade amoda, hä, nilï mia besela galai
dibe amoda, dilia dawadigi.
5 Na beaha namolöda dofea made gabugi, dilia asigi afädë negeigo amalasi neebelela
bimolöïe, Dimodi e mosalaigomelë. Na helësësaleada, fedogola melëlo mugabe Saidania,
dilile asigi afädë negeigo fisimäia, dili säfe negesegi, nilïa hamoi hamosa nelo amo
waeaseloeamelë.

Dimodia ado hedabi gaula misi amogi Foloea obeägï

6 Amaimo, Dimodi e dili neebea guila, hädamade maala, nilïbalä nea. Ea sähalea, dilia
asigi afädë negei amo amalasi neamelëlage, dihilimu boba hahamosa neamelëlage, ea
obeägï ado amo nilïma säla ïasio. Amo gadola säla ïahalea, nilïa dili helësësamu nea, dili
bimolöila helësësa neebewe gadola, diliage segeyo sulubadelagi nilï helësëla obeägïlomu
nea, nilï siia bimolöila säha neamelëla säi amo nilïa nabimelë.
7 Nïe nedoo nalifila dili-e, amala hamosa neamelëla ea säla ï ameada, nilï yömolöge
sëmolöge dibea amila, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëla säi nabi ameada,
nilïle iso asigi neala gelolasimelë.
8 Hä, dilia Dafidilo Geloima dilahilä, gelola namolöi neebe ameada, walio dofä nilïle
iso asigi neala obeägïlasi neamelë.

9 Nilïa dili helësëla, nilïle Godeïe sidaia edefademalä obeägïsa nea. Amaha gaso, nilïa helësësaleada, obeägïlo nilïma ï dibe ameada, nilïa Godema nesegela säla, bu dabe abeahäla obëgëmolödula helësësamelë.
10 Nilïa dili bimolöila helësëla, yoba gasigige Godema adosamu neada, dilile asigi afädë negei amo obobaloea, nilïa neala gelolasila moholöïe, adosamu aligilomelë.

Folo e ili neebea moholö amoïe, Godea idi gai doga negemäia, ea Godema adosa nelo

11 Nilïle Naado Godeage, nilïle Dafidilo Geloi Yesueage, nilï dili neebea moholö amo idi doga negemäia hamesa neamelë.
12 Dihilimu boba hamosa neebe goïege, udia dolö sulubadelabalä boba hamosa neebe goïege, Dafidilo Geloia bäulasila, nobala adugaha namiäiala säha. Dilia boba hamolo amoda, nilïa dilima boba hamosebewe gadola hamomäia hamesamelë.
13 Nilïle Dafidilo Geloi Yesula, e fii asigi mogoi sulubadelabalä maasolo amo gala, dili nilïle Naado Godeïe siigi, nafade made baai, mogoifalï namolöïe, ea dilile iso asigi neala gelolasimäiala säha.

Desalonaiga ilima mala mogoi amoli ilile namolögi gelolasila bäumaloi

4

(Age Desalonaiga 4-5)

Susugu hamomabiola säi

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, na ado wagahalea gomalä säla ïahago. Dilia Gode obeägïmäia gomalä hamosa namialola, nilïa dafidi säla ï amo dilia gelola hamosa neagomelë. Amai nilï walio, Dafidilo Geloi Yesuïe ëigi nea, dilima gelola säsebe amoda gowe. Dilia hamosa neebe amo gadolamu made, baalage hamomäiala säha.
2 Nilïa Dafidilo Geloi Yesuïe geloigila nea sähaleada, dilia gomalä hamosa namolö dialeala säla ï amoda, dihili dawadigi nebegomelë.
3 Godea hamei neebe amoda gowe. Dilia dilile namolö sulubadela ema odala ïala, eleloi namialo. Susugu hamolo mala dibe amo sulubadela sisigaha namialo.
4-5 Amase, fii odoa, Gode helësëlo made nefolalebe amolia susugu hïdo elöla hamolo amo gadola made, Godeïe siigige, udia dolöïe siigige mala hedabi bëgëla hamosa neada, dilile domalo hedabola sigi namolö helësëmalo.
6 Amo helësëla, didoolali asiala dahila nimabio. Mala amoli gadoi hamosa neebe amoligalida, Godea së ïmolömelëla nilïa dilima dafidi gelola säla ïaha nelo amomelë.
7 Godea nilï wei amoda, nigime baai mala hamosa namiäia made, nilïle namolö egali ïalahilä, eleloi namolö mala amo bëgëla hamosa namiäia weimelë.
8 Amai gabugi, afädëa ado säla olelesebewe baagi ïaseda, dolöïe ado neadigimolö mademelë. Eada, Godea Eleloi Gesami diligali ïlo neebe amoïe ado neadigisa neamelë.

Nilïa mala hedabi hamomolö amo gelolasimolö dialea

9 Geleso sosogo nefolalebe amoli boba hamolo amoïe, nilïa beba dëdëla ïmolöi dialeala helësësa mademelë. Amoïe mida, dihilimu gomalä boba hamomolö dialeala Godea säla olelei amea.
10 Bolobinisi Masedonia segea Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelama boba hamosa nefolalebegomelë. Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia baala gelola hamosamu namialola säla dëdëla ïahago.
11 Amala hamosa neada, nilïa dilima dafidi säha nelo amo gadola, asigia hame negela aumala nea, dihilile hamoi hamomolö amo helësëla, naaboea hedabola hamosa namialo.
12 Amala helësësa aligiseda, udia dolö segea nefolalebe amolile siigi, dofä mala mogola hamolo nea, nelebo afädë ufoida, made bimolömelë.

Dafidilo Geloi e obëgësolo amo gala, nilï neala gedolasimolö

13 Nïe nedoo nalifila dili-e, udia dolö baagoi amolima edo hamomolödu, amo dilia
hedabola helësëmäiaïe sähawe. Amase, udia dolö odoa Gelesoma asigia sisiläfüsa aligilo
made amolia baagoigi didigaolo amo gadola, dilia amamäia made hamesamelë.
14 Mida, Yesu baagola nowei amo nilïa dofäla helësëse ameada, udia dolö Godema
asigi afädë negei baagoi amoli, Yesuïe geloigila Godea neala nowelasisegi, Yesubalä
obëgëmolö gabula helësësamelë.
15 Dafidilo Geloiïe ado nilïa dilima säsebeweda gomalä. Dafidilo Geloi obëgësolo amo
gala, nilï made baagoi nefolalebeweada, udia dolö dafidi baagoi amoli baagila, dofä
nilïdale dafidi made moholömelë.
16 Segeyo amo gala, Godea ado gelola sämolö amoge, selesaia fii dafidilo amea ado
uuala sämolö amoge, Godeïe melo fuuloea fuumolö amoge, Dafidilo Geloi hï e Hebenila
digasegi, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë.
17 Amo baagiada, nilï udia dolö made baagoi nagadaia nefolalebewe, ea neala
gegedolahilä, baagoi dafidi nowei amolibalä gedola, Dafidilo Geloi e gausiamolöïe,
mu baidilidaia fedafiamolömelë. Amalahilä, nilï Dafidilo Geloibalä gedola namolöi
namolömelë.
18 Amala namolö gabugi, hä, dilia dihilimu adowe säla ïaha neada, iso asigi neala
gelolasisa namialo.

5

Nilïa Dafidilo Geloi obëgëmäia daiala namolö

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, amala hamomolö amoda, nilïa dilima segeyo gowegilage,
eso si gowegilage säla, dëdëla ïmolöi dialeala made helësësamelë.
2 Dafidilo Geloiïe segeyo amo, fa nelo dolö gasigi mulo amo gadoi amoda, dihili
hedabola dawa gomelë.
3 Udia dolöea sähalea, Nilïda nudulä made, dofea neawela säha neëgi, ili neala nafade-
molö amo, aabela misi dië bimolö. Udiaea malö ägümolö salea, aabela sëlo amo gadoi
bimolö. Ilia sisigamolöi made bimolömelë.
4 Nïe nedoo nalifila dili-e, dilida gasimi sagaia made nebego, fa nelo maasegi fudugilo
amo gadola, segeyo amo besela galasolo amo galada, dili fudugimolöi made bimolömelë.
5 Mida, nilï gasile gasimi sagalo elele made nea. Dili sulubadelada, yo digalole, esolele
malö nebego.
6 Amai gabugi, nilïa udia dolö odoa amoli gadoi made namolöla. Ili adi elaboi diëgi,
nilïa idihë nea, asigi sigi namolöla.
7 Udia dolö süwialo neebe amolida, gasigi süwia dilo nea, amase, udia dolö gagaolo
neebe amolida, gasigi gagaolo ödä nülo nea.
8 Amala hamolo amo gadola made. Nilï esoïe neebe ameada, nihïlïle asigi sigi
aligimolöla. Amala neada, nudusalea bidagia salugala aligilo amo gadolada, nilïa asigi
afädë negemolöle boba hamomolöle salugala namolöla. Amo salugalahilä, nudusalea
habuga salugalo amo gadolada, nilï damula mosäia, asigia sisiläfüsa namolö amo
salugala namolöla.
9 Nilïa Godeïe habobalo dibe amoïe së muäia, ea nilï memelela ifosi made. Dafidilo
Geloi Yesu Gelesomadila nea, damula aulo gaula namiäia, ea nilï memelela ifosi nea.
10 Dafidilo Geloi Yesu Geleso e obëgëseda, nilï baagola made namolöi neëgi galëge, ma,
baagoi galëge, mogela made, ebalä gedola namolöi namolöïe, e nilïle baagoi.
11 Amala hamoi gabugida, dilia walio hamosa nefolalebego gadola, dilia dihilile asigi
neala gelolasila digi, iila ugila negela digisa nebegoda, amala hamosamu namialo.

Hamomolö dialealage, dili helësësa neamelëlage, Foloea ado säla wagai amoïege

12 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilïa dilima gomalä säla ïahago. Dili häuala ugila negelo dolö
amoli hawa nagadaiala namialo. Ilia Dafidilo Geloiïe ëigi dili beaha aligilo nea, ado säla
ïadigi, hamogila digisa neamelë.
13 Ilia hamoi hamosebe amo, dilia ili hedabola helësëla obeägïla, dofä boba hamosa
namialo. Amase, dili sulubadelaeage, dihilimu aeaeahamu namialo.
14 Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia hamomolö dibe amoda gowe. Hamoi hamomolö
habobalo nefolalebe amolima gelola säla ïmalo. Bedälo nefolalebe amolimada, ilile asigi
delësimäia, gelolasila ado säla ïmalo. Amase, asigi hubabelei nefolalebe amolida, ugila
negemalo. Sulubadelabalä aabela habobala made, geleä sämalo.
15 Amaimo, afädëa dili afädëma nafadela hamoseda, amoma nafade hamola
obëgëmabio. Segeyo sulubadelagi, Godeïe udia dolö nefolalebe amolimage, amase, udia
dolö odoamage, mala hedabimu hamosa namialo.
16 Amaha neada, dilia segeyo sulubadelagi obeägïsamu nea,
17 Godema adosamu namialo.
18 Dili neebea ami hedabi diëge, nafademolö diëge, Godema nesegesamu namialo.
Dilia Geleso Yesuma dila nea, mala amo gadola hamosa namiäia, Godea hamesa
neamelë.
19 Eleloi Gesami dilima neebe amo usimabio.
20 Bea sälo afädëa ado säla ïaseda, memalä gadoi hamola, gagadela sämabio.
21 Ado sulubadela mogola säsebele, ma, halowela säsebelela fedogola bealahilä, mogola
säse amoda neala gaumalo.
22 Mala nafade elö elöla sulubadelada, sisigahamu namialo.
23 Gode eda neala aealasilo mi neebe amohï, dilile namolö neala hamogila, dili
sulubadela nigime baai made, eleloi namiäiaïe säha. Nilïle Dafidilo Geloi Yesu Geleso
obëgësegi, dilile gesamiage, asigiage, domaloeage asiai maade, hedabifalïmu namiäiaïe
sähago.
24 Dili wela ifosilo amoda, säla waeaselo made neebe ameada, dofä hï amala hamo-
molömelë.
25 Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia nilïle Godema adolasimalo.
26 Dilia Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela gausiala mimisa namialo.
27 Dafidilo Geloiïe ëigila na dilima gelola säla ïahago. Godeïe udia dolö nefolalebe amoli
sulubadelaea nabuäia, beba gowe nidela säla ïmalo.
28 Nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dilibalä diamiäiamelë.
Hä amo.

Foloea Geleso Sosogo Desalonaiga Nefolalebe Amolima, Bu Agedu Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Foloea Geleso sosogo Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu gowe dëdëla ïasi.

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu dëdëla ïasi amoïe mida, dolö odoaea sähalea, Geleso obëgëmolö säi segeyo amoda, hä, misimelëla säla olelesa neala säsebegi, ili neala mogolasila beba gowe dëdëla ïasi. Geleso made obëgëla neëgi, afädë hamomolömelëla säi amoda gowe. Udia dolöea Godeïe ado made nabala, auaula nefolalegi, ado säla negei neadigilo dolö amo maala, hï e beaha aligilo gadoi hamomolömelë.

Amala hamomolö amo helësëlahilä, Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe amoliada, yömolö diëgige, sëmolö diëgige, fologola made, aso maadela, namialola säla beba gowe dëdëla ïasi.

Hobeala Dafidilo Geloïie segeyo besela galamolö

(Agedu Desalonaiga 1-2)

1 Folo Sailasa Dimodila nilïa udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima, beba gowe dëdëla ïasisago. Nilïle Naado Godeïege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïege dili nefolaleagomelë.

2 Nilïle Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge ïmäia hamesa neawe.

Yöi dibegi Desalonaiga ilia, aso maadela, gelola nelo

3 Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia asigi afädë negei nebego, dofä bäula edela awäha nebegoïege, dihilimu boba hahamosa nefolalebego bäusa nebegoïege, dili helësëla nilïa segeyo sulubadelagi Godema nesegemolö dialea.

4 Amoïe mida, ado niia dili yölasimolöge, sëlasimolöge ïase amogida, dilia aso maadela, gelola nebegoïege, Godema asigi afädë negei amalasi namolöi neebe goïege, nilïa udia dolö Godea wela ifosisi sege elö elölagi nefolalebe amolima dilile ëi gauia adalomelë.

Gode e mogoi nea nilï mogemolö

5 Dilia hamoi amo gadola, Godea mogolafalï mogemolö amoïe, ea nilïma ulufai dialea. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïeda, dilia yöi amoli gaula neamelë. Ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamolö amoda, ea dofeala helësëmolömelë.

6 Godea mogolafalï hamolo nea. Odoaea dili neala sëlasise amoïeda, eage ili neala sëlasimolömelë.

7 Yöi gaula nebegoda, ea neala hogosa helela, dilige nilïge hele fimäia ïmolömelë. Dafidilo Geloi Yesula ïe selesaia fii geloibalä, selesaia mosöala nulo söa hïdo elöibalä maala ulufadigisolo amo gala, Godea amala hamomolömelë.

8 Udia dolö Gode baagi ïaha nefolalebe amolige, nilïle Dafidilo Geloi Yesuïe ado malama mi hamola aligilo made amolige, së ïmolömelë.

9 Ilile bidi nafade nimolö amoda, së naha namolöi namolömelë. Dafidilo Geloi neebea amige, amase, ïe geloi hïdo elöi dibea amige made namolö. Nafadeia amimu namolöi namolömelë.

10 Amala hamomolö amoïe segeyo amogida, Dafidilo Geloi maasegi, Godeïe udia dolö ema asigi afädë negei neebe amoli sulubadelaea ïe ëi gauia adala, ema obeägïsa namolömelë. Nilïa dilima ado mala säla ï amo nabala, dilia asigi afädë negei amea diliage obeägïsa namolömelë.

Ilia Desalonaiga gelolasila Godema adolasi

11 Amo helësëlahilä, nilïa segeyo sulubadelagi dilile Godema adosamu neamelë. Ea dili
wei amoda, dofeala helësëmäiaïe adolasisamu neamelë. Dilia hedabi hamomolö dibe
amo sulubadela hamomolöila hamesa neebe goïe, ïe geloia hamolasimäiage, asigi afädë
negei nea hamosego sulubadela hamomolöila helësëmäiage, adolasisa neawe.
12 Ugila negemalola adolasisa nelo amea ugila negeseda, dilia nilïle Dafidilo Geloi
Yesuïe ëi gauia adogomolömelë. Amase, eage dilile ëi gauia adogomolö. Nilïle Godeage,
Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, elele ugila negelasiloea amala hamomolömelë.

2

Godeïe ado neadigilo dolö moholö

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilïle Dafidilo Geloi Yesu Geleso e bu obëgësegi, nilï ebalä
gedomolö amoïe dilima ado afädë gelola säla ïahago.
2 Dolö odoaea dilima sähalea, Dafidilo Geloiïe segeyo amo, hä, besela galaimelëla
säsege, bea sälo afädëa amala bea säla säimelëla säsege, amase, dolö afädëa sähalea, Folola
ilia beba dëdëi amogi amo gadola dëdëi dibeola säsege, amo nabala fodolofalï säosäola
fudugimabio.
3 Ili odoaea amoli säi amo gadola elö elöla sälahilä, dili dahila neloea hedabola idihë
namialo. Segeyo amoda memalä made besela galamolömelë. Dafidida, yafiea Godeïe
ado made nabala auaula namolöge, amase, ado säla negei neadigilo dolöge maala
ulufadigimolömelë. Dolö amoda heli segea moholömelë.
4 Eada udia dolöea wäfalï gode gadoima göa nelegelo nelebo amoli sulubadelabalä
ado nimolöge, ea nelebo amoli baagila awäla hïle ëi gauia adogola, Godeïe mosöa nogila
digala salea, Neda Godemelëla sämolömelë.
5 Ne dilibalä nelo amogi, amoli hamomolö amo na dilima säla ï amoda, dilia made
helësëla, elaboi neale.
6 Waliowegi ado neadigilo dolö amo made misiäia idi gai amoda gowe gadoila dilia
dawadigisa maadei. Godea daiai segeyogi e maala ulufadigimolömelë.
7 Ado säla negei neadigilo mala amoda, odoaea walio musügä hamoi hamosa nefo-
lalea. Amaha gaso, neadigilo mala amo walio idi galo dolö amea amala gagala awäha
neëgi, Godea e hä, bisilimolömelë.
8 Amala hamoseda, ado säla negei neadigilo dolö amo ulufamolö. Dolö amoda Dafidilo
Geloi Yesuea ïe nafiadila hame fisigise amea baagomäia nufulömelë. Ä, hï e yo digalo
geloibalä maalahilä, yo digalo amea dolö amo nufudaha maademolömelë.
9 Ado säla negei neadigilo dolö amoda, mugabe Saidaniïe geloigila maalahilä, hïdo elöi
hamola, dolöea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, wäfalï hamomolömelë.
10 Ea nafade elö elöla wäfalï hamolo dibe amo sulubadelaea, udia dolö nafadegi
moholö amoli dahila neala hamomolömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamomolö amo
habobai amea, ili nafadegi moholömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamoi galebeda,
Godea ili sigi obëgëlabio.
11 Amai amea, ilia wäfalï säse amo dofä gabula helësëmäiaïe, Godea ilile asigi neala
gagaolasisa nea.
12 Amase, udia dolöea ado dofä amo gaula mogola made, mala nafademu obeägïla
hamolo nefolalebe amoli sulubadelabaläda, Godea gudila mogemäiamelë.

Godea dili damula moholöïe daiala memelei

13 Nedoo nalifi Dafidilo Geloia boba hamosa neebela dili-e, nilïa dili helësëla segeyo
sulubadelagi Godema nesegesa namolöi dialea. Mida, sege föi mi gäwia amila hïle
udia dolöfalï namiäia dili nafolala memelei. Eleloi Gesamia ugila negelasisebegi, dilia
dilile namolö sulubadela Godegali ïaha maadelahilä eleloi neebe ameage, amase, Godeïe

ado amoda dofä gabula helësësa neebe ameage, Godea dili damula moholöla daiala memelei.
14 Amala hamomäiaïe, Ado Mala Hedabi nilïa dilima säla olelesebegi nabi ameada, Godea dili weimelë. Nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe geloile yo digalo amole diliage gaalu nimäiaïe weimelë.
15 Amai ameada, nïe nedoo nalifila dili-e, gelola namialo. Nilïa dilima Godeïe ado mala säla ï amoge, amase, beba dëdëla ï amogi säla olelei amoge, dilia hedabola bëgëla hamomalo.
16 Nilïle Dafidilo Geloi Yesu Geleso hï emage, nilïle Naado Godemage dilile adolasisa nea. Naado Godea nilï boba hamolahilä, ïe ugila negelasilo amea nilïle asigi neala gelolasila, fisila made, gelolasisamu nea, dofä asigi neala sisiläfülasisio.
17 Ea dilile iso asigi gelolasila, ado hedabolamu sämäiage, mala hedabi dibe amo gadola sulubadela bëgëla hamomäiage, geloi ïmäia adolasisa neamelë.

Desalonaiga ilia udia dolö hamoi hamomolö bobogoi nefolalo amoli hä, hamogimalola säi

3

(Agedu Desalonaiga 3)

Godea nilï ugila negemäia adolasimalola säi

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, na ado säla wagahalea gomalä säla ïahago. Udia dolö sege odoadi nefolalebe amolia nabuäiaïe, Dafidilo Geloiïe ado mala aabela säla daidomäiage, amase, dilia ado mala gauia adogoi amo gadola, iliage gauia adogomäiage, dilia nilïle Godema adolasisa namialo.
2 Ado elö goweïege adolasimalo. Dofä nafade hamolo nefolalebe amolibalä neëgi, Godea nilï damula mosäia, dilia ema adosa namialo. Mida, udia dolö sulubadela asigi besui mademu nefolalebe amea.
3 Amai gaso, mugabe Saidani nafadea dili made digalasimäia, Dafidilo Geloi eda mogoi neebe amea, ea dili neala gelolasila idihë nea sigi namolömelë.
4 Dafidilo Geloia nilïle asigigi helësëlasisebegi, nilïa dilima hamomola säse amo hamosa nebego gadola, hobealage dilia hamosamu namolö gabula helësësa neawe.
5 Dilile iso asigia Godeïe boba hamolomadige, Gelesoïe aso maadela, gelola namolö malamadige, Dafidilo Geloia sigi mosäia hamesa neawe.

Udia dolö sulubadelaea hamoi hamomolö dialea

6 Nïe nedoo nalifila dili-e, nilïa Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ëigila dilia gomalä hamomalola sähaleada, nedoo nalifi odoa hamoi hamomolö bobogologe, nilïa gomalä hamomolö dialeala säsegi hamolo made nefolalebe amolibaläge, dili gedola namiabiola säha.
7 Nilïa hamolo amo gadola, diliage amo gadola hamomolö dialeala dawadigi neagomelë. Nilï dilibalä nelo amogi neada, hamoi hamomolö habola made, hamosa nelo.
8 Amala hamosa nebegi, dilia nilïgali molö ï amoda, memalä made naala, bidia neala naha nelo amomelë. Memalä made naala, nilïa naaboea hamoi baagi sëi yoba gasigige hamosa neada, diligi afädëa yöi made gaumäia, nilïa hamoi hamosamu nelo amomelë.
9 Ugila negemola sämolöi made made, sämolöi nea gaso, nihïlï hamoi amoïe mida, dilia nilïa hamolo amo gadola bëgëla hamomäiaïe amala olela hamoimelë.
10 Afädëa hamoi made hamolo nea galëda, amogali molö made ïmalola nilï dilibalä dafidi nelo amogi nea, säla ï amomelë.
11 Nilïa ado säi amoïe mida, dihiligi odoa neebe amolia hamoi hamomolö bobogolo nea, ilia hilile hamoi made hamola, odoaea hamoi hamose amomu memele nawesa nelolahilä, adomu adosamelëla säi amo nabalahilä sähamelë.

12 Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ëigila gelola sähago. Udia dolö amoli geleä sau sagala
nea, hilile hamoi hedabola hamola, nelebo hamoi hili hamose amea molö mualola
sähago.
13 Amaimo, nïe nedoo nalifila dili-e, dilia mala hedabi hamomolö amo habobala
fisimabio.
14 Nilïa dilima ado galone beba gogi dëdëla ïasisego, afädëa made bëgëla hamoseda, eda
gowe gadoi neala helësëlahilä, hï e hewamäia, dili ebalä gedola namiabio.
15 Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilïbalä ado nii neala helësëla made, nilï sosogo
neala helësëlahilä, ili asigi gäwimäia ado säla ïala hahamogisa namialo.

Ado säla wagai

16 Dafidilo Geloi hï emu dalulasilo mi neebe amea segeyo sulubadelagige, nelebo elö
elöla gausiala digasolo amo galage, dili neala dalulasimäia hamesa neamelë. Dafidilo
Geloi eda dili sulubadelabalä namiäia hamesa neawe.
17 Neda Folo, na dili hawiola säla nihïle naaboea dëdësago. Na beba dëdëse sulubade-
lagi wagahalea go gadolamu dëdëlomelë.
18 Nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dili sulubadelabalä diamiäiamelë.
Hä amo.

Foloea Filimonoma Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Filimono eda dolö edefade afädë nelo. Eda gaamu Golosi ami fii Geleso sosogo nefolalo amogi afädëda e nelo. Dolö afädë, ïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo, ïe ëida Onesimusi nelo. Eada, ïe beaha aligilo neebe amo dïgïla awäla, gaamu elögi namolö asi. Gaamugi ami nea, Onesimusi ea Folo galabaia neebe amobalä damelë hamola neada, Onesimusi e Gelesoma asigi afädë negei.

Segeyo amo gala Folo e galabaia negei nelo ameada, e Filimono neebea moholö ulï nelo. Amai gabugi, Onesimusi e ïe beaha aligilo neebea obëgëmäia, Foloea beba gowe dëdëlahilä, Onesimusima ï. Foloea Filimonoma gomalä säla beba dëdëla ïasi. Ïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo amoma habobala made, eda walio Geleso sosogo ameada, Filimono eda ïe edoo gadoi hamola, e neawela helegela namolöla sämalola säla dëdëla ïasi.

Filimonoïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo bahïla asi amo, hobeala bu oböla Geleso sosogo nebegi, Foloea e Filimono neebea bu obëgëmalola säi

1 Neda Folo. Neda Geleso Yesuïe galabaia dolömelë. Nilïle nedoo Dimodi alïa nilïle
damelë hamoi gaalu hamolo Filimono dima beba gowe dëdëla ïasisago.
2 Amase, alïa nilïle nalifi Abia dimage, nihïlïgïla nudusa aligilo Agibasa dimage, Geleso
sosogo Filimono dia mosöa gedosa aligilo amolimage, beba gowe dëdëla ïasisago.
3 Nilïle Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge,
neala dalulasiloge ïmäia hamesa neawe.

Filimonoïe mala hedabia Folo neala obeägïlasi

4-5 Dia Dafidilo Geloi Yesuma asigi bogia adogola nea, Godeïe udia dolö sulubadela
boba hamosa neala säi nabi amolegi, na nïe Godema adosaleada, di helësëla Godema
nesegesamu aligilomelë.
6 Dida nilïbalä nea, nilïa Gelesoma asigi afädë negei amoïege, asigi afädë negei amo-
madila Godeïe dawa hedabi dima bäumäiage, nilïa nelebo hedabi Gelesomadila nii amoli
sulubadela dia hedabola helësëmäiage, na Godema adolasisa aligilomelë.
7 Ae, nedoo. Dïe boba hamolo dibe goeada, Godeïe udia dolö sulubadelaïe iso asigi
gelolasilomelë. Amala hamolo ameada, nïe iso asigige neala obeägïlasila gelolasimelë.

Filimonoea Onesimusi ïe edoofalï gadoi hamola neawela namialola säi

8 Dia hamomäia na hamese amoda, Gelesoïe ëigi nea, dofea dia hamomola dofä ulufala
sämolöi neawe. Gasoda, dia mala hedabi hamolo amoli na dawa ameada,
9 na dima gelola sämolö made helësëi. Boba hamolo mala dibe ameada, na dima geleä
säha. Neda Folo, ado mala gaula aulo momaeai, Geleso Yesuïe galabaia dolö nea sähago.
10 Na dima, nïe malö Onesimusima mala hedabi hamomolölela nabaha. Onesimusi
e ne galabaia neebea ami maasebegi, ea Gelesoma asigi afädë negemäia, na ema säla
oleleimelë. Ne galabaia nea, neda ïe eedo gadoi hamola nelo.*
11 Dafidida, ea di fidila negemolöi made nelo gasoda, oböla walioda, ea alï halïgïla ugila
negemolöi nea.*

---

* **1:10:** Onesimusi eda Filimonoïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Hobeala, e fisäla awäla Folo neebea besela galai. Amalahilä, Folobalä neada, e Gelesoma asigi afädë negei. Segeyo amo gaalu ilile malaeada, hamoi hamolasilo fisäla awäseda, beaha aligiloea ami dolöma nufudala baagomäiala säla ïmolöi dialeala säla negei dilo. * **1:11:** Onesimusi, Giligi adoeada, hamoi hedabi hamolola sälo amo gadoi.

12 Na hä, e walio di neebea obëgëmalahago. E maasebegoda, dofä nïe bobafalï fisiga gahagomelë.
13 Ado Mala Hedabi olelelo amoïe galabaia neebea ami neëgi, dia ne ugila negelo amo gadola, Onesimusia hamomäia e halïgïla neala sämolö helësëi.
14 Gaso, dia dofeala made säseda, nada e made gauia idogomolö. Dia hamomolö amoda, na dima gomalä hamomalola made sämolö. Be, dia hamese amo gadola hamomäiamelë. Dia nema hamoi hedabi hamomolö helësëseda, dihï hamese amo gadola hamomalo.
15 Na helësësaleada, ea di dïgïla salele ede made aliga gala nelo ameada, e obëgëla maala, hä, dibalä namolöi namolöla helësësamelë.
16 E obëgëla maala dibalä namolö amoda, e galabaia hamoi gadoimu hamolasilo neala helësëmabio. Dofä, eda dïe hamoi hamolasilo gaso, walio amo baagila awäla, eda didoo obeägïfalï namolömelë. Na e dofä boba hamolo gaso, dia ema obeägïmolö amoda, ea galabaia hamoi gadoi hamolasise amogimu made, Gelesomadila e didoofalï neebela beala, na e boba hamolo neebe amo baagila awäla, dia e dofä boba hamomolömelë.
17 Dia alï dila neala helësëseda, ne maasegi obeägïla gauia idogolo amo gadola, Onesimusi emage amo gadola wäla hamomalo.
18 Amase, ea dibalä asiala hamoi galëge, bidi negei galëge, nema negesimalo.
19 Neda Folo, nihïle naaboea ado we dëdësamelë. Bidi goda na ïdulä. Dïe namolö nebalä bidi negei dialeala sämolöi gasoda, na ado go sämolö habosebe.*
20 Nedoo, dia nabualo. Dafidilo Geloiïe ëigi nea, dia mala hedabi na säse amo gadola hamomäia hamesa. Alï Yesu Gelesoïe neebe ameada, dia mala hamosebe amea, nïe iso asigi neala obeägïlasimäia hamesamelë.
21 Na dima beba dëdëla ïasisegoda, dia hamomolöla helësësa. Na helësësaleada, dia hamomolö ameada, na dima nabasewe baagila moholöla helësësamelë.
22 Amase elöda, dilia adoi amo Godea nabala, ne dili neebea fisiga gamolö gabula helësësamelë. Ameada, ne maala midilöïe dia mosö hogoli afädë daiala negesimalo.

Folobalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolia Filimono hawioi

23 Ebafolasa eege, Geleso Yesuïe hamoi hamosa nebegi galabaia negei nebalä neebeweage, di hawiosebego.
24 Dolö odoa nebalä gedola hamoi hamolo Magaeage, Alisadagusaeage, Demasaeage, Ulugueage, ilia di hawiosebego.
25 Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dilile gesamibalä diamiäiamelë.
Hä amo.

* **1:19:** Ado Age Golïdi 16.21gi dibe amo bimalo.

Yamesea Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Yamesea ïe beba gowegi dëdëi dibe amoda, Godeïe udia dolö sege elögi afufui nefolalebe amoli sulubadelaea mala hedabi dibe amo bëgëla hamomäia dëdëla ïasi. Beba egowegi dëdëi dibe amea Godeïe mala nilïle isogi nogila digala, asigi falagasemäia ado yafie dëdëla negei dialea.

Geleso sosogoea udia dolöbalä nea, mala mogoi hamola ulufadigila hamomolö dialea. Ado odoa dëdëi dibe amoda gowe. Nagadaia neebewegi neada, dafidilo namolöge, busadäoi namolöge, neala nafademolöge, hedabi hamomolöge, mogemolöge, asigi afädë negemolöge, hamoi hamomolöge, elï sigi namolöge, habobala gëgësadiala made sämolöge, asigi nagadaiala namolöge, gugusäla bimäia made namolöge, fologola made, aso maadela namolöge, Godema adomolöge, amo gadola hamosa namolö dialeala säla dëdëla negei dialea.

Yöi diëgi gelola nelolahilä, hobea nilï Godebalä hedabola namolömelë

(Yamese 1.1-18)

1 Neda Yamese, Godeïege Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïege hamoi hamolasilo neebewe nea. Isilale sosogo giwilasi sege elögi afufui nefolalebe dilima go gabiola säla, beba gowe dëdëla ïasisago.

Yöi amoliada nilï gelolasilo dialea

2 Nïe nedoo nalifila dili-e, neala sëlasimolö elö elöla dili neebea gui dië bease amogi, obeägïsamu namialo.

3 Mida, dilia Godema asigi afädë negei neëgi, fedogola bease ameada, dofea, aso maadela namiäia, gelolasilo. Amoda dilia dawadigi.

4 Gufula namolöi nea, aso maadela, gelola nebegoeada, asigi falagasei hedabi, dofeafalï dofea nea, Godeïe mala hamolo dibe amogi, afädë maadeda, made namolömelë.

Afädëa asigi falagasela helësëmolö amo ema maade galëda, ea Godema nabulö dialea

5 Amaimo, dili neebe gogi afädë asigi falagasela helësëlo amo maade galëda, Godea ïmäia ea Godema ëdëgëmolö dialea. Gode eada, nemola gëla made, udia dolö sulubadelagali nelebo baala ïlo neebe ameada, egali ïmolömelë.

6 Amai gaso, ïmola ëdëgësa neebe ameada, asigi äudä negela made, asigi afädë negelahilä ëdëgëmalo. Asigi äudä negelo amoda, foea ödä aidagula afu mafusalea aidagula sadia galo amo gadoi neamelë.

7 Amo gadoiada, Dafidilo Geloia egali afädë ïmolö gabula helësëmabio.

8 Ea asigi äudä negei nea, ïe mala sulubadelada hï sigi aligilo made neamelë.

Yamesea busadäoile nelegei yafie negelolema ado säi

9 Amaimo, Geleso sosogo afädë e busadäoi nea galëda, e Godeïe siigi ilibia neebe amogi, obeägïmolö dialea.

10 Gaso, afädë e nelegei yafie negelo dafidilo dolö nea galëda, e nagadaia neebe amogi, obeägïmolö dialea. Mida, e mama gadoi nea, eege baagomolömelë.

11 Mama hedabi hïdo elöi difolalegi, eso neëla galala hëgïse amea, ödölola dufigila didigafulo amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, hilile hamoi hamosa neëgi, baagomolömelë.

Nilïa nafade hamomäia helësëlasila made, Godea nilï neala hedabolasilo nea

12 Udia dolöea yöi gaula, aso maadela, gelola aligisebe amoliada, obeägïsa nea. Mida, ilia fologola made, gufula aligiseda, namolö gähe bidi amo nimolömelë. Godea e boba hamoi nefolalebe amoligali bidi ïmolömelëla säi amo ïmolömelë.

13 Amaimo, dolö afädëa hïle iso asigigi nafade hamomolö helësëlahilä, Godea na nafade hamomäia helësëlasimelëla sämolöi mademelë. Nafadeada Godea nafade hamomäia helësëlasimolöi mademelë. Amase, Godeada udia dolöea nafade hamomäia helësëlasilo nea mademelë.

14 Amalo made, nilï sulubadela hïdo hïdolaïe asigigi gesami awäla nafade hamomolö helësëlo. Nihïlïle hameloeada, öhoeo fädämäia salëgi wale yaala gosalo amo gadola, nilï neala dusugalasila nafade hamolo dialea.

15 Amaimo, gesami aulo ameada, udiaea malö fagulo hagui gadoi sulolahilä, malö giisi mosöa aulo amo gadola, hobeala hä, nafade hamoi amo ulufadigila besela galala neegela ägülo. Amalahilä, nafade hamoi amo edelahilä, baagomolö amo neegela ägülomelë.

16 Nïe nedoo nalifi obeägïlola dili-e, mala amo gadoia dili dahila neloeamelë.

17 Gode eamu nelebo hedabi hïdo elöi difolalebe amo sulubadela mudaiala ïlo nea. Gode eda eso aube gasumilï mudaia yo digalo neebe amo sulubadelaïe Eedo nea. Naado eada, mala hamomolö amo bedefa bedefalo made nea. Eda nelebo afädëa eso hagula digi, neëla digilo amo gadoi made nea, eda sedadelahilä, oböla, obobagilo made neamelë.

18 Hïle hameamu e nilïle Naado namolö besela galai. Nelebo ea hamoi dibe amogi, nilïda abulümi gadoi namiäiala helësëla, ïe ado dofä dibe amea ea nilï neegela ägülasimelë.

Nilïa dofä Godema asigi afädë negeseda, mala hedabi amo hamolomelë

(Yamese 1.19-5.6)

Nilïa ado mala nabala bëgëla hamomolö dialea

19 Nïe nedoo nalifi obeägïlola dili-e, dilia gowe hedabola helësëmäiaïe. Dili sulubadelaea ado säsebe amo hä, fodolofalï gëhe sagala nalabomalo. Ado sämolöïeda hä, fodolofalï sadia gala made, geleä sämalo. Amase, aabela mihahalämabio.

20 Amoïe mida, udia dolöïe mihalälo dibe ameada, Godeïe mogoi hamomolö dibe amoda, hedabolo made dialea.

21 Amaimo, nafade hamolo dibe amoli sulubadelage, mala nafade yafie elö elöla besela galalo dibe amoge, fisisa maademalo. Amalahilä, dihili dili nagadaiala nea, Godeïe ado mala dilile isogi sagasi amo nimalo. Amala hamoseda, ado amea dilile gesami sigi obëgëmolöimelë.

22 Amaimo, dilia ado mala nabala waeaseseda, dili dihilimu gadiabosa neagomelë. Nabala hamomalo.

23 Afädëa ïe ado mala nabala bëgëla hamola made, waeaseseda, eda dolöea ïe odagi ödäsöea melëlo amo gadoi nea.

24 Ea ïe odagi ödäsöea melëlo gasoda, e awähalea ïe odagi abodo gadoidula aabela asusugaha aligilo nea.

25 Godeïe ado mogoi hedabifalï säla negei ameada, udia dolö fisigäla fisigisilo. Ado säla negei amo, elabola made, afädëa hedabola bebeahamu aligila dofä hamomolö dibe amo gadola bëgëla hamoseda, Godea dolö amea hamosebe amo sulubadela neala hedabolasimolömelë.

26 Amaimo, afädëa helësësalea, neda Geleso sosogo dofea neawedalahilä, ea ïe nafi made sigi aligiseda, e hïmu gadiabosa nea. Ea asigi afädë negei neebe amoge, mala nabaha neebe amoge, memalämelë.

27 Nilïle Naado Godeïe siigi nafade made baai, Geleso sosogoea hamolo mala dibe amo gadola hamolo nea, mogola neebe ameada, malö guluba sefolalebe amolige, udia didalo

sefolalebe amolige, yöi gaula neebe amo ugila negelo, amase, Godeïe siigi nagadaia mala nafade dibe amea ema baaloea, hedabola beala sisigaha aligilomelë.

2

Dilia udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomolö dialea

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi Yesu Geleso e yo digalo hïdo elöi neebe amoma asigi afädë negelahilä, udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomalo.

2 Dolö äudä, elöda, naabogi gälo ulini goloea hamoi amo gäla, fagulo hedabifalï salugala, amase, elö busadäoi amoda, fagulo nafade nulibaiai salugalahilä, ele dili gedosebea ami maasegi, hamolo amo helësëmalo.

3 Dilia fagulo hedabi salugala misi amoma guwi samolö misiëla säla, filo hedabi olelo. Gaso elö fagulo nulibaiai salugai amoma sähalea, Dihï neebea gui aligisale, ma, maala nïe emo mia gudogoi fisalela säseda,

4 hä, dili dihilimu nofela, dilia asigi nafade negela, gudi mogelo gadoi nea, mogesa nea madele.

5 Nïe nedoo nalifi obeägïlola dili-e, dilia hä, nabualo. Nagadaia udia dolöïe siigi busadäoi nefolalebe amolia asigi afädë negese amoïe, nelegei negelo gadoi namiäia, Godea ili memelei madele. Amase, Godea siiba säla negesalea, udia dolöea e dofä boba hamoi neebe amolida, ea beaha maadela sigi neebea ami sigi moholömelëla säla negelahilä, ea busadäoi neebe amolige ami namiäia memelei nea madele.

6 Gaso, dilia busadäoi nefolalebe amoli gagadelomelë. Dili nowëa hewala yölasila gudisadialo nea. Amoda, nelegei yafie negelo dafidilo dolö amolia amalo madele.

7 Dilia Yesu Gelesoïe ëi hedabi salugala neebe amogi, ilia ëi amo gagadelo nea madele.

8 Nilïle Gini Gode neebe amoïe bebagi ado säla negei dibe amea sähalea, Dihïdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalola säla dëdëla negei dialea. Amala säi dibe amo gadola bëgëla hamosa nea galëda, hedabola hamosa neagomelë.

9 Amai gaso, dilia udia dolö nofela nea galëda, nafade hamosa nea. Amala hamosa neebe amea ado säla negei dibe ameada dilia hä, mala damulomelëla olelomelë.

10 Amaimo, dolö afädëa Godea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela bëgësalea gaso, ado amogi holöfalï holöbö afädë damuseda, ea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela damusagomelë.

11 Udia fa nimabiola säi ameada, udia dolö baagomäia nufuabiolage säi. Dia udia fa made nelo nea gaso, baagomäia nufudaseda, dia hä, mala säla negei dibe amo damulomelë.

12 Godeïe ado säla negei nilï fisigälasilo amea, oböla, nilï mogemolömelë. Hä, ado adomolömadige, amase, mala hamomolömadige, amo helësëla hamomalo.

13 Mida, afädëa udia dolö odoa neebe amoli made bobasëseda, Godea mogela gudisolo amo gala, eege made bobasëmolömelë. Amai gaso, bobasëlo amea gudi mogese amo nufuda salalahilä, baagila aulomelë.

Asigi afädë negei amea mala hedabi hamola ulufamolö

14 Nïe nedoo nalifila dili-e, afädëa neda asigi afädë negei neawelahilä, mala hedabi made hamola ulufadigiseda, ameada e ugila negemolöle. Ea asigi afädë negei ameamuda e damula moholöle.

15 Nedoo nalifila ili neebe amoligi faguloge molöge maade neëgi,

16 amolima dili afädëa sähalea, Gögï fagulo salugala, molö mualola säla, nelebo afädë dofä made ïahalea, memalä hawioseda, dilia amala hawiose ameamuda, ili abeahäla ugila negemolödu.

17 Amo gadola wäla, asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola made ulufaseda, asigi afädë negei badu gomuda, hä, baagoi gadoimelë.

18 Amaimo afädëa sähalea, Dolö gomoda asigi afädë negei nea. Amase, dolö odoa gomoeada mala hedabi hamosiola sälo nea. Amala sälo neebe amoma na gomalä säla obëgësago. Afädëa ne asigi afädë negei neawela säla, mala hedabi ulufadigila made hamoseda, e asigi afädë negei neala na abeahäla helësëmolödu. Nage nihï mala hedabi hamosebe amea, ne asigi afädë negei neawela ulufala olemolömelë.
19 Dilia Gode afädëfalï neebe amo helësësegoda, hedabolafalï helësëi gabu. Mugabe neebe amoliage amala helësëla, fudugila bedäha dialea.
20 Asigi maadela dili-e, asigi afädë negei nea mala hedabi hamola, made ulufaseda, asigi afädë negei neebe gomuda memalämelë. Amo dilima oledule.
21 Nilïle naado Abalahamaea ïe malö Aisaga gobela ïlo aulidaia negela Godegali ï ameada, Godea ea hamoi amo bealahilä, eda dolö asigi mogoi neala säi madele.
22 Ea asigi afädë negei nelo amole, mala hedabi hamosa nelo amole, helegela afädëdi nelo go beasebele. Ea mala hedabi hamoi ameada, ïe asigi afädë negei amo hä, dofealasimelë.
23 Amala hamosebegi, ado säla negei dibe amo gadola gausiala digai amoda gowe. Abalahamaea Godema asigi afädë negei nebegi, Godea dida asigi mogoi neala säila säla dëdëla negei dialea. Amase, Abalahamada Godeïe damelë neala säimelë. *Mi Gäwi 15.6; Aisaea 41.8*
24 Amaimo, afädëa asigi afädë negese ameamu made, mala hedabi hamose ameage, Godea di asigi mogoi nebegola sämolö go beasebele.
25 Amo gadola wäla, idigi nawela susugu hamolo udia Eleihaba sulo amea, desega mosäia Yasuaea fisiga gai äudä amole ïe mosöa sigi nelolahilä, ele idi elögi obëgëmäia idi olela fisiga gasebegi, Godea Eleihabama dida asigi mogoi udiala säi madele.
26 Amaimo, afädë e hame doala asi galëda, ïe domalo amoda hä, baagoi dialea. Amo gadola wäla, afädëa asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola ulufalo made galëda, asigi afädë negei badu amomuda hä, baagoi gadoi dialea.

3

Nilïa ado sigi namolö dialea

1 Nïe nedoo nalifila dili-e, dili sulubadelaea nilï säla olelelomu namolöila helësëmabio. Amoïe mida, Godea udia dolöea hamoi amo gadola mogemolö segeyo besela galasolo amo gala, odoabalä gudimolö amo gadola made, säla olelelo neebe nilïbalä Godea hedabolafalï memelela gudimolö amoda, dilia dawadigi.
2 Nilï sulubadelaea asiala idi elö elöla hamolo. Amaimo, afädëa ado asiala made sälo nea galëda, eda hedabifalï nea. Ïe domalo asigige hedabola sigi aligimolöi galea.
3 Nilïa sugua hosiïe nafigi aeane fisiga gala, ëfë begei amogi gaulahilä, nilïa hamese amo gadola mosäialahilä hosi sigi aligilo. Ameada, nilïa hosiïe domalo sulubadela sigi namolöïe amalo.
4 Amase, sibia ödägi aulo dibe amo helësëdelä. Ödä sibida edefademalä, amase, fo gelola guula maala bobadelä hamosegi gaso, sibi gaulo amea helësëse amo gadola duhuludabodo mosäia, sibi edefade amo i aeane baledei holöfalï amea hamogilomelë.
5 Amo gadola, elïda holöfalï gaso, hamoi edefade elö elöla yafie hamomolöla sälo nea. Amase, nulo iso holöfalïmelëa sege ilo sulubadela naha maadelo dialea madele.
6 Elïda nulo gadoi galea. Nafade hamomolö dibe amo sulubadelada elïmadilamu besela galaha. Elïada domalo sulubadela nigime baaha maadelo nea. Ameada nilïle iso asigigi mala nafade elö elöla besela galasebe amoda, nulo söa fedalo amo gadoi galea. Elïïe söa fedalo mida, heli segeala mulo.
7 Sugua ilaba elö elölage, haea elö elölage, nuba elö elölage, ödägi fii elö elölage sefolalebe amolida, udia dolöea aeaseda, aeamolöi. Amoli aealo

8 gaso, elïda dofä aeamolöi mademelë. Elïda sigi aligimolö ulïmelë. Dofä nafadefalï nafade galea. Elïda baagolo nuba se gadoi nobai galeamelë.
9 Nilïle elïa Dafidilo Geloi nilïle Naado neebe amoïe ëi gauia adalo. Amalahilä, elï ameamu, oböla, Godea hï e gadoi namiäia hamoi neebe amoli neala nafademalola nafadela sälo nea.
10 Nafi idi afädë amogila Godeïe ëi gauia adogomolöge, amase, odoa neala nafademäiala sämolöge, besela galaha. Nïe nedoo nalifila dili-e, mala amo gadoida, dofea mademelë.
11 Ödä gü afädëgila hedabige gamogaige besela galalole.
12 Nïe nedoo nalifila dili-e, äfäeoeada silama gägä negelole, ma, mahabu ëfë gadoi gelebi ëfëada äfäeo gägä negelole. Amo gadola wäla, ëbï ödä dibe ameada, bu oböla ödä hëdäi besela galalo mademelë.

Dolö asigi falagasei neebe ameada mala hedabi hamomolö dialea

13 Dili neebe gogi asigi falagasela hedabola helësëla hamoloda nowë neebe. Amo gadoi hamolo neebe ameada, hedabimu hamola, e asigi falagasei amea ea hïle ëi gauia adogola made, nagadaiala nea, mala hedabi hamola ulufamolö galea.
14 Amai gaso, dilile iso asigigila odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila helësëla, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamoseda, dilile asigi dibe amea ne dofeala made helësëmalo. Dilia mala amo gadoi hamosebe amea dofä sälo dibe amo fisiloeamelë.
15 Asigi amo gadoida mudaiala digalo mademelë. Amoda nagadaialage, dolöfämadilage, mugabemadilage mulomelë.
16 Odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila adabala helësëlo mala amoge, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamolo mala amoge dibea amida, asigi afädëdi madege, mala nafade sulubadelage dïe bimolömelë.
17 Amai gaso, asigi falagasei namolö mudaiala misi gowe gadoi nii neebe amoliada, mala gowe gadoi hamomolömelë. Mi gäwilada, ilile asigi gagadelai namolöge, amase, aealo mala bëgëla hamomolöge, odoabalä hame negela namolöge, odoaea säse nabala hamomolöge, bobasëlolea gägä hedabilea nobai namolöge, nofela made udia dolö sulubadelabalä afädëdi namolöge, ado äudä sälo madea namolöge, aligilo nea.
18 Aealo neebe ameada, aealo hawa amo sagamolömelë. Bäuseda, hï emage udia dolö odoamage asigi bobagila namolö amoïe gägä negemolömelë.

4

Nagadaia mala boba hamosa neebe amoliada, Godebalä ado nii neala säi

1 Dilia gëgëla nudusa nebegoda, abidila besela galahadu. Amoda domaloea gelola hamelo amoli dilile isogi dibe amila gëgëla nudula besela galaha madele.
2 Dilia nelebo odoa dibe amo nimolöila helësëlahilä gaso, made nelomelë. Amahaleada, baagomäia nufidelo. Amase, odoaïe nelebo dibe amo asigia negalimu negemolöila adabala helësëlahilä, made neala, gëgëla nudusa aligiloge nea. Amala hamolo nea, Godema ïmola made ëdëgëlo ameada, made neala nebegomelë.
3 Dilia nimolö helësëla ëdëgëseda, made nelo. Amoïe mida, dilile asigi mogoi made nea, ëdëgësebe ameamelë. Dilia nelebo nimolöila helësëse amoda, dihili dilimu helësëla, domaloea gelola hamelo amo gadola waeasemolöïe ëdëgëlo.
4 Udiaea egoa dïgïla dolö elöma aulo amo gadola, Gode dïgïla asi nefolalebela dili-e, nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godema bimolö habobaha neebe amoda, dihili dawa made neale. Dilia nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godebalä ado nii neamelë.

5 Godeïe bebagi ado gowe säla negei dibe amoda, memalä säla negei dialeala helësësale.
Godea gesami nilïle isogi ifosi neebe ameada, ea helësësebe amo gadola hamoiabelamu
helësësa neamelë.*
6 Amai Godea nilï hïdo elöla ugila negelasilo. Amai amea, Godeïe ado säla negei
dibe amoda gowe. Asigi dalagaia galo neebe amolida, Godea nagadaialasilahilä gaso,
nagadaialo neebe amolida, oböla, ea ugila negelasilola säla dëdëla negei dialea. *Malai
3.34*
7 Amai gabugi, dilia Gode hawa nagadaiala namialo. Mugabe busama habobaseda, ea
dili dïgïla fisäla moholömelë.
8 Dili Gode neebea ga madela aligiseda, eege dili neebea ami ga madela aligimolömelë.
Nafade hamolo dili-e, dilile naabo nigime hëmalo. Asigi äudä negelo dili-e, dilile iso
asigigi nafade dibe amo sulubadela fisisa maadela, asigi gagadelai namialo.
9 Didigaomalo. Asigi säosäola, bobasëla edefadela dïimalo. Ösa nefolalebe dilida, bedefala
didigaomalo. Amase, obeägïsa nefolalebe dilida, oböla, bedefala asigi säosäoia idogola
dïimalo.
10 Dilia Dafidilo Geloïïe siigi, dihili dili nagadaiala namialo. Amala hamoseda, ea dili
neala gauia adogolasimolömelë.

Odoa neebe amoli baagido sämabiola säi

11 Nïe nedoo nalifila dili-e, odoa neebe amoli baagido sämabio. Afädëa edooma baagido
säla mogeseda, ea Mosese nebegi Ado säla negei dibe amo baagido säla mogelo nea.
Amaimo, dia Ado säla negei dibe amo mogeseda, ado amo bëgëla hamolo made nea, dida
oböla, amoïe mogelo gadoi neamelë.*
12 Gode afädëfalï eamu ado säla negei amo ïloge, amase, gudi mogeloge e hïdomu nea.
Ea hïdomu namolö ïloge, namolö nea neloge e nea. Dia odoa dibalä nefolalebegoli
mogesegoda, di nowë neala helësëlahilä, mogelo wäla mogesa nea.

Na gomalä hamomolöla daiala negela sämabiola säi

13 Aiyo gahada gogi galë, ne hä, gaamu afädëgi awälahilä, gäheo i afädë gadoi ami nea,
bisinesi hamose ameada, na muni nimolöla säha nefolalebe dilima sähago. Nabualo.
14 Dilia aiyo besela galamolö amoda dawa mademelë. Dilile namolöda abodo gadoi.
Gelë galahilä, aabela hogosa helelo amo gadola, dilile namolö goda amo gadola hogosa
helemolömelë.
15 Dilia sämolö dibe amoda gomalä. Dafidilo Geloia hamei galëda, hä, nilï namolö
neebewegi, gomalä hamomolöla sämolöda.
16 Amala säla made, dilia dihili dili ilibialahilä, asigi dalagala neda hamoi edefade
gowe gadoi hamomolömelëla sälo. Ado amo gadolada asiala sälomelë.
17 Hä, afädëa hedabi hamomolö dibe amo hï dawadigilahilä gaso, made hamola
fisiseda, nafade hamosa nea.

5

Nelegei yafie negelo neebe amoïe ado säi dialea

1 Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe dilia nabualo. Neala nafademolö dilile
dië bimolö amogi gäia güsäla dïisa namialo.
2 Dilile nelegei amo sulubadela gäalimusa maadeimelë. Amase, dilile fagulo hedabi
difolalebe amoda, hä, gasiämoea damusa maadeimelë.

---

* **4:5:** Damo gowegi dëdëla negei dibe go gadoida, beba odoagi maademelë. Amase, Giligi adoeada hedabola ulufala made dëdëi. Dolö odoaea helësëla sähaleada, Godea gesami nilïle isogi ifosi neebe ameada, segeyo sulubadelagi mala nafade dibe amobalä gesami awäla siia nufudaha nea. Diliada ado goda memalä gabula helësëilela säi. * **4:11:** Yamesea damo gowegi Ado säla negeïïe helësëla dëdëi dibe amoda Gobela Ïlo 19.18. Amase, Yamese 2.8ge bimalo.

3 Dilile golo silibage negei amoda hä, asömalö gaisa baaha maadeimelë. Asömalö gaisa baai ameada, dilia nafade hamoimelëla neala ulufamolömelë. Nuloea wilo amo gadola, golo silibage asömalö gaisa baai ameada, dilile domalo nuloea molömelë. Aligila wagamolö ga madese gaalu, dilia nelebo sulubadela gafedela negei gabugo.*
4 Nabuö. Sagaia hamoi hamolasilo amolia dilile sagaia hamoi hamolasisa nebegi, dilia ili dahila neala, bidi made ïala dofogai. Dilia dofogai amea, Gode wesegi, dilia asiala hamoi amoïe bidi nimolömelë. Hamoi hamolasilo dilia gadiabolo amolia ado säsebe amoda, Dafidilo Geloi sulubadelaïe geloi neebe amea nabaha nea.
5 Dili nagadaiawi nea nagadaia nelebo hedabi amomu gaula nea, domaloïemu hamela mi hamosalea, dihili dili obeägïsa nea. Domalo besolomäialahilä, molö badoia naha nebego gaso, dihili dili nufudala baagomolö segeyo hä, besela galai dialea.
6 Nafade hamolo made nefolalo amolima dilia nafade hamoimelëla sälahilä, ilia nudumolö helësëi made neëgi, baagomäia nufidelomelë.

Gelola nea Godema adosa neada, Dafidilo Geloi misiäia beaha namolö

(Yamese 5.7-20)

Nilïa iso asigia fologola made, aso maadela nea, Dafidilo Geloi misiäia beaha namolö

7 Nïe nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi misiäia fologola made, aso maadela beaha namialo. Dolö sagai sagalo neebe amea, ïe sagai sagai amo hedabola bäumäiala beaha aligilo amoda, dilia dawamelë. Ea ïe iso asigia, aso maadela, gelola nea, i bäu giiloïe segeage, bobagiloïe segeage hamoi hamomäia, fologola made, aumala aligilo amo helësëmalo.
8 Amaimo, diliage fologola made, aso maadela, gelola namialo. Mida, Dafidilo Geloi obëgëmolö segeyo hä, ga madefalï galeamelë.
9 Nïe nedoo nalifila dili-e, Godea dilia hamosebego mogeloea, dilia dihilimu habobala gëgësadiamabio. Memelela gudimolö dolö amoda, hä, mosöa nogila digamolöïe, idi galo baagido neamelë.
10 Bea sälo dafidi nefolalo amolia së naha nea, aso maadela, Dafidilo Geloiïe ëigi ïe ado mala säla olelesa nelo amo helësëmalo. Nïe nedoo nalifila dili-e, amo helësëlahilä, diliage amo gadola wäla hamosa namialo.
11 Bimo. Ili së edefade naha nea gaso, aso maadela, gelola nea, obeägïsa nelomelëla nilïa sälo amoda dilia dawadigi gomelë. Dilia Yoboïe sedaluge nabelo amomelë. Yoboea yöi amoli gaula nea, aso maadela, gelola nebegi, Dafidilo Geloia hobeala ema hedabi hamoi amoda, dilia dawa amomelë. Bobasëloge, ugila negelasiloge, Dafidilo Geloima nobai nea.

Migalïa diigila sämabiola säi

12 Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia dofä gomalä made hamomäia säla ïahago. Selesaia mosöïe ado sähaleage, nagadaiaïe ado sähaleage, nelebo odoaïe sähaleage, migalïa diigila ado gelola sämabio. Godea dia asiala hamoila säloea, ü, ailemu sämalo.

Dolö asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda geloi dialeala säi

13 Amaimo, dili nebegogi afädë yöi gaula nea galëda, hï Godema adomolö dialea. Amase, afädë obeägïsa nea galëda, Godeïe ëi gauia adogola gë udämolö dialea.
14 Dili nebegogi afädë oloi galëda, ea Geleso sosogo udia dolö Godea wela ifosisi dolö asigi gäwi dafidilo amoli wemolö dialea. Ilia dolö amoïe Godema adosalea, Dafidilo Geloiïe ëigi ïe busagia susu gadoi weli negemolö dialea.

---

* **5:3:** Udia dolö amolibalä Godea mogela gudisolo amo galada, udia dolö amoli nagadaiawi nea hedabi hamoi afädëge, iligi hedabi afädëge, dofä maadefalï maade bimolömelë. Iliada nelebo nafademolö amomu gaula namolö. Ameada, ili nagadaia nelo amogida, mala hedabi made hamoi amo olemolömelë. Nuloea molömelëla säi amoda ilia bidi nafade nimolömelëla säi.

15 Ilia Godema asigi afädë negela nea adose amea e wahilasimolömelë. Oloi dilo amo
Dafidilo Geloia neala wahila nowelasimolömelë. Ea nafade hamoi galëda, amoge hëla
fisimolömelë.
16 Hä, dili hïdo hïdolaea nafade hamoi amo odoalima säla sisiaha maadesegi, ili helësëla
Godema adolasimalo. Dili wahisa maademäiaïe, amala hamomolö dialea. Asigi mogoi
neebe amea Godema adose amoda, geloifalï, dofä udia dolö ugila negelomelë.
17 Elaiada dolöfä nilï neebewe hï gadoi nelo. Ea sege made digamäia Godema gelola
adosebegi, gäheo i ohodoaïe aube gafeiagi sege made digala esoimu dilo.
18 Oböla, hobeala ea Godema bu adosebegi, mu dusuia gala sege digalahilä, sagai bu
hedabola besela galai.

Afädë e idi asiala asi neëgi, nilïa sigi obëgëmolö dialea

19 Nïe nedoo nalifila dili-e, dili neebe gogi afädëa ado dofä amo amilahilä dïgïla idi
asiala awäsegi, edoo afädëa e oböla bu sigi obëgëseda,
20 gomalä helësëmalo. Afädëa nafade hamolo e asiala asia amila sigi neala obëgëseda, ea
e baagomolö dibea amila sigi obëgëla, nafade yafie hamoi amoge Godea hësa maadeila
helësëmalo.*
Hä amo.

* **5:20:** Beba gowe dëdëi goda, Yamese hï helësësaleada, edoolaligi odoaea Godeïe ado dofä amo dïgïla asi amo hamogimolöïe dëdëi gadoi galea.

Yonea Mi Gäwila Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Yone eda Yesuïe damelë. Eda Yesu bëgëla aulo dolö giwilasi amogi. Hobeafalï ëdëi sali hamosalea ea ado go dëdëla Geleso sosogo nefolalo amolima ï. Dëdëla ï amoïe mida gowe. Godea nilï boba hamoi amo gadola, amase, nilïage udia dolö odoa boba hamomalola säla dëdëla negei. Amase, ea elö sähalea, Wäfalï säsäla olelelo moholömelë. Hedabola beaha namialola säla dëdëla negei. Ilia sähalea, Godeïe malöda dolö namolö misi mademelëla sämolömelëla Yonea beba gowe dëdëi. Ado Mala Hedabi Yone dëdëi amoge Yone eamu dëdëimelë.

Namolöi namolö Ado e ulufadigila misi

1 Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoïe ado nilïa nabala, siia beala, naaboea diigilalahilä, nilïa dilima namolöi namolö Ado e misi amoïe säla ïahago.
2 Namolö dofä ulufadigi amo bealahilä, nilïa melï amo dilima säha. Namolöi namolö e siiba Eedobalä nelo ulufadigila misi amoïe säla ïahago.
3 Dilia nilïbalä dila namiäia nilïa melï nabi amole dilima säla ïahago. Eedo, ïe Efege Yesu Gelesolebalä nilïa dila neamelë.
4 Dilimage nilïmage obeägïlo nobamäia, nilïa dilima beba dëdëla ïasisago.

Gode eda yo digalo nea

5 Ea ado säi amo nilïa nabalahilä, dilima säla ïahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalïmelë.
6 Nilïa ebalä dila neala säha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda, wäfalï sälo nea, dofä sälo made gaula neamelë.
7 E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nilï nafade baai made, yo digalomadi nawesa aligiseda, odoa neebe amolibalä dila neage, ïe malö Yesuïe healea nafade hamoi amo sulubadela hësage neamelë.
8 Nilïa sähalea, Na nafade hamolo madela säseda, nilï nihïlï gadiabola säha, dofä sälo nilïle isogi made neamelë.
9 Amai gaso, nilïa nafade hamoi amo säla sisiaseda, Gode mogoi nea hëmolömelëla säi amo gadola hëmolömelë. Nilïa mala nafade hamoi amoge sulubadela hësa maademolömelë.
10 Nilïa sähalea, Na nafade hamoi madela säseda, Gode eda wäfalï sälo neala säloge, ïe adoge nilïma mademelë.

2

Gelesoda nilïle ugila negelo nea

1 Nïe malöla dili-e, nafade made hamomäia na dilima beba gowe dëdëla ïasisago. Gasoda, nilï afädëa nafade afädë hamoseda, nilïle Ugila Negelo Eedobalä nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelë.
2 Nilïle nafade hamoi amo hëmäia ea hïle namolö amo odala ïala baagoi. Nilïlemu hëmäia made, udia dolö sulubadelaïe nafade hamoi amo hëmäia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ïe mala bëgëla hamosa neala säi

3 Amaimo, nilïa ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilïa e dawadigila helësësamelë.
4 Afädëa ea säi amo gadola made hamosa nea sähalea, E dawadigila säseda, eda wäfalï sälo nea, dofä sälo ema mademelë.
5 Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nilï ebalä dila neada gomalä helësëdelä.

6 Afädëa ebalä dila neala säseda, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea.
7 Ne damelë obeägïlola dili-e, na dilima hamomalola säla negei amo dëdëla ïasise amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei.
8 Amai gaso, hamomalola säla negei amo dëdëla ïasisebegoda gähemelë. Gelesoïe namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë.
9 Afädëa ïe edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neebea ami neala säseda, gasimi sagaia ami neamelë.
10 Afädëa ïe edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ïe isogi yo digalo neebe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë.
11 Amai gasoda, afädëa ïe edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ïe si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.
12 Malöla dili-e, dilile nafade hamoi amo Gelesoïe ëigi hëla fisi amoïe, na dilima dëdëla ïahago.
13 Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi amoïe, na dilima dëdëla ïahago.
Malïsäfalïe, dilia nafadelasiloïe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoïe, na dilima dëdëla ïahago.
14 Malöla dili-e, dilile Diado neebe amo dawadigi amoïe na dilima dëdëla ïahago.
Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalï siiba neamu nelo dilia dawadigi amoïe na dilima dëdëla ïahago.
Malïsäfalï-e, dilia geloi amoïege, Godeïe ado dilile isogi dibe amoïege, nafadelasiloïe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoïege, na dilima dëdëla ïahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

15 Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola namiabio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Naadoma boba hamolo amo ema mademelë.
16 Nagadaia dibe amo sulubadela Naadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siia beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafie negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Naadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë.
17 Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, udia dolöea Godea hamese amo gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoïe ado nii misi nea

18 Nïe malöla dili-e, nilïda hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoïe ado nii moholömelëla säi nabi amo walioda hä odoa Gelesoïe ado nii malei misi neamelë. Ameada nilïda hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä.
19 Ilia nilï dïgïla bahïla doadigila afiaha maadei. Amolia nilïbalä dila made nelo. Dofä dila nelo galebeda nilï gedola afädëfalï neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela nilïbalä dila made nelo amo oleimelë.
20 Amai gaso, dilima Gelesoea Godeïe Gesami ï. Dili sulubadelaea dofä sälo dawadigi nebego.
21 Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfalï sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla ïasisago.

---

* **2:7:** Yone 13.34 gomalä säla dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dëdëla negei dialea.

22 Wäfalï sälo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Eedolema baagi ïlo amoda Gelesoïe ado niimelë.
23 Efegema baagi ïlo amobalä eedoda nea mademelë. Efegema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Eleloi Gesamia olelesa nea

24 Mi gäwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë.
25 Ea nilïgali ïmolöla daiai amoda gowe. Namolöi namolö ïmolöla daiai.
26 Ilia dili dahila nimolö helësësa neebe amoïe na dilima beba dëdëla ïahago.
27 Amai gaso, dilima Gelesoea Godeïe Gesami ï amo nea. Ameada afädëa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfalï made, dofä sälo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nilï Godeïe malö nea

28 Amai gabugi, nïe malöla dili-e, hï e ulufadigisolo amo gala ïe siigi nilï hewaloea bedäla made gelola namolöïe ebalä dila namialo.
29 Amai dilia eda mogoifalï neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalo. Sulubadelaea mala mogoi hamosa neebe amolida Godeïe malölali nefolaleala helësëmalo.

3

1 Wae! Naado Godea nilïma sähalea, Dili nïe malölali nebegola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilïda ïe malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Naado dawa made neebe amea nilïge dawa made nea.
2 Ne damelë obeägïlola dili-e, nilï walio Godeïe malölali neebe amo hobea nilï abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilïa afädëfalï helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala, e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilïa siia beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësësamelë.
3 Ea nilï hï e gadoi namolö gabula sulubadelaea asigia sisiläfüsa nefolalebe amolida nigime baai made, hï e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.
4 Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaeada Godeïe ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ïe ado säla negei dibe amo neadigilomelë.
5 Nafade hëla fisimolöïe e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi.
6 Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëa nafade hamosamu neebe ameada e made beagolei, e dawa made nea.
7 Nïe malöla dili-e, afädëa dili dahila neloea idihë namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea.
8 Siiba mi gäwilafalï mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëa nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeïe Malöea mugabe busaea hamoi amo haila digimolöïe ulufadigila misi.
9 Amaimo, afädë Godeïe malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made nea. Amoïe mida, ïe namolöïe gägä negela hï e gadoi bedefai nea. E Godeïe malö neebe amea nafade hamosamu namolö ulï nea.
10 Amo helësëlahilä, Godeïe malö neebe amoge mugabe busaïe malö neebe amoge nowëïe walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeïe malö made nea. Amase, ïe edooma boba hamolo made neebe amoge Godeïe malö made neamelë.
11 Mi gäwia amila ado säla ï nilïa nabi amoda gowe. Nilïa nihïlïmu boba hahamosa namialola säla ï.

12 Nafadelasiloïe busaïe sosogo nelo Geinia ïe ëo baagomäia nufi. Nilï e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ïe ëoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo.
13 Amaimo, nïe nedoola dili-e, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio.
14 Nilïa nilïle nedoo nefolalebe amolibalä boba hamosa neebe amea nilïa helësësaleada, nilïda baagomolö dibea amila namolöi namolömadi dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamoseda, eda baagomolö dibea ami nea.
15 Afädëa hïle edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi.
16 Gelesoea hïle namolö amo nilïgali fisiga gala ï amea, nilïa boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, nilïage nilïle nedoo nefolalebe amoligali nilïle namolö amo fisiga gala ïmolöla.
17 Afädë nelegei negelo neebe amea ïe edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasëseda, Godeïe boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu.
18 Nïe malöla dili-e, nilïa adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeïe siigi neebe amea gelola namolö

19-20 Amala hamolo amea nilïda dofä säloïe sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoïe së molö dialeala iso asigigi säla ïaseda, ïe siigi asigi sigi namialo. Mida, Godea nilïle iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla.
21 Ne damelë obeägïlola dili-e, nilïle iso asigigi së molö dialeala made säla ïaseda, ïe siigi bedäi made, gelola neamelë.
22 Elöda, nilïa ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägïmäia hamosebe ameage nilïa ema afädë nabaseda, ea ïmolömelë.
23 Godea hamomalola säi amoda gowe. Nilïa ïe malö Yesu Gelesoïe ëigi asigi afädë negela nea, nihïlïmu boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi.
24 Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibalä dila neamelë. Godea ïe Gesami nilïgali ï ameada nilï Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalï sälo gesamile mogemolö

1 Ne damelë obeägïlola dili-e, wäfalï bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säseda, sulubadelaea dofä säsebela helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöïe fedogola bimalo.
2 Ilima Godeïe Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeïe Gesami nea.
3 Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeïe Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoïe ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea.
4 Nïe malöla dili-e, dilida Godeïe malö nea. Wäfalï bea sälo neebe amoli nudula salolela baagila asi nebego. Mida, dilibalä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë.
5 Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea.
6 Amaimo, nilï Godeïe sosogo nefolalea. Ado nilïa säsolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilïle ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeïe sosogo made nefolalebe amolia nilïle ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfalï sälo gesamige mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

7 Ne damelë obeägïlola dili-e, boba hamolo amoda Godemadila mulo amea nilïa
nihïlïmu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo boba hamosa neebe amoda
Godeïe malö nea, ea Gode dawadigi nea.
8 Amaimo, afädëa odoa boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea.
Mida, Gode eda boba hamolo nea.
9 Godea ïe Efege afädëfalï amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nilï namolöi
namiäia amai. Amala digamalai ameada Godea nilï boba hamosa neebe amo olei.
10 Boba hamolo amoïe mida gowe. Nilïa edale boba hamoi made, eadale nilï boba
hamolahilä, nilïa nafade hamoi amo hëmäia ïe malöea hïle namolö amo odala ïala
baagomäia e digamalai.
11 Ne damelë obeägïlola dili-e, Godea nilï amala boba hamoi amea nilïa nihïlïmu boba
hahamosa namolöla.
12 Afädëa Gode made melï nea gaso, nilï nihïlïmu boba hahamosa aligiseda, Gode
eege nilïbalä dila nea, nilïle isogi ïe boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage
neamelë.
13 Amaimo, Godea ïe Gesami nilïgali ï amea nilïa ema dila neebe amoge, amase, ea
nilïma dila neebe amoge nilïa dawadigimelë.
14 Naadoea ïe malö nilï sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo
namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilïa siia bealahilä, ulufadigila säla ïahago.
15 Afädëa Yesu eda Godeïe Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea,
amase, eege Godebalä dila neamelë.
16 Amaimo, Godea nilï dofä boba hamosa neala nilïa dawadigi nea. Gode eda boba
hamolo nea. Afädëa boba hahamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege
ebalä dila neamelë.
17 Nilïa amala aligiseda, nilïle isogi ïe boba hamolo amea hamese amo gadola hamosa
nea. Amala hamosa neebe amea, nilï nagadaia nea hï e gadoi aligilo amea, aligila
wagala gudisolo amo gala nilï bedämolö made, geloi namolömelë.
18 Afädëa boba hamomolöge bedämolöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba
hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesila digilo. Mida, së molömadi neebe amea
bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeïe boba hamolo amea hamese amo gadola made
hamosa neamelë.
19 Godea dafidi nilïdale boba hamoi amea nilïa boba hamosa nea.
20 Afädëa ïe edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba hamosa neawela
säseda, eda wäfalï sälo nea. Ea ïe edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hamosa nea
galëda, Gode made melï neebe amo ea boba hamomolö amo ulï nea.
21 Ea nilïa hamomalola säla ï amoda gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea ïe
edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo nea

1 Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubade-
lada Godeïe malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa neebe amoli sulubadelaea ïe
malö amomage boba hamosa nea.
2 Nilïa Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo
amea, nilïa Godeïe malölali neebe amo boba hamolo neala helësëmolö dialea.
3 Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo.
Amoda ïliawai made, hamomolöi dialea.
4 Mida, Godeïe malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo
nudula salolela baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia
nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila asimelë.

5 Nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila aulo neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeïe malö neala sälahilä, asigi afädë negei neebe ameamu baagila aulo nea.

Godea ïe malömadila namolöi namolö ï

6 Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso.* Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla ïaha nea.
7 Ohodoa ilia dofä amala misila säla ïaha nea.
8 Gesamige, ödäge, healege amolile adoda afädëdimu säla ïaha nea.
9 Udia dolöea siia melï amo dofä säsebela asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeïe ado dofä sälo dibe amea udia dolöïe ado sälo amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hïle efegeïe säsisa nea.
10 Amala säla ï amo, afädëa Godeïe malöma asigi afädë negei neebe amoïe isogi ïe malöea hamoi Eedoea säsisa neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfalï sälo neala helësëlo nea. Mida gowe. Ïe malöea hamoi säla ï amo dofä gabula asigi afädë made negei amea.
11 Amaimo, ado säla ï amoda gowe. Godea nilïgali namolöi namolö ï. Ïe malömadila namolöi namolö amo ï.
12 Afädëa ïe malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa ïe malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea.
13 Godeïe Malö amoïe ëigi asigi afädë negei nefolalebela dili-e, dilia namolöi namolö gaula nebego dawadigimäia, na dilima ado gowe dëdëla ïasisago.
14 Nilïa Godea helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilïa afädë nabaseda, ea nilïa säi amo gadoi ïmolömelë. Ameada nilï ïe siigi bedäla made, gelola neamelë.
15 Nilïa ema ado afädë nabasegi, ea nabulö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo ïmolö gabula dawadigi nefolalea.
16 Afädëa ïe edooea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godea ema namolö ïmolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöïe made säha nea. Amaimo, na gomalä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoïe dilia adolasimalola säha maade.
17 Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade odoa amo gadoi dialea.
18 Nilïa helësësaleada, afädë Godeïe malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helësësa. Mida, Godeïe efegea e sigi neëgida, nafadelasiloïe busa neebe ameada e diigimolöi made nea.
19 Nilïda Godeïe malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasiloïe busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilïa dawadigi.
20 Godeïe malö nagadaia digai amo nilïa dawadigi nea. Nilïa Gode dofä neebe amo dawadigimäia ea dawadigilo amo nilïgali ï. Nilïa dofä Gode neebe amoma dila, ïe malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hï e gelola nea.
21 Nïe malöla dili-e, wäfalï sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

* **5:6:** Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

Yonea Bu Agedu Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Yonea beba agedu gowe dëdëi amoda ado holöbö obobala säi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolö dialeala säi. Amase elöda, wäfalï säsäla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea, hedabola idihë namialola dëdëla ï.

1 Neda ëdëi sali dafidiloea udia Godea memelei ïe malölalima dëdëla ïahago.* Na dili dofä boba hamosa neamelë. Namu made, ado dofä dawadigi ili sulubadelaeage dili boba hamosa nea.
2 Ado dofä nilïle isogi dibe ameage amo nilïbalä diamolöi dibe ameage dili boba hamosa nea.
3 Naado Godeage, ïe malö Yesu Gelesoeage dofä nilï boba hamola, elea ugila negela, nilï bobasëla, aealasiloea nilïle isogi gelolasimolömelë.
4 Naadoea nilïa hamomalola säi amo gadola dïe malö odoaea ado dofä amo bëgëla awähala säi amo nabalahilä, na edefademalä obeägïmelë.
5 Amai gabugi, udia-o, nilï nihïlïmu boba hamodi. Hamomalola säla negei dëdëla ïasise amoda gähe made, mi gäwia amila nilïbalä dilo amo.
6 Boba hamolo amoda gomalä. Ea hamomalola säla negei amo gadola bëgëla awäla hamolo. Ea hamomalola säla negei amoda gowe. Dilia mi gäwia amila nabi amo bëgëla hamomalo.
7 Mida, dahila nelo yafiea Yesu Gelesoda dolö domalola digai madela säsäla sege elö elögi afiaha maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoïe ado nii nea.
8 Amai gabugi, dilia hamoi amoïe bidi nimolö amo made neala dabadigiloea, idihë namialo. Bidi amo sulubadela nimolöïe amala namialo.
9 Afädëa Gelesoea säla olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amobaläda Gode e nea made. Afädëa ea säla olelei amo hedabola gaula neebe amobaläda Efegele Eedole nea.
10 Afädëa dili neebea maala, Gelesoea säla olelei amo gadola made, elö gaula maaseda, e säla olela gausiala mosöa maala fimola sämabio.
11 Afädëa e säla olela gausiaseda, ïe nafade hamosa neebe amo ebalä dila hamosa nea.
12 Na dilima ado yafie säla ïmolö gaso, bebagi dëdëla ïase amo dofea made. Ne dili neebea söfë mudulä. Maala nea dilile odagi beala säla ïdulä, nilï obeägïsa maademolöïe.
13 Dilile dialifi memelei amoïe malölali dilima ilia hawioila säsisago.*
Hä amo.

* **1:1:** Udia Godea memelei amo gadoida Geleso sosogo. * **1:13:** Agedu Yone 1 bimalo.

Yonea Bu Osoda Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Yonea beba osoda gowe dëdëi amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ëi Gaiusama dëdëla ï. Dëdëla ïahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoïe nesegesamelëla säla ï. Nesegelahilä sähalea, Dolö afädë ëi Daiodelefisia asiala hamosebe amoïe hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dëdëla ï.

1 Neda ëdëi sali dafidiloea, nïe damelë obeägïlo Gaiusa-o, na di dofä boba hamosa nea dima dëdëla ïasisago.
2 Nïe damelë obeägïlo-o, nelebo dia hamosa nebego hedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, dïe gesami hedabi neebe amo gadola namiäia helësësamelë.
3 Dofä sämolömadi namolöi nelo amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämolömadi namolöi neamelëla nedoo odoa maalahilä nema säla ï amo nabalahilä, na edefademalä obeägïmelë.
4 Afädëa sähalea, Dïe malësä dofä sämolömadi asi namolöi neala säse nabalahilä, na edefademalä obeägïsa aligilo. Na obeägïlo ameada, obeägïlo sulubadela baagila asi dialea.
5 Nïe damelë obeägïlo-o, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negela digi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negela digisa nebegoda hedabola hamosa nebegola säha.
6 Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo säla ïmelë. Amala säla ïlo amoli nelebo gaula nawesa namolö awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëse amo gadola dia ili ugila negemalo.
7 Mida, ili Yesuïe ëigi awähalea, Godema asigi afädë negei made nefolalo amolile nelebo afädë iligali ïmäiala made helësëla, bahïla asi gabio.
8 Amala hamolo amoïe nilïa ilibalä dofä säloïe hamoi gedola hamomolöïe dia ili ugila negemolö dialea.*
9 Na beba dëdëla udia dolö Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima ï. Amala ï gasoda, Daiodelefisia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio.
10 Ea nilïle ëi säla udia dolö odoama ado nafadefalï nafadege wäfalï sämolöge säha neebe amo ne dili neebea maalahilä, ea nafade hamolo amo dilia nabuäia na säla ulufadigimolömelë. Ea amomu hamolo made, edoolali odoa maasegige dili misigolela säla obeägïlo mademelë. Amala hamolo made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu ïmolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesila digimolömu helësëlomelë.
11 Nïe damelë obeägïlo-o, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godeïe malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada, e melï made nea.
12 Udia dolö sulubadelaea Demediliasa eda gowe gadoi neala säha aligilomelë. Eada dofä sämolömadi nea ea dofä sämolö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Nilïage e siia bealahilä, eda gowe gadoi neala sälomelë. Dia nilïa säsebeweda mogola säsebela dawadigi.
13 Ado sämolö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dëdëla ïmolö habosebemelë.
14 Holöfalï nelolahilä, halïgïla odagi beaha nea sämolöïe ne di neebea mudulä.
15 Aealo dima diamiäiamelë. Damelë odoa amolia dima hawiosebegola säsisago. Alïle damelë di neebea neebe amoli hïdo hïdolama hawioila säila säla ïmalo. Hä amo.

---

* **1:8:** Dolö amolia Gode mala säla ïïa wage nawesa namolö asi.

Yudia Beba Dëdëla Ïasi Amo Ado Dëdëi Dibe Amoïe Neala Olelo Oboba

Yudia dëdësaleada, Geleso sosogo nefolalebe dilia, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolile ado, made nabualola säla dëdëla negei. Amase, Godea ïe udia dolö amolima Ado Mala Hedabi säla ïaha maadei amoïe, afädëa ïe ado mala bedefamolöi mademelë. Ado nii maase amolibalä gelola säla obëgëmäia, beba gowe dëdëla ïasisagola säla dëdëla negei dialea.

Beba gowegi dëdëi dibe amoda Agedu Fidagi dëdëi dibe amo gadoi dialeamelë.

Dilia Ado Mala Hedabibalä ado nii neebe amoïe ado made nabala, auaula neada, dilile asigi afädë negei nebego idihë namialo

1 Neda Yudi, Yesu Gelesoïe hamoi hamolasilo, Yameseïe edoomelë. Naado Godea boba
hamola, Yesu Gelesoea sigi neebe, udia dolö Godea wei dilima
2 bobasëloge, daluloge, boba hamologe, bäula nobamäia hamesamelë.

Sesigi ado mala dofä amobalä ado nii misi neala säi
(Agedu Fida 2.1-18)

3 Ne damelë obeägïlola dili-e, Godea dilige nege nilï sulubadela damula asi amoïe,
na beba dëdëla ïmolöila gelola helësësamu nelo gaso, walioda fodolo dëdëmolöi dialeala
helësësa neawe. Godeïe udia dolö nefolalebe amolima mala hedabi säla ïaha maadei
amoïe, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolima dilia gelola säla obëgëmäia, beba
gowe dëdëla ïasisago.
4 Mida, odoaea geleä musügä maalahilä, dilibalä gegoala neamelë. Dolö amolida,
Gode made helësëla baagi ïlo nea. Ilia mala nafadefalï nafade hamosebe amoda, dofea
hamosala sämolöïe, nilïle Godeïe ugila negelasilo dibe amo neala bedefalo nea. Amase,
nilïle Busa Dafidilo Geloi Yesu Geleso emu neebe amomada, ilia oböla, habobalo nea.
Amala hamosa neebe amolibalä gudila, asiala hamoila säla, së molömelëla siibafalï
dëdëla negei dilo amo dialeamelë.
5 Galone goweda, dilia dawadigisa maadei. Dafidilo Geloia ïe udia dolö damula
awäla, Isibi segeala sigi doadigila asi gasoda, hobeala amoligi odoaea asigi afädë made
negesebegi, nufudaha maadei amoda, na dilima bu oböla helësëlasisamu namolö asigisa.
6 Selesaia fii ilima Godea hamoile geloile ï amo hamosalea, hedabola aligila made, ilile
sege amo dïgïla asi. Amasebegi, segeyo edefade besela galasolo amo gala, Dafidilo Geloia
ilibalä gudimolöïe, igi ëfë damumolö ulï amea nafodolahilä, uli gasimi sagai dibea ami
negesi dialea.
7 Amo gadola wäla, Sodomo Gomola fii udia dolö amoliage, udia dolö gaamu ga madela
difolalo amogi fii amoliage, domaloea nafade hamomolö amomu helësëla, gesami awäla
nafade elö elöla hamosa nelo. Amala hamosa nebegi, Godea ili së muäia, nulo wisamu
neebea ami ifosi nefolalea. Amoda nilï sulubadelaea helësëmäia, ulufala negei dialea.
8 Amase, amo gadola wäla, dolö dilibalä gegoala neebe amolia simasia melëlo ameada,
susugu hamola ilile domalo nafadela nigime baaloge, beaha aligilo nefolalebe amolima
auaula baagi ïloge, amase, yo digalo hïdo elöibalä aligilo nefolalebe amolima gagadeloge
nea.
9 Gaso, selesaia fii nefolalebe amoïe busa Maigoloea mugabe busabalä Moseseïe
domalo nimolöïe elewalosolo amo galada, ea ïe asigia gagadela, asiala hamoila made
säla, Dafidilo Geloia dima nemomäiala säimelë.

10 Dolö amoliada, nelebo dibe amo mi fädäla dawa made neada, nelebo ilia dawa made
amoma nafadela säla gagadelo nea. Ilaba elö elölaea helësëse amo gadoi hamolo amo
gadola, dolö amolia helësëse amo gadoi hamose ameada, hili ili neala nafadesa neamelë.
11 Dolö amoli gadoi amogi asigii gabu. Ilida Geini aulo idi amogi asimelë. Balamaea
asiala hamoi amo gadola, ilia muni nimolöïe, ea asiala hamoimadi baluluia asimelë.
Amase, Golaea Godele Mosesele ba beasebegi, nufudadigi amo gadola, iliage ba bease-
begi, nufudaha maademolömelë.
12 Dilia gegedola Geleso sosogo odoama boba hamolo olemolöïe, molö nasolo amo
gala, dolö amoli maala ilile mala hamolo ameada, molö gegedola nülo amo holöbö
nigime baai gadoi hamolo. Molö giai nülo segeyo edefadegi gabula helësëla hewala
made neada, ilia sugua sibi sigi aligilo hili ilimu helësëla nülo nea. Gelë odoa sege gaula
mulo made, foea doala gaula aulo amo gadoida, dolö amoli nea. Amase, i gägä negelo
segeyogi gägä negelo made amo gadoige, i soomo beselala fisi bausoi amo gadoige neebe
amolida, bu äudäla baagoi gadoi neamelë.
13 Ilida ödä edefadela aidagula mulo amo gadoi nea, mala nafade hewai hamose
amolida, ödä södaia dibu ulufa negelo amo gadola ulufadigilo nea. Ilida gasumilï odoa
muugi fudufuduia aulo neebe amo gadoi nea. Godea ili sege nafadefalï nafade, gasimi
sagala fisi dibea amimu namolöi namiäia daiala negesi dialea.
14 Inogo eda Adamaïe yaua mi näba gifalädalü amea, dolö nafade hamolo amolile
siibafalï bea säla negesaleada, Nabuö. Dafidilo Geloi e, ïe selesaia fii dausini yafiebalä
maala,
15 udia dolö sulubadelabalä gudila mogemolömelë. Gode made helësëlo amolia Gode
made helësëla nafade hamosa dilo amoïege, amase, Gode made helësëla asiala hamolo
amolia ado nafade sulubadela ema säha nelo amoïege, ilibalä gudila mogemolömelëla
bea säla negei dialea.
16 Dolö amolia segeyo sulubadelagi adoea elewalola säloge, gadiabola elö elöla säloge,
amase, domaloea gelola hamelo amoïe idigi bëgëla auloge, ilia hili hamoi amo gugusäla
bimäia, ado yafie gelola säloge, ilia helësëse amo bëgëla hamomäiaïe, odoama säfe negela
säloge nea.

Gelola idihë namialola säi

17 Amai gaso, ne damelë obeägïlola dili-e, nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe abosolo
dolö amolia dafidi säla ï amo helësëla obëgëmalo.
18 Ilia dilima säla ïahaleada, segeyo aligila wagamolö ga madese gaalu, gadiabolo dolö
amoliada domaloea gelola hamelo amoïe idigi bëgëla moholömelëla säi.
19 Dolö amoliada, udia dolö mogelasila, dolöfäïe mala dibe amomu bëgësalea, Godeïe
Gesamida ilima maademelë.
20 Amai gaso, ne damelë obeägïlola dili-e, Eleloi Gesamiïe geloigi nea, Godema adosa
neada, dilia asigi afädë negela, Godeïe mala eleloi hedabifalï amo gaula mogosa nebego,
bäula edemäia neala dabilibaha namialo.
21 Amala hamosa neada, dili Dafidilo Geloi Yesu Gelesoea bobasëla dilima namolöi
namolö ïmäia beaha nebego neada, Godeïe boba hamolomadi namolöi namialo.
22 Udia dolö asigi afädë negei gaso, asigi äudä negela asusugai nefolalebe amoli, dilia
bobasësa namialo.
23 Udia dolö odoa nulo gobeia neëda, aabela nabelela nimalo. Odoa bobasësaleada,
dihili dilige bedäha nea, hamogisa namialo. Ilia mala nafade hamosa aligilo amea,
Godeïe siigi fagulo nigime baai gadoi salugala neebe ameada, fagulo amolima habobaha
namialo.

Nilïa Godema nesegesa namolöla

24 Dili emo dauala digaloea, dili sigi namolöi neebe amomage, dili nigime baai made,
obeägïsa nea, e mia ïe yo digalomadi, dili neala ifosimolöi neebe amomage,

25 amase, nilïle damula aulo afädëfalï Gode neebe amomage, Yesu Geleso nilïle Dafidilo Geloiïe aulodaiala, yo digalo hïdo elöige, ëi ilibia namolöge, geloige, busa nea sigi namolöge, mi gäwiafalï amila, Gode hïlemu dilo amo walio dibe wege, hobealage, amalasimu diamiäia.
Amala gelola hamomäiamelë.

Hä amo.